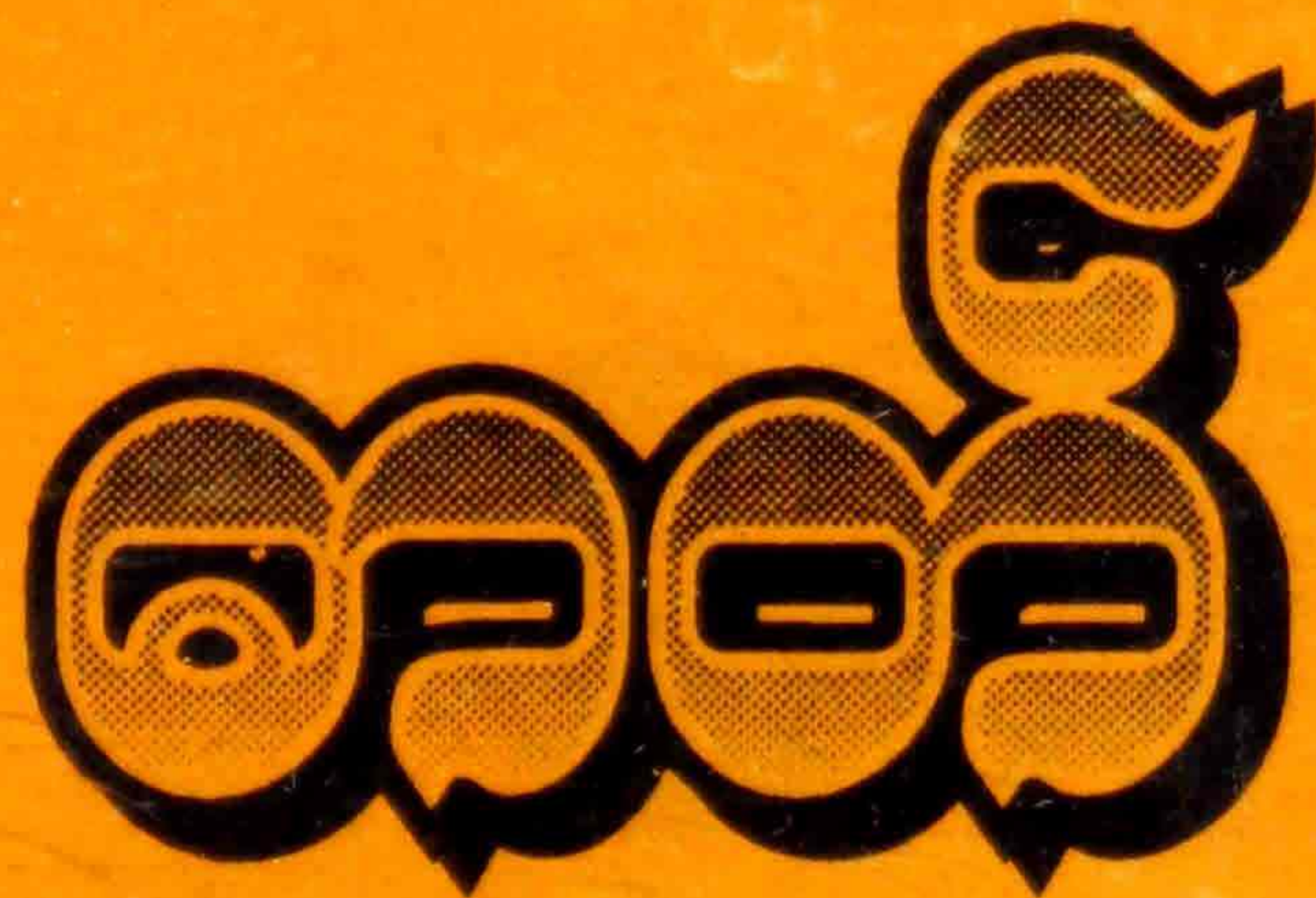

သုန္ဒရီပဿနာ ယာနိက

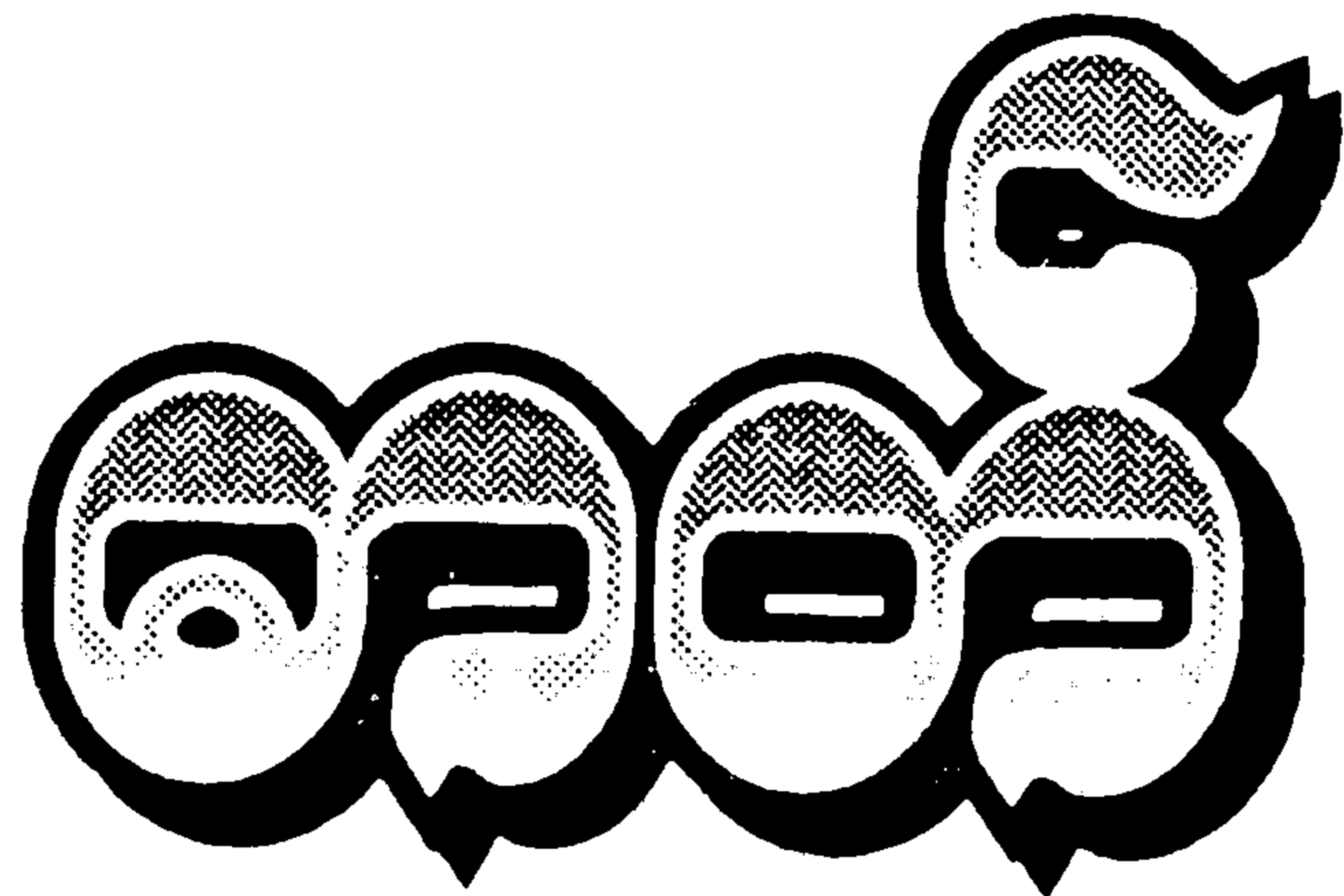
ကမ္မဋ္ဌာန်း အကျဉ်းချုပ်

ဦးနုနု

မန္တလေး : မြို့.

ဝပ္ပဒါန

သုန္ဒရီပဿနာ ယာနိက

ကမ္မဋ္ဌာန်း အကျဉ်းချုပ်

ဦးစီး

မန္တလေး : မြို့.

ဝပ္ပဒါန

၂၅၇၅၀
ကုသိုလ်ရှင်

- ၁။ ဦးထွန်းအောင်ကျော် - ဒေါ်မိမိဆွေ ရန်ကုန်
- ၂။ ထွန်းထွန်း ရန်ကုန်
- ၃။ ဒေါ်မြစိန် သမီး မအေးအေးသန်း ရန်ကုန်
- ၄။ ဦးသန်းလှိုင် - ဒေါ်အေးအေး မန္တလေး
- ၅။ ဒေါ်သိန်း ခ လ ရ (၉၅) မန္တလေး
- ၆။ ဆရာမ ဒေါ်ခင်အေးမြင့် မန္တလေး

မာတိကာ

ရှပ်ပိုင်း

၁။ နိဒါန်း	၁
၂။ စတုရာရက္ခ	၃
၃။ ဝင်လေထွက်လေရှုကြည့်ရန်	၅
၄။ ရှပ်အကျဉ်းရှုရန်	၆
၅။ ဓာတ်တို့ကိုရှုပုံ	၉
၆။ ဓာတ်လွန်လျှင်ပြင်ရန်	၁၃
၇။ လမ်းလျှောက်ရင်း ရှုရန်	၁၄
၈။ သမာဓိအားမမီလျှင်	၁၇
၉။ သညာရှေ့ပြေး၍ လေ့ကျင့်ရန်	၁၉
၁၀။ ဓာတ်စိုက်ရာ၌ သတိပြုရန်	၂၂
၁၁။ ရှပ်ကလာပ်တို့ကိုဓာတ်ခွဲရန်	၂၃
၁၂။ ၃၂ ကောဋ္ဌာသ ရှုမှတ်ရန်	၃၆
၁၃။ ၁၁ မျိုးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်	၄၂
၁၄။ ရှပ် ၂၈ ပါး	၄၄

နာမ်ပိုင်း

၁၅။ စိတ် စေတသိက် အတိုကောက်	၅၄
၁၆။ စိတ္တ နိယာမဝိထိစဉ်	၆၃
၁၇။ စိတ် စေတသိက်တို့၏ သဘောအဓိပ္ပာယ်	၆၆
၁၈။ ဝိထိစိတ်အစဉ်	၇၃
၁၉။ ဝိထိဇယားကွက်တို့ကိုရှုရန်	၈၀
၂၀။ ပရမတ် ပညတ်တို့ကို အာရုံပြုပုံ	၁၀၀
၂၁။ သံယောဇဉ် (၁၀) ပါး	၁၁၂
၂၂။ ပဉ္စဒွါရဝိထိနှင့်မနောဒွါရဝိထိ ဆက်စပ်၍အလုပ်လုပ်ပုံ	၁၁၇
၂၃။ ကုသိုလ်စော စောရခြင်းအကြောင်းများ	၁၂၃
၂၄။ နာမ်ဃနလေးပါး	၁၃၂

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်း

၁၃၃

၂၅။ လောကီပရိညာ ၃ ပါးနှင့် လောကုတ္တရာပရိညာ ၃ ပါး	၁၃၃
၂၆။ နည်း လေးထွေ	၁၃၆
၂၇။ အဝိဇ္ဇာနှင့် ဝိဇ္ဇာ	၁၄၂
၂၈။ ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝ ရှိမရှိ	၁၄၆
၂၉။ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် ထင်ပုံ	၁၄၉
၃၀။ ခြင်းရာ ၂၀ ဖြန့်ပွားပုံ	၁၅၁
၃၁။ သမုဒ္ဒယသစ္စာဟူသည်	၁၅၈
၃၂။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်	၁၅၉
၃၃။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၁၂ ပါးနှင့် လက္ခဏာ ရသ	၁၆၆
၃၄။ ခြင်းရာ (၂၀) ကို ဝဋ် ၃ ပါးဖြင့်ရှုရန်	၁၇၄
၃၅။ အကြောင်းအကျိုး ဆက်ပုံတို့ကို ပုံဖော်၍ရှုရန်	၁၇၇
၃၆။ သစ္စာလေးပါးကို သုံးသပ်ပုံ	၁၇၉

သမ္မသနပိုင်း

၁၈၁

၃၇။ ကလာပသမ္မသနနှင့် အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာ	၁၈၁
၃၈။ နာမ်တရားကို ဝိပဿနာရှုပုံ	၁၉၁
၃၉။ ခန္ဓာဖွဲ့ရန်	၁၉၇
၄၀။ ရူပါရုံအရောင်လှိုင်း အကောင်းအုပ်စုရှုပုံ	၂၀၄
၄၁။ တော လေးဆယ် ရှုကွက်အကျဉ်း	၂၀၈

ဥဒ္ဒယဗ္ဗယဉာဏ်ပိုင်း

၂၁၅

၄၂။ အနုပ္ပါဒနိရောဓ ဥပ္ပါဒနိရောဓ	၂၂၀
၄၃။ သစ္စာလေးပါးထင်ရှားလာပုံ	၂၂၇
၄၄။ ဥပက္ကိလေသ (၁၀) ပါး	၂၃၀

ဘင်္ဂဉာဏ်ပိုင်း

၂၃၈

၄၅။ ဉာဏ်စဉ်တက်မှုနှင့် ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ	၂၄၀
---	-----

နိဒါန်း

မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏ ဟောတော်မူသော တရားတော်မြတ်တို့သည် အင်မတန် ခက်ခဲနက်နဲ၍ သိမ်မွေ့လှပါသည်။ ကိလေသာကို ပယ်သတ်၍ အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရန် ပါဠိတော်များကို ဟောတော်မူပါသည်။ ကြာသော် ဉာဏ်နဲ့သူတို့များပြားလာ၍ အချို့နေရာတို့၌ မသိနိုင်ကြသဖြင့် အဋ္ဌကထာများဖွင့်၍ လာကြရပါတော့သည်။ ကြာပြန်သော် ဉာဏ်နဲ့သူတို့ ထိုထက်များပြားလာ၍ တရားတော်၏ ဆိုလိုရိပ်ကို မသိနိုင်သည်က များလာပြန်သဖြင့် မူလဋီကာ၊ အနုဋီကာ၊ မရုဋီကာများဟု ချဲ့၍ ရေးလာရပြန်ပါသည်။ ထိုကိုပင် မလုံလောက်သဖြင့် မြန်မာစကားပြေကျမ်းတွေ၊ မြန်မာအဓိပ္ပာယ် အဖွင့်ကျမ်းတွေ၊ ရှေးမြန်မာအဓိပ္ပာယ် အဖွင့်စကားနှင့် ယခုရောက်ဆဲ အသုံးအနှုန်းတွေက ကွာဟနေကြပြန်သဖြင့် ဥပမာ ဥပမေယျတို့နှင့်တကွ ကပ်ဆောင်၍ အစွမ်းကုန် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၍ ရေးကြရ၊ ဟောကြရ၊ ပြောကြရပြန်ပါသည်။ ဒါ့ကြောင့် ယခုလို သာသနာ ၂၅၀၀ ကျော်လာသောအခါကျတော့ စာတွေဟာ ဖတ်လို့၊ မှတ်လို့ကို မကုန်နိုင်အောင် ပြန့်ကား၍ လာကြရပါတော့၏။ ဒီတရားတော်၏ သဘောတို့ကလည်း ဖတ်ရုံ၊ မှတ်ရုံ၊ နာကြားရုံနှင့်ကတော့ မပြီးဆုံးသေးပါ။ ဖတ်မှတ် နာကြားပြီးတော့ တရားတော်၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်

မှသာ ဉာဏ်ပွင့်လင်း၍ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်နိုင်သော တရားတော် မြတ် ဖြစ်ပါသည်။ ဒီတော့ စာပေတွေဟာ ဘယ်လောက်ပင် ပြန့်ကား၍ လာသော်လည်း နားလည်အောင် ဖွင့်မှုကတော့ လိုအပ်လျက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဒါ့ကြောင့် ရေးတတ်သူက ရေးရမည်၊ ဟောတတ်သူက ဟောရမည်၊ ပြောတတ်သူက ပြောရမည် ဖြစ်တော့သည်။ ဒါမှသာ နားလည်၍ အားထုတ်ကြမည်။ အားထုတ်မှတွေ့မည်၊ တွေ့မှ ဉာဏ်ပွင့်လင်းမည်၊ ဉာဏ်ပွင့်လင်းမှ ဆုံးခန်းတိုင်ရောက်မည်။ ဒါ့ကြောင့် ဖားအောက်တောရ ဆရာတော်ကြီး၏ ကျင့်စဉ် ညွှန်ကြားချက်တို့သည် ပိဋကတ်တော်၌ ပါရှိသော ကျင့်စဉ်တို့ကို ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း ဖော်ထုတ်ညွှန်ကြားထားသဖြင့် သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိက ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် အခြေခံရအောင် မိမိသဘောပေါက်သလို ထုတ်နှုတ်၍ အကျဉ်းချုံးကာ ရေးရပါတော့သည်။ ဤကျင့်စဉ်တို့သည် ကျယ်ဝန်းလှသဖြင့် လက်ထပ်နည်းယူပြီးမှ ဤစာအုပ်ငယ်များကို အိတ်ဆောင်ပြု၍ သူ့အခန်းနှင့်သူ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဖတ်မှတ်လိုက်၊ ကျင့်လိုက်၊ ဖတ်မှတ်လိုက်၊ ကျင့်လိုက်ဖြင့်သာ လိုရာပန်းတိုင်သို့ တက်လှမ်းကြ ပါတော့ဟူသည်တည်း။

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

စတုရာရက္ခ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄ ပါး

စတုရာရက္ခံ အဟာပေန္တတိ၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ မေတ္တာ အသုဘံ
မရဏဿတိတိ ဣမံ စတုရာရက္ခံ အပရိဟာပေန္တာ။

နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း မိမိ၏ သီလတို့ကို ဆင်ခြင်လျက်
ဖြူစင်အောင် ဆေးကြောသုတ်သင်လျက် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ မေတ္တာ၊
အသုဘ၊ မရဏဿတိ ဟူသော စတုရာရက္ခ အစောင့်လေးပါး
ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မယုတ်လျော့စေဘဲ သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာမှ၌
နှလုံးသွင်းခြင်း မနသိကာရ များသည်ဖြစ်၍ နေထိုင်လေရာ၏။

(ဖားအောက်တောရ ဆရာတော်ကြီး၏ ပဉ္စမတွဲ)

၁။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၌ ဘုရားဂုဏ်တော် ၉ ပါးထဲက မိမိတို့ဉာဏ်၌
အနှစ်ခြိုက်ဆုံး ၁ ပါးပါးကိုလည်းကောင်း (စွမ်းနိုင်ပါက ၉ ပါး
လုံးကိုလည်းကောင်း) အနည်းဆုံး ၁၅ မိနစ်မှ မိမိတို့ တတ်နိုင်
သလောက် ရှုပွားပါ။

၂။ မေတ္တာ၌ ငါ့အား ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်း၍ ကောင်းစွာ
အားထုတ်နိုင်ပါစေသတည်း။ ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါ
အပေါင်းတို့အား ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်း၍ ချမ်းသာပါ
စေသတည်း။ ကိုယ်စောင့်နတ်မှစ၍ ခပ်သိမ်းကုန်သော နတ်
ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့အား ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်း၍
ချမ်းသာပါစေသတည်း။ သုခိတ၊ ဒုက္ခိတ၊ ဝေနေယျ သတ္တဝါ
အပေါင်းတို့အား ချမ်းသာကြပါစေ။ (၁၅မိနစ်မှ တတ်နိုင်
သလောက် ရှုပွားပါ)

၃။ အသုဘ၌ မိမိမြင်ဖူးသော အလောင်းကောင်မှစ၍ အာရုံပြုလျက် မတင့်တယ်သော အသုဘ ဖူးဖူးရောင်ညိုမဲ ပုပ်ပွ ခွာရ ၉ ပေါက် တို့မှ အပုပ်ရည်ထွက်၊ ဖူးဖူးရောင်ကိုင်း၍ ကွဲအက် အရိအရွဲဖြစ် အရိုးစုသာကြွင်း၍ အသုဘပါတကား။ ငါ၏ ကိုယ်သည်လည်း အသုဘပါတကား။

(၁၅ မိနစ် တတ်နိုင်သလောက် ရှုပွားပါ)

၄။ မရဏဿတိ၌ မိမိတွေ့ကြုံခဲ့ဖူးသော သေသောသူတို့ကို အာရုံပြုလျက် ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် သေကြလှလေပြီ။ ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် သေကြရလိမ့်ဦးမည်။ ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် သေရခြင်းသည်သာ အဆုံးရှိကြပေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ငါ့အား သေခြင်းတရားသည် မြဲတော့၏။ ငါသည် မုချမသွေ သေရလိမ့်ဦးမည်။ ထိုသေခြင်း စသော ဝဋ်ဆင်းရဲအပေါင်းတို့မှ လွတ်မြောက်အောင် ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်တော့အံ့ဟု (၁၅ မိနစ်မှ တတ်နိုင်သလောက် ရှုပွားပါ)

ဤစတုရရာရက္ခ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၂ ရက်၊ ၃ ရက်လောက် စ၍ပွားပါ။ နောက်ရက်များကျတော့ ၅ မိနစ်လောက် စသည်ပွား၍ မိမိတို့ အလိုရှိသော ပင်တိုင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စောက်ချ၍ အားထုတ် နိုင်ပါသည်။

ဤစာရေးသူသည် ဤ စတုရရာရက္ခ အစောင့်အရှောက် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို လေးလေးစားစား သီးသန့် အားမထုတ်ခိုင်းဘဲ ပရိကမ် ကန်တော့တဲ့အထဲမှာထည့်၍ ခိုင်းမိသဖြင့် ကိုယ်တိုင်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်း မဖြောင့်တန်း ယောဂီများမှာဆိုလျှင် အချို့အားထုတ်ရင်း ဓာတ်လိုက်

သလိုတုန်ခါခြင်း၊ ကျောက်ကို လှံနှင့်ထိုးသလို ဖြစ်ခြင်း၊ နားထင်ကြော၊ မျက်ကြောတွေ တင်း၍ အခံခက်ခြင်း၊ ဓာတ်တွေလွန်၍ အားထုတ်၍ မရတော့ခြင်း၊ အိပ်မရခြင်း၊ အားယုတ်၍ ငိုမလိုရယ်မလို ဖြစ်လာခြင်း၊ အထိ အနှောက်အယှက်ဖြစ်ခြင်း၊ ဓာတ် ၉ ပါးတို့ကို အစဉ်အတိုင်း လှည့်၍ ရှုနေရာက ဓာတ်အစဉ်က ရပ်သွားပြီး လူက လည်နေခြင်း တို့အထိ ကမောက်ကမ ဖြစ်ကြရပါသည်။ ဤစတုရက္ခကမ္မဋ္ဌာန်းကို အစောင့်အရှောက်ပြု ယူလိုက်တော့မှ အနှောက်အယှက်ကင်းပြီး လိုသလို ရှုလို့ရလာပါသည်။ ဒါ့ကြောင့် သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည် ဤစတုရက္ခကမ္မဋ္ဌာန်းကို အစောင့်အရှောက်ပြု ယူ၍ အားထုတ်ကြပါရန် အထူးပဲ တိုက်တွန်းလိုက်ပါ၏။

ဝင်လေထွက်လေ ရှုကြည့်ရန်

ဝိပဿနာယာနိက ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုကြည့်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ရှေးဦးစွာ ဝင်လေထွက်လေတို့ကို နှာသီးဖျားကစောင့်၍ သမာဓိကို ထူထောင်ရပါမည်။ ဒါ့ကြောင့် ပကတိ ဝင်လေထွက်လေတို့၏ တိုးထိတဲ့နေရာ နှာသီးဖျားက စောင့်၍ ဝင်လေထွက်လေတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့်မြင်အောင် ရှုကြည့်ပါ။ ထိတဲ့နေရာက လွန်ပြီး ဝင်သွားတဲ့ လေနောက် မလိုက်ရ၊ တိုးထိတဲ့နေရာက လွန်ပြီး ထွက်သွားတဲ့ လေနောက် မလိုက်ရ။ ထိတဲ့နေရာကသာ စောင့်၍ ဝင်လေထွက်လေတို့၏ တိုးဝင် တိုးထွက်ကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်နေပါ။

နောက် ဤကဲ့သို့ တော်တော်လေးငြိမ်အောင် စောင့်၍ ကြည့်နိုင်လာပါလျှင် ဝင်လေ၏ ထိစ ထိလယ် ထိဆုံး၊ ထွက်လေ၏

ထိစ ထိလယ် ထိဆုံးတို့ကို ထိတဲ့နေရာကပဲ စောင့်၍ ကြည့်နေပါ။
ဤကဲ့သို့ ဝင်လေ ထွက်လေတို့၏ ထိစ ထိလယ် ထိဆုံးတို့ကို
မလွတ်တမ်း စောင့်ကြည့်နိုင်လာပါလျှင် ဝင်လေ၏ ရှည်ရှည် ထိသွား
သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ထွက်လေ၏ ရှည်ရှည်ထိသွားသည်ကို လည်း
ကောင်း စပ်၍နေအောင် ရှုကြည့်ပါ။

ဤကဲ့သို့ ဝင်လေထွက်လေ အရှည်အတိုတို့၏ အထိခြင်း
ကို စပ်၍နေအောင် ရှုကြည့်နေပါလျှင် ဝင်လေထွက်လေတို့၏ အတွင်း
၌ပါသော အတွေ့ကြမ်းတဲ့ ပထဝီဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝင်လေ
ထွက်လေတို့၏ အတွင်း၌ပါသော အပူအအေး တေဇောဓာတ်ကို
လည်းကောင်း၊ ဝင်လေထွက်လေတို့၏ ထိရင်းထိရင်း တွန်းတွန်း
သွားတဲ့ တွန်းကန် ဝါယောဓာတ်ကိုလည်းကောင်း တွေ့စပ်လာပါ
လိမ့်မည်။ ဒီအခါ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ပြောင်း၍ ရှုနိုင်ပါပြီ။ ဓာတ်တို့
ကို မတွေ့သေးဘဲ မပြောင်းပါနှင့်။

ဝင်လေထွက်လေရှုရန် အကျဉ်းပြီး၏။

ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းအကျဉ်းရှုရန်

ဝိပဿနာဟူသည် ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၊ သင်္ခါရတရား
တို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်၍ ဖြစ်ပျက်နေသည်တို့ကို မြင်အောင်
ရှုကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်တရားတို့သည်လည်း အခြေခံ
ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ အပေါင်းအစုမှ ဖြစ်ပေါ်လာရသဖြင့် ဓာတ်
ကြီးလေးပါးတို့၏ သဘောလက္ခဏာတို့ကို ရှေးဦးစွာ နားလည်ထား
ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် -

(၁) ပထဝီဓာတ် ၆ မျိုး

ဂရုပထဝီ ၃ မျိုး

၁။ မာမှု သဘော

၂။ ကြမ်းမှုသဘော

၃။ လေးမှုသဘော

လဟုပထဝီ ၃ မျိုး

၄။ ပျော့မှုသဘော

၅။ ချောမှုသဘော

၆။ ပေါ့မှုသဘော

(၂) အာပေါဓာတ်

၁။ ယိုစီးမှုသဘော

၂။ ဖွဲ့စည်းမှုသဘော

(၃) တေဇောဓာတ်

၁။ ပူမှုသဘော

၂။ အေးမှုသဘော

(၄) ဝါယောဓာတ်

၁။ ထောက်ကန်မှုသဘော

၂။ တွန်းကန်မှုသဘော

မာ၊ ကြမ်း၊ လေး၊ ပျော့၊ ချော၊ ပေါ့ကား ပထဝီဓာတ်၏ သဘာဝလက္ခဏာ၊ ယိုစီး၊ ဖွဲ့စည်းကား အာပေါဓာတ်၏ သဘာဝလက္ခဏာ၊ ပူ - အေးကား တေဇောဓာတ်၏ သဘာဝလက္ခဏာ၊ ထောက်ကန်မှု သဘောကား ဝါယောဓာတ်၏ သဘာဝလက္ခဏာ၊ တွန်းကန်မှုသဘောကား ဝါယောဓာတ်၏ လုပ်ငန်းကိစ္စရပ် ဖြစ်သည်။

ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန် ပဒဋ္ဌာန်

ပထဝီဓာတ်သည် ခိုင်မာခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ တကွ ဖြစ်ဘက် ရုပ်တရားတို့၏ တည်ရာဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တကွ ဖြစ်ဘက် ရုပ်တို့ကို ပေါက်မကျအောင် ခံထားတတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စုပ္ပန်။ ကြွင်းသောဓာတ်သုံးပါးလျှင် နီးစွာ သော အကြောင်း ပဒဋ္ဌာန်။

အာပေါဓာတ်သည် ယိုစီးခြင်း လက္ခဏာ၊ သဟဇာတ်ရုပ်တို့ကို တိုးပွားစေခြင်းကိစ္စ၊ သဟဇာတ်ရုပ်တို့ကို ဖွဲ့စည်းတတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ကြွင်းသော ဓာတ်သုံးပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း။

တေဇောဓာတ်သည် အငွေ့၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၊ သဟဇာတ်ရုပ်တို့ကို ရင့်ကျက်စေခြင်းကိစ္စ၊ သဟဇာတ်ရုပ်တို့ကို နူးညံ့စေတတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ကြွင်းသော ဓာတ်သုံးပါးလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။

ဝါယောဓာတ်သည် တောင့်မာစေခြင်း လက္ခဏာ၊ သဟဇာတ် ရုပ်များကို ရွေ့ရှားစေခြင်းကိစ္စ၊ သဟဇာတ်ရုပ်များကို အရပ်တစ်ပါးသို့ ရှေးရှုဆောင်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ကြွင်းသော ဓာတ်သုံးပါးလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။

မာ၊ ကြမ်း၊ လေး၊ ပျော့၊ ချော၊ ပေါ့၊ ယိုစီး၊ ဖွဲ့စည်း၊ ပူ၊ အေး၊ ထောက်၊ တွန်းဟူသော ဓာတ်တို့၏ အစဉ်အတိုင်းကို ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ တွေ့အောင် ရှုရမည် ဖြစ်သည်။ (ယိုစီးဟူသည် ရုပ်ကလာပ်တို့၏ အတွင်း၌ ယိုစိမ့်ပျံ့နှံ့ခြင်းသဘောတည်း။)

ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ်တို့ကိုရှာပုံ

နာသီးဖျား ဝင်လေထွက်လေတို့၏ တိုးထိ၍နေသော နေရာမှ စောင့်၍ ကြည့်သောအခါ ဝင်လေထွက်လေတို့၏ အတွင်း၌ ပါသော မာတဲ၊ ကြမ်းတဲ၊ ပူတဲ၊ အေးတဲ၊ ဝင်လေထွက်လေတို့၏ တွန်းတွန်းသွားတဲ တွန်းကန်မှုတို့ကို တွေ့လာသောအခါ ထို မာကြမ်း၊ ပူ အေး တွန်းကန်မှုတို့ကို ထင်ရှားသထက် ထင်ရှားအောင် ရှုကြည့်ပြီးလျှင် အထင်ရှားဆုံး ဓာတ်တစ်ခုကို ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်သို့ ကူး၍ ကူး၍ ကြည့်ပေးပါ။ (အကယ်၍ မကူးလျှင် နောက်၌ ရေးလတ္တံ့သော သညာဖြင့် ရှာနည်းတို့ပါကူ၍) ကူးကူးပေးပါ။ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်သို့ ကူးသွားလျှင် ဝင်လေထွက်လေ ရှုကြည့်မှုတို့ကို လွတ်ထားခဲ့ပြီး တွေ့သောဓာတ်ကို ခန္ဓာကိုယ်၏ အတွင်းအပြင် ခြေဆုံး ခေါင်းဆုံး နှ့်သွားအောင် ဖြန့်၍ဖြန့်၍ ရှုပေးပါ။ ကျန် တွေ့ရှိချက် ဓာတ်များကိုလည်း ဤကဲ့သို့ ဆက်၍ ရှုကြည့်ပေးပါ။

အကယ်၍ ရှေ့နည်းအတိုင်း ကူး၍မရလျှင် ဝင်လေ၊ ထွက်လေတို့ကို ရှေ့နောက်စပ်၍ နေအောင် ၅၊၁၀ မိနစ်လောက် ရှုပြီးလျှင် လွတ်ခဲ့၍ ခန္ဓာကိုယ် တစ်ခုလုံးသို့ ခြုံ၍ ကြည့်နေပါ။ ပေါ်လွင်ထင်ရှား၍ လာသောဓာတ်ကို ခန္ဓာကိုယ် အတွင်း အပြင် ခြေဆုံး ခေါင်းဆုံး ဖြန့်၍ ကြည့်ရှုပေးပါ။

အကယ်၍ မတွေ့ပြန်လျှင် ဝင်လေ ထွက်လေတို့ကို စပ်အောင် ရှုပြီးလျှင် ငယ်ထိပ်နေရာကို ရှုကြည့်လိုက်ပါ။ ဒိပ် ဒိပ် ဒိပ် ဒိပ်နှင့် လည်းကောင်း၊ ရွစိ ရွစိနှင့်လည်းကောင်း၊ တွန်းကန်မှုကို တွေ့လျှင် ခန္ဓာကိုယ် တစ်ခုလုံး အတွင်းအပြင်သို့ တွန်းကန်ကိုဖြန့်၍ ရှုကြည့်ပေးပါ။

ဓာတ် ၁၂ ပါး ပြည့်အောင်ရှာပုံ

ဓာတ်တွေကို ရှာတဲ့အခါမှာ ဘယ်ဓာတ်ကပဲ စ၍ တွေ့တွေ့၊ တွေ့တဲ့ဓာတ်ကိုပဲ အရင်ဖြန့်၍ ရှာပါမည်။ နောက်ထပ်တွေ့တဲ့ ဓာတ်များကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း ညှိ၍ ထည့်၍ ရှာပါမည်။ ဓာတ်တို့၏ အစဉ်ကား မာ၊ ကြမ်း၊ လေး၊ ပျော့၊ ချော၊ ပေါ့၊ ယိုစီး၊ ဖွဲစည်း၊ ပူ၊ အေး၊ ထောက်၊ တွန်း၊ ဟူသော ၁၂ ပါးတို့ကို ပြည့်အောင် ရှာ၍ ရှာမည် ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ မာတာကိုတွေ့လျှင် ထိုအမာဓာတ်ကို ခန္ဓာ ကိုယ်အတွင်းအပြင် ခြေဆုံး ခေါင်းဆုံး နှံ့၍ ထင်ရှားအောင် ရှာပါ။ ထင်ရှားသွားလျှင် ထိုအမာဓာတ်ကို ဉာဏ်နှင့် ဘေးဖယ်ထားပြီး နောက်ထပ် ဘာပြသေးလဲဟု ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းသို့ လှမ်း၍ ကြည့် လိုက်ပါဦး။ အကယ်၍ ပူတာတွေ့ပြန်လျှင် ထိုပူတာကို အတွင်းအပြင် ခြေဆုံး ခေါင်းဆုံး နှံ့အောင် ဖြန့်ရှာပါ။ ပျံ့နှံ့သွားလျှင် အခုနက တွေ့ပြီးသားဖြစ်သော မာဓာတ်နှင့် တွဲ၍ မာတယ် မာတယ်၊ ပူတယ် ပူတယ် တို့ကို ၃ မိနစ်စီလောက် ဖြန့်၍ရှာပါ။

တစ်ခါ မာ၊ ပူတို့ကို ဉာဏ်နှင့် ဘေးဖယ်ထားပြီး နောက်ထပ် ဘာပြသေးလဲဟု ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ လှမ်း၍ကြည့်လိုက်ပါဦး။ ဖွဲစည်း ကိုတွေ့လျှင် အတွင်းအပြင် ခြေဆုံး ခေါင်းဆုံး နှံ့အောင် ဖြန့်၍ ရှာပြီးလျှင် အခုနက တွေ့ပြီးသော မာ၊ ပူတို့နှင့်တွဲ၍ (ဓာတ်တို့ကို အစဉ်အတိုင်းလည်း ကျ၍သွားအောင်) မာတယ် မာတယ်၊ ဖွဲတယ် ဖွဲတယ်၊ ပူတယ် ပူတယ် ဟု တွဲ၍ ၃ မိနစ်စီလောက်ရှာပါ။

ဤကဲ့သို့ပဲ တွေ့ပြီးသား ဓာတ်တို့ကို ဉာဏ်နှင့်ဘေးဖယ် ထား၍ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ လှမ်း၍ ကြည့်လိုက်ပါဦး။ တွန်းကန်

ဓာတ်ကို တွေ့ပြန်လျှင် အတွင်းအပြင် ခြေဆုံးခေါင်းဆုံး နဲ့အောင် ဖြန့်၍ ရှူပြီးလျှင် အခုနက တွေ့ပြီးသား ဓာတ်တို့နှင့် အစဉ်အတိုင်း တွဲ၍ မာတယ်၊ ဖွဲတယ်၊ ပူတယ်၊ တွန်းတယ်ဟု အစဉ်အတိုင်း ရှုဖြန့်ပါ။ နောက်ဆုံး ဤရှာနည်းအတိုင်း ရှာ၍ ရှုလိုမှ မတွေ့သော ဓာတ်များနှင့် မထင်ရှားသော ဓာတ်များကို သညာဖြင့် ရှာသောနည်း တို့ဖြင့်ရှာပါ။ (သညာဖြင့် ရှာနည်းတို့ကို ဆက်၍ဖတ်ပါ)

ဓာတ်တို့ကို သညာဖြင့်ရှာနည်း

မာတဲ့ဓာတ်ကို ရှာ၍ မတွေ့လျှင် သွားထိပ်ချင်း ထိ၍ ကြိတ်၍ မာဓာတ်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ မာဓာတ်ကို ဉာဏ်မှာ တွေ့၍လာလျှင် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း အပြင်သို့ နှံ့၍ သွားအောင်ဖြန့်၍ ဖြန့်၍ ကြည့်ပေးပါ။ ဤကဲ့သို့ပဲ ကြမ်းတဲ့ သဘောကို လက်ဖမိုးနှင့် အခင်းကို ပွတ်တိုက်၍လည်းကောင်း၊ လျှာဖြင့် သွားတို့ကို ပွတ်၍ လည်းကောင်း ပြုလုပ်၍ရှာပါ။ လေးတဲ့ သဘောကို ဖိထိုင်ထားလို့ လေးတဲ့သဘော၊ ပေါင်ပေါ် လက်တင်ထားလို့ လေးတဲ့ သဘောကို မြင်အောင် ကြည့်၍ တစ်ကိုယ်လုံးသို့ ဖြန့်နှံ့၍ကြည့်ပါ။ ပျော့ သဘောကို နှုတ်ခမ်းပျော့ဖြင့် ဖိ၍လည်းကောင်း၊ လျှာဖြင့် နှုတ်ခမ်း ပျော့ကို တွန်းဖိကြည့်၍လည်းကောင်း၊ ပျော့တဲ့သဘောကို ရှုကြည့်ပါ။ ချောတဲ့သဘောကို နှုတ်ခမ်း အတွင်းသားကို လျှာဖြင့် ပွတ်၍ကြည့်ပါ။ ပေါ့တဲ့သဘောကို အသက်ရှုလို့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကြွ၍ ပေါ့တက်သွားပုံ ကိုလည်းကောင်း၊ လက်ဖဝါးကိုလှန်ပြီးလျှင် လက်ညှိုးကို အသာမ၍ လည်းကောင်း၊ ပေါ့တက်သွားသည်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ (ပထဝီဓာတ် ၆ ပါး ရှာပုံပြီး၏)

ယိုစီးသဘောကို သွားခြေမှ ယိုစီး၍လာသော သွားရည်၊ စားဖွယ် တစ်ခုခုကို တွေးတောကြံစည်လို့ဖြစ်၍ လာသော ယိုစီးသဘောကို မြင်အောင် ကြည့်၍ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှာ ဖြန့်ပါ။ ဖွဲ့စည်းသဘောကို ခန္ဓာကိုယ်ကို ခြုံ၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ အဝတ်တို့ဖြင့် တင်းကြပ်နေပုံကိုလည်းကောင်း၊ လက်သီးကို တင်းတင်းဆုပ်၍ လည်းကောင်း၊ ဖွဲ့စည်းသဘောကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဖြန့်ပါ။
(အာပေါဓာတ် ၂ ပါး ပြီး၏)

ပူသဘောကို အာခလောင်သို့ လျှာဖြင့် ကပ်၍ကြည့်ပါ။ အေးသဘောကို အပြင်က လေအေးထိ၍လည်းကောင်း၊ လေရှူသွင်းလိုက်လို့ နှာခေါင်းအတွင်းမှာ အေးခနဲ သဘောကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဖြန့်ပါ။ (တေဇောဓာတ် ၂ ပါးပြီး၏)

ထောက်ကန်သဘောကို ပကတိ မတ်၍နေသော ခန္ဓာကိုယ်ကို နဲ့၍နဲ့၍ ကြည့်လိုက်သော် ယိုင်လဲ၍ မသွားရအောင် ကျားကန်ထားသလိုလည်းကောင်း၊ ဘောလုံးကို လေထိုးထားလို့ ပျော့ကျမသွားရပုံကိုလည်းကောင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို လေထောက်ကန် တောင့်ထားပုံကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဖြန့်ပါ။ တွန်းကန်ဓာတ်ကို ထိပ်လည်၌ ဒိပ် ဒိပ် ဒိပ် ဒိပ်နှင့် တိုးနေတဲ့ တွန်းကန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝင်လေ ထွက်လေတို့၏ တွန်း၍ တွန်း၍ သွားပုံကိုလည်းကောင်း၊ မြင်အောင် ကြည့်ပါ။ (ဝါယောဓာတ် ၂ ပါးပြီး၏) ဤသို့ သညာရှေ့ပြေး၍ ဓာတ်တို့ကို ဖော်ထုတ်၍ဖြန့်ပါ။

ဓာတ်တွေကို ရှုတဲ့အခါမှာ ဓာတ်တစ်လုံးချင်းကို ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းအပြင် ခြေဆုံးခေါင်းဆုံးတို့၌ ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့အောင် ရှုပါ။ နောက် တဖြည်းဖြည်းကျမှ သွက်၍လာအောင်ရှုပါ။ ဓာတ်

၁၂ ပါးတို့ကို သွက်သွက်လက်လက် ရှုနိုင်လာသောအခါ ရုပ်ကလာပ် အမှုန်ကလေးတွေကို တွေ့တဲ့သူလည်း ရှိပါသည်။ မတွေ့တဲ့သူလည်း ရှိပါသည်။ ရုပ်ကလာပ် မှုန်ကို တွေ့လျှင်တော့ ဓာတ်ခွဲရမည် ဖြစ်သည်။

ဓာတ် ၁၂ ပါးတို့ကို သွက်သွက်လက်လက် ရှုနိုင်လာသော အခါ မာ၊ ကြမ်း၊ လေး၊ ပျော့၊ ချော၊ ပေါ့ ဤ ၆ ပါးကို တစ်ပေါင်းတည်းပြု၍ ဤကား ပထဝီဓာတ်ဟုလည်းကောင်း၊ ယိုစီးဖွဲ့စည်းကို အာပေါဓာတ်ဟုလည်းကောင်း၊ ပူ အေးကို တေဇောဓာတ်ဟုလည်းကောင်း၊ ထောက်ကန် တွန်းကန်ကို ဝါယောဓာတ်ဟုလည်းကောင်း။ ပထဝီဟု အာရုံပြုလိုက်လျှင် ဓာတ်ကြီး ၆ ပါး သဘောကို ဉာဏ်နှင့် သိမ်း၍၊ အာပေါဟု အာရုံပြုလိုက်လျှင် ယိုစီး ဖွဲ့စည်း သဘောကို ဉာဏ်နှင့်သိမ်း၍၊ တေဇောဟု အာရုံပြုလိုက်လျှင် ပူအေးကို ဉာဏ်နှင့် သိမ်း၍၊ ဝါယောဟု အာရုံပြုလိုက်လျှင် ထောက်တွန်းကို ဉာဏ်နှင့်သိမ်း၍ ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၏ လက္ခဏာတို့ကို မြင်အောင် ကြည့်၍ လေ့ကျင့်ရှုထားပါ။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့ကို ဉာဏ်မှာ မမြင်ဘဲ ရှုပါလျှင် ဆိုကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်သွားလိမ့်မည်။

ဓာတ်လွန်လျှင်ပြင်ရန်

ဓာတ်သဘာဝ (၁၂)ပါးတို့ကို ထင်ရှားအောင် ရှုတဲ့အခါမှာ ဖြစ်စေ၊ ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၏ လက္ခဏာတို့ကို ထင်ရှားအောင် ရှုတဲ့အခါမှာ ဖြစ်စေ၊ ဓာတ် တစ်လုံးတည်းကိုသာ ရက်ရှည်လများစွဲ၍ မရှုပါနှင့်၊ ဓာတ်လွန်ကဲမှု ဖြစ်တတ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မာ၊ ကြမ်း၊ လေး၊ ဖွဲ့၊ တွန်းတို့ လွန်ကဲ၍လာလျှင် မခံနိုင်ဖြစ်တတ်ပါသည်။

တရားထိုင်တိုင်း အနှောက်အယှက်ဖြစ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စွန့်လွှတ်ရသည်အထိ ဖြစ်တတ်ပါသည်။

အကယ်၍ မာတာလွန်လျှင် ပျော့တဲ့ဓာတ်ကို ခန္ဓာကိုယ်၏ အတွင်းအပြင် နှံ့အောင် ရှု၍ပြင်ပါ။ ပျော့တဲ့ ဓာတ်ကို ရှုနေခိုက် မာတာသည် ရှိသေးလား ရှိသေးလားဟု အကဲမခတ်ပါနှင့်။ ပျော့တဲ့ ဓာတ်ကိုသာ အားကောင်း၍လာအောင် ရှုနေပါ။ ပျော့တဲ့ဓာတ် အားကောင်း၍လာလျှင် မာတာသည် အလိုလို လျော့၍သွားပါလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ ကြမ်းတာလွန်လျှင် ချောတာနဲ့၊ လေးတာလွန်လျှင် ပေါ့တာနဲ့၊ ပူတာလွန်လျှင် အေးတာနှင့် စသည်ဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဓာတ်တို့နှင့် နှုတ်၍ပြင်ပါ။ ဓာတ်တို့၏ သဘောကား အပူလွန်ကဲ နေသောအခါ အအေးသည်မရှိ ပျောက်နေ၏။ တဖြည်းဖြည်း အပူ လျော့လာသောအခါ အအေးသည် ဝင်၍လာတော့၏။ အအေးလွန်ကဲလာသောအခါ အပူသည် လုံးဝမရှိတော့ပေ။ ဤသို့ ဓာတ် တစ်လုံးတည်းက အလွန်၊ အယုတ်၊ သမတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ၊ သိပါ။ တစ်နည်းရှုလေ ရှိက်လေနှင့် ဓာတ်တို့ကိုတွဲ၍ ခြေဆုံး ခေါင်းဆုံး၊ ဆင်းလိုက်တက်လိုက်နှင့် ကျွတ်ထွက်သွားအောင် ရှု၍ပြင်ပါ။

လမ်းလျှောက်ရင်းရှုရန်

ထိုင်ရင်း၊ ဓာတ်တစ်ပါးမျှကိုပဲ ရှုနိုင်သေးပါက လမ်းလျှောက်ရင်း၊ လဲလျောင်းရင်းလည်း ဓာတ်တစ်ပါးမျှကိုပဲ မြင်အောင် ရှုပါ။ ထိုင်ရင်း ဓာတ်နှစ်ပါးမျှ ရှုနိုင်ပါက လမ်းလျှောက်ရင်း လဲလျောင်းရင်းလည်း ဓာတ်နှစ်ပါးမျှကို မြင်အောင် ရှုပါ။ ထိုင်ရင်း ဓာတ်လေးပါး ရှုနိုင်ပါက လမ်းလျှောက်ရင်း၊ လဲလျောင်းရင်းလည်း ဓာတ်လေးပါးကို မြင်အောင်ရှုပါ။ (မှာထားချက်) ဤမျှအထိ ဓာတ်

ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုထားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကယ်၍ ဈာန်လမ်းကို ကူးချင်လျှင် ၃၂ ကောဋ္ဌာသ၊ သြဒါတကသိုဏ်း၊ အာကာသကသိုဏ်း စသည်တို့သို့ကူး၍ စတုတ္ထဈာန် တိုင်အောင် အားထုတ်နိုင်ပါသည်။

အထက်က ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ဓာတ်တို့၏သဘာဝ လက္ခဏာ တို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ကြည့်ရာ၌ ဤစည်းကမ်း ၁၀ ချက်ကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။

၁။ အစဉ်အတိုင်း ရှုပါ။

၂။ မမြန်လွန်းရ။

၃။ မနှေးလွန်းရ။

၄။ အပြင်အာရုံသို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှုကို တားမြစ်ရမည်။

၅။ ဓာတ်တို့၏ အမည် ပညတ်တို့၌ သောင်တင်မနေရ။

၆။ မထင်ရှားသော ဓာတ်အချို့ကို ခေတ္တ လွတ်ထားနိုင်ပါသည်။

၇။ သဘာဝ လက္ခဏာကို ဦးစားပေး၍ရှုပါ။

၈, ၉, ၁၀ တို့၌ သဒ္ဓါနှင့် ပညာ၊ ဝီရိယနှင့် သမာဓိတို့ကို ညီမျှအောင် ညှိ၍ရှုပါ။ သတိကား ပိုသည်မရှိ။ ဤသို့ ညီမျှအောင် ပြု၍ သတိလက်ကိုင်ထားကာ အားထုတ်ပါလျှင် ဓာတ်ကြီးလေးပါး သဘာဝအသိသီးတို့၏ ဖြစ်စ၊ ဖြစ်လယ်၊ ဖြစ်ဆုံးဆိုတဲ့ ဖြစ်တည်၊ ပျက်ကို မှန်စွာ မြင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဓာတ်တို့၏ သဘာဝ အသီးသီး တို့ကိုလည်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မြင်ရမည်ဖြစ်သည်။ သဒ္ဓါလွန်လျှင် တဏှာဘက်ကို ကျွန်တတ်သည်၊ တဏှာ၏ အပြစ်ကို မြင်အောင် ပညာသွင်း၍ရှု။ ပညာလွန်လျှင် တွေးတောကြံစည်များ၍ ကွန်တတ် သည်။ ယုံကြည်ချက်သဒ္ဓါသွင်း၍ရှု။ ဝီရိယလွန်လျှင် ပျံ့တတ်သည်။ စူးစိုက်မှု သမာဓိသွင်း၍ရှု။ သမာဓိလွန်လျှင် ငိုက်မြည်းသည် ဝီရိယ သွင်း၍ရှု။

လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ အယူ “ဓာတ်တို့၏ သဘာဝ အသီးသီးတို့ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဉာဏ်မှာမြင်ထားရပါလျှင် တစ် ချိန်ချိန်၊ ဘဝတစ်ခုခုတို့၌ ဧကန္တဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကျွတ်လွတ်ရမည့် ပါရမီမျိုးစေ့ကောင်းရပြီဟု”။

(ဗောဓိပက္ခိယဒီပနီ)

ဤကဲ့သို့ ရှုလို့ သမာဓိအရှိန် အားကောင်း၍ လာသော အခါ ဓာတ်တို့ကို မြန်နိုင်သမျှ မြန်မြန်လိုက်၍ရှုပါ။ ခန္ဓာကိုယ်၊ ခေါင်း၊ ခါး၊ ခြေ၊ လက်စသော အင်္ဂါတို့ကို မမြင်ရတော့ဘဲ ဓာတ် တို့၏ အစုအပုံကြီးကိုသာ မြင်နေရတော့မည်။ ဒီအခါ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဟူသော သတ္တသညာသည် ကွာစပြုတော့၏။ ကွာအောင်လည်း အားထုတ်ရမည်။ ဤကဲ့သို့ အားထုတ်လို့ ရှုကွင်းဟာ ညစ်ထပ်ထပ် မီးခိုးရောင်လို ဖြစ်လာတတ် ၏။ ဂရုမပြုနှင့်ဦး၊ ဓာတ်တို့ကိုသာ ဆက်၍ရှုနေပါ။ ညစ်ထပ်ထပ် ဟာ မပျောက်ဘဲ တော်တော်လေးကြာလျှင် ဝါဂွမ်းဆိုင်ကြီးကဲ့သို့ ဖြစ်၍လာလိမ့်မည်။ ဓာတ်တို့ကိုပဲ ဆက်၍ မြင်အောင် ရှုနေပါလျှင် ရေခဲတုံး၊ ဖန်တုံး၊ မှန်တုံးကဲ့သို့ အကြည်တုံး အကြည်ခဲကြီး ဖြစ်၍ လာလိမ့်မည်။ ဒါဟာ ရုပ်ဃနမပြုရသေးသော ဓာတ်လေးပါး အတုံး အခဲကြီးဖြစ်သည်။ အကြည်တုံး၊ အကြည်ခဲကြီးကို ဓာတ်လေးပါး မြင်အောင် ဆက်၍ ရှုပါက တဖြည်းဖြည်းနှင့် အရောင်တောက်၍ လာမည်။ ထိုကိုဆက်၍ ဓာတ်လေးပါးမြင်အောင် ရှုပါက ကြေကျ၍ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်ကလေးတွေ ဖြစ်၍ လာပါလိမ့်မည်။

အကယ်၍ ဓာတ်လေးပါး မြင်အောင်ရှုလို့မှ အကြည်တုံး၊ အကြည်ခဲကြီးက ကြေကျမသွားလျှင် ထိုအကြည်တုံး၊ အကြည်ခဲကြီး ၏ အတွင်းသို့ အာကာသဓာတ်သွင်း၍ စိုက်ရှုပါ။ ကြေကျ၍ ကလာပ်မှုန် ကလေးတွေ ဖြစ်၍သွားလိမ့်မည်။

သမာဓိအားမမီလျှင် ပြောင်း၍ရှုရန်

အကယ်၍ ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖြစ်လာအောင် သမာဓိက အား
မကောင်း၍ မလိုက်နိုင်လျှင် ပျော့၊ ချော၊ ပေါ့၊ ဓာတ်သုံးပါးကို
နှုတ်၍ ကျန်ဓာတ် ၉ ပါးတို့၏ လက္ခဏာတို့ကို ဖြည်းဖြည်းမှ
မြန်မြန် ထင်မြင်၍လာအောင် သမာဓိကို ထူထောင်ပါ။ နောက်
သွက်နိုင်သလောက် သွက်သွက်လိုက်ပြီးလျှင် ခန္ဓာကိုယ်၏ အတွင်း၌
ပတ်ချာလှည့်၍လည်းကောင်း၊ ဆင်းလိုက် တက်လိုက် မွေ့နှောက်၍
လည်းကောင်း ရှု၍၊ ခန္ဓာကိုယ်၌ ဓာတ်တက်ကြွလာသောအခါ ခန္ဓာ
ကိုယ် မွေ့နှောက်မှုကို လွှတ်ခဲ့၍ ရှုကွင်းတွင်းကို စိုက်၍ကြည့်ပါ။
ရှုကွင်းတွင်က ဘာမှမတွေ့လျှင် ဓာတ် ၉ ပါးကိုပင်ပြန်၍ ပြန်၍
မွေ့ပါ။ ရှုကွင်းထဲကို ကြည့်လို၊ အခိုးအငွေ့ကိုပဲ တွေ့တွေ့ ဘာကိုပဲ
တွေ့တွေ့ တွေ့တာကိုဆက်၍ ဓာတ်လေးပါး မြင်အောင် ရှုကြည့်ပါ။
ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်သောအခါ ရုပ်အမှုန်ကလေးတွေ
ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ ထိုရုပ်အမှုန်ကလေးတွေကိုပဲ ဓာတ်လေးပါး
မြင်အောင် ရှုကြည့်ပါ။ ပျောက်၍သွားလျှင် ဓာတ်သဘာဝ ၉ ပါး
တို့ကိုပဲ ပြန်မွေ့၍ ရှေ့တည့်တည့်ရှုကွင်းကိုပဲ စိုက်၍ကြည့်ပါ။

ဒီအချိန်ကစ၍ တရားထိုင်တိုင်း ထိုင်တိုင်း ဓာတ် ၉ ပါး
ကိုစ၍ ရှုမှတ်ပါ။ ရုပ်ကလာပ် အမှုန်ကလေးတွေက မထင်မရှား
ဖြစ်၍နေလျှင် အပြင်က အလင်းရောင်ရတဲ့ဘက်ကို မျက်နှာမူ၍
ထိုင်ပါ။ ဤကဲ့သို့ တဖြည်းဖြည်း ရှုဖန် များလာသောအခါ ရုပ်အမှုန်
ကလေးတွေဟာ အကြည်ရောင် ဝင်၍လာပြီး တစ်ချို့က ကြယ်ရောင်၊
တစ်ချို့က ဝင်းဝါရောင်၊ တစ်ချို့က အကြည်မပါဘဲ နီထွေးထွေး၊

တစ်ချို့က အရောင်အဆင်းမပါ။ တစ်ချို့က ပုလင်းကဲ့ အမျှင်ကလေးတွေလို စသည်ဖြင့် ကလာပ်မှုန်အမျိုးမျိုးတို့ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဤသို့တွေ့သောအခါ ကလာပ်မှုန်အတွင်း၌ ဓာတ်လေးပါးကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲရပေလိမ့်မည်။

သတိ။ ။(ဤသို့ ဓာတ်သဘာဝ ၉ ပါး၊ ၁၂ ပါးတို့နှင့် ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ လက္ခဏာတို့ကို ရှုမှတ်၊ သိမ်းဆည်း၍ နေတဲ့အခါမှာ စိတ္တဇရုပ်၌ပါသော ဝဏ္ဏဓာတ် အလင်းရောင်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာတတ်၏။ ဥဒယဝယဉာဏ်မှလာသော အလင်းရောင် မဟုတ်သေးဟု မှတ်ပါ။)

ဓာတ်ခွဲသောအခါ မျက်စိအကြည်သည် မျက်စိထဲမှာရှိသည်။ နားအကြည်သည် နားထဲမှာရှိသည်။ နှာခေါင်းအကြည် နှာခေါင်းထဲမှာ၊ လျှာအကြည်သည် လျှာဖျားမှာ၊ ကာယအကြည်သည် တစ်ကိုယ်လုံးထိလို့ သိတဲ့နေရာတိုင်းမှာ ရှိသည်။ ဒါ့ကြောင့် ကာယအကြည်သည် ဒွါရ ၆ ပါးလုံးမှာရှိသည်။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် နှလုံးအိမ်အတွင်းမှာရှိသည်။ ဘာဝဓာတ်သည် တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ပျံ့နှံ့၍ တည်သည်။

ကလာပ်ဟူသည် အပေါင်းအစုကို ခေါ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ရုပ်ကလာပ် အမှုန်တစ်ခုလျှင် အနည်းဆုံး ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ ဟူ၍ ဓာတ်ရှစ်မျိုးရှိသည် အဋ္ဌကလာပ်ဟုခေါ်သည်။ ဤကလာပ်သည် ကံကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ စိတ်ကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ ဥတုကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ အာဟာရကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ဟူ၍ ခေါ်သည်။

ထိုအဋ္ဌကလာပ်ရုပ် ၈ ခုထဲကို “ရုပ်ဇီဝိတ ၁ ခု ထည့်လျှင် ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ဟုခေါ်သည်။ ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ထဲကို စက္ခုပသာဒရုပ် ၁ ခုထည့်လျှင် စက္ခုဒဿကကလာပ်၊ သောတထည့်လျှင် သောတဒဿက ကလာပ်၊ ဃာနထည့်လျှင် ဃာနဒဿက ကလာပ်၊ ဇိဝှာထည့်လျှင် ဇိဝှာဒဿက ကလာပ်၊ ကာယထည့်လျှင် ကာယဒဿက ကလာပ်၊ ဟဒယထည့်လျှင် ဟဒယဝတ္ထုဒဿက ကလာပ်၊ ဣတ္ထိဘာဝထည့်လျှင် ဣတ္ထိဘာဝဒဿက ကလာပ်၊ ပုရိသဘာဝ ထည့်လျှင် ပုရိသဘာဝဒဿက ကလာပ်ဟူ၍ ကံကြောင့် ဖြစ်သော ကမ္မဇ ကလာပ် ၉ စည်းတို့ဖြစ်သည်။ အဋ္ဌကလာပ်ထဲကို အသံထည့်လျှင် သဒ္ဒနဝက ကလာပ်ဖြစ်သည်။

ထိုကလာပ်တို့သည် အကြည်ပါသောကလာပ်၊ အကြည်မပါသော ကလာပ်ဟူ၍ ၂ မျိုးရှိသည်။ စက္ခုအကြည်၊ သောတအကြည်၊ ဃာနအကြည်၊ ဇိဝှာအကြည်၊ ကာယအကြည်၊ ဤငါးမျိုးတို့သည် ရုပ်အကြည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ မနောအကြည်သည် နာမ်အကြည် ဖြစ်သည်။ ဤသို့အကြည် ၆ မျိုးဖြစ်သည်။ ဘာဝ၊ ဟဒယ၊ ဇီဝိတ၊ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ ရုပ်တို့သည် အကြည်မပါသော ရုပ်ကလာပ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

သညာရှေ့ပြေး၍ လေ့ကျင့်ရန်

ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ်သဘာဝ ၉ မျိုး၊ ၁၂ မျိုးတို့ကို ခွဲ၍ ရှုနေရင်းက ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေကို တွေ့တဲ့အချိန်ကစ၍ ကလာပ်မှုန်တစ်ခု၌ ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက် မြင်အောင်ဟု လေ့ကျင့်၍ ရှုရပါမည်။

ဤကဲ့သို့ ရှုနေရင်း ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေက ပျောက်သွားပြီး တော်တော်နဲ့ ပြန်ပေါ်မလာရင် ခန္ဓာကိုယ်ကိုခြုံ၍ ဆင်းလိုက်တက်လိုက်နှင့် မွေနှောက်၍ ကြည့်ပြီးလျှင် မျက်လုံးထဲကိုသွား၍ ကြည့်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန် ကလေးတွေကိုတွေ့လျှင် မျက်လုံးနှင့် အပြည့်မြင်အောင် (သို့မဟုတ်) ရှုကွင်းနှင့် အပြည့်မြင်အောင်ဟု လှည့်၍ လှည့်၍ ကြည့်ပေးပါ။ မျက်လုံးနှင့် အပြည့်မြင်၍လာလျှင် ကလာပ်မှုန်တစ်ခုလျှင် ဓာတ်လေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန် မြင်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။

တစ်နည်း - ဤကဲ့သို့ ရှုလို့မှ ကလာပ်မှုန်က ပျောက်ပျောက်နေပြန်လျှင် လင်းတဲ့ဘက်ကို လှည့်ထိုင်၍ မျက်စိကိုဖွင့်၍ တစ်ခဏမျှ ကြည့်ပြီးလျှင် မှိတ်လိုက်ပါ။ ရောင်စုံတွေဟပ်ပြီး ဖွားဖွားဖွားဖွားနှင့် ကလာပ်မှုန်တွေကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဒီအခါ ကလာပ်မှုန်၌ ဓာတ်လေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက် ဆန်ဆန်မြင်အောင်ဟု လေ့ကျင့်ပါ။ မျက်စိမှာ လေ့ကျင့်လို့ရပါလျှင်၊ နားသို့သွား၍ ကြားသိစိတ်ဖြစ်တဲ့နေရာကို ဉာဏ်နှင့် အရင် ရှာပါ။ ဒီနေရာဟာ ကြားသိစိတ်ဖြစ်တဲ့ နေရာပဲဟု ဉာဏ်မှာတွေ့လျှင် ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟု ဓာတ်လေးပါး စိုက်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ ကလာပ်တစ်မှုန်လျှင် ဓာတ်လေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန် မြင်အောင်ဟု လေ့ကျင့်ပါ။ နောက် နှာခေါင်း၌ အနံ့ယူတဲ့နေရာ၊ လျှာအဖျား အရသာယူတဲ့ နေရာတို့ကို ရှာ၍ ဓာတ်လေးပါး စိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန် ပေါ်လာသောအခါ ကလာပ်မှုန် တစ်မှုန်လျှင် ဓာတ်လေးပါး တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန် ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးကို ခြုံ၍ ဓာတ်စိုက်ပါ။ ကလာပ်တစ်မှုန်လျှင်

ဓာတ်လေးပါး တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန် မြင်အောင်ဟု လေ့ကျင့်ပါ။
 နောက် ရင်ရိုးဆုံ၏ အောက်၌ရှိသော ရင်ချိုင့်နှင့် တည့်တည့်မှာ
 နှလုံးဘူးအတွင်းဟု အာရုံပြု၍ ဓာတ်စိုက်ပါ။ နှလုံးဘူး အတွင်းသို့
 ဓာတ်စိုက်သောအခါ ရှုဉာဏ်သည် နှလုံးဘူးအတွင်းသို့ တော်တော်နှင့်
 မရောက် ဖြစ်တတ်သည်။ ဉာဏ်ရှိသလို အမျိုးမျိုး လှည့်ပတ်၍ ရှု
 ကြည့်ပါ။ နှလုံးဘူး၏အထက် အညှာမှာ သွေးလွှတ်ကြော၊ သွေးပြန်
 ကြော အပေါက်ရှိသည်။ ထိုအပေါက်မှ အတွင်းကို လှမ်းအာရုံပြု၍
 ရှုပါ။ နှလုံးအတွင်းသို့ ရှုဉာဏ်ရောက်သွားလျှင် ဖိုခနဲ ဟိုက်ခနဲ
 ဖြစ်တတ်သည်။ နှလုံးဘူးအတွင်းမှ အထက်သို့ လေပြန်၍လည်း
 တက်လာတတ်သည်။ ထိုအခါ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်
 ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ ကလာပ်တစ်မှုန်လျှင် ဓာတ်လေးပါး
 ကို တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန် လေ့ကျင့်ပါ။

နောက် ခန္ဓာကိုယ် တစ်ခုလုံးကို ခြုံ၍ ကလာပ်မှုန်တွေ
 အပြည့်မြင်အောင်ဟု ဖြန့်၍ ဖြန့်၍ လေ့ကျင့်ပါ။ ကလာပ်မှုန်တွေ
 အပြည့် မြင်လာသောအခါ ကြယ်မှုန်တွေ ဗျင်းခတ်နေသလို ကလာပ်
 မှုန်တွေဟာ ဖြူဖွေးပြီး တစ်ကိုယ်လုံးအနှံ့ ဗျင်းခတ်နေအောင် ထပ်ကာ
 ထပ်ကာ ဖြန့်၍ ဖြန့်၍ ပဲ လေ့ကျင့်ထားပါ။ လေ့ကျင့်၍ ရသွားလျှင်
 မျက်စိကစ၍ ဒွါရ ၆ ပါးစလုံး၌ ကလာပ်မှုန်တစ်ခုလျှင် ပထဝီ၊
 အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာဟု
 ဓာတ် ၈ ပါးကို တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန် မြင်အောင်ဟု လေ့ကျင့်၍
 ထားပါဦး။

ဓာတ်စိုက်ရာ၌ သတိပြုရန်

တစ်ဒွါရနှင့် တစ်ဒွါရတို့ ကူး၍ ဓာတ်စိုက်ရာ၌ နားသို့ ဓာတ်စိုက်သောအခါ မျက်စိက ကလာပ်မှန်ကလေးတွေသည် နားသို့ လိုက်၍ လာနေသည်ဟု ထင်ရတတ်၏။ ဒါ့ကြောင့် ကြိုတင်၍ ကြားသိစိတ် ဖြစ်တဲ့နေရာကို ဉာဏ်နှင့် အရင်ရှာ၍ ဓာတ်စိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ခုက ဒွါရတိုင်း၌ ဘဝင်အကြည်ကို တွေ့နေရ သလို ဖြစ်နေတတ်သည်။ ဒါဟာ ပဉ္စဒွါရ ဝီထိနှင့် မနောဒွါရဝီထိ တို့သည် အာရုံကို တွဲဖက်ရောယှက်၍ ရယူခြင်းကြောင့် ပဉ္စဒွါရတို့၌ လည်း ဓာတ်စိုက်သောအခါ ဘဝင်အကြည်ကို တွေ့နေရသလို ဖြစ်နေ ပုံရသည်။ ဒါ့ကြောင့် ပဉ္စဒွါရတို့၌ ဓာတ်စိုက်သောအခါ ဘဝင် အကြည်ကို တွေ့သလို ဖြစ်နေလျှင် ထိုဘဝင်အကြည်ကို ရှောင်၍ အတွင်းသို့ လှမ်း၍ ဓာတ်စိုက်ပါ။ ဒါမှ ပင်မနေရာသို့ ရောက်မည် ဖြစ်သည်။

ရုပ်ကလာပ်တို့၌ ဓာတ်တို့၏ သဘော

ရုပ် ကလာပ်တို့၌ ဖွဲ့စည်း၍နေသော ဓာတ်သဘာဝတို့ကို ဉာဏ်နှင့်ရှာရန် “ဥပမာ” ခဲကလေးတစ်လုံးကို လက်နှင့်နှိပ်၍ ကြည့် လိုက်ပါ။ မာတဲ့သဘောကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ ထိုမာတဲ့ သဘောကို သီးသန့်ခွဲယူ၍ မရနိုင်ပါ။ ပထဝီမာတဲ့ ဓာတ်သဘောကို တွေ့ခြင်း သာဖြစ်သည်။ တစ်ခါ ဒီခဲကလေးကိုပဲ အပူအအေးကို အာရုံပြု၍ ကိုင်ကြည့်လိုက်ပါ။ အပူ (သို့) အအေးကို ထင်ရှားစွာ တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဒီအခါ (အခုနက တွေ့၍ထားသော မာသော သဘောသည် မထင်

ရှားတော့ပေ။) ဒီခဲကလေးကိုပဲ အမှုန်တွေပြန်ကြံ၍ မသွားရအောင် ဖွဲ့စည်းနေတဲ့ အာပေါဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ခဲလုံးကလေးဟာ ပျော့ ကျမသွားအောင် ထောက်ကန်နေတဲ့ ဝါယောဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ မြင်နေရတဲ့ အဆင်းသဘော၊ နမ်းရှုကြည့်လျှင် တွေ့ရတဲ့ အနံ့သဘော၊ လျက်ကြည့်လျှင် တွေ့ရတဲ့အရသာသဘော၊ ခဲလုံးကလေး၏ အတွင်း ဌိပါသော အဆီအနှစ် ဩဇာသဘော၊ ဤရှစ်မျိုးတို့ကို ဉာဏ်နှင့် ရှာလျှင် တွေ့ရလိမ့်မည်။

ဒီကဲ့သို့ပဲ ရုပ်ကလာပ်ကလေး တစ်မှုန်ကို ဓာတ်ခွဲသောအခါ မာ၊ ဖွဲ့၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာဟူသော ဓာတ်သဘော သက်သက်တို့ကိုသာ ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင် ကြည့်၍ ခွဲရပါမည်။ ဓာတ်တို့၏ သဘောသက်သက်မျှကိုသာ ဉာဏ်နှင့် မြင်မှ ပရမတ် ဆိုက်မည်။ ပရမတ်ဆိုက်မှ နောင်တစ်ချိန် ပြန်၍ ဤသဘော တရား သက်သက်တို့ကို လက္ခဏာတင် ဝိပဿနာရှုသောအခါ အနတ္တဆိုက်ပါမည်။

ဓာတ်ခွဲသောအခါမှာလည်း ရုပ်ကလာပ် အမှုန်ကလေးတွေ က အလွန်လျင်မြန်စွာ ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက် ဖြစ်နေသဖြင့် ဒီ တစ်မှုန်ကမာ၊ နောက်တစ်မှုန်ကဖွဲ့ စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် ဆက်၍ ခွဲရမည်ဖြစ်သည်။

ရုပ်ကလာပ်တို့ကို ဓာတ်ခွဲရန်

ရုပ်ကလာပ်မှုန်တစ်ခုကို ဓာတ်ခွဲရန် မိမိနှစ်သက်ရာ ပထဝီ ဓာတ် ၆ လုံးထဲက ၁ လုံး၊ အာပေါဓာတ်ထဲက ၁ လုံး၊ တေဇောဓာတ်

ထဲက ၁ လုံး၊ ဝါယောဓာတ်ထဲက ၁ လုံးအားဖြင့် ၄ လုံး၊ မာ၊
ယို၊ ပူ၊ ထောက် (သို့မဟုတ်) မာ၊ ယို၊ ရင့်၊ ထောက် (သို့မဟုတ်)
မာ၊ ဖွဲ့၊ ပူ၊ ထောက် (သို့မဟုတ်) မာ၊ ဖွဲ့၊ ရင့်၊ ထောက်၊ ဟူ၍
မိမိဉာဏ်မှာ ထင်ရှားသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့ကို စဉ်၍ မြင်
အောင် လေ့ကျင့်ထားပါ။

မျက်စိ၌

အကယ်၍ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေက ပျောက်၍မသွားဘဲ
လှုပ်လှုပ်လှုပ်လှုပ်နှင့် အရှင်၍ လာပါလျှင် ထိုကလာပ်မှုန်ကလေး
၁ ခု၌ မာတဲ့သဘော သက်သက်ကလေးချည့် ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်
ကြည့်ပါ။ (ယူပါ)။ နောက် ယိုသဘော သက်သက်ကလေးချည့်
ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ (ယူပါ) နောက် ပူသဘော သက်သက်
ကလေးချည့် ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ (ယူပါ) နောက် ထောက်
ကန်သဘော သက်သက်ကလေးချည့် ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
ယူပါ။ ဓာတ်ခွဲပါ။

မျက်စိထဲကို ဓာတ်လေးပါးခွဲလို့ ရသွားပါလျှင် နားကိုသွား
၍ ကြားသိစိတ်ကလေး ဖြစ်တဲ့နေရာကို ဉာဏ်နှင့် အရင်ရှာ၍ ဒီ
နေရာဟာ ကြားသိစိတ်ဖြစ်တဲ့ နေရာပဲဟု ဉာဏ်မှာတွေ့လျှင်မာ၊
ယို၊ ပူ၊ ထောက်ဟူ၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ရုပ်ကလာပ်ကလေးတွေ
ပေါ်၍လာလျှင် ရုပ်ကလာပ်ကလေး ၁ လုံး၌ မာတဲ့သဘောသတ်သတ်
ဖွဲ့စည်းသဘောသတ်သတ်၊ ရင့်ကျက်သဘောသတ်သတ်၊ ထောက်ကန်
သဘော သတ်သတ်ကလေးချည့် မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲပါ။

နာခေါင်း၌

နာခေါင်းသို့သွား၍ နံသိဖြစ်တဲ့ နေရာကို ဉာဏ်နှင့် ရှာပြီး လျှင် မာ၊ ဖွဲ၊ ရင့်၊ ထောက်ဟု ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန် ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ ကလာပ် ၁ မှုန်၌ မာသဘော၊ ဖွဲ သဘော၊ ရင့်ကျက်သဘော၊ ထောက်ကန်သဘော သတ်သတ်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲပါ။

လျှာ၌

လျှာဖျားသို့သွား၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန် ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ မာ၊ ဖွဲ၊ ရင့်၊ ထောက်ဟု ဓာတ် လေးပါးတို့၏ သဘောသတ်သတ်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲ ပါ။

ကိုယ်၌

နောက်ခန္ဓာကိုယ်ကိုခြုံ၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန် ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ မာ၊ ဖွဲ၊ ရင့်၊ ထောက် သဘော သတ်သတ်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲပါ။ ဤကဲ့သို့ ငါးဒွါရ တို့၌ ရုပ်ကလာပ်ကလေးတွေကို ဓာတ်ခွဲသိမ်းဆည်း၍ ပြီးလျှင်။

နှလုံးဘူး၌

ရင်ချိုင့်နှင့်တည့်တည့် နှလုံးဘူးအတွင်းသို့ သွား၍ ဓာတ် လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ မာ၊ ဖွဲ၊ ရင့်၊ ထောက်သဘော သတ်သတ်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲပါ။ (၃၂ ကောဋ္ဌာသသို့ သွား၍လည်း ဓာတ်ခွဲပါ။)

ဓာတ် ၈ ပါး

ဤကဲ့သို့ ဒွါရ ၆ ပါးတို့က ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ၏ သဘောသတ်သတ်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲပြီးလျှင် ထိုကလာပ်မှုန်ကလေးတွေကို လှမ်း၍ မြင်နေရသော (အဆင်း) လှမ်း၍ ရှုကြည့်လျှင်ရသော (အနံ့)၊ လှမ်း၍ယူကြည့်လျှင် လျှာ၌တွေ့ရသော (အရသာ) ကလာပ်မှုန်၏အတွင်း၌ အဆီအနှစ် (ဩဇာ) ဒီလေးလုံးတို့ကို ဓာတ်လေးပါးနှင့်တွဲ၍ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာဟု သညာရှေ့ပြေး၍ ဤဓာတ် ၈ ပါးကိုခွဲပါ။

သညာရှေ့သွား၍ ဓာတ် ၈ ပါးကို ခွဲသောအခါ မိမိရှုလိုသည့် ဒွါရ၌ပါသော ကလာပ်၏ ဓာတ် ၈ ပါးထဲက အနံ့ကို နှာခေါင်းဆီသို့ ဆွဲယူလိုက်ပါ။ အနံ့ရတတ်ပါသည်။ အကယ်၍ ဒီအတိုင်းယူ၍ အနံ့က မရပါလျှင် နှာခေါင်းအကြည်နှင့် ဘဝင်အကြည်တို့ကို ပြိုင်၍ မြင်အောင်ရှုလိုက်ပါ။ နှစ်ဒွါရလုံးကို ပြိုင်၍ မြင်သောအခါ မိမိယူလိုသည့် ဒွါရက ကလာပ်မှုန်အနံ့ကို လှမ်း၍ ယူပြီးလျှင် ရှုပါ။ အကယ်၍ ဒီအတိုင်းလည်း အနံ့က မရပြန်လျှင် မိမိယူလိုသည့် ဒွါရက ကလာပ်မှာပါသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုပြီးလျှင် အနံ့ကို ပြန်၍ ယူကြည့်ပါ။ ရပါလိမ့်မည်။

(ဒွါရ ၆ ပါးစလုံး ဤနည်းအတိုင်း)

အရသာ

အရသာကို ရှုရန်မှာလည်း မိမိယူလိုသည့် ဒွါရက ကလာပ်၏ အရသာကို လျှာဆီသို့ ယူ၍ရှုကြည့်ပါ။ အကယ်၍ မရလျှင် လျှာအကြည်နှင့် ဘဝင်အကြည်တို့ကို ပြိုင်၍မြင်အောင် ရှုပြီးလျှင်

မိမိယူလိုသည့် ဒွါရက ကလာပ်မှုန်၏ အရသာကို လျှာဆီသို့ ယူ၍ရှုပါ။ အကယ်၍ မရပြန်လျှင်မိမိယူလိုသည့်ဒွါရက ကလာပ်ကို ဓာတ်ကြီးလေးပါး မြင်အောင် အကြိမ်ကြိမ် ရှုပြီးလျှင် လျှာဆီသို့ အရသာကို ယူပါ ရပါလိမ့်မည်။

ဩဇာ

ဩဇာရှုရန် မိမိရှုလိုသည့် အကြည်ပါသော ကလာပ်ကို စိုက်၍ ရှုလိုက်လျှင် အဆီဝေနေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနှစ်သဘော ကိုလည်းကောင်း၊ တွေ့ရတတ်သည်။ အကြည်မပါသော ကလာပ်ကို စိုက်၍ ရှုလိုက်လျှင် အပေါ်ယံ မျက်နှာပြင်က ဘေးကို ရဲ့သွားပြီး အတွင်းက အနှစ်ရောင်ကလေး ပေါ်လာတတ်သည်။ ထိုအဆီ အနှစ် ရောင်ကို ဩဇာဟုရှုပါ။ ထိုအနှစ်မှ အမှုန်ပွားသည်ကိုလည်း တွေ့နိုင် သည်။

ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင် ဓာတ်ခွဲပါ

ဤကဲ့သို့ ဓာတ် ၈ ပါး ရှုနည်းတို့ကို သိထားပြီးသောအခါ မျက်လုံးထဲကို သွား၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန် ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ ကြည်တယ် ကြည်တယ်ဟု ရှုပြီး လျှင် ကြည်တဲ့ ကလာပ်မှုန်ဖြစ်စေ၊ မကြည်တဲ့ ကလာပ်မှုန်ဖြစ်စေ၊ ထိုကလာပ်မှုန်၌ပါသော မာသဘော၊ ယိုသဘော၊ ပူသဘော၊ ထောက် သဘော၊ အဆင်းသဘော၊ အနံ့သဘော၊ အရသာသဘော၊ ဩဇာ သဘောတို့ကို အသီးသီး ဉာဏ်၌မြင်အောင် ဓာတ်ခွဲပါ။

ဤကဲ့သို့ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်တို့၌လည်း ဓာတ်လေးပါး စိုက်၊ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ မြင်လာသောအခါ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာဟူ၍ ဓာတ် ၈ ပါးတို့၏ သဘောသက်သက်တို့ကို ဉာဏ်မှာ ထင်မြင်၍လာအောင် ရှုကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲထားပါ။

နောက်နှလုံးဘူးအတွင်း၌လည်း ဓာတ်လေးပါး စိုက်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ မာ၊ ဖွဲ၊ ရင့်၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာဟူ၍ ဓာတ် ၈ ပါးတို့၏ သဘောတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲပါ။

မထင်ရှား၍ အားမရလျှင်

ဤကဲ့သို့သော ဓာတ် ၈ ပါးတို့ကို ဓာတ်ခွဲ၍ ရှုလိုမှ မထင်ရှား၍ အားမရပါလျှင် ခန္ဓာကိုယ်တွင်းကို မာတယ်၊ မာတယ်ဟု မာဓာတ်ကို မြင်အောင် ရှုပြီးလျှင် ကလာပ်မှုန်တစ်ခု အတွင်းကိုလည်း မာတယ် မာတယ်ဟု ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက မာဓာတ်နှင့် ကလာပ်မှုန် တွင်းက မာဓာတ်တို့ကို တွဲ၍ ရှုပါ။ ဤကဲ့သို့ပဲ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက ကြမ်းဓာတ်နှင့် ကလာပ်မှုန်တွင်းက ကြမ်းဓာတ်၊ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက လေးဓာတ်နှင့် ကလာပ်မှုန်တွင်းက လေးဓာတ် စသည်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ် တွင်းက ယိုစီး၊ ဖွဲစည်း၊ ပူ၊ အေး၊ ထောက်၊ တွန်းတို့နှင့် ကလာပ်မှုန်တွင်းက ယိုစီး၊ ဖွဲစည်း၊ ပူ၊ အေး၊ ထောက်၊ တွန်း တို့ကိုလည်း သူ့အတွဲနှင့်သူတွဲ၍ ကြေညက်အောင် ဓာတ်ခွဲရှုပါ။

ဤကဲ့သို့ ကလာပ်တစ်ခု၌ ဓာတ် ၈ ပါးတို့၏ သဘော သက်သက်တို့ကို မြင်အောင် ရှုကြည့်နိုင်သောအခါ ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ရှုနည်းတို့ကို ရှုမှတ်လေ့ကျင့်ထားရမည် ဖြစ်သည်။ ဒါကြောင့် -

ကမ္မဇကလာပ်တို့ကို ဓာတ်ခွဲရန်

မျက်စိ၌ ဓာတ်ခွဲရန်

မျက်စိထဲကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်ဟု ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ ကြည်သော ကလာပ်မှုန် တစ်ခုကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်ဟု ပရမတ်ဆိုက်အောင် ဓာတ်ခွဲ၍ စက္ခုအကြည် စက္ခုအကြည်ဟူ၍လည်း ဆက်လက်ရှုပြီးလျှင် အနီး ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိသော ကြည်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြည်သည်ဖြစ်စေ၊ ကလာပ်တစ်ခုဖြစ်စေ၊ တစ်စုဖြစ်စေ၊ အဆင်း၊ အဆင်းဟုရှု၍ ယခုန က ဓာတ်ခွဲထားသော အကြည်ကလာပ်မှုန်ကို တိုက်ခတ်ကြည့်လိုက် ပါ။ တိုက်ခတ်လျှင် အခတ်ခံရသော အကြည်ကလာပ်သည် စက္ခု ကလာပ်ဖြစ်၍ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဇီဝိတ၊ စက္ခုဒဿက ကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ (ဓာတ်၏ သဘောမျှ မြင်မှ ပရမတ် ဆိုက်သည်။)

မျက်စိထဲမှာပဲ အကြည်ပါသော ကလာပ်မှုန်တစ်ခုကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်ဟု ဓာတ်လေးပါး ခွဲလိုက်ပါ။ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ ကာယအကြည်၊ ကာယအကြည်ဟူ၍လည်း ရှုလိုက်ပါဦး။ ၎င်းနောက် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိသော ကြည်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြည်သည်ဖြစ်စေ၊ ကလာပ်မှုန်တစ်ခုဖြစ်စေ၊ တစ်စုဖြစ်စေ မာတယ် မာတယ်ဟု ပထဝီ ဓာတ်ပြုပြီးလျှင် ယခုနက ဓာတ်ခွဲထားသော အကြည်မှုန်ကို တိုက် ခတ်၍ ကြည့်လိုက်ပါ။ တိုက်ခတ်လျှင် တိုက်ခတ်ခံရသော ကလာပ်မှုန် သည် ကာယအကြည်ကလာပ်ဖြစ်၍ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ကာယဒဿက ကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲ လိုက်ပါ။

မျက်စိထဲမှာပဲ အကြည်မပါဘဲ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း လှုပ်ရှားမှုရှိသော ကလာပ်မှုန်ကိုစိုက်၍ ဓာတ်လေးပါး ခွဲလိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်အတွင်းက ရှင်သန်မှုနှင့်တွဲ၍ ကျားကျားလျားလျား အမူအရာတွေလျှင် မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ဘာဝဒဿက ကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ မျက်စိ၌ စက္ခုကာယ ဘာဝ၊ ကမ္မဇ ကလာပ်သုံးမျိုး (စက္ခုအကြည်၊ ကာယအကြည်တို့ကို အဆင်း - မာဓာတ်တို့နှင့် တိုက်၍ ရှာသောအခါ ခတ်လျှင် ဟုတ်သည်၊ မခတ်လျှင် ပြောင်းတိုက်၍ ရှာရမည်ဖြစ်သည်။)

နား၌ဓာတ်ခွဲရန်

နားအတွင်း ကြားသိစိတ်ဖြစ်သောနေရာ၌ ဓာတ်လေးပါး စိုက်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ ကြည်တယ်၊ ကြည်တယ်ဟုရှုရင်း၊ အတွင်းကလာသောအသံဖြစ်စေ၊ အပြင်ကလာသောအသံဖြစ်စေတို့နှင့် တိုက်ခတ် ဆက်စပ်သော အကြည် ကလာပ်မှုန်ကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဇီဝိတ၊ သောတဒဿက ကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ ဤနား၌ ကာယ၊ ဘာဝ၊ ကလာပ်တို့ကို ဓာတ်ခွဲတာကတော့ ရှေ့မျက်စိထဲက နည်းအတိုင်းပင်။ (သောတ၊ ကာယ၊ ဘာဝ သုံးမျိုး)

နှာခေါင်း၌ဓာတ်ခွဲရန်

နှာခေါင်းအတွင်း အနံ့ယူရာဌာနကို ဓာတ်စိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ ကြည်တယ် ကြည်တယ်ရှုရင်း အတွင်းကလာသောအနံ့ (သို့မဟုတ်) အပြင်ကလာသောအနံ့ တစ်

ခုခုတို့နှင့် ဆက်စပ်သော အကြည်ကလာပ်ကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊
အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ဃာနဒဿက ကလာပ်ဟု
ဓာတ်ခွဲပါ။ ကာယ၊ ဘာဝတို့ကတော့ ရှေ့ကနည်းအတိုင်း ခွဲပါ။
(နာခေါင်း၌ ဃာန၊ ကာယ၊ ဘာဝ သုံးမျိုး)

လျှာ၌ဓာတ်ခွဲရန်

လျှာအဖျားကို ဓာတ်လေးပါးစိုက်၊ ကလာပ်မှုန် ကလေးတွေ
ပေါ်လာသောအခါ လျှာဖျား၌ ယူထားသော အရသာနှင့် ဆက်စပ်
သော အကြည်ကလာပ်မှုန်ကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊
အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ဇိဝ္ဗဒဿက ကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲ
လိုက်ပါ။ ကာယ၊ ဘာဝတို့ကတော့ ရှေ့ကအတိုင်းပင်။ (ဇီဝှါ၊
ကာယ၊ ဘာဝ သုံးမျိုး)

ကိုယ်၌ဓာတ်ခွဲရန်

ခန္ဓာကိုယ် တစ်ခုလုံးကို ခြုံ၍ဓာတ်စိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်
ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ မိမိရှုလိုသောနေရာမှ ကလာပ်မှုန်
ကလေး တစ်ခုကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်ဟု ဓာတ်ခွဲ၍ ကာယအကြည်
ကာယအကြည် ဟူ၍လည်း ဆက်၍ရှုပြီးလျှင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ
ကြည် မကြည်သော ကလာပ် တစ်ခု တစ်စုတို့ကို မာတယ် မာတယ်
ဟု ပထဝီဓာတ်ပြုပြီးလျှင် တိုက်ခတ်ကြည့်လိုက်ပါ။ တိုက်ခတ်လျှင်
အခတ်ခံရသော ကလာပ်သည် ကာယကလာပ်ဖြစ်၍ မာ၊ ယို၊ ပူ၊
ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ကာယဒဿက
ကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲပါ။

ကိုယ်မှာပဲ အကြည်မပါဘဲကြမ်းတမ်းသော လှုပ်ရှားမှုရှိသော ကလာပ်မှုန်ကို စိုက်၍ရှုလိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်အတွင်းမှ ရှင်သန်မှုနှင့် တွဲ၍ ကျားကျားလျားလျား အမူအရာတွေလျှင် မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ဘာဝဒဿကကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်၌ကာယ၊ ဘာဝ နှစ်မျိုးသာရှိသည်)

ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်ကလာပ်ကိုရှုရန်

မနောဝိညာဏ်သည် ဘဝင်အကြည်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သည်။ ဘဝင် အကြည်သည် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သည်။ ဟဒယဝတ္ထုသည် နှလုံးဘူးအတွင်း သွေးအကြည်ကို မှီ၍ဖြစ်သည်။ သွေးအကြည်သည် နှလုံးဘူးအတွင်းမှာဖြစ်သည်။ နှလုံးဘူးသည် ရင်ရိုးဆုံ၏ အောက်နား၌ ရှိသော ရင်ချိုင့်နှင့် တည့်တည့်မှာဖြစ်စေ၊ ရင်ရိုးဆုံအပေါ်မှာဖြစ်စေ ဓာတ်စိုက်ပါ။ အရွယ်တူများဖြစ်သော အကြည် သေးမွှားမွှားကလေး များနှင့် အကြည်မပါသော ရုပ်ကလာပ် အမှုန် သေးမွှားမွှားကလေး တို့သည် ရောနှောဆက်စပ်လျက် အပြင်လိုက်ကလေး တွေ့ရတတ် သည်။ အကြည်သေးမွှားမွှားကလေးများသည် အနည်းငယ် အရောင် တပြတ်ပြတ် တောက်သည်ဖြစ်၏။ ဘဝင်အကြည်များ ဖြစ်မည်။ ကလာပ်မှုန်သေးမွှားမွှားကလေးများသည် အကြည်မပါဘဲ ကလာပ် အတွင်းမှ ငြိမ်သက်၍ ရှင်သန်ရောင်ပါသည်ဖြစ်၍ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ဖြစ် မည်။ ဒါ့ကြောင့် မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက် အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ဟဒယဝတ္ထု ဒဿကဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ ကာယ ဘာဝတို့ကတော့ ရှေ့ကအတိုင်းခွဲပါ။ (နှလုံးဘူးအတွင်း၌ ဟဒယ၊ ကာယ၊ ဘာဝ သုံးမျိုး)

ရုပ်ဇီဝိတကား အကြည်ပါသော ရုပ်ကလာပ်တိုင်းမှာပါသည်။ အသက်ဟူသည် ရှင်သန်ခြင်းသဘောပင်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ကြည်သောရုပ်ကလေးတွေကို ရှုကြည့်သောအခါ ကလာပ်မှုန်အတွင်းက ရှင်သန်လှုပ်ရှားမှုကို မြင်အောင် ကြည့်ရမည်။

ဘာဝရုပ်ကား အကြည်မပါသော ကလာပ်မှုန်အတွင်းက ရှင်သန်မှုနှင့်တွဲ၍ ကျားကျားလျားလျား အမှုအရာပါသော ရုပ်ကလာပ်ပင်တည်း။

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကား နှလုံးဘူးအတွင်း ဘဝင်အကြည်နှင့် ဆက်စပ်၍ ကလာပ်မှုန်အတွင်းက ကျားကျားလျားလျား၊ အမှုအရာမပါဘဲ ရှင်သန်မှုသာပါ၍ အကြည်မပါသော ရုပ်ကလာပ်ပင်တည်း။

ဤကဲ့သို့ မျက်စိမှာ စက္ခုအကြည် ၁၀၊ ကာယအကြည် ၁၀၊ ဘာဝဓာတ် ၁၀၊ ပေါင်း ကမ္မဇရုပ် ၃၀။ နားမှာ သောတအကြည် ၁၀၊ ကာယအကြည် ၁၀၊ ဘာဝဓာတ် ၁၀ ပေါင်း ကမ္မဇရုပ် ၃၀။ နှာခေါင်းမှာ ဃာနအကြည် ၁၀၊ ကာယအကြည် ၁၀၊ ဘာဝဓာတ် ၁၀၊ ပေါင်း ကမ္မဇရုပ် ၃၀။ လျှာမှာ ဇိဝှါအကြည် ၁၀၊ ကာယအကြည် ၁၀၊ ဘာဝဓာတ် ၁၀၊ ပေါင်း ကမ္မဇရုပ် ၃၀။ ကိုယ်မှာ ကာယအကြည် ၁၀၊ ဘာဝဓာတ် ၁၀၊ ပေါင်း ကမ္မဇရုပ် ၂၀။ နှလုံးဘူးအတွင်း၌ ဟဒယဝတ္ထု ဒဿက ၁၀၊ ကာယအကြည် ၁၀၊ ဘာဝဓာတ် ၁၀၊ ပေါင်း ကမ္မဇရုပ် ၃၀ ရှိသည်။ ဤကဲ့သို့ ဒွါရ ၆ ပါးတို့၌ ကမ္မဇရုပ် ၃၀စီ။ (ကာယ၌ ၂၀ တို့ကို) ရှုကြည့်၍ ပြီးသွားသောအခါ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇရုပ်ကလာပ်တို့ကို ရှုကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် -

စိတ္တဇရုပ် ဓာတ်ခွဲရန်

စိတ္တဇရုပ်ရှုရန် သမာဓိကို ထူထောင်၍ ရှေးဦးစွာ ဒွာရ ၆ ပါးလုံး၌ ကမ္မဇရုပ်များကို ပြန်၍ ရှုပွားသိမ်းဆည်းပါ။ ထို့နောက် နှလုံးဘူးအတွင်း ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်နေသော အရောင် တဖျပ်ဖျပ် တောက်၍နေသော ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်ကို စိတ် စိုက်ထား၍ ထိုဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်နှင့် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ ကြောင့် စိတ္တဇရုပ်များ ဖြစ်ပေါ်နေပုံကို စိုက်ရှု၍ ဓာတ်ခွဲပါ။

အကယ်၍ မရှင်းပါက ဘဝင်မနောအကြည်ကို စိတ်စိုက် ထား၍ လက်ညှိုးတစ်ချောင်းကို ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက် လုပ်နေပါ။ ကွေးချင်ဆန့်ချင်သောစိတ်၊ ကွေးမှု ဆန့်မှုကို ဖြစ်စေသော စိတ်တို့ ကြောင့် ရှုကွင်းအတွင်း၌ ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲဖြစ်ပြီး ရုပ်ကလာပ်အမှုန် ကလေးတွေ ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်နှင့် အဆက်မပြတ် ဖြစ်နေလိမ့်မည်။ ထိုအမှုန် ကလေးတွေကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာစိတ္တဇ ကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။

မျက်စိ၊ နား၊ လျှာတို့၌လည်း ဓာတ်စိုက်၍ ပေါ်လာသော ကလာပ်မှုန်တို့ကို စိတ်စိုက် လက်ညှိုးလှုပ်၍ ဓာတ်ခွဲပါ။ နောက် မိမိကာယ၌ (ယခုထိသိ) ဖြစ်နေသော နေရာ၌ ဓာတ်စိုက်လက်ညှိုး လှုပ် ဓာတ်ခွဲစိတ္တဇကလာပ်ဟုရှု။

ဥတုဇ အာဟာရဇ

ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ ကလာပ်များကို ဓာတ်ခွဲရန် မျက်စိထဲ ဓာတ်စိုက် ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ ကြည်သော ကလာပ်မှုန် တစ်ခုကို ဓာတ်လေးပါးခွဲ၍ စက္ခုအကြည် စက္ခုအကြည်

ဟုရှုပြီး အခြားကလာပ်များကို အဆင်းအဆင်းဟုရှု၍ တိုက်၍ စက္ခု
 ကလာပ်ကိုရှာ၍ ဓာတ်ခွဲပြီးလျှင် ထိုစက္ခုကလာပ်ကိုပင် ပူတယ်
 ပူတယ် ဟူ၍ရှုပါ။ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်ကလေးတွေ ပွား၍ပွား၍ လာ
 သောအခါ ထိုရုပ်ကလာပ်အမှုန်ကလေးတစ်ခုကိုပင် မာ၊ ယို၊ ပူ၊
 ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဥတုဇကလာပ်ဟု
 ဓာတ်ခွဲပါ။ ဤစက္ခုကလာပ်အမှုန်ကလေးကိုပင် ဩဇာ၊ ဩဇာဟုရှု၍
 ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပွား၍ ပွား၍ လာသောအခါ မာ၊ ယို၊ ပူ၊
 ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ အာဟာရဇကလာပ်ဟု
 ဓာတ်ခွဲပါ။ ဤကဲ့သို့ပဲ မျက်စိကို ဓာတ်ခွဲရှုမှတ်၍ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ
 ကလာပ်တို့ကို ရှုမှတ်သကဲ့သို့ သောတာ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊
 ဟဒယ၊ ဒဿကတို့ကိုလည်း ဥတုဇ၊ အာဟာရ၊ ကလာပ်တို့ကို
 ဓာတ်ခွဲ ရှုမှတ်ပါ။ မည်သည့် ရုပ်ကလာပ်တွင်မဆိုပါသော ဥတု၊
 ဩဇာတို့ကို အာရုံပြု၍ ပူတယ် ပူတယ်၊ ဩဇာ ဩဇာဟုရှုလျှင်
 ဥတုနှင့် အာဟာရဇ ရုပ်ကလာပ်များ တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ပဲ မျက်စိ၌ ကမ္မဇရုပ် ၃၀၊ စိတ္တဇရုပ် ၈၊ ဥတုဇရုပ်
 ၈၊ အာဟာရဇ ၈၊ ပေါင်း ၅၄၊ နား၌ ကမ္မဇရုပ် ၃၀၊ စိတ္တဇရုပ်
 ၈၊ ဥတုဇရုပ် ၈၊ အာဟာရဇ ၈၊ ပေါင်း ၅၄၊ နှာခေါင်း၌ ကမ္မဇရုပ်
 ၃၀၊ စိတ္တဇရုပ် ၈၊ ဥတုဇရုပ် ၈၊ အာဟာရဇ ၈၊ ပေါင်း ၅၄၊ လျှာ
 ၌ ကမ္မဇရုပ် ၃၀၊ စိတ္တဇရုပ် ၈၊ ဥတုဇရုပ် ၈၊ အာဟာရဇ ၈၊
 ပေါင်း ၅၄၊ ကိုယ်၌ ကမ္မဇရုပ် ၂၀၊ စိတ္တဇရုပ် ၈၊ ဥတုဇရုပ် ၈၊
 အာဟာရဇ ၈၊ ပေါင်း ၄၄၊ နှလုံးဘူးအတွင်းဟဒယ၌ ကမ္မဇရုပ်
 ၃၀၊ စိတ္တဇရုပ် ၈၊ ဥတုဇရုပ် ၈၊ အာဟာရဇ ၈၊ ပေါင်း ၅၄တို့ကို
 ရှုကြည့်၍ လေ့ကျင့်ရမည်ဖြစ်သည်။

အစာသစ်အိမ်

ရင်ချိုင့်အောက် လက် ၂ လုံးအကွာလောက်မှ အစာသစ်အိမ်ကို ဓာတ်လေးပါး စိုက်ပါ။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ခန္ဓာကိုယ် တစ်ခုလုံးသို့ ရုပ်မှုန်ကလေးတွေသည် ဖြာ၍ ဖြာ၍ ဩဇာဓာတ် ပျံ့နှံ့၍ ပေးနေသည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။

ချက်ရဲ့အထက် လက် ၂ လုံး အကွာလောက်မှာ အစာဟောင်းအိမ်ကို အပူထင်ရှားလာအောင် ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ထိုအပူသည် ပါစကဝမ်းမီးမှလာသော တေဇောဓာတ် အပူငွေ့ဟုရှုပါ။

၃၂ ကောဋ္ဌာသတို့ကို ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းရန်

ဤကဲ့သို့ ၆ ဒွါရတို့၌ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်တို့ကို ဓာတ်ခွဲရှုမှတ် သိမ်းဆည်းတတ်ပြီးသည်ရှိသော် ၆ ဒွါရတို့၌ ကလာပ်မှုန်တစ်ခုလျှင် ဓာတ်လေးပါးခွဲ၍ ရှုတတ်သည့် အချိန်မှစ၍ ၃၂ ကောဋ္ဌာသတို့၏ တည်ရာဌာနတို့သို့သွား၍ ဓာတ်စိုက်၍ ကလာပ်မှုန်တစ်ခု၌ ဓာတ်လေးပါးတို့ကို ပရမတ်ဆိုက်အောင် ဓာတ်ခွဲရှုမှတ်သိမ်းဆည်းရမည်ဖြစ်သည်။

၁။ ဆံပင်သည် ဦးခေါင်းမှာရှိ၍ လူတိုင်းသိသည်။

၂။ မွေးညင်းသည် တစ်ကိုယ်လုံး မွေးညင်းပေါက်တိုင်းမှာရှိသည်။

၃။ ခြေသည်း၊ လက်သည်း ခြေလက်မှာ တည်သည်။

၄။ သွား ခံတွင်း၌ အထက် ၁၆၊ အောက် ၁၆ အားဖြင့် ၃၂ ချောင်း ရှိတတ်သည်။

၅။ အရေ တစ်ကိုယ်လုံး လွှမ်းခြုံ၍ တည်သည်။

- ၁။ **အသား** အသားတစ်တို့သည် ကိုးရာရှိသည်၊ တစ်ကိုယ်လုံး တည်၏။
 - ၂။ **အကြော** အကြောတို့သည် ကိုးရာရှိ၏။ အရိုးတို့ကို ရစ်ပတ်၍ တစ်ကိုယ်လုံး၌ တည်၏။
 - ၃။ **အရိုး** အရိုးတို့သည် သွားမှတစ်ပါး ၃၀၀ ရှိ၏။ အကြော၊ အသားတို့၏ အတွင်းမှ စိုက်ထောင်၍ တည်ရှိ၏။
 - ၄။ **ခြင်ဆီ** ရိုးတွင်းခြင်ဆီသည် အရိုးတွင်း၌တည်၏။
 - ၅။ **အညှို့** အညှို့ဟူသည် အညှာတစ်ခုဖြစ်၍ အသားဆိုင် ၂ ခု ဖြစ်၏။ သရက်သီး ၂ လုံးနှင့်တူ၏။ နှလုံးသားကို ဝန်းရံ၍ တည်၏။ (ကျောက်ကပ်လည်းခေါ်၏)
-
- ၁။ **နှလုံး** နှလုံးသားသည် အပြင်ဖက်ကို ခွာ၍ စောက်ထိုးဆွဲထားသော ပဒုမ္မာကြာငုံနှင့် တူ၏။ သားမြတ်နှစ်ခုကြား ရင်တွင်း၌ တည်၏။
 - ၂။ **အသည်း** အသည်းသည် အဖြူအနီရော၍ စဉ်းငယ်နီ၏။ အရင်း၌ တစ်ပေါင်းတည်း၊ အဖျား ၂ခု ကွဲ၏။ ရင်ခန်းတွင်း၌ အညှာနေ၍ အူခန်းတွင်း၌ အသည်းမွှာရောက်၊ လက်ျာနံဘေးကို မှီ၍ တည်၏။
 - ၃။ **အမြေ** အချို့အမြေသည် အညှို့ နှလုံးတို့ကို ဖုံးလွှမ်းထား၏။ အများအားဖြင့် အရေ၏ အောက်၌တည်၍ အသားပြင်ကို မြှေးယှက်ထားသည်။

- ၄။ **အဖျဉ်း** အဖျဉ်းသည် လက် ၇ သစ်ခန့် အသားလွှာကို အဖျဉ်း (သရက်ရွက်) ဟုခေါ်၏။ နှလုံးသား၏ လက်ဝဲဘေး ကပ်၍ တည်၏။
- ၅။ **အဆုတ်** အဆုတ်သည် သားမြတ် ၂ ခုတို့အကြား၌ အသည်း နှလုံးတို့ကို ဖုံးလွှမ်းလျက် တွဲရွဲဆွဲကာ တည်၏။
- ၁။ **အူမ** အူသည် ယောက်ျားတို့၌ ၃၂ တောင်၊ မိန်းမတို့၌ ၂၈ တောင်ရှိ၏။ ၂၁ ဌာနတို့၌ ခွေ၍တည်၏။ လည်ချောင်းမှ စ၍ ကျင်ကြီးပေါက်အထိ တည်၏။
- ၂။ **အူသိမ်** အူသိမ်သည် ၂၁ ခုသော အူမကြီးတို့၏ အတွန့်ကြား၌ တည်၏။ အူမကြီးများကို ဖွဲ့နှောင်ထား၏။
- ၃။ **အစာသစ်** ရင်ချိုင့်အောက် လက် ၂ လုံးအကွာလောက်မှာ ပုဆိုး ၂ စကို လိမ်၍ညှစ်သောအခါ ပူပေါင်းထသကဲ့သို့ အစာသစ်အိမ်အတွင်း၌ စားပြီးစအစာကို အစာသစ်ဟု ခေါ်သည်။ ကြိတ်ချေ၍ မျိုချထားသဖြင့် တံတွေး၊ လျှာရည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရောနှော၍ ဝမ်းမီးကြောင့်၊ အမြှုပ်တစ်စီထလျက် ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ် ကောင်းလှ၏။
- ၄။ **အစာဟောင်း** ကျင်ကြီးသည် အစာဟောင်းအိမ်၌ တည်သည်။ အစာဟောင်းအိမ်သည် ကျောရိုးအရင်းနှင့် ချက်တို့အကြား အူမ၏ အဆုံး၌ရှိ၏။ လက် ၈ သစ်ခန့် ရှည်သော ဝါးကျည် တောက်နှင့် တူ၏။
- ၅။ **ဦးနှောက်** ဦးနှောက်သည် ဦးခေါင်းခွံအတွင်းရှိ ခြင်ဆီအစုပင် ဖြစ်၏။ (ပထဝီဓာတ် ၂၀)

- ၁။ သည်းခြေ သည်းခြေသည် အိတ်အတွင်း၌တည်သော ဗဒ္ဒ သည်းခြေ၊ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့၍တည်သော အဗ္ဗဒ္ဒ သည်းခြေ ဟူ၍ ၂ မျိုး၊ အဗ္ဗဒ္ဒသည်းခြေသည် ဆံပင်အမွေး၊ သွား၊ ခြေ သည်း၊ လက်သည်း၊ ကြမ်းတမ်းခြောက်သွေ့သော အသားအရေ မှအပ တစ်ကိုယ်လုံး၌ပျံ့နှံ့တည်၏။ ဗဒ္ဒသည်းခြေသပွတ်ခါးသီး သဏ္ဌာန် သည်းခြေအိတ်၌ တည်၏။ နှလုံး အဆုတ်တို့အကြား အသည်းကိုမှီ၍ တည်၏။
- ၂။ သလိပ် သလိပ်သည် တစ်ကွမ်းစားခန့်ရှိပြီး အစာသစ်အိမ်၏ အထက်၌ပိတ်၍ တည်၏။ အစာဝင်ခိုက် သလိပ်သည် ကျဲကျဲ သွား၍ ပြန်၍ ပိတ်လာမြဲဖြစ်၏။ အစာသစ်အိမ်မှ မကောင်း သော အနံ့များကို ဖုံးပိတ်ထား၏။
- ၃။ ပြည် ပြည်သည် သေသူ၌ ပုပ်လျက်ပြစ်ခွဲခွဲ ဖြစ်၏။ ထိခိုက် ရာ အနာပေါက်ရာတို့၌ စုမိသောသွေးသည် ကျက်၍ ပြည် ဖြစ်၏။
- ၄။ သွေး သွေးသည် ပေါင်းစု၍တည်သော သန္နိစိတသွေး၊ အကြော တို့၌ လျှောက်၍ပြေးသွားနေသော သံသရဏသွေးဟူ၍ ၂ မျိုး ရှိ၏။ သန္နိစိတသွေးသည် ပျစ်ခွဲ၍ ချိပ်ရောင် (နီညိုရောင်) အဆင်း၊ သံသရဏသွေးသည် ကြည်လင်သော ချိပ်ရည် အဆင်း ရှိ၏။ သန္နိစိတသွေးသည် တစ်ကွမ်းစားခန့်မျှရှိ၏။ အသည်း ညှာ၏အောက် အညှို့ နှလုံး၊ အဆုတ်တို့၏ အထက်၌ တည် ပြီးလျှင် အရည် တစက်စက်ကျကာ အညှို့နှစ်လုံး၊ အသည်း၊

အဆုတ်တို့ကို စိုစေ၏။ သံသရဏသွေးသည် ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊
ခြေသည်းလက်သည်း၊ သွား၊ အသားလွတ်နေရာဌာနနှင့်
ကြမ်းတမ်း ခြောက်သွေ့သော အရေတို့ကို ချန်၍
တစ်ကိုယ်လုံးသို့ ပျံ့နှံ့၍တည်၏။

၅။ **ချွေး** ချွေးသည် မွေးညှင်းပေါက်တို့မှ ယိုထွက်သော အာပေါ
ဓာတ်ကို ချွေးဟုခေါ်၏။

၆။ **အဆီခဲ** အဆီခဲသည် စေးထန်းသော အဆီစုကို အဆီခဲဟုခေါ်
၏။ ဝသောသူများ၌ အရေထူနှင့် အသားကြားတွင် တည်ရှိ၏။
ပိန်သောသူများ၌ သလုံးမြင်းခေါင်းသား၊ ပေါင်သား၊ ကျော
မြှောင်သား၊ ဝမ်းဗိုက်သားတို့ကို မှီ၍ တည်၏။

၁။ **မျက်ရည်** မျက်လုံးအတွင်း၌ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဖြစ်
ပေါ်၍လာသော မျက်ရည်ပင်တည်း။

၂။ **ဆီကြည်** ဆီကြည်သည် များသောအားဖြင့် လက်ဖဝါး၊ ခြေဖဝါး၊
လက်ဖမိုး၊ ခြေဖမိုး၊ နှာခေါင်းဖု၊ နှဖူးပြင်၊ ပခုံးစွန်းတို့၌
တည်ကုန်၏။

၃။ **တံတွေး** ပါးစပ်တွင်း၌ အမြှုပ်နှင့်ရောသော အာပေါဓာတ်ကို
တံတွေးဟုခေါ်သည်။

၄။ **နှပ်** နှပ်သည် ဦးနှောက်မှ ယိုစီး၍ ပျစ်ချွဲသော အရည်ကို
နှပ်ဟုခေါ်သည်။

၅။ **အစေး** သည် အရိုးဆက်တို့၏ နယ်ဆီကိစ္စကို ပြီးစေလျက်
၁၈၀ သော အရိုးဆက်တို့၏ အတွင်း၌တည်၏။ အစေး

အားနည်းသူသည် အထိုင်အထပြုရာ၌ အရိုးအဆက်တို့မှ
တဖျောက်ဖျောက်မည်၏။ တစ်ယူဇနာခန့် ခရီးသွားလျှင်
ဝါယောဓာတ်ပျက်ပြီး အလွန်ညောင်းညာ ကိုက်ခဲတတ်၏။
အစေးအားကောင်းသူများမှာ ထိုသို့မဖြစ်။

၆။ ကျင်ငယ် ကျင်ငယ်သည် ချက်အောင် ဝမ်းခေါင်းတွင်း၊ ဆီးအိမ်
၌ တည်သည်။ သဲအိုးလုပ်၍ ရေ၌ချသော် ရေစိမ့်ဝင်သကဲ့သို့
ဆီးအိမ်သို့ ကျင်ငယ်ရည်များ စိမ့်ဝင်၏။ ကျင်ငယ်ဝင်ရန်
အပေါက်မရှိ ထွက်ပေါက်သာရှိသည်။

၃၂ ကောဋ္ဌာသပြီး၏။

အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓတို့၌ရှုရန်

ဤကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ် ၃၂ ကောဋ္ဌာသတို့၌ ဓာတ်ခွဲ၍ ရှုခြေလေ့ကျင့်ပြီးသည်ရှိသော်။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓတို့၌လည်း ရုပ်ကလာပ် အမှုန်တွေကို အပြည့်မြင်အောင် ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ အဇ္ဈတ္တခန္ဓာကိုယ် နှင့် အပြည့် ကလာပ်မှုန်ကို ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင်ရပါ။ နောက်အပြင် လောက လူ၊ ခွေး၊ နွား၊ သစ်ပင်၊ တောတောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ကောင်းကင်လဟာပြင်အထိ ဉာဏ်နှင့် ဖြန့်၍ ဖြန့်၍ ရှုပါ။ ဤသို့ ဉာဏ်ဖြင့် ရှု၍ရလာသောအခါ နံနက်စောစောနှင့် ညနေ မှောင်ရီပျိုးစ အချိန်များတွင် လမ်းလျှောက်ရင်း ခပ်လှမ်းလှမ်းသို့ ကလာပ်မှုန်များကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ကလာပ်မှုန်များကို မြင်လာရပါ မည်။ တောင်ပြာတန်း ရှိရာသို့ လှမ်း၍ကြည့်လျှင် ထင်ထင်ရှားရှား မြင်လာရပါမည်။ ကြည့်သားကျလာသောအခါ လဟာပြင်နှင့်အပြည့် မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့်တကွ လူ၊ ခွေး၊ နွား၊ သစ်ပင်၊ တော၊ တောင်၊ ရေ၊ မြေ အားလုံးသည် တစ်ပြင်တည်းမြင်လာရပါမည်။ ဓာတ်လေးပါး ရှစ်ပါးခွဲပါ။

၁၁ မျိုးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုရန်

ဤသို့ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်တို့ကို အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓတို့ကို တစ်ပြင်တည်း ဖြစ်အောင် ရှုပြီးသော် ၁၁ မျိုးသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်တည်သော ရုပ်တရားတို့ကို ဓာတ်ခွဲထုချေ၍ လေ့ကျင့်ရမည်ဖြစ် သည်။

- ၁။ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ကာလသုံးပါး အသီးသီးတို့၌ ရှိသော ရုပ် ၂၈ မျိုးစီ။
- ၂။ အဇ္ဈတ္တဝါ - မိမိ၏ကိုယ်တွင်း အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ မူလည်းဖြစ်သော၊ ဗဟိဒ္ဓါဝါ - အပြင်အပ ဗဟိဒ္ဓါလောက၌မူလည်း ဖြစ်သော၊ ရုပ် ၂၈ မျိုးစီ (မိန်းမ ယောက်ျား ၂ မျိုးလုံး)။
- ၃။ ဩဠာရိကံဝါ - ရန်.ရင်းကြမ်းတမ်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သုခုမံဝါ - သိမ်မွေ့နုညံ့သည် မူလည်းဖြစ်သော မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည် ၅ ခု၊ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ (ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော) ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ပေါင်း ၁၂ ခု၊ ဤရုပ်များသည် ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်မှာ ထင်လွယ်သောကြောင့် ဩဠာရိကရုပ်။ အာပေါ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဇီဝိတရုပ်၊ ဟဒယရုပ်၊ အာဟာရရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်၊ ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်၊ ရူပဿလဟုတာ၊ မုဒုတာ၊ ကမ္မညတာ၊ ဥပစယ၊ သန္တတိ၊ ဇေတတာ၊ အနိစ္စတာ၊ ဤ ၁၆ ပါးသော ရုပ်သည် သိမ်မွေ့နုညံ့သောကြောင့် သုခုမရုပ်။
- ၄။ ဟီနဝါ - ယုတ်ညံ့သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပဏီတံဝါ - မွန်မြတ်သည် မူလည်းဖြစ်သော (အကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးဖြစ်သော ရုပ်ကတော့ ယုတ်ညံ့တယ်) ကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးဖြစ်သော ရုပ်ကတော့ မွန်မြတ်တယ်ဟုခွဲပါ။
- ၅။ ဒူရေဝါ - အသိဉာဏ်နှင့်ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သန္တိကေဝါ - အသိဉာဏ်နှင့် နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အသိဉာဏ် နှင့်

ဝေးသော သုခုမရုပ်၊ အသိဉာဏ်နှင့် နီးသော ဩဋ္ဌာရိကရုပ်၊
ဤသို့။ ၁၁ မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်သော ရုပ်
တရားတို့ကို -

သဗ္ဗရူပံ - ဤအလုံးစုံသော ရုပ်တရားကို၊ ဧတံ - ဤ ၁၁
မျိုးသော ရုပ်တရားသည်၊ နမမ - ငါရဲ့ရုပ်မဟုတ်၊ ဧသော - ဤ ၁၁
မျိုးသော ရုပ်တရားသည်၊ နအဟမသ္မိ - ငါမဟုတ်၊ ဧသော - ဤ ၁၁
မျိုးသော ရုပ်တရားသည်၊ နမေအတ္တာတိ - ငါရဲ့ အတ္တမဟုတ် ဟူ၍၊
ဧဝံ - ဤသို့လျှင်၊ ဧတံ - ဤ ၁၁ မျိုးသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်
တည်နေသောအလုံးစုံသောရုပ်တရားကို၊ ယထာဘူတံ - မဖောက်မပြန်
ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမ္မပ္ပညာယ - ရုပ်တုံး၊ ရုပ်ခဲ၊ နာမ်တုံး၊ နာမ်ခဲ၊
ဖြိုခွဲဖောက်ထွင်း၊ ဝိပဿနာဉာဏ် အလင်းဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ -
ရှုပွားသုံးသပ်အပ်ပေ၏။ ရုပ်အပေါင်းကိုလက္ခဏာတင်၍ရှုလျှင်လည်း
လုံလောက်ပါသည်။

၁၁ မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုခြင်းသည်ပြီး၏။

ရုပ် ၂၈ ပါး

(၁) မဟာဘုတ် ဓာတ်ကြီး ၄ ပါး။

၁။ ပထဝီဓာတ်၊

၂။ အာပေါဓာတ်

၃။ တေဇောဓာတ်

၄။ ဝါယောဓာတ်

(၂) ပသာဒရုပ် = အကြည်ရုပ် = အကြည်ဓာတ် ၅ ပါး

- ၁။ စက္ခုပသာဒ = မျက်စိအကြည်
- ၂။ သောတပသာဒ = နားအကြည်
- ၃။ ဃာနပသာဒ = နှာခေါင်းအကြည်
- ၄။ ဇိဟ္ဗာပသာဒ = လျှာအကြည်
- ၅။ ကာယပသာဒ = ကိုယ်အကြည်

(၃) ဂေါစရရုပ် = အာရုံရုပ် ၇ မျိုး

- ၁။ ရူပါရုံ = အဆင်းအရောင် = ဝဏ္ဏ
- ၂။ သဒ္ဓါရုံ = အသံ
- ၃။ ဂန္ဓာရုံ = အနံ့
- ၄။ ရသာရုံ = အရသာ
- ၅။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ = အတွေ့အထိဓာတ် (ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော)
(ဩဠာရိက ၁၂၊ ကျန် ၁၆ သည် သုခုမ)

(၄) ဘာဝရုပ် ၂ ပါး

- ၁။ ဣတ္ထိဘာဝ = အမျိုးသမီးဖြစ်ကြောင်းရုပ်
- ၂။ ပုရိသဘာဝ = အမျိုးသားဖြစ်ကြောင်းရုပ်

(၅) ဟဒယရုပ်

- ၁။ ဟဒယရုပ် = မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ဟူသော အသိစိတ်တို့၏ မှီရာဖြစ်သောရုပ် (နှလုံးအတွင်း သွေး၌ တည်၏။)

(၆) ဇီဝိတရုပ်

- ၁။ ဇီဝိတိန္ဒြေ = ဇီဝိတ = သက်စောင့်ဓာတ်၊ ဤရုပ်ကား ကံကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်ကလာပ်တို့၌ ပါဝင်၍ ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ်တို့ကို စောင့်ရှောက်ပေးသော ကမ္မဇရုပ်တို့၏ အသက်တည်း။

(၇) အာဟာရရုပ်

၁။ ကဗဠိကာရအာဟာရ = စားမျိုးအပ်သော အစာအာဟာရတို့၌
ပါဝင် တည်ရှိသော အဆီအစေး ဩဇာတည်း။

ဤဆိုအပ်ခဲ့သော ၁၈ မျိုးသော ရုပ်တို့သည် မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်
ဥစ္စာဖြစ်သော သဘာဝ လက္ခဏာ ကိုယ်စီရှိကြသောကြောင့် သဘာဝ
ရုပ် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟူသော သာမည
လက္ခဏာ ထင်ရှားရှိသောကြောင့် သလက္ခဏာရုပ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊
ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အကြောင်း
တရားတို့သည် ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့် နိဗ္ဗန္ဒရုပ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊
တကယ့်ဖောက်ပြန်တတ်သည့် ရုပ်အစစ်ဖြစ်သောကြောင့် ရူပရုပ်ဟူ၍
လည်းကောင်း၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟူသော လက္ခဏာယာဉ် သုံးချက်
တင်၍ ဝိပဿနာ ရှုပွား သုံးသပ်ကောင်းသောကြောင့် သမ္မသနရုပ်
ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုပါသည်။ ကျန်ရုပ် ၁၀ မျိုးတို့ကား
ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်၍ အဘာဝရုပ်၊ အလက္ခဏာရုပ်၊ အနိဗ္ဗန္ဒရုပ်၊
အရူပရုပ်၊ အသမ္မသနရုပ်တို့ဟူ၍ ခေါ်ဆိုပါသည်။

(၈) ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁ (ကျန်ရုပ်များ)

၁။ အာကာသဓာတ် = ရုပ်ကလာပ်တို့၏ အကြား အပေါက်။
(ပရိစ္ဆေဒရုပ်)

(၉) ဝိညာတ်ရုပ် ၂

၁။ ကာယဝိညာတ် = ကိုယ်ဖြင့် သိစေအပ်သော ကိုယ်အမူအယာ။

၂။ ဝစီဝိညာတ် = နှုတ်ဖြင့် သိစေအပ်သော နှုတ်အမူအရာ
(စကားသံဖြင့် သိစေအပ်သော နှုတ်အမူအရာ)

(၁၀) ဝိကာရရုပ် ၃ မျိုး = ၅ မျိုး

၁။ ရူပဿလဟုတာ (စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ ရုပ်တို့၏) ပေါ်မှုသဘော။

၂။ ရူပဿမုဒုတာ (စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ ရုပ်တို့၏) နည်းမှုသဘော။

၃။ ရူပဿ ကမ္မညတာ (စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ ရုပ်တို့၏) အမှု၌ ကောင်းမွန် ခံညားမှုသဘော။

ဤရုပ် သုံးမျိုးတို့နှင့် ဝိညတ်ရုပ် ၂ မျိုးတို့ကို ပေါင်း၍ ဝိကာရရုပ် ၅ မျိုးဟုဆိုသည်။ (ထူးထွေခြားနားသည့် ရုပ်များဟု ဆိုလိုသည်။)

(၁၁) လက္ခဏရုပ် ၄

၁။ (က) ဘဝတစ်ခု၌ ရုပ်အစစ်တို့၏ ရှေးဦးအစဖြစ်ခြင်း သဘော (ဥပစယ)

(ခ) ဣန္ဒြေပြည့်စုံသည့် ဘဝတစ်ခု၌ ရထိုက်သမျှ ရုပ်များ ပြည့်စုံသည့်တိုင်အောင် ရုပ်အစစ်တို့၏ အထက် အထက်၌ တိုးတက်၍ ဖြစ်ခြင်းသဘော။

၂။ သန္တတိ = ဘဝတစ်ခု၌ ရုပ်အစစ်တို့၏ ဣန္ဒြေ ပြည့်စုံပြီး နောက် ရုပ်အစစ်တို့၏ ရှေ့နှင့်နောက် အစဉ်မပြတ် ဆက် စပ်လျက် အထပ်ထပ် ဖြစ်ခြင်းသဘော။

၃။ ဇရတာ = ရုပ်အစစ်တို့၏ ရင့်ခြင်း၊ အိုခြင်း၊ ဆွေးမြည့်ခြင်း သဘော (ရုပ်အစစ်တို့၏ တည်မှု ဌီကာလကိုဆိုသည်။)

၄။ အနိစ္စတာ = ရုပ်အစစ်တို့၏ ပျက်ခြင်းသဘော၊ (ရုပ်အစစ် တို့၏ ဘင်ကိုဆိုသည်) ဤအာကာသဓာတ် (၁) ဝိကာရ ရုပ် ၅၊ လက္ခဏ ၄၊ ပေါင်း ၁၀ သော ရုပ်တို့သည်

လက္ခဏာရေး သုံးတန်တင်၍ ဝိပဿနာ ရှုခြင်းငှာ မထိုက်
သောကြောင့် အသမ္မသန္နဂမရုပ်၊ အသမ္မသနရုပ်တို့မည်၏။
ကံစိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရဟူသော အကြောင်းတရား လေးပါး
တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရုပ်တို့ မဟုတ်ရကား။
အနိပ္ပန္နရုပ်တို့ မည်ကြကုန်၏။ ရုပ်အစစ်တို့ မဟုတ်ကြ
ကုန်။ အာကာသဓာတ်ဟူသည် အာကာသပရိစ္ဆေဒမျှသာ
ဖြစ်၏။

ရုပ် ၂၈ ပါး ပြီး၏။

ရုပ်ကလာပ်တိုင်းမှာ ဓာတ်ကြီး လေးပါးပါသည်။

မည်သည့် ရုပ်ကလာပ်များတွင်မဆို ဓာတ်ကြီးလေးပါး
ပါသည်။ အင်မတန် မာကျောသော ကျောက်တောင်၊ ကျောက်ခဲ၊
သံတုံး၊ သံခဲ၊ စိန်တုံး စိန်ခဲတို့သည် ပထဝီဓာတ် လွန်ကဲ၍ ပထဝီ
ဓာတ် ဦးဆောင်သော ကလာပ်မှုန်များဖြစ်သည်။ ဘယ်လိုပင် အမာ
ဓာတ် လွန်ကဲသော်လည်း ရုပ်ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေကတော့ ဖြစ်
ပျက် ဖြစ်ပျက်နှင့် နေသည်ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင် ကြည့်ရမည်။

ရေ၌ အာပေါဓာတ် လွန်ကဲ၍ အာပေါဓာတ် ဦးဆောင်သော
ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နှင့် ရုပ်ကလာပ်မှုန်များဖြစ်သည်။ မီး၌ တေဇော
ဓာတ်လွန်ကဲ၍ တေဇောဓာတ် ဦးဆောင်သော ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နှင့်
ရုပ်ကလာပ်မှုန်များဖြစ်သည်။ လေ၌ ဝါယောဓာတ် လွန်ကဲ၍ ဝါယော
ဓာတ်ဦးဆောင်သော ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နှင့် ရုပ်ကလာပ်မှုန်များဖြစ်
သည်။ ဓာတ်တို့၏ ညီညွတ်ခြင်း သဘောသည် အဖြစ်ကို ဆောင်နိုင်
၏။ ဓာတ်တို့၏ လွန်ကဲခြင်းနှင့် နဲ့ခြင်းသဘောတို့သည် အပျက်ကို
ဆောင်နိုင်၏။ မည်သည့် ရုပ်ကလာပ်တွင်မဆို ဖြစ်တည်ပျက်။

ဥပါဒ် ဌီ-ဘင်သဘောတို့ပါနေသည်ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
 မှာထားချက် ။ ။ ရုပ်နာမ် ဓမ္မသင်္ခါရတို့၏ သဘာဝ အမှန်တို့ကို
 မြင်အောင် ရှုကြည့်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ရူဖန်များလေ ရင့်
 ကျက်လေဖြစ်ပြီး ကြာတော့ ဉာဏ်သည် သဘာဝတရားတို့အပေါ်၌
 ကျက်စား၍ လာနိုင်တော့၏။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် တိုးချဲ့ တိုးချဲ့၍
 ရှုနိုင်တော့သည်သာ။ ဒါ့ကြောင့် ယခုရေးခဲ့သည့်အတိုင်း ရုပ်အစစ်
 ရှုနည်းများကို ကျေညက်၍နေအောင် အကြိမ်ကြိမ် သိမ်းဆည်းထား
 ပါ။ ရုပ်အစစ်များကို ကျေညက်၍နေအောင် ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းထားပါ
 လျှင် ရုပ်အတုများကိုလည်း တဖြည်းဖြည်းနှင့် ချဲ့၍ချဲ့၍ ရှုနိုင်လာ
 လတ္တံ့။ ဒါ့ကြောင့် ရုပ်ရှုနည်း၊ အကျယ်ကို အလိုရှိပါက ဖားအောက်
 တောရ ဆရာတော်ကြီးရေးသော (ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း အတွဲ၂) စာအုပ်
 ကို ကြည့်ပါ။ ဤမျှဖြင့် ရုပ်ပိုင်းရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်သည် ပြီးတော့၏။

ရုပ်ရှုနည်းအကျဉ်းပြီး၏။

နာမ်တရားရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်

အာရုံ၌ ပေါင်းစု၍ ညွတ်တတ်သောကြောင့် စိတ်စေတသိက်
 နှစ်ပါးအပေါင်းကို နာမ်တရားဟုခေါ်သည်။

အာရုံကို သိတတ်သောကြောင့် စိတ်ဟုခေါ်သည်။

မိမိတို့ လက္ခဏာအသီးသီးဖြင့် စိတ်နှင့်ယှဉ်၍ ဖြစ်တတ်
 သောကြောင့် စေတသိက်ဟုခေါ်သည်။

ရုပ်ပိုင်းကို ရှုမှတ်သိမ်းဆည်း၍ ပြီးသွားသောအခါ နာမ်ပိုင်း
 ကို ကူး၍ ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းရမည် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် နာမ်ပိုင်းကို ရှုမှတ်သိမ်းနိုင်ရန် ရှေးဦးစွာ သိသင့်သိထိုက်သော စိတ် စေတသိက်တို့နှင့် ထိုစိတ် စေတသိက်တို့၏ သဘောလက္ခဏာတို့ကို အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် သိထားရမည် ဖြစ်သည်။

စိတ်၏ လက္ခဏာရသ

“အာရုံကို ကြံစည်တတ်၊ သိတတ်သောကြောင့်စိတ်”

စိတ်သည် သိခြင်း လက္ခဏာ၊ စေတသိက်များ၏ အာရုံယူမှု၌ ပဓာနအချုပ်ခေါင်းဆောင် ဖြစ်သောကိစ္စရှိ၏။ စိတ်များကို အဆက်မပြတ်ရအောင် ဖွဲ့စပ်တတ်သည်ဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ယှဉ်ဖက်စေတသိက် နာမ်နှင့် ရုပ်တို့သည် စိတ်ဖြစ်ဖို့ရာ နီးစွာသောအကြောင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ စိတ်၏ လက္ခဏာ။ ရသပစ္စုပ္ပန် ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို သိမှတ်ပါလေ။

စိတ်သည် အကျဉ်း ၈၉၊ အကျယ် ၁၂၁ ပါးရှိသည်။ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိက ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အကုသိုလ်စိတ် ၁၂ ပါး၊ အဟိတ်စိတ် ၁၈ ပါး၊ ကာမသောဘဏစိတ် (မဟာကြိယာနှုတ်) ကာမစိတ် ၄၆ ပါးနှင့် စေတသိက် ၅၂ ပါးတို့ကို ကုန်စင်အောင် ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂ ပါး

လောဘာမူစိတ် ၈ ပါး

သောမနဿဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက ၁။ သသင်္ခါရိက ၁။

သောမနဿ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက ၁။ သသင်္ခါရိက ၁။

ဥပေက္ခာ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက ၁။ သသင်္ခါရိက ၁။
ဥပေက္ခာ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက ၁။ သသင်္ခါရိက ၁။

ဒေါသမူစိတ် ၂ ပါး

ဒေါမနဿပဋိဃသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက ၁။ သသင်္ခါရိက ၁။

မောဟမူစိတ် ၂ ပါး

ဥပေက္ခာ ဥဒ္ဒစ္စ သမ္ပယုတ် ၁။
ဥပေက္ခာ ဝိစိကိစ္ဆာ သမ္ပယုတ် ၁။

ပေါင်း အကုသိုလ်စိတ် ၁၂ ပါးပြီး၏။

အဟိတ်စိတ် ၁၈ ပါး

အဟိတ်အကုသလ ဝိပါက် ၇ ပါး

ဥပေက္ခာ စက္ခုဝိညာဏ် ၁။
ဥပေက္ခာ သောတဝိညာဏ် ၁။
ဥပေက္ခာ ဃာနဝိညာဏ် ၁။
ဥပေက္ခာ ဇိဝှါဝိညာဏ် ၁။
ဒုက္ခ ကာယဝိညာဏ် ၁။
ဥပေက္ခာ သမ္ပုဋ္ဌိစိုင်း ၁။
ဥပေက္ခာ သန္တီရဏ ၁။ (အပါယ်ပဋိသန္ဓေစိတ်)

အဟိတ်ကုသလ ဝိပါက် ၈ ပါး

ဥပေက္ခာ စက္ခုဝိညာဏ် ၁။

ဥပေက္ခာ သောတဝိညာဏ် ၁။

ဥပေက္ခာ ဃာနဝိညာဏ် ၁။

ဥပေက္ခာ ဇိဝှါဝိညာဏ် ၁။

သုခ ကာယဝိညာဏ် ၁။

ဥပေက္ခာ သမ္ပဋိစိုင်း ၁။

ဥပေက္ခာ သန္တီရဏ ၁။ (သုဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေစိတ်)

သောမနဿ သန္တီရဏ ၁။

အဟိတ် ကြိယာ ၃ ပါး

ဥပေက္ခာ ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်း ၁။

ဥပေက္ခာ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း ၁။

သောမနဿ ဟသိတုပ္ပါဒ် ၁။

အဟိတ်စိတ် ၁၈ ပါးပြီး၏။

ကာမသောဘဏစိတ် ၂၄

မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈

သောမနဿ ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။

ဥပေက္ခာ ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။

သောမနဿ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။

ဥပေက္ခာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။

မဟာဝိပါက်စိတ် ၈

သောမနဿ ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။
 ဥပေက္ခာ ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။
 သောမနဿ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။
 ဥပေက္ခာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။
 (ဤ ၈ ပါးသည် သုဂတိသဟိတ် ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်သည်။)

မဟာကြိယာစိတ် ၈

သောမနဿ ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။
 ဥပေက္ခာ ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။
 သောမနဿ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။
 ဥပေက္ခာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂။

ကာမစိတ် ၅၄

ဤသို့ အကုသိုလ်စိတ် ၁၂၊ အဟိတ်စိတ် ၁၈၊ ကာမ
 သောဘဏစိတ် ၂၄ အားလုံးပေါင်း ကာမစိတ် ၅၄ ဖြစ်သည်။
 (ပြီး၏။)

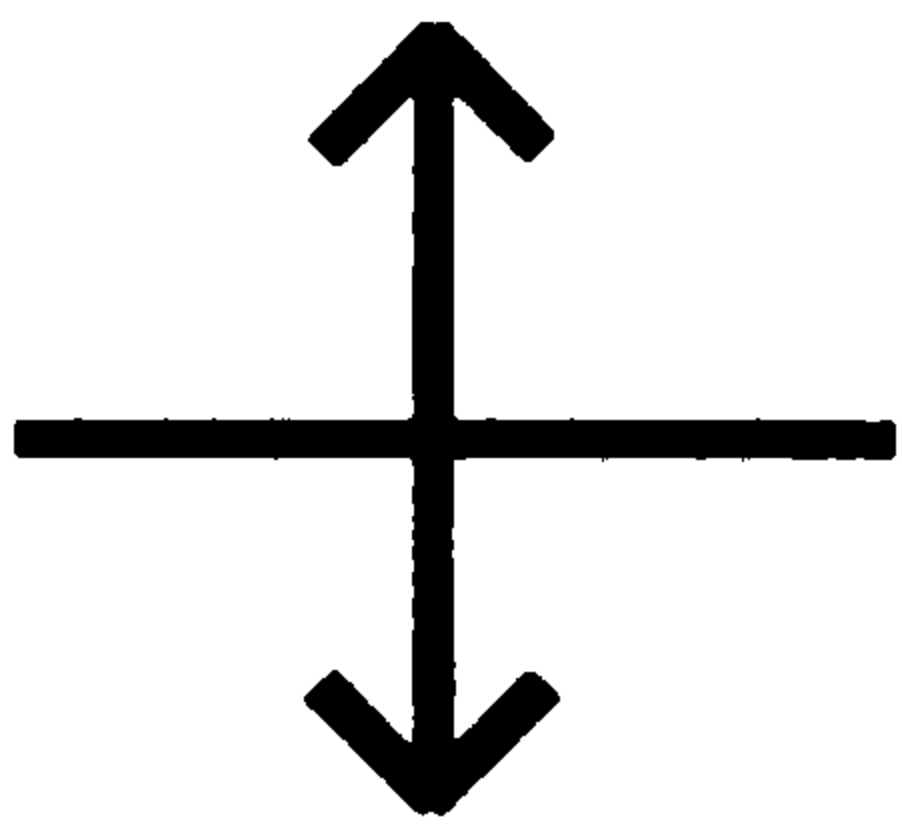
စိတ် ၈၉ ၌ အကုသိုလ် ၁၂၊ အဟိတ် ၁၈၊ ပေါင်း ၃၀
 သည် အသောဘဏစိတ်ခေါ်သည်။ ကျန် ၅၉ပါးသော စိတ်သည်
 သောဘဏစိတ်ဟုခေါ်သည်။

စိတ်အကျဉ်း ၈၉ ပါးနှင့်ယှဉ်သော စေတသိက် ၅၂ ပါး အတိုကောက်ပြဇယား

သဗ္ဗစိတ္တ စေတသိက် = ၇

ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊
ဧကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ မနသိကာ
ရ။

(စိတ်ဖြစ်တိုင်း ယှဉ်၍ဖြစ်သည်။)

ပကိဏ်းစေတသိက် = ၆

ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ အဓိမောက္ခ၊
ဝီရိယ၊ ပီတိ၊ ဆန္ဒ။ (စိတ် ၈၉
၌ ပြီးပြွမ်းယှဉ်၍ ဖြစ်သည်။)

ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် နှစ်ဖက်ရ
ပေါင်း အညသမာန် စေတသိက်
၁၃ ဖြစ်သည်။

အကုသိုလ်စေတသိက် = ၁၄

မောဟ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ၊
ဥဒ္ဓစ္စ၊ (ဤ ၄ လုံးသည်
အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်တိုင်း ယှဉ်၍
ဖြစ်သည်။) လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊
ဒေါသ၊ ဣဿ၊ မစ္ဆရိယ၊
ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊

သောဘဏစေတသိက် = ၂၅

သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊
အလောဘ၊ အဒေါသ၊ တတြ
မဇ္ဈတ္တတာ၊ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တ
ပဿဒ္ဓိ၊ ကာယလဟုတာ၊ စိတ္တ
လဟုတာ၊ ကာယမုဒုတာ၊ စိတ္တ
မုဒုတာ၊ ကာယကမ္မညတာ၊
စိတ္တကမ္မညတာ၊ ကာယပါရု
ညတာ၊ စိတ္တပါရုညတာ၊ ကာယုရ
ကတာ၊ စိတ္တုရကတာ၊ (ဤ ၁၉
လုံးသည် သောဘဏစိတ်ဖြစ်
တိုင်း ယှဉ်၍ဖြစ်သည်။) သမ္မာ
ဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊
ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ပညိန္ဒြေ။

စေတသိက်တို့၏ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ ကတော့ အခုအချိန်မှာတော့ မလိုလှသေးပါ။ ရုပ်နာမ်တို့ကို ကြောင်း ကျိုးသိမ်းဆည်းပြီး၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ပိုင်း ရောက်လျှင်တော့ မဖြစ် မနေ လိုအပ်နေပါပြီ။ ဒါ့ကြောင့် အရကျက်ထားနိုင်လျှင် အကောင်း ဆုံးပါပဲ။ အကယ်၍ အရမကျက်ထားနိုင်လျှင် အကြိမ်ကြိမ်ဖတ်၍ ထားပါ။ အထူးသဖြင့် စေတသိက် တစ်လုံးလျှင် လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်လေးမျိုးရှိတဲ့အနက် လက္ခဏာနှင့် ရသနှစ်မျိုးကို တော့ ကျေသလောက် (သို့မဟုတ်) ရသလောက်နီးနီးဖြစ်အောင် ကြိုးစားထားရမည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ဃနကြ၍ ပညတ်စင်ကာ လိုရာပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် -

စေတသိက် လက္ခဏာရသ

မိမိတို့ အသိသီးသော လက္ခဏာအားဖြင့် စိတ်နှင့် ယှဉ်တွဲ၍ ဖြစ်တတ်သောကြောင့် စေတသိက်ဟုခေါ်သည်။ စေတသိက်တို့၏ လက္ခဏာရသ၊ ပစ္စုပ္ပန် ပဒဋ္ဌာန်တို့ကား -

သဗ္ဗစိတ္တစေတသိက် ၇ ပါး

‘ဖဿ’ အာရုံကို တွေ့ထိခြင်း လက္ခဏာ အာရုံ စိတ်ဓာတ် ထိုနှစ်ရပ် ဆက်စပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အာရုံစိတ်တို့၏ ပေါင်းဆုံပေးခြင်း တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ထင်လာသော အာရုံလျှင် နီးစွာ သောအကြောင်း။ သညာ၊ အာရုံကိုမှတ်ခြင်း လက္ခဏာ၊ ရှေ့အမှတ်ဖြင့် နောက်ထပ်သိခြင်းကိစ္စ၊ ယူအပ်တိုင်းသော အမှတ်အသားဖြင့် စွဲလမ်း သမှု၊ နှလုံးသွင်းမှုကို ပြုတတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။

ထင်လာတိုင်းသော အာရုံလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ဝေဒနာ’ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာ၊ ခံစားခြင်းကိစ္စ၊ သာယာခြင်းသဘော ရှိသော တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပဿဒ္ဓိနှစ်ပါးလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘စေတနာ’ စေ့ဆော်ခြင်း လက္ခဏာ ကြောင့်ကြဗျာပါဒ ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စိမ့်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ကြွင်းသော နာမ်ခန္ဓာ သုံးပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ‘ဧကဂ္ဂတာ’ တည်ကြည်ခြင်း လက္ခဏာ၊ ဖရိုဖရဲ မကျဲရအောင် သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို ပေါင်းခြင်းကိစ္စ၊ ငြိမ်သက်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ အာရုံလျှင်။ ‘ဇီဝိတိန္ဒြေ’ တကွ ဖြစ်ဘက် ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း လက္ခဏာ၊ သဟဇ တရားတို့ကို ဥပါဒ်မှဘင်တိုင်အောင် ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ၊ သဟဇတရားတို့ကို ဥပါဒ်မှ ဘင်မတိုင်မီ ဖြစ်တည်အောင် ထားတတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ဥပါဒ်မှ ဘင်တိုင်အောင် မျှတစေ အပ်သော တရားလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ‘မနသီကာရ’ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အာရုံ၌ ဖြောင့်တန်းအောင် သွားစေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အာရုံနှင့် ယှဉ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အာရုံရှိရာသို့ ရှေးရှုနေသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ အာရုံလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

- ပကိဏ္ဍိယစေတသိက် ၆ ပါး

‘ဝိတက်’ အာရုံ၌ စိတ်ကို တင်ပေးခြင်း လက္ခဏာ၊ အစစတီးခေါက်ခြင်းကိစ္စ၊ ထပ်တလဲလဲ တီးခေါက်ခြင်းကိစ္စ၊ အာရုံသို့ ရောက်အောင် စိတ်ကို ဆောင်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား

ထင်လာ၏။ အာရုံလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ဝိစာရ’ အာရုံကို အထပ်ထပ် ပွတ်တိုက် သုံးသပ်ခြင်း လက္ခဏာ၊ တကွဖြစ်ဘက်တရား ကို ထပ်ခါထပ်ခါ ယှဉ်စေခြင်းကိစ္စ၊ ယူအပ်ပြီးသော အာရုံ၌ စိတ် အစဉ်မပြတ်အောင် ဖွဲ့ထားတတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ ၏။ အာရုံနီးစွာသော အကြောင်း။ ‘အဓိမောက္ခ’ သန္နိဋ္ဌာန်ကျ ဆုံးဖြတ် ခြင်း လက္ခဏာ၊ ထို ဤရွေ့လျားမဆုံးဖြတ်နိုင်သော ဝိစိကိစ္ဆာတရား ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိစ္စ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သော တရားဟု ဆုံးဖြတ် တတ်သော တရားလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း။ ‘ဝီရိယ’ ရသည့် ဆင်းရဲကြိတ်အံခဲ၍ အမြဲသည်းခံခြင်း လက္ခဏာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ ကို ထောက်ပံ့ခြင်းကိစ္စ၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား၊ သံဝေဂလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ပီတိ’ အာရုံ၌ နှစ်သက်ခြင်း လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးတို့ နှစ်သက်ပြည့်ဖြိုး ပွားတိုးစေခြင်းကိစ္စ၊ တက်ကြွသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဉာဏ်အား ထင် လာ၏။ အာရုံလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ဆန္ဒ’ အာရုံကို ပြုလို သော အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၊ အာရုံကို ရှာမှီးခြင်းကိစ္စ၊ အာရုံကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ အာရုံလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။

သောဘဏစေတသိက်၏ လက္ခဏာရသ

‘သဒ္ဓါ’ ယုံကြည်ခြင်း လက္ခဏာ၊ ကြည်လင်စေခြင်းကိစ္စ၊ မနောက်ကျသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ယုံကြည် ထိုက်သော တရားလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘သတိ’ အာရုံ၌ခိုင်မြဲ ခြင်း လက္ခဏာ၊ အာရုံကို မပျောက်ပျက်စေခြင်းကိစ္စ၊ အာရုံကို

စောင့်ရှောက်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ခိုင်မြဲသော တရားလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ဟီရိ’ ဒုစရိုက်တို့ကို စက်ဆုပ်ခြင်း လက္ခဏာ၊ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကိစ္စ၊ ဒုစရိုက်မှ တွန့်ဆုတ်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ မိမိအပေါ်၌ လေးစားရိသေသူ ရှိသည်၏ အဖြစ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း။ ‘ဩတ္တပ္ပ’ ဒုစရိုက်တို့ကို ထိတ်လန့်ခြင်း လက္ခဏာ၊ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို မပြုမိအောင် ရှောင်ကြဉ်မှုကိစ္စ၊ ဒုစရိုက်မှ တွန့်ဆုတ်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ မိမိအပေါ်၌ လေးစားရိသေသူရှိသည်၏ အဖြစ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ “အလောဘ” လိုချင်ဖွယ် အာရုံ၌ မငြိကပ်ခြင်း လက္ခဏာ၊ ငါ့ဥစ္စာပဲ တမ်းတမ်းစွဲလျက် မသိမ်းဆည်းခြင်းကိစ္စ၊ မကပ်ငြိလိုသော သဘော တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ‘အဒေါသ’ မကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့မှု ဒေါသစုကို တစ်ခုမကျန် ပယ်လှန်ခြင်းကိစ္စ၊ စမ်းမြဲအသွင် ကြင်လင်အေးမြသော တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ‘တတြမဇ္ဈတ္တတာ’ ယှဉ်ဘက်တရားကို ညီမျှစွာ စောင့်ထားခြင်း လက္ခဏာ၊ အယုတ်အလွန် နှစ်ပါးကို တားမြစ်ခြင်း ကိစ္စ၊ (လျစ်လျူရှုခြင်းကိစ္စ)၊ ငြိမ်သက်အေးမြသောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ စေတသိက်အပေါင်းနှင့် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ကာယပဿဒ္ဓိ’ စေတသိက် ပူငြိမ်းအေးခြင်းလက္ခဏာ၊ ထိုပူလောင်မှုကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ၊ ငြိမ်သက်အေးမြသောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ စေတသိက်အပေါင်းနှင့် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘စိတ္တပဿဒ္ဓိ’ စိတ်အပူငြိမ်းအေးခြင်း လက္ခဏာ၊ စိတ်၏ ပူလောင်မှု နှိမ်နင်းခြင်း ကိစ္စ၊ ငြိမ်သက်အေးမြသောတရားဟု၊ စိတ်သာလျှင် နီးစွာသော

အကြောင်း။ ကာယလဟုတာ စေတသိက်၏ လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာ၊ လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်း ကိစ္စ၊ မလေးမလံ မနှေးကံကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ကိုယ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘စိတ္တလဟုတာ’ စိတ်တို့၏ လေးလံကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်း၊ လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ၊ မလေးမလံ မနှေးကံကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား၊ စိတ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ကာယမုဒုတာ’ စေတသိက်အပေါင်း ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာ၊ ခက်ထန်သည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်း ကိစ္စ၊ ကောင်းသော အာရုံ၌ မထိခိုက် မချုပ်ချယ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ‘စိတ္တမုဒုတာ’ စိတ်၏ ခက်ထန် ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာ။ ‘ကာယကမ္မညတာ’ စေတသိက်၏ ထိုထိုအမှု၌ မခန့်ငြားသည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာ၊ မကောင်းမွန်သည့်အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အာရုံပြုနိုင်သော သဘောဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ‘စိတ္တကမ္မညတာ’ စိတ်၏ မကောင်းမွန်သည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာ၊ မကောင်းမွန်သည်၏အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အာရုံပြုနိုင်သော သဘောဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ‘ကာယပါဂုညတာ’ စေတသိက် နာကျင်သည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာ၊ ယှဉ်ဘက်စေတသိက်တို့၏ နာကျင်မှုကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ၊ ကိလေသာ အနာ မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ‘စိတ္တပါဂုညတာ’ စိတ်တို့၏ နာကျင်သည်၏အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်း ကိစ္စ၊ ကိလေသာအပြစ်အနာမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား

ထင်လာ၏။ ‘ကာယုဇုကတာ’ စေတသိက်၏ ဖြောင့်မတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၊ စေတသိက်တို့ကို ကောက်ကျစ်သည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ၊ မကောက်ကျစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ‘စိတ္တုဇုကတာ’ စိတ်၏ ဖြောင့်မတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၊ စိတ်ကောက်ကျစ်သည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ၊ မကောက်ကျစ်သည်အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ‘ကရုဏာ’ သူများဆင်းရဲကို ပယ်ရှားလိုခြင်း လက္ခဏာ၊ သူများဆင်းရဲနေခြင်းကို မခံနိုင်ခြင်းကိစ္စ၊ ဝိတိံသာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ကိုးကွယ်ရာမဲ့သည်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ကိုးကွယ်ရာမဲ့သည်၏ အဖြစ်ကို မရှုတတ်သော ယောနိသောမနသီကာရလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘မုဒိတာ’ သုခိတ သတ္တဝါကိုမြင်လျှင် ကြည်လင်ဝမ်းမြောက်ခြင်း လက္ခဏာ၊ သူတစ်ပါး၏ စည်းစိမ်ကို မငြူစူခြင်းကိစ္စ၊ သူတစ်ပါး၏ ပြည့်စုံခြင်း၌ မမွေ့မလျော်နိုင်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ သူတစ်ပါးတို့ ဂုဏ်ကျက်သရေကို မြင်ရခြင်းလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ပညိန္ဒြေ’ ဟုတ်မှန်သော သဘောကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းလက္ခဏာ၊ အာရုံကို ထင်စွာပြုခြင်းကိစ္စ၊ အာရုံ၌ မတွေဝေသောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ မနသီကာရလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ဝိရတိစေတသိက်သုံး’ ဒုစရိုက်၏ တည်ရာဝတ္ထုကို မကျူးကျော်လွန်းခြင်း လက္ခဏာ၊ ထိုဒုစရိုက်မှ တွန့်ဆုတ်ခြင်းကိစ္စ၊ ဒုစရိုက်တို့ကို မပြုမကျင့် ရှောင်ကြဉ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ သဒ္ဓါ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊ အပိစ္ဆတာ အစရှိသော ဂုဏ်အပေါင်းလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။

သောဘဏ စေတသိက်ပြီး၏။

အကုသိုလ်စေတသိက် ၁၄

မောဟ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်လက္ခဏာ၊ အာရုံ၏ သဘောအမှန်ကို ဖုံးကွယ်ခြင်းကိစ္စ၊ ပညာမျက်စိကို ကန်းအောင် ပြုတတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ အယောနိသော မနသိကာရလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘အဟိရိက’ ဒုစရိုက်တို့မှ မစက်ဆုပ်ခြင်း လက္ခဏာ၊ အကုသိုလ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စ၊ မကောင်းမှုမှ မတွန့်ဆုတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ မိမိကိုယ်ကို မလေးစားခြင်းလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘အနောတ္တပ္ပ’ ဒုစရိုက်မှ မစက်ဆုပ်ခြင်း၊ အကုသိုလ်ပြုခြင်း၊ မကောင်းမှုကို မလန့်ခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို မလေးစားခြင်း။ ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ မငြိမ်သက်ခြင်း လက္ခဏာ၊ အာရုံတစ်ခု၌ မရပ်မတည် လည်ခြင်းကိစ္စ၊ ရွေ့လျားသော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ‘လောဘ’ အာရုံကို ကပ်ငြိခြင်း လက္ခဏာ၊ အာရုံ၌ လွန်စွာ ငြိကပ်ခြင်းကိစ္စ၊ မစွန့်နိုင် သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ သာယာဖွယ်ဟု ရှုတတ် သော ဒိဋ္ဌိလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ဒိဋ္ဌိ’ မသင့်မတင့် နှလုံးသွင်း ခြင်း လက္ခဏာ၊ မှားယွင်းသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကိစ္စ၊ မှားမှား ယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိသောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ သူတော်ကောင်းတို့ကို ဖူးမြင်ခြင်းငှာ အလိုမရှိ သူ၏အဖြစ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘မာန’ ထောင်လွှားတက်ကြွားခြင်း လက္ခဏာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်း ကိစ္စ၊ ကဲသာခြင်းကို လိုလား သူ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ဒိဋ္ဌိနှင့် မယှဉ်သော နလာဘ လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ဒေါသ’ ကြမ်းတမ်းသော ကိုယ်စိတ်၏

ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော လက္ခဏာ၊ မိမိမှီရာ စိတ် သတ္တဝါကို ပြင်းစွာ
 လောင်မြိုက်ခြင်းကိစ္စ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို ဖျက်စီးတတ်သော
 တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ အာယာတဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသော
 အကြောင်း။ ‘ဣဿ’ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ငြူစုခြင်း လက္ခဏာ
 သူတစ်ပါးစည်းစိမ်၌ မမွေ့မလျော်ခြင်းကိစ္စ၊ မရှုစိမ်ဘဲ၊ မျက်နှာလွဲ
 သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ သူ့စည်းစိမ်လျှင် နီးစွာ
 သောအကြောင်း။ ‘မစ္ဆရိယ’ မိမိစည်းစိမ်ကို လျှို့ဝှက်ခြင်း လက္ခဏာ၊
 မိမိစည်းစိမ်၌ သူတစ်ပါးနှင့် ဆက်ဆံခြင်းကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းကိစ္စ၊
 တွန့်ဆုတ်နစ်ခြင်းတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ မိမိ၏ စည်းစိမ်
 လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ကုက္ကုစ္စ’ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း
 လက္ခဏာ၊ အဖန်ဖန်စိုးရိမ်ခြင်းကိစ္စ၊ စိတ်နှလုံး မသာမယာခြင်း
 ရှိသူ၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပြုအပ်ပြီးသော ဒုစရိုက်၊
 မပြုလိုက်မိသော သုစရိုက်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ‘ထိန’ အား
 မထုတ်ခြင်း လက္ခဏာ၊ ဝီရိယကို ပယ်ရှားခြင်း ကိစ္စ၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း
 သဘောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ‘မိဒ္ဓ’ ထိုထိုအမှု၌ မခန့်ငြား
 သည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၊ ဝိညာဏ်ဒွါရတို့ကို ဖွဲ့ထားခြင်း
 ကိစ္စ၊ တွန့်ဆုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။
 ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ယုံမှားခြင်း လက္ခဏာ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းကိစ္စ၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်
 သော တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ။

အကုသိုလ် စေတသိက် လက္ခဏာ ရသပြီး၏။

စိတ္တနိယာမ ဝီထိစိတ်အစဉ်

နာမ်တရားတို့ကို ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်စေတသိက်တို့၏ စိတ္တနိယာမ ဝီထိစဉ်လမ်းကြောင်းအတိုင်း ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းမည်ဖြစ်ရာ စိတ်စေတသိက်တို့၏ အမည်နာမများ နှင့် သဘောလက္ခဏာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ စေတသိက်တို့၏ ညီညွတ် စုပေါင်း၍ အလုပ်လုပ်ပုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သိကိုသိထားရမည်ဖြစ် သည်။ သိအောင် လေ့ကျင့်ထားပါ။ ဒါမှသာ ဝီထိစဉ် လမ်းကြောင်း အတိုင်း ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဝီထိစဉ်လမ်းကြောင်း အတိုင်း ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းနိုင်မှသာ ဃနကြေ၍ ပညတ်စင်ကာ လိုရာ ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဝီထိလမ်းကြောင်း၊ စိတ်ဖြစ်စဉ်တို့တွင် ပဉ္စဒွါရ ဝီထိ၊ မနောဒွါရဝီထိဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိကြကုန်၏။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရ၊ ဃာနဒွါရ၊ ဇိဝှာဒွါရ၊ ကာယဒွါရတို့၌ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ တိုက်ခတ်သည်ရှိသော် စက္ခု ဝိညာဏ်၊ သောတဝိညာဏ်၊ ဃာနဝိညာဏ်၊ ဇိဝှာဝိညာဏ်၊ ကာယ ဝိညာဏ်စိတ်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာရကုန်၏။ ထိုစိတ်အစဉ်တို့ကို ပဉ္စဒွါရ ဝီထိစိတ်အစဉ်တို့ဟူ၍ ခေါ်ကြကုန်၏။

ဘဝင်စိတ်၌ တိုက်ခတ်မှု တွေးကောကြံစည်မှုတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာရသော ဝီထိအစဉ်တို့ကို မနောဒွါရ ဝီထိစိတ်အစဉ်တို့ ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရကုန်၏။

ထိုတွင် ပဉ္စဒွါရဝီထိတို့သည် အတိ မဟန္တာရုံ၊ မဟန္တာရုံ၊ ပရိတ္တာရုံ၊ အတိပရိတ္တာရုံ ဟူ၍ အာရုံတို့၏ အထင်ကြမ်းမှု မကြမ်းမှု တို့ကို အမှီပြု၍ ၄ မျိုး ပြားကုန်၏။

မနောဒွါရဝီထိတို့ကလည်း ဝိဘူတာရုံ၊ အဝိဘူတာရုံဟူ၍ အာရုံအထင် ကြမ်းမှု မကြမ်းမှုတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ၂ မျိုး ပြားကုန်၏။

ယောနိသော အယောနိသော နှလုံးသွင်းကောင်းမှု မကောင်းမှုတို့ကို အမှီပြု၍လည်း ၂ မျိုး၊ ဣဋ္ဌာရုံ ကောင်းသောအာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ မကောင်းသောအာရုံဟူ၍ ၂ မျိုး၊ ဣဋ္ဌာရုံ ကောင်းသောအာရုံပင် ဖြစ်လင့်ကစား နှလုံးသွင်း မကောင်းခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်ဇောစောပုံ။ အနိဋ္ဌာရုံပင် ဖြစ်လင့်ကစား နှလုံးသွင်း ကောင်းခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်ဇော စောပုံစသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပညတ်ဖြစ်၍ တဒါရုံ မကျနိုင်။ ပရမတ် ဖြစ်၍ တဒါရုံကျနိုင်။ ဝိပဿနာဉာဏ် ထက်သန်ခြင်းကြောင့် တဒါရုံ မကျနိုင် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံတို့၏ အကျယ်အပြားတို့ကိုတော့ ဖားအောက်တောရဆရာတော်ကြီး၏ စာအုပ်များကို ကြည့်၍ ယူကြပါကုန်။ ဤ၌ကတော့ ဣဋ္ဌာရုံကြောင့်၊ ကုသိုလ်ဇောစောပုံ သဟိတ်တဒါရုံကျပုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်၍ အကုသိုလ်ဇောစောပုံ။ အဟိတ်တဒါရုံကျပုံ စသည်ဖြင့် ကောင်းသောအာရုံ ကောင်းသောဇော၊ ကောင်းသော တဒါရုံ၊ မကောင်းသောအာရုံ၊ မကောင်းသောဇော၊ မကောင်းသောတဒါရုံ၊ ဝီထိစဉ်တို့ကိုပဲ ရေးပါမည်။

ယောနိသော မနသိကာရဟူသည် -

- ၁။ ဤကား ဒုက္ခအရိယ သစ္စာတရားတည်းဟု နည်းမှန်လမ်းမှန် နှလုံးသွင်း၏။
- ၂။ ဤကား ဒုက္ခသမုဒယ အရိယသစ္စာတရားတည်းဟု နည်းမှန် လမ်းမှန် နှလုံးသွင်း၏။

၃။ ဤကား ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာတရားတည်းဟု နည်းမှန်
လမ်းမှန် နှလုံးသွင်း၏။

၄။ ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း ကျင့်စဉ် မဂ္ဂ
အရိယာ သစ္စာတရားတည်းဟု နည်းမှန် လမ်းမှန် နှလုံးသွင်း၏။

ယောနိသော မနသိကာရဟူသည်ကား မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်
စသော စီးပွားချမ်းသာကိုရခြင်း၏ အကြောင်း ဟုတ်သောအားဖြင့်
အာရုံကို စိတ်၌ထားခြင်း၊ အာရုံကို နည်းမှန်လမ်းမှန် နှလုံးသွင်းခြင်း
တည်း။

၁။ အနိစ္စ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ အနိစ္စဟုလည်းကောင်း။

၂။ ဒုက္ခ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ ဒုက္ခဟုလည်းကောင်း။

၃။ အနတ္တ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ အနတ္တဟုလည်းကောင်း။

၄။ အသုဘ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ အသုဘဟုလည်းကောင်း။

ဤသို့စသော နည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သစ္စာလေးပါး
နှင့်လျော်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ယောနိ
သော မနသိကာရဖြစ်၏။

အယောနိသော မနသိကာရဟူသည် -

၁။ အနိစ္စ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ နိစ္စဟုလည်းကောင်း။

၂။ ဒုက္ခ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ သုခဟုလည်းကောင်း။

၃။ အနတ္တ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ အတ္တဟုလည်းကောင်း။

၄။ အသုဘ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ သုဘဟုလည်းကောင်း။ မသင့်
မတင့် နည်းမှား လမ်းမှားနှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။

ယောနိသော မနသိကာရ

အထက်ပါ ရှင်းလင်းချက်များနှင့်အညီ ရုပ်တရားဟု လည်းကောင်း၊ နာမ်တရားဟုလည်းကောင်း၊ အကြောင်းတရားဟု လည်းကောင်း၊ အကျိုးတရားဟုလည်းကောင်း၊ အနိစ္စဟုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဟုလည်းကောင်း၊ အနတ္တဟုလည်းကောင်း၊ အသုဘဟုလည်းကောင်း၊ ရူပါရုံကို ရုပ်တရားဟုလည်းကောင်း၊ ဤသို့ ရုပ်နာမ် ပရမတ်အာရုံကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ယောနိသော မနသိကာရပင်တည်း။

စိတ်စေတသိက်တို့၏ သဘောအဓိပ္ပာယ်

ထို့ကြောင့် စိတ်သည် ကြံစည်တတ် သိတတ်သောကြောင့် စိတ်ဟုခေါ်သည်။ စိတ်၏ ပင်ကိုယ်သဘောသည် ကြည်လင်သန့်ရှင်း၏။ အကုသိုလ် စေတသိက်တို့နှင့် ပေါင်းယှဉ်ရာမှာသာ ညစ်နွမ်း၍ သွားရ၏။ စိတ်သည် နာမ်တရားတို့၏ အာရုံကိုယူရာ၌ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် အလုပ်ကိုလုပ်၏။ သို့သော်လည်း သူ့ချည်းကတော့ မဖြစ်နိုင်။ စေတသိက်တို့ပါမှသာ ဖြစ်နိုင်၏။ စေတသိက်တို့ကလည်း သူတို့ချည်း မဖြစ်နိုင်။ စိတ်နှင့်ယှဉ်ရာမှာသာ ဖြစ်နိုင်ကြ၏။ ထိုစိတ်စေတသိက်တို့သည်လည်း သူတို့ချည်း မဖြစ်နိုင်။ အာရုံ ရုပ်တို့နှင့် တွဲယှဉ်ရာမှာသာ ဖြစ်နိုင်ကြ၏။ အာရုံ ရုပ်တို့ကလည်း စိတ်စေတသိက်တို့က အသုံးချမှသာ ထင်ရှားလာနိုင်၏။ ဤသို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကျေးဇူးပြု၍ ညီညွတ်မှသာ လောကတစ်ခု ဖြစ်ပေါ် ကျယ်ပြန့်၍ လာနိုင်တော့၏။ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကျေးဇူးပြုသည်ဟု ဆိုရာမှာလည်း

စိတ်သည် သိခြင်းမျှသာ အလုပ်လုပ်နိုင်၏။ ရှေ့ဆက်ပြီး ဘာဖြစ်စေ ညာဖြစ်စေဟု မတတ်နိုင် သိရုံကာမျှသာ၊ စေတသိက် တို့ကလည်း မိမိတို့နှင့်ဆိုင်ရာ အလုပ်ကိုသာ လုပ်နိုင်ကြကုန်၏။ ဥပမာ ဖဿ အာရုံကို တွေ့ထိခြင်း ဒါပဲလုပ်နိုင်သည်။ ဒိထက်ပို၍ ဘာမှမလုပ်နိုင်။ ဝေဒနာအာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်း ဒါပဲလုပ်နိုင်သည်။ ဒိထက်ပို၍ ဘာမှ မလုပ်နိုင်။ ဤသို့ သူ့အလုပ်သူလုပ်ရင်းက ကျေးဇူးပြုသလို ဖြစ်ခြင်းကိုသာ ကျေးဇူးပြုသည်ဟု ဆိုရတော့၏။ တကယ်ကတော့ သူ့ဆိုင်ရာ အလုပ်ကိုသာ လုပ်နိုင်၏။ သူ့အလုပ်မှ တစ်ပါး အခြား ဘာမှ မလုပ်နိုင်။ ပရမတ္တတရား တစ်ခုချင်းတို့၏ အင်အားသည် ဘာမှ မကြီးကျယ် ဘာမှ မပြောပလောက် ဖြစ်ရုံကာမျှသာ ဖြစ်နိုင် ၏။ သို့သော်လည်း အာရုံပညတ် ရုပ်တရားတို့နှင့် ပေါင်းဆုံ လိုက် မိရင်တော့ အံ့ဩလောက်အောင် အမြင်မှား၍ သွားကြရတော့၏။ ဒါ့ကြောင့် ထိုအမြင်မှားတို့ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ရန် စိတ် စေတသိက် ရုပ်တရားတို့ကိုပင် ပင်မ သတ္တိပရမတ္တ သဘာဝအထိ မြင်အောင် ရှုကြည့်နိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဒါ့ကြောင့် စိတ် စေတသိက်တို့၏ အမည်နာမများနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ် သဘောတို့၏ အရသာများကို ခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှာ ကိုယ်တိုင်ညာဏ်ဖြင့် တွေ့ရှိထားပြီးဖြစ်လျှင် အကောင်းဆုံး ဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။ ဒါ့ကြောင့် စေတသိက် ၁ လုံးချင်းတို့၏ အရသာများ ကို ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဖော်ထုတ်၍ ရှာထားရမည်ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ ရှာရာတွင် အကုသိုလ် စေတသိက်တို့သည် စိတ်ကို ပူလောင်စေတတ်၊ နှိပ်စက်တတ်သည်ဖြစ်၍ အထင်ကြမ်းသောကြောင့် အကုသိုလ်စေတသိက်တို့ကစ၍ ဖော်ထုတ်၍ ရှာသင့်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှုစိတ်ကို ရင်လည်ချိုင့်သို့ကပ်၍ -

အခု ငါ့စိတ်မှာ လောဘ၊ ဒေါသ စသော အကုသိုလ် စေတသိက်တို့ ဖြစ်နေသလားဟု ရှုကြည့်လိုက်ပါ။ အကုသိုလ် စေတသိက် တို့သည် မဖြစ်ဘဲ ငြိမ်သက်၍ရှင်းနေသည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ (အကုသိုလ် စေတသိက်တို့သည် ဖြစ်လောက်အောင် အာရုံတိုက်မှသာ ဖြစ်ပေါ်လာသောသဘောဖြစ်သည်။) ဒီတော့ မိမိ တပ်မက်နှစ်သက်ခဲ့ဖူးသော အာရုံကို ကြံစည်တွေးတော၍ နှလုံးသွင်း ကြည့်လိုက်ပါ။ ထိုအာရုံစိတ်မှာ ပေါ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကပ်ငြိတပ်နှစ်သက်သော (လောဘ) စေတသိက်သည် ပေါ်လာ၍ ပူလောင်သော အရသာကိုပါ တွေ့ရလိမ့်မည်။ ထိုပူလောင်သော အရသာကို ထင်ရှားပေါ်လွင်၍လာအောင် အကြိမ်ကြိမ်နှလုံးသွင်း ရှုကြည့်ပေးပါ။

ထိုပူလောင်သော အရသာကိုပင် ချမ်းသာသည်ဟု ထည့်မြင်၍နေသော အရသာကို ပေါ်လွင်၍လာအောင် (ဒိဋ္ဌိစေတသိက်) ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုပေးပါ။

ငါဟာ သူတကာ့ထက် စားနိုင်တယ်၊ သွားနိုင်တယ်၊ ဝတ်နိုင်တယ် စသည်ဖြင့် တက်ကြွထောင်လွှားသော အရသာကို ပေါ်လွင်၍လာအောင် (မာန) စေတသိက်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပေးပါ၊ တွေးပေးပါ။

မိမိမကျေမနပ်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော အာရုံကို ကြမ်းတမ်းခက်ထန် ဆူဝေ၍လာသော အရသာကို ပေါ်လွင်၍ လာသည့်တိုင်အောင် တွေးတောကြံစည်၍ (ဒေါသ) စေတသိက်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပေးပါ။ သူတထူးကို မနာလို ငြူစူသည့် အရသာကို ပေါ်လွင်၍လာအောင် တွေးတောကြံစည်၍ (ဣဿ) စေတသိက်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပါ။ မိမိပစ္စည်းကို နှမြောတွန့်တိုသည့် အရသာကို ပေါ်၍

လာသည့် တိုင်အောင် (မစ္ဆရိယ) စေတသိက်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပေးပါ။ မပြုလျှင် ဖြစ်လျက်သားနှင့် ပြုခဲ့မိသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြုခဲ့မိလေခြင်းဟုလည်းကောင်း၊ ပြုသင့်ပြုခွင့် ကြုံလျက်သားနှင့် မပြုမိသော ကောင်းမှုကံကို မပြုခဲ့မိလေခြင်းဟူသော အရသာကို ပေါ်လွင်လာအောင်လည်းကောင်း တွေးတောကြံစည်ပေး၍ (ကုက္ကုစ္စ) စေတသိက်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပါ။

စိတ်၏ လေးလံထိုင်းမှိုင်းသော အရသာကို ပေါ်လွင်၍လာအောင် (ထိန) စေတသိက်နှင့် ငိုက်မြည်းသော အရသာကို ပေါ်လွင်၍လာအောင် (မိဒ္ဓ) စေတသိက်တို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ကြံစည်တွေးတော၍ ရှုကြည့်ပါ။

ခန္ဓာကိုယ်၌ ရုပ်တို့၊ နာမ်တို့ဆိုတာသည် ဟုတ်မှဟုတ်ပါ၊ မလားဟု သံသယ၏ အရသာတို့ကို ပေါ်လွင်၍ လာအောင် (ဝိစိကိစ္ဆာ) စေတသိက်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပေးပါ။

အကုသလသာဓာရဏစေတသိက်များ

ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာသဘာဝတို့ကို အမှန်အတိုင်း မသိတဲ့အပြင် ထိုရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကိုပင်၊ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟု အသိမှား၍နေသော အရသာကို ပေါ်၍လာအောင် တွေးတောကြံစည်ပေး၍ (မောဟ) စေတသိက်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပေးပါ။ မကောင်းမှုကို ပြုရမှာ မရှက်သော (အဟိရိက) စေတသိက်၏ အရသာကို ပေါ်လွင်လာအောင် အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပေးပါ။ မကောင်းမှုကို ပြုရမှာ မလန့်သော (အနောတပ္ပ) စေတသိက်၏ အရသာကို ပေါ်လွင်လာအောင် အကြိမ်ကြိမ်

ရှုကြည့်ပေးပါ။ ပျင်းရိ ပျံ့လွင့်နေ၍ စိတ်မငြိမ်မသက် ဖြစ်၍နေသော အရသာကို ပေါ်လွင်လာအောင် (ဥဒ္ဓစ္စ) စေတသိက်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပေးပါ။ (ဤ မောဟ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ စေတသိက် ၄ လုံးတို့သည် အကုသိုလ်စိတ်တို့ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းပါသော အကုသလ သာဓာရဏစေတသိက်တို့မည်ကြကုန်၏။) ဤအကုသိုလ် စေတသိက် ၁၄ လုံးတို့၏ ၁ လုံးချင်း၏ အရသာများကို စိတ်မှာ ထင်ရှား ယဉ်ပါး၍ နေအောင် အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ထားပါ။

အကုသိုလ် စေတသိက်တို့၏ အရသာပြီး၏။

သောဘဏစေတသိက်၏ အရသာ

ရှုစိတ်ကို ရင်လည်ချိုင့်သို့ကပ်၍ ရှုကြည့်လိုက်သောအခါ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသော ကိလေသာတို့ကို မတွေ့ရဘဲ ငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသည်ကို တွေ့ရခြင်းသည် ကုသိုလ်စိတ် စေတသိက်တို့ကို တွေ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုကုသိုလ်တို့ကို ရှုကွက်ပြု၍ -

- ၁။ ထို ငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော သဘောကို ကောင်းသောတရားဟု (ကုသိုလ်ဟု) ဆိုခြင်းသည် ဟုတ်ပါပေသည်ဟု ယုံကြည်သော အရသာကို ပေါ်လွင်၍လာအောင် (သဒ္ဓါစေတသိက်) ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုပေးရမည်။
- ၂။ ထို ငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကို (မပျောက်ဘဲ ဆက်တိုက်မြင်နေရအောင်) ကြည့်၍နေသော (သတိစေတသိက်) ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပါ။

- ၃။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှု ကင်းနေသော အရသာကလေးကို ပျောက်သွားနိုင်သော (မကောင်းမှုကို ပြုရသည်မှာ ရှက်စရာကောင်းလှသည်ဟု) ဟိရိ စေတသိက်ကို မြင်အောင် ရှုကြည့်ပါ။
- ၄။ မကောင်းမှုသည် ဆင်းရဲမှုကို ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု သိသဖြင့် မကောင်းမှုပြုရမည်ကို လန့်၍နေသော ဩတ္တပ္ပစေတသိက်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
- ၅။ ထို ငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေးမှာ (ကပ်ငြိမှု မပါသည်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍) အလောဘစေတသိက်ကို ရှုကြည့်ပါ။
- ၆။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေး၌ (ကြမ်းတမ်းဖျက်ဆီးလိုမှုမပါဘဲ ဧပြေသော မေတ္တာဓာတ်ပါနေသော) အဒေါသ စေတသိက်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
- ၇။ ထို ငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေး၌ (ပူလောင်မှု ငြိမ်းနေသည်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍) ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ စေတသိက်တို့ကို ရှုကြည့်ပါ။
- ၁၀၊ ၁၁။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေး၌ လေးလံနှိပ်စက်မှု ကင်းနေသဖြင့် (ပေါ့ပါး၍နေသော) ကာယလဟုတာ၊ စိတ္တလဟုတာ စေတသိက်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
- ၁၂၊ ၁၃။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေး၌ (နူးညံ့မှုပါနေသည်ကို) မြင်အောင်ကြည့်၍ ကာယမုဒုတာ၊ စိတ္တမုဒုတာ စေတသိက်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၁၄၊ ၁၅။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှု ကင်းနေသော အရသာကလေး၌ (လှုပ်ရှားမှုကင်း ခိုင်ခန့်၍နေသော ခန့်ညားမှုကို) မြင်အောင် ကြည့်၍ ကာယကမ္မညတာ၊ စိတ္တကမ္မညတာ စေတသိက်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၁၆၊ ၁၇။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှု ကင်းနေသော အရသာကလေး၌ (လေ့လာနှိမ်နင်း ပြွမ်းတည်းနေသော) သဘောကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ကာယပါဂုညတာ၊ စိတ္တပါဂုညတာ စေတသိက်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၁၈၊ ၁၉။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေး၌ ဖြောင့်မတ်မှု ပါနေသည်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ကာယုဇကတာ၊ စိတ္တုဇကတာ စေတသိက်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၂၀။ ငြိမ်သက် အေးချမ်းမှုကိုလည်းကောင်း၊ လှုပ်ရှား၍ ပူလောင်မှုကိုလည်းကောင်း (အမှန်အတိုင်း မြင်မှုကို မြင်အောင်ကြည့်၍) ပညိန္ဒြေစေတသိက်ကိုပါ။

ဤကဲ့သို့ ငြိမ်သက်မှု၊ ပူလောင်မှုကင်းနေသော (ကုသိုလ်စိတ်၌ပါသော) သောဘဏစေတသိက်တို့၏ အရသာများကို ပေါ်လွင်၍လာအောင် အကြိမ်ကြိမ် ဖော်ထုတ်၍ ရှုကြည့်ထားပါ။

ဤကဲ့သို့ အကုသိုလ်စေတသိက်၊ ကုသိုလ် (သောဘဏ) စေတသိက်တို့၏ အရသာများကို စိတ်၌ ထိထိမိမိတွေ့ရှိပြီးလျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ် နှစ်ခုစလုံးနှင့် ယှဉ်၍ဖြစ်သော အညသမာန်း စေတသိက်တို့၏ အရသာများကိုလည်း တွေ့ရှိ၍ထားအောင် လေ့ကျင့်ထားပါ။ ဖဿ အာရုံနှင့် စိတ်တို့၏ တွေ့ထိတဲ့ အရသာများကို

မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဝေဒနာ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတဲ့ သဘောကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ သညာ အာရုံကို မှတ်သားခြင်း၊ ဧကဂ္ဂတာ အာရုံပေါ်၌ တည်ငြိမ်နေအောင် စူးစိုက်ခြင်း၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ - နာမ်တရား တို့၏ သက်တမ်းရှိသလောက် ဖြစ်တည်နေအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ မနသိကာရ ယှဉ်ဖက် တရားတို့ကို အာရုံသို့ရှေ့ရှုနေစေခြင်း၊ ဝိတက် အာရုံပေါ်သို့ စိတ်ကိုရောက်အောင် တင်ပေးခြင်း၊ ဝိစာရ - အာရုံကို ထပ်ကာထပ်ကာ ဆုတ်နယ်ခြင်း၊ အဓိမောက္ခ - အာရုံကို ဘာပဲဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ ဝီရိယ - စိတ်ကို အာရုံပေါ်မှ ဘေးသို့ မထွက်နိုင်အောင် တွန်းကန် စောင့်စည်းထားခြင်း၊ ပီတိ အာရုံကို နှစ်သက်ခြင်း၊ ဆန္ဒ ပြုလိုကာမျှသာဖြစ်ခြင်း ဤသို့ကုသိုလ်စိတ်တို့နှင့်လည်း ယှဉ်၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ်တို့နှင့်လည်း ယှဉ်၍ ဖြစ်သော နှစ်ဖက်ရဖြစ်သော အညသမာန် စေတသိက်တို့၏ အရသာများကိုလည်း တွေ့ရှိ၍ ထားအောင် လေ့ကျင့်ထားပါ။

ဝီထိစိတ်အစဉ်

ဤသို့ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် အညသမာန် နှစ်ဖက်ရ စေတသိက်တို့၏ အရသာများကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိ၍ ပြီးသွားလျှင် စိတ်စေတသိက်၊ ရုပ်တို့၏ ယှဉ်တွဲ၍ အလုပ်လုပ်ပုံကို ဝီထိစဉ်တို့ကို လေ့လာကြည့်ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ဝီထိအစဉ်တို့ကို ရှုကြည့်ရာ၌ ဝီထိစိတ် အရေအတွက် နည်းသော ရှုလို့ လွယ်ကူမည်ဖြစ်သော သုဒ္ဓမနောဒွါရ ဝီထိစိတ်တို့က စ၍ ရှုကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဝီထိစိတ်တို့သည် အာရုံကို အမှီပြု၍ ဖြစ်ကြရသဖြင့် အာရုံကို နှလုံးသွင်း ကောင်းသောအခါ

(မှန်သောအခါ) မနောဒွါရိက အကောင်းအုပ်စု ဇောဝီထိစိတ်များ ဖြစ်ကြ၍ အာရုံကို နှလုံးသွင်း မကောင်းသောအခါ (မမှန်သောအခါ) မနောဒွါရိက မကောင်းအုပ်စု ဇောဝီထိစိတ်များဖြစ်ကြသည်။ ဝီထိစိတ် မဖြစ်သောအခါ ဘဝင်စိတ်များ တစ်သွင်တည်း ဖြစ်၍နေကြသည်။

ဝီထိစိတ်တို့သည် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဇော၊ တဒါရုံတို့ ဖြစ်ပါသည်။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည် အာရုံတိုက်ခတ်၍ ဘဝင်စိတ် အစဉ်တို့ ရပ်သွားသောအခါ ပထမဆုံး အာရုံကို ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ် သော စိတ်ဖြစ်သည်။ ဇောစိတ်တို့သည် အာရုံကို အရှိန်ပြင်းစွာ ခံစား သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်စိတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။ (ကြိယာစိတ်နှင့် ဖိုလ်စိတ်တို့လည်း ဇောတိုက်ကြသည်။) တဒါရုံစိတ်သည် (ဇော၏ နောက်လိုက်) အာရုံကို လျှော့ရဲစွာ ခံစားသော ဝိပါက်ဖြစ်ပါသည်။ (ဘဝင်စိတ် ဝီထိစိတ်တို့သည် အောက်၌ရှိသော ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်တို့ ကို မှီ၍ ဖြစ်ကြသည်။)

နှလုံးဘူးအတွင်း ဝီထိစိတ် အတိုကောက်ရှာပုံ

- ၁။ နှလုံးဘူးအတွင်း မာ၊ ဖွဲ၊ ရင့်၊ ထောက်ဟု ဓာတ်လေးပါးစိုက် ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ အရောင် တဖျပ်ဖျပ် ဖြစ်၍နေသော ဘဝင်အကြည်ကို မြင်အောင်ကြည့် ပါ။ ထိုဘဝင်အကြည် မနောဒွါရကို မနော - ဇော - တဒါရုံ၊ မနော - ဇော - တဒါရုံ တို့ ဖြစ်နေကြသည်ဟု ဝီထိစိတ် အတို ကောက်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှု၍ကြည့်ပါ။

- ၂။ ကြေညက်၍ သွားသောအခါ ထိုဝီထိစိတ် အတိုကောက်ကိုပင် ဆက်လက်၍ မနောအသိ ၁ ကြိမ်။ ဇောအသိ ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံအသိ ၂ ကြိမ် ဟုရှုပါ။

ကုသိုလ် ဝီထိစိတ် အတိုကောက်ရှုရန်

- ၃။ ကြေညက်၍ သွားပြန်သောအခါ မနောစိတ်စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၊ ဇောတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၃၄ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၃၄ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်တို့ကိုရှုပါ။
- ၄။ ကြေညက်၍ သွားပြန်သောအခါ စက္ခုအကြည်ကို ဓာတ်ခွဲ၍ ဘဝင်အကြည် မနောဒွါရပေါ်သို့ လှမ်းယူ၍ စက္ခုကလာပ်သည် မနောဒွါရဘဝင်အကြည်သို့ ရှေးရှုကျရောက်လာသောအခါ (ထင်လာသောအခါ) ယင်း စက္ခုအကြည်ကို အကြည်ဟု ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်သော (ရုပ်တရားဟု အနိစ္စဟု၊ ဒုက္ခဟု၊ အနတ္တ ဟု) မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စု တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်။ ဇောတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ်စေတသိက် ၃၄ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ်စေတသိက် ၃၄ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှု၍ လေ့ကျင့်ပါ။ (၆ ကြိမ်ခွဲ၍ရှုပါ။ အာရုံပြုပုံသာ ထူးပါသည်။ စိတ်စေတသိက် အရေအတွက် မထူးပါ။)

အကုသိုလ် ဝိထိစိတ် အတိုကောက်ရှုရန် လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာနတို့ရှုပုံ

- (က) စက္ခုအကြည်ကို သုဘဟု၊ နိစ္စဟု၊ သုခဟု၊ အတ္တဟု (ပြောင်းပြန်) မှားယွင်းစွာ အာရုံပြု၍ ဆင်ခြင်သော လောဘဒိဋ္ဌိအုပ်စု မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၊ ဇောတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် အလုံး ၂၀ တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် အလုံး ၁၂ တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်တို့ကိုရှုပါ။
- (ခ) ဤစက္ခုအကြည် ကလာပ်မှုန်ကို ငါမို့ရှုနိုင်တာဟု ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်သော (လောဘ မာနအုပ်စု) မနောစိတ်စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်။ ဇော တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် အလုံး ၂၀ တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်။ ဇော တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် အလုံး ၂၀ တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၊ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်တို့ကိုရှုပါ။

ဒေါစတုတ် ၄ လုံးတို့ကို ရှုပုံ

- (က) ဒေါသ - မိမိမှန်းဖူးသောသူကို အာရုံပြု၍ ဒေါသဖြစ်၍လာသော အခါ မနောစိတ်စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စု တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၊ ဇော တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၈ လုံး

တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၁ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်။

(ခ) ဒေါသ၊ ဣဿာ - မိမိမနာလိုဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ကို အာရုံပြု၍ မနာလိုစိတ် ဖြစ်လာသောအခါ မနောစိတ်စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၊ ဇော တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၉ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၁ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်။

(ဂ) ဒေါသ၊ မစ္ဆရိယ - မိမိနှမြောခဲ့ဖူးသည်ကို အာရုံပြု၍ နှမြောစိတ် ဖြစ်လာသောအခါ မနော စိတ်စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၊ ဇော တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၉ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၁ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်။

(ဃ) ဒေါသ၊ ကုက္ကုစ္စ - ပြုလိုက်မိသော အကုသိုလ်ကို ပြုလိုက်မိလေ ခြင်းဟုလည်းကောင်း၊ မပြုလိုက်မိသော ကုသိုလ်ကို မပြုမိလိုက် လေခြင်းဟုလည်းကောင်း နောင်တရ၍ မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၊ ဇော တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၉ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၁ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်တို့ကို ရှုပါ။

မောဟ ၂ လုံးရှုပုံ

(က) မောဟ၊ ဥဒ္ဓစ္စ-(လောဘ ဒေါသမပါဘဲ) ရိုးရိုးစိတ်ပျံ့လွင့်နေကျ ပညတ်ကို အာရုံပြု၍ မနောစိတ်စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စု တစ်ပြိုင်တည်းဖြစ်ပျက်၊ ဇော တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၆ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၁ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်။

(ခ) မောဟ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-အတိတ်ဘဝရှိ၏ဟူသည့် ဟုတ်မှဟုတ်ပါ လေစဟု သံသယဖြစ်လောက်သည့် အာရုံကို အာရုံပြု၍ မနော စိတ်စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၊ ဇော တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၆ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ တစ်ခုတစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၁ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်ကိုရှုပါ။ (ဤသို့ ပညတ်ကို အာရုံပြုရာ၌ တဒါရုံ မကျနိုင်၊ ပရမတ် အတုံးအခဲတို့၏ အဆင်း၊ အနံ့ စသည် တို့ကို အာရုံယူ၍ ရှုနိုင်ပါက တဒါရုံ ကျနိုင်သည်။)

ဤသို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝီထိစဉ် အတိုကောက်တို့ကို ကျေညက်၍ သွားအောင် ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းပြီးမှ ဝီထိစဉ် အကျယ် တို့ကို ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းပါ။ ဝီထိအကျယ်ဇယားတို့ကို ရှုရာ၌လည်း စိတ် စေတသိက်တို့ကို ရပြီးဖြစ်ပေမယ့် သူ့ဆိုင်ရာ ဇယားကွက်တို့ကို ရှေ့မှချ၍ ဖွင့်ကြည့်၍ ရှုလိုက်၊ မှိတ်၍ ရှုလိုက်ဖြင့် ကျေညက်နေ

အောင် ရှပါ။ ဒါမှ အဘိဓမ္မာ သင်္ကြိုဟ်ကို မလေ့လာဖူးသေးသော
ဝိပဿနာယာနိက ယောဂီများအဖို့ စိတ် စေတိသိက်တို့ကို ကျက်ပြီး
လည်း ဖြစ်၊ ရှပြီးလည်းဖြစ် ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊ ဝိညာဏ် သုံးပါးတို့ကိုလည်း
တစ်ပြိုင်တည်း အာရုံပြုတတ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

သုဒ္ဓမ္မနောဒွါရိက အပေါင်းအစုရှုနည်းပြီး၏။

ဝီထိ ဇယားကွက်တို့ကိုရှုရန်

ဝီထိဇယားကွက်ကို ရှုတော့မည် ဖြစ်သောအခါ ဝီထိစိတ်တို့သည် ဝတ္ထု၊ အာရုံတို့ကို မှီ၍ဖြစ်ရခြင်း ရှေ့ဝီထိစိတ် စေတသိက် တစ်စုဖြစ်ပျက်ပြီးမှ နောက် ဝီထိစိတ် စေတသိက်တစ်စုတို့ ဖြစ်ပျက်ဟု (နှစ်စိတ်ပြိုင်၍ မဖြစ်၊ တစ်စိတ် ဖြစ်ပျက်ပြီးမှ နောက် တစ်စိတ် ဖြစ်ပျက်တို့ကို သိထားပါ။)

ဝီထိအကျယ်ဇယားကွက်တို့ကို ရှုရာ၌ စိတ် စေတသိက်တို့ကို ရပြီးဖြစ်ပေမယ့် သူ့ဆိုင်ရာ ဇယားကွက်တို့ကို ရှေ့မှာချ၍ မှိတ်၍၊ ရှုလိုက်၊ ဖွင့်ကြည့်၍ ရှုလိုက်ဖြင့် ကျေညက်၍နေအောင် ရှုပါ။ ကျေညက်သောအခါ ကုသိုလ်ဝီထိစဉ် အတိုကောက်ရှုခဲ့တုန်းက မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်ဟု ဆိုသည်မှာ ယခု ဝီထိဇယားကွက်၌ပါသော မနောစိတ် ၁ နှင့် သူ့အောက်မှာပါတဲ့ သူနှင့်ယှဉ်၍ဖြစ်တဲ့ ဖဿဝေဒနာစတဲ့ အညသမာန်း စေတသိက် ၁၁ လုံးတို့ကို ပြောတာကိုးဟု သဘောပေါက်ပါ။ နောက် ဇောဉ္ဇလည်း ပထမဇောအသိစိတ် ၁ နှင့် သူ့အောက်မှာပါတဲ့ သူနှင့် ယှဉ်၍ဖြစ်တဲ့ ဖဿဝေဒနာ(လ) သဒ္ဓါပညိန္ဒြေဟူသော ၃၃ လုံး သော စေတသိက်တို့ကို ပြောတာကိုးဟု သဘောပေါက်ပါ။ နောက် ဒုတိယဇောနှင့်တကွ တဒါရုံတို့တွင်လည်း ဤအတိုင်း သဘောပေါက်ပါ။ သဘောပေါက်အောင် စဉ်းစားပါလေ။

အကုသိုလ် အတိုကောက်ရှုခဲ့တုန်းက မနောစိတ်စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စုဟု ဆိုတာဟာ ယခု အကုသိုလ် ဇယား၌ပါသော မနောအသိ ၁ နှင့် သူ့အောက် ဇယားကွက်မှာပါသော သူနှင့်အတူ ယှဉ်၍ဖြစ်သော ဖဿဝေဒနာစတဲ့ အညသမာန်းစေတသိက် ၁၁

လုံးတို့ကို ပြောတာပါလားဟုလည်းကောင်း။ ဇောဌ်လည်း ပထမ ဇောအသိစိတ်နှင့် သူ့အောက်ဇယားကွက်မှာပါတဲ့ သူနှင့်အတူ ယှဉ်၍ ဖြစ်တဲ့ ဖဿဝေဒနာ (လ) လောဘ - ဒိဋ္ဌိစေတသိက် အလုံး ၂၀ တို့ကို ပြောတာပါလားဟုလည်းကောင်း၊ ဒုတိယဇောမှ သတ္တမဇော တိုင်အောင် ပထမဇောနှင့် အတူပါလားဟုလည်းကောင်း။ ပ - ဒု တဒါရုံ အသိစိတ်တို့နှင့် ယှဉ်၍ဖြစ်သော ဖဿဝေဒနာ (လ) ဝိစာရ အဓိမောက္ခ ပီတိ ၁၀ လုံးသော အညသမာန်းစေတသိက်တို့ကို ပြောတာပါလားဟုလည်းကောင်း၊ သဘောပေါက်ပါ။ သဘောပေါက် အောင် စဉ်းစားပါ။ အခြားသော အကုသိုလ် ဇယားကွက်တို့ကို ရှုရာဌ်လည်း ဤအတိုင်းသဘောပေါက်ပါ။ (မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အသိ နှင့် တကွ စိတ်စေတသိက် ၁၂ လုံးတို့၏ အရေအတွက်ကတော့ ကုသိုလ်ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်စေ မထူးကြပါ။ အတူတူပါပဲ။ ဇောနှင့် တဒါရုံတို့ကသာ အတိုးအဆုတ် အပြောင်းအလဲရှိ၍ အရေအတွက် ထူးပါသည်။ မတူကြပါ။) ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝီထိအတိုကောက်ရှုမှု နှင့် ဝီထိစဉ်ဇယားကွက်တို့ကို ရှုမှုအဓိပ္ပာယ် ကွင်းဆက်ပုံ အကျဉ်း သည်ပြီး၏။

မနောဒွါရိက ဇောဝီထိအကောင်းအုပ်စု

စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဟာကုသိုလ် ဇော နာမ်တရား ၃၄ ၏ -

အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်း

- ၁။ အသိစိတ် = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို ရယူခြင်းသဘော၊
- ၂။ ဖဿ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို တွေ့ထိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသဘော၊
- ၃။ ဝေဒနာ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံ၏ အရသာကို ချမ်းချမ်းသာသာ ခံစားခြင်းသဘော (သောမနဿ)
- ၄။ သညာ = စက္ခုအကြည်ဓာတ် အာရုံကို မှတ်သားခြင်း သဘော၊
- ၅။ စေတနာ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံပေါ်သို့ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို ရောက်အောင် စေ့ဆော်ပေးခြင်း နှိုးဆော်ခြင်းသဘော၊
- ၆။ ဧကဂ္ဂတာ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံတစ်ခုတည်းပေါ်သို့ စိတ်ကျရောက်နေခြင်းသဘော၊ တည်ငြိမ်နေ ခြင်းသဘော၊
- ၇။ ဇီဝိတ = သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း သဘော၊
- ၈။ မနသိကာရ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံဘက်သို့ စိတ်ကို (သမ္ပယုတ်တရား) တို့ကို ဦးလှည့် တွန်းပို့ ပေးခြင်းသဘော (ဤမျှဆိုလျှင် သဘော ပေါက်လောက်ပါပြီ)

၁၅။ သဒ္ဓါ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို ထိုးထွင်း သိသည့် ပညာ၊ သိက္ခာ = ပညာကျင့်စဉ်၌ ယုံကြည်ခြင်းသဘော၊

၃၄။ ပညာ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို ထိုးထွင်းဖောက်သိခြင်းသဘော၊

ဤမျှဆိုလျှင် စက္ခုအကြည်ဓာတ် = ပရမတ်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားတို့ကို သဘောပေါက်လောက်ပေပြီ။ အကုသိုလ်စေတသိက် နှစ်ဖက်ရ အညသမာန်းစေတသိက်တို့၏ အရသာများကို ကိုယ်တိုင်လက်တွေ့ လေ့ကျင့်ပြီးသော ယောဂီများအဖို့ ဝီထိစိတ်အစဉ်ကို ရှုနိုင်လောက်ပေပြီ။ သောတအကြည်ဓာတ်စသော ရုပ်အစစ်၊ ရုပ်အတုတို့၌လည်း နည်းမှီ၍ သိပါလေ။

ဤ၌ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို စံထား၍ ‘ဓမ္မရုံလိုင်း သုဒ္ဓမနောဒွါရဝီထိ အကောင်းအုပ်စု’ ကုသိုလ်ဇော စောသည့် ဇယားတစ်ခုကို တင်ပြထားပါသည်။ နောက်၌တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

ဤ၌ -

၁။ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ဟုသိသောစိတ် စေတသိက်။

၂။ ရုပ်တရားဟု သိသောစိတ် စေတသိက်။

၃။ အနိစ္စဟု သိသောစိတ် စေတသိက်။

၄။ ဒုက္ခဟု သိသောစိတ် စေတသိက်။

၅။ အနတ္တဟု သိသောစိတ် စေတသိက်။

၆။ အသုဘဟု သိသောစိတ် စေတသိက်။

ဤစိတ်စေတသိက် နာမ်တရားတို့ကိုသာ သိမ်းဆည်းရှုပွားနေခြင်းဖြစ်သည်ကို သဘောပေါက်ပါလေ။ (အရှုခံရုပ်တို့ကို ရုပ်ဟု

အာရုံမပြုဘဲ ထိုရုပ်တို့ကို သိသော အသိနာမ်တို့ကိုသာ ရှုနေခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သဘောပေါက်ပါ။)

(အချပ်ပို‘က’) ဇယား၌ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို ယောနိ သောမနသိကာရဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းတတ်ပါက ကုသိုလ်ဇောများ စောနိုင်ပုံကို သဘောပေါက်ရန် ရှေးဦးစွာ ရုပ်ကလာပ်များကို ဓာတ်ခွဲ လျက် စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို ပရမတ်သို့ ဆိုက်အောင် သိမ်းဆည်း ရှုပွားရန် မမေ့ပါနှင့်။ (ရုပ်အစစ်၊ ရုပ်အတုအားလုံး၌ အတူတူပင်မှတ် ပါ။) ဤ၌ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို အာရုံယူ၍ မနောဒွါရိက ဇောဝီထိ စိတ် အစဉ်များကို ပုံစံအဖြစ် တင်ပြအပ်ပါသည်။

မနောဒွါရိက ကုသိုလ်ဇောဝီထိ စိတ်အစဉ်ကို သိမ်းဆည်းရှုပွားပုံ

၁။ မိမိရရှိထားပြီးသည့် အမြင့်မားဆုံး သမာဓိကို ပြန်လည် ထူထောင်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက ဓာတ် ၄ ပါး မြင်အောင် ကြည့်ပါ။)

၂။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒွါရကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၃။ (ပရမတ်) စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို လှမ်း၍ အာရုံယူပါ။

ထို စက္ခုအကြည်ဓာတ် အာရုံသည် (ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒွါရ၌ ထင်လာသောအခါ ရှေးရှုကျရောက်လာသောအခါ) မနောဒွါရ၌ စိတ်အစဉ်များ ဖြစ်ပေါ်လာမည်။ ထိုဝီထိစိတ်တွင် ပါဝင်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇာန်းက -

၁။ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ဟု ဆုံးဖြတ်သောအခါ

၂။ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို ရုပ်တရားဟု ဆုံးဖြတ်သောအခါ

- ၃။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို (အပျက်သဘောကို) အာရုံယူ၍ အနိစ္စဟု ဆုံးဖြတ်သောအခါ၊
- ၄။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဒဏ်ချက်ဖြင့် (အပျက်ဒဏ်ချက်ဖြင့်) အညဉ်းပန်း အနှိပ်စက်ခံရသည့် သဘောကို အာရုံယူ၍ ဒုက္ခဟု ဆုံးဖြတ်သောအခါ ရှုသောအခါ၊
- ၅။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်၏ မပျက်စီးဘဲ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရအားဖြင့် တည်နေသည့် အတ္တမဟုတ်သော သဘောကို အာရုံယူ၍ အနတ္တဟု ဆုံးဖြတ်သောအခါ ရှုသောအခါ။
- ၆။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်၏ မကောင်းသောအဆင်း၊ အနံ့စသည်တို့နှင့် ရောနှောနေသည့် ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောကို အာရုံယူ၍ အသုဘဟု ဆုံးဖြတ်သောအခါ ရှုသောအခါ၊
- ၇။ ယောနိသော မနသိကာရဖြစ်၍ နှလုံးသွင်းမှန်၍ ကုသိုလ်ဇောစောမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို ၆ မျိုးသော ယောနိသော မနသိကာရတို့တွင် နံပါတ် ၁ ဖြစ်သည်။ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ဟု သိနေသော မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော စိတ်အစဉ်များကို ရှေးဦးစွာ စတင်၍ သိမ်းဆည်းကြည့်ပါ။ (အသိစိတ် ဝိညာဏ်ကစ၍ ဖြစ်စေ၊ ဖဿကစ၍ဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာကစ၍ဖြစ်စေ သိမ်းဆည်းနိုင်ပါသည်။)

အကယ်၍ အသိစိတ် ဝိညာဏ်ကစ၍ သိမ်းဆည်းခဲ့သော် ယင်းအသိစိတ်တို့မှာ မနောဒွါရာဝုဇ္ဇန်း ၁ ကြိမ်၊ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် အနေဖြင့် ဖြစ်နေပုံကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင် လေ့ကျင့်ထားပါ။ မနောဒွါရိက စိတ်အစဉ်များသည် တစ်ဝီထိနှင့် တစ်ဝီထိကြား ဘဝင်များခြားလျက်ဖြစ်နေပုံကို သညာဖြင့် ပိုင်းခြား

၍ ကြိမ်ဖန် များစွာ လေ့ကျင့်ထားပါ။ အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့သော် စေတသိက်များကို ဇယားကွက်၌ တစ်တန်းစီ တစ်တန်းစီ တိုး၍ တိုး၍ စေတသိက် အတန်းတို့ကို ကုန်သည့်တိုင်အောင် ဖြန့်၍ရပါ။

နောက် မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း၌ စိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံး၊ ဇောအသီးသီး၌ စိတ် စေတသိက် ၃၄ လုံးစီ၊ တဒါရုံ အသီးအသီး၌ စိတ် စေတသိက် ၃၄ လုံးစီတို့သည် စိတ္တက္ခဏ တစ်ခု တစ်ခုအတွင်း၌ ပြိုင်တူဖြစ်မှုတို့ကိုလည်း ဉာဏ်နှင့်ယူပါ၊ ရှုပါ၊ လေ့ကျင့်ပါ။ ဉာဏ်ဖြင့်မြင်အောင် ရှုနိုင်သောအခါ ယင်း နာမ်တရားတို့၏ စက္ခုအကြည်ဓာတ် အာရုံဘက်သို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်းနေသော သဘောကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်၍ နာမ်တရား နာမ်တရားဟု သိမ်းဆည်းပါ။ ကြွင်းကျန်သော ယောနိသောမနသိကာရ အသီးသီး၌လည်း နည်းတူရှုပါ။ ထိုသို့ ရှုရာ၌ ဇောနှင့် တဒါရုံတို့တွင် -

၁။ ရံခါဉာဏ်ပီတိ နှစ်မျိုးစလုံးယှဉ်၏။ သောမနဿဉာဏသမ္ပယုတ် မဟာကုသိုလ်စိတ်တည်း။

(ဝမ်းမြောက်၍ ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သောစိတ်)

၂။ ရံခါ ဉာဏ်သာယှဉ်၍ ပီတိမယှဉ်သည်လည်းရှိ၏။ ဥပေက္ခာ ဉာဏသမ္ပယုတ် မဟာကုသိုလ်စိတ်တည်း။ (ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ မဟုတ်သောစိတ်)

၃။ ရံခါ ဉာဏ်မယှဉ် ပီတိယှဉ်သည်လည်းရှိ၏။ သောမနဿဉာဏ ဝိပွယုတ် မဟာကုသိုလ်စိတ်တည်း။ (ဝမ်းမြောက်၍ ဉာဏ်မယှဉ်သောစိတ်)

၄။ ရံခါ ဉာဏ်ပီတိ မယှဉ်သည်လည်းရှိ၏။ ဥပေက္ခာဉာဏဝိပွယုတ် မဟာကုသိုလ်စိတ်တည်း (ဝမ်းနည်းဝမ်းသာမဟုတ်သော ဥပေက္ခာ ဉာဏဝိပွယုတ်စိတ်) အားလုံးပေါင်း ၄ ချက်ဖြစ်သည်။

မနောဒွါရဝိသိ အကောင်းအုပ်စု စိတ် စေတသိက်တို့ကို ဖြန့်၍ရပုံ
မနောဒွါရာဝဋ္ဌန်း ၁၊ ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂၊ ပေါင်း ၁၀ ကိုဖြန့်၍ရပုံ

နိရာဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ
မနောဒွါရာဝဋ္ဌန်း ၁။	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	တဒါရုံ	တဒါရုံ
၁။ အကြည်ဓာတ်ဟု သိသောစိတ်	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ
၂။ ဖဿ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ
၃။ ဝေဒနာ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ
၄။ သညာ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ
၅။ စေတနာ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ
၆။ ကေဂ္ဂတာ	ေ	ေ	ေ	ေ	ေ	ေ	ေ	ေ	ေ
၇။ ဖိစိတိန္ဒြေ	စိ	စိ	စိ	စိ	စိ	စိ	စိ	စိ	စိ
၈။ မနသိကာရမ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ
၉။ ဝိတက်	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၁၀။ ဝိစာရ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ
၁၁။ အဓိမောက္ခ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ
၁၂။ ဝိနိယ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၁၃။	ဝိတိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၁၄။	ဆန္ဒ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ
၁၅။	သဒ္ဓါ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ
၁၆။	သတိ	သတိ	သတိ	သတိ	သတိ	သတိ	သတိ	သတိ	သတိ
၁၇။	ဟိရိ	ဟိ	ဟိ	ဟိ	ဟိ	ဟိ	ဟိ	ဟိ	ဟိ
၁၈။	ဩတ္တပ္ပ	ဩ	ဩ	ဩ	ဩ	ဩ	ဩ	ဩ	ဩ
၁၉။	အလောဘ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ
၂၀။	အဒေါသ	အဒေါ	အဒေါ	အဒေါ	အဒေါ	အဒေါ	အဒေါ	အဒေါ	အဒေါ
၂၁။	တတြမက္ခတ္တတာ	တ	တ	တ	တ	တ	တ	တ	တ
၂၂။	ကာယပဿန္တိ	ကာ-ပ	ကာ-ပ	ကာ-ပ	ကာ-ပ	ကာ-ပ	ကာ-ပ	ကာ-ပ	ကာ-ပ
၂၃။	စိတ္တပဿန္တိ	စိတ္တ	စိတ္တ	စိတ္တ	စိတ္တ	စိတ္တ	စိတ္တ	စိတ္တ	စိတ္တ
၂၄။	ကာယလဟုတာ	ကာ-လ	ကာ-လ	ကာ-လ	ကာ-လ	ကာ-လ	ကာ-လ	ကာ-လ	ကာ-လ
၂၅။	စိတ္တလဟုတာ	စိ-လ	စိ-လ	စိ-လ	စိ-လ	စိ-လ	စိ-လ	စိ-လ	စိ-လ
၂၆။	ကာယမုဒတာ	ကာ-မု	ကာ-မု	ကာ-မု	ကာ-မု	ကာ-မု	ကာ-မု	ကာ-မု	ကာ-မု
၂၇။	စိတ္တမုဒတာ	စိ-မုဒ	စိ-မုဒ	စိ-မုဒ	စိ-မုဒ	စိ-မုဒ	စိ-မုဒ	စိ-မုဒ	စိ-မုဒ
၂၈။	ကာယကမ္မညာတာ	ကာ-က	ကာ-က	ကာ-က	ကာ-က	ကာ-က	ကာ-က	ကာ-က	ကာ-က
၂၉။	စိတ္တကမ္မညာတာ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ
၃၀။	ကာယပါဂုညာတာ	ကာ-ပါ	ကာ-ပါ	ကာ-ပါ	ကာ-ပါ	ကာ-ပါ	ကာ-ပါ	ကာ-ပါ	ကာ-ပါ
၃၁။	စိတ္တပါဂုညာတာ		စိ-ပါ	စိ-ပါ	စိ-ပါ	စိ-ပါ	စိ-ပါ	စိ-ပါ	စိ-ပါ
၃၂။	ကာယုတကာတာ	ကာ-တ	ကာ-တ	ကာ-တ	ကာ-တ	ကာ-တ	ကာ-တ	ကာ-တ	ကာ-တ
၃၃။	စိတ္တုတကာတာ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ	စိ-တ
၃၄။	ဝိညိန္ဒြေ		ပ	ပ	ပ	ပ	ပ	ပ	ပ

ဓမ္မာရုံလိုင်း သုဒ္ဓမ္မနောဒွါရဝိထိ အကောင်းအုပ်စု ဇယားချုပ်

ဟဒယမှီရာဝတ္ထုရုပ် ၅၄	၅၄	၅၄	၅၄
မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	ဇော ၇ ကြိမ်	တဒါရုံ ၂ ကြိမ်	၄ ချက်ရှုပါ
၁။ စက္ခုအကြည် ဓာတ်ဟု ၁၂	၃၄	၃၄	ဉာဏ်ယှဉ် ပီတိယှဉ်
စက္ခုအကြည် ဓာတ်ဟု ၁၂	၃၃	၃၃	ဉာဏ်ယှဉ် ပီတိမယှဉ်
စက္ခုအကြည် ဓာတ်ဟု ၁၂	၃၃	၃၃	ဉာဏ်မယှဉ် ပီတိယှဉ်
စက္ခုအကြည် ဓာတ်ဟု ၁၂	၃၂	၃၂	ဉာဏ်မယှဉ် ပီတိမယှဉ်
၂။ ရုပ်တရားဟု ၁၂	၃၄ - ၃၃ - ၃၃ - ၃၂	၃၄ - ၃၃ - ၃၃ - ၃၂	၄ ချက်ပင်ရှုပါ
၃။ အနိစ္စဟု ၁၂	၃၄ - ၃၃ - ၃၃ - ၃၂	၃၄ - ၃၃ - ၃၃ - ၃၂	၄ ချက်ပင်ရှုပါ
၄။ ဒုက္ခဟု ၁၂	၃၄ - ၃၃ - ၃၃ - ၃၂	၃၄ - ၃၃ - ၃၃ - ၃၂	၄ ချက်ပင်ရှုပါ
၅။ အနတ္တဟု ၁၂	၃၄ - ၃၃ - ၃၃ - ၃၂	၃၄ - ၃၃ - ၃၃ - ၃၂	၄ ချက်ပင်ရှုပါ
၆။ အသုဘဟု ၁၂	၃၄ - ၃၃ - ၃၃ - ၃၂	၃၄ - ၃၃ - ၃၃ - ၃၂	၄ ချက်ပင်ရှုပါ

စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို စက္ခုအကြည်ဓာတ်ဟူ၍ ဉာဏ်ပီတိ
ယှဉ်မယှဉ်သို့ လိုက်၍ ၄ ချက်လှည့်၍ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ အလားတူ
ပင် စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို ရုပ်တရားဟုရှုရာ အနိစ္စဟု၊ ဒုက္ခဟု၊
အနတ္တဟု၊ အသုဘဟု ရှုရာတို့၌လည်း ၄ ချက်စီပင် ရှုပါ။ အားလုံး
ပေါင်းသော် ၂၄ ကြိမ်ဖြစ်သည်။

မဟာကုသိုလ်စိတ်၌ သသင်္ခါရိက ၄ မျိုး၊ အသင်္ခါရိက ၄ မျိုး ပေါင်း မဟာကုသိုလ်စိတ် ရှစ်မျိုးဖြစ်သည်။ သသင်္ခါရိက တိုက်တွန်းမှုရှိသောစိတ်၊ အသင်္ခါရိက တိုက်တွန်းမှုမရှိသော စိတ်တို့၌ စိတ်စေတသိက် အရေအတွက် မကွဲပြားသဖြင့် ဤစာမူ၌ အထက်ပါ ရှုကွက်ကို ၄ ချက်သာ ဖော်ပြထားပေသည်။ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှုရင်းပင် တဖြည်းဖြည်း အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိကတို့ကို သဘော ပေါက် လာလိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အသင်္ခါရိက ၄ ချက်၊ သသင်္ခါရိက ၄ ချက်ပေါင်း မဟာကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ပါး ရှုကွက်ဖြစ်ပါသည်။ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့၏ သန္တာန်၌သာဖြစ်ကြသော မဟာကြိယာတို့ ၌လည်း နည်းတူပင်တည်း။

ပုံစံတူရှုရန် ရုပ်အစစ်များ

- ၁။ သောတအကြည်
- ၂။ ဃာနအကြည်
- ၃။ ဇီဝါအကြည်
- ၄။ ကာယအကြည်
- ၅။ အာပေါဓာတ်
- ၆။ ဣတ္ထိဘာဝရုပ်
- ၇။ ပုရိသဘာဝရုပ်
- ၈။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်
- ၉။ ဇီဝိတရုပ်
- ၁၀။ ဩဇာရုပ်

ဓမ္မာရုံလိုင်း စာရင်းဝင် ရုပ်အစစ်များမှာ စက္ခုအကြည်ဓာတ် နှင့်တကွ ၁၁ မျိုးရှိ၏။ မိမိရှုလိုသည့် (အာရုံပြုလိုသည့်) ဒွါရမှ ရုပ်ကလာပ်တစ်ခုခုကို ဓာတ်ခွဲ၍ မိမိအာရုံပြုလိုသော ရုပ်အစစ်ကို ရွေးထုတ်၍ အာရုံယူကာ ယင်း ရုပ်တရားကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရှုပွားရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုတွင် အဇ္ဈတ္တ၌ အမျိုးသားယောဂီသည် ပုရိသဘာဝရုပ် (ပုဗ္ဗာဝရုပ်)၊ အမျိုးသမီး ယောဂီသည် ဣတ္ထိဘာဝရုပ်ကို အာရုံယူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်း ရှုပွားရန် ဖြစ်သည်။ ဗဟိဒ္ဓ၌ကား ဗဟိဒ္ဓချင်း တူညီ၍ သာမန်ပေါင်းခြုံငုံ၍သာ ဘာဝရုပ် နှစ်မျိုးလုံးကိုပင် အာရုံယူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရှုပွားနိုင်ပေသည်။

သမ္မာဝါစာ ဝိရတီ

ဝိရတီစေတသိက် ၃ လုံးတို့တွင် သမ္မာဝါစာဟူသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မစပ်ဆိုင်သော ဝစီဒုစရိုက် ၄ ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်မှုသဘောဖြစ်သည်။ ဝစီဒုစရိုက်မှာ ၄ မျိုးရှိသဖြင့် ရှုကွက်ကိုလည်း ၄ မျိုးပင် ခွဲရှုပါ။

၁။ မုသာဝါဒ = မုသားစကားပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သည့် သဘောကို အာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်၊

၂။ ကုန်း စကားပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သည့် သဘောကို အာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်၊

၃။ ကြမ်းတမ်းသည့် စကားပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သည့် သဘောကို အာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်၊

၄။ သိမ်ဖျင်းသော စကားပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သည့် သဘောကို အာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်၊

ဤသို့ အာရုံယူမှု ကွဲပြားခြင်းကြောင့် ၄ ကြိမ် ခွဲရှုရခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁ ကြိမ်၊ ၁ ကြိမ်၌လည်း ဉာဏ်ပီတိလဲလှယ်၍ ၄ ချက် စီရူပါ။

သိမ်းဆည်းရှုပွားပုံမှာ -

၁။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒွါရကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၂။ မုသားစကားမှ ရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့် အာရုံကို လှမ်းယူပါ။

၃။ မနောဒွါရ၌ ထိုအာရုံသည် ထင်လာသောအခါ ထိုရှောင်ကြဉ်သည့် အချိန်က ဖြစ်ပေါ်သွားသော မနောဒွါရီက ဇောနာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပါ၊ ရှုထားပါ။

ဇောအသီးသီး၌၊ သဒ္ဓါ - ပညာအုပ်စု နာမ်တရား ၃၄ နှင့် သမ္မာဝါစာ ပေါင်းသော် ၃၅ ဖြစ်၏။ ဉာဏ်ပီတိလဲလှယ်၍ ၄ ချက် ပင်ရူပါ။ ဝိဘူတာရုံဖြစ်က တဒါရုံကျနိုင်၏။ သဟိတ် မဟာဝိပါက် တဒါရုံ၊ အဟိတ်တဒါရုံတို့ ထိုက်သလိုကျနိုင်၏။ မဟာဝိဘက်တဒါရုံ ဖြစ်မှု သမ္မာဝါစာမယှဉ်နိုင်၊ သဒ္ဓါ - ပညာအုပ်စု နာမ်တရား ၃၄ ပင် ထိုက်သလိုဖြစ်၏။ ဉာဏ်ပီတိ လဲလှယ်၍ လေးချက်ပင်။ ပိသုဏ္ဍာဝါစာ ဖရသဝါစာ၊ သမ္ပပလာပဝါစာတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ရာ၌ လည်း နည်းတူပင် ရှုပါ။

သမ္မာကမ္မန္တ ဝိရတီ

သမ္မာကမ္မန္တဝိရတီ ဟူသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မစပ်ဆိုင်သော ကာယဒုစရိုက် ၃ ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်မှုသဘောဖြစ်သည်။ ကာယဒုစရိုက်မှာ ၃ ပါးဖြစ်၍ ရှုကွက်ကိုလည်း ၃ မျိုးပင်ခွဲရပါ။

၁။ ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ကြဉ်သည့်သဘောကိုအာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်

၂။ အာဒိန္နာဒါနမှ ရှောင်ကြဉ်သည့် သဘောကို အာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရမှ ရှောင်ကြဉ်သည့် သဘောကို အာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်

ဤသို့ ၃ ကြိမ်ခွဲ၍ ရှုပါ။ ၁ ကြိမ်၊ ၁ ကြိမ်၌လည်း ဉာဏ်ပီတိလဲလှယ်၍ ၄ ချက်စီပင်ရှုပါ။

သိမ်းဆည်းရှုပွားပုံမှာ -

၁။ ဘဝင် မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒွါရကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၂။ ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့် အာရုံကို လှမ်းယူပါ။

(ဥပမာ ခြင်ကို မသတ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့် အာရုံကို လှမ်းယူပါ။) ထိုအာရုံသည် မနောဒွါရ၌ ထင်လာသောအခါ ထို ရှောင်ကြဉ်သည့် အချိန်က ဖြစ်ပေါ်သွားသော မဟာကုသိုလ် မနောဒွါရိက ဇောဝီထိ နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပါ။

ဇောအသီးသီး၌ သဒ္ဓါပညာအုပ်စု နာမ်တရား ၃၄ နှင့် သမ္မာကမ္မန္တကို ပေါင်းသော် နာမ်တရား ၃၅ ဖြစ်၏။ ဉာဏ်ပီတိ လဲလှယ်၍ ၄ ချက်ပင်ရှု။ ဝိဘူတာရုံဖြစ်က သဟိတ် တဒါရုံ ထိုက်

သလို ကျနိုင်၏။ မဟာဝိဘက် တဒါရုံဖြစ်မှု သမ္မာကမ္မန္တ မယှဉ်နိုင်။
ယင်း မဟာဝိပါတ် တဒါရုံ၌၊ သဒ္ဓါ - ပညာအုပ်စု နာမ်တရား ၃၄
ထိုက်သလို ယှဉ်ပါ။ ဉာဏ်ပီတိလဲလှယ်၍ ၄ ချက်ပင်ရှု။ အဒိန္နာဒါန
ဝိရတီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဝိရတီတို့၌လည်း နည်းတူပင်ရှုပါ။

သမ္မာအာဇီဝဝိရတီ

သမ္မာအာဇီဝဝိရတီဟူသည် အသက်မွေးလမ်းကြောင်းနှင့်
စပ်ဆိုင်သော ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်တို့မှာ ရှောင်ကြဉ်မှုသဘော
ဖြစ်သည်။ ကာယဒုစရိုက် ၃ မျိုး၊ ဝစီဒုစရိုက် ၄ မျိုး ရှိနေသဖြင့်
ရှုကွက်မှာလည်း အမျိုးမျိုးပင် ရှိနိုင်သည်။ မိမိ၌ ရှောင်ကြဉ်နေကျ
အာရုံ ရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့် အာရုံတစ်ခုခုကို အာရုံယူ၍ ရှုနိုင်သည်။
ဥပမာ မိမိအား ရည်စူး၍ သတ်ဖြတ်စီမံထားသည်ဟု သိရသော
အာဟာရ တစ်ခုခုကို မသုံးစွဲဘဲ ရှောင်ကြဉ်မှုမျိုးဖြစ်သည်။ သိမ်းဆည်း
ရှုပွားပုံမှာ -

၁။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒွါရကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၂။ မိစ္ဆာဇီဝမှ ရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့် အာရုံတစ်ခုခုကို လှမ်းယူပါ။
(ဥပမာ မအပ်သော သားငါးကို မသုံးစွဲဘဲ ရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့်
အာရုံကို လှမ်းယူပါ။)

၃။ မနောဒွါရ၌ ထိုအာရုံထင်လာသောအခါ ထိုရှောင်ကြဉ်သည့်
အချိန်က ဖြစ်ပေါ်သွားသော မဟာကုသိုလ် မနောဒွါရိက
ဇောဝီထိနာမ် တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပါ။ တဒါရုံကျခွင့်
ရှိသည်။

ဓမ္မာရုံလိုင်း မနောဒွါရဝိထိ ဝိရတီဇယား

ဟဒယမှီရာဝတ္ထုရုပ်	၅၄	၅၄	၅၄	၅၄
ရုပ်	မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	ဇော ၇ ကြိမ်	သဟိတဒါရုံ ၂ ကြိမ်	သဟိတ်တဒါရုံ ၂ ကြိမ်
၁။ သမ္မာဝါစာ	၁၂	၃၅	၃၄ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၁/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၃	၃၂ ဝါ	၁၁/၁၁
၂။ သမ္မာကမ္မန္တ	၁၂	၃၅	၃၄ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၁/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၃	၃၂ ဝါ	၁၁/၁၁
၃။ သမ္မာအာဇီဝ	၁၂	၃၅	၃၄ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၁/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၃	၃၂ ဝါ	၁၁/၁၁

အပ္ပမညာ စေတသိက် ၂ လုံး

ကရုဏာဟူသည် ဒုက္ခိတသတ္တဝါကို ကယ်တင်လိုသော သဘောဖြစ်သည်။

၁။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒွါရကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၂။ မိမိကယ်တင်လိုသည့် ဒုက္ခိတ သတ္တဝါတစ်ဦးကို လှမ်း၍ အာရုံယူပါ။

၃။ မနောဒွါရ၌ ထိုသတ္တဝါ ပညတ် အာရုံထင်လာသောအခါ၊ ဖြစ်ပေါ်သွားသော ကရုဏာ ပြဋ္ဌာန်းသော မနောဒွါရိက ဇောဝီထိအစဉ်ကို သိမ်းဆည်းပါ။ ရှုပါ။

ဇောနာမ်တရားတို့မှာ သဒ္ဓါပညာ အုပ်စု ၃၄ လုံးနှင့် ကရုဏာစေတသိက် တစ်လုံးပေါင်း ၃၅ လုံးသော နာမ်တရားတို့ကို ထိုက်သလိုဖြစ်ကြသည်။ ဉာဏ်ပီတိလဲလှယ်၍ ၄ ချက်ရှုပါ။

မုဒိတာဟူသည် သုခိတသတ္တဝါတစ်ဦးအပေါ်၌ ကြည်သာ ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်သည်။

၁။ ဘဝင် မနောအကြည်ဓာတ်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၂။ သုခိတာသတ္တဝါ တစ်ဦးကို လှမ်း၍ အာရုံယူပါ။

၃။ မနောဒွါရ၌ ထိုသုခိတသတ္တဝါ ပညတ်အာရုံ ထင်လာသော အခါ၊ ဖြစ်ပေါ်သွားသော ကရုဏာ ပြဋ္ဌာန်းသော မနောဒွါရိက ဝီထိအစဉ်ကို သိမ်းဆည်းပါ။ ရှုပါ။

ဤ၌ ဉာဏ်ပါ မပါ ၂ ချက်သာရှုပါ။ ၃၄ + မုဒိတာ = ၃၅ ဉာဏ်မပါလျှင် မုဒိတာ + ၃၃ = ၃၄ ဖြစ်သည်။ သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြုသည့်အတွက် တဒါရုံမကျနိုင်။

အမှာ -

သဒ္ဓါပညာ ဝိရတီအပ္ပမညာ စေတသိက်တို့ ပါဝင်သည့် ဇောနာမ်တရားစုတို့တွင် တည်ရှိသော သဒ္ဓါမှာ ကံ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်မှုဖြစ်၏။ ပညာမှာ ကံ ကံ၏အကျိုးကို တတ်သိနားလည်မှု ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်။ တစ်နည်း ဝိရတီစေတသိက်တို့၌ သဒ္ဓါမှာ သီလသိက္ခာ သီလကျင့်စဉ်၌ ယုံကြည်မှုပင်ဖြစ်သည်။

ဓမ္မာရုံလိုင်း အပ္ပမညာ စေတသိက်ဇယား

ဟဒယမှီရာဝတ္ထုရုပ် ၅၄ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	၅၄ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	၅၄ ဇော (၇) ကြိမ်
၁။ ကရုဏာ	၁၂	၃၅
	၁၂	၃၄
	၁၂	၃၄
	၁၂	၃၃
၂။ မုဒိတာ	၁၂	၃၅
	၁၂	၃၄
	၁၂	၃၄
	၁၂	၃၃

အကုသိုလ်

ဝီထိစဉ်တရားကိုယ်အစုတို့ကို လေ့လာရန်

ဤသို့ အကုသိုလ်စေတသိက် ကုသိုလ်စေတသိက် နှစ်ဖက်
ရ အညသမာန်း စေတသိက်တို့၏ အရသာများကို တွေ့သိ၍ (ပြီး
သွားလျှင်) စိတ်စေတသိက်ရုပ်တို့၏ တွဲယှဉ်၍ အလုပ်လုပ်ပုံ ဝီထိ
စဉ်ကို လေ့လာကြည့်ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ရှုကြည့်ရာ၌လည်း
စိတ်မှာ ပူလောင်၍ အထင်ကြမ်းတမ်းသော မကောင်းအုပ်စု အကု
သိုလ် ဝီထိစဉ်တို့ကို လေ့လာရလျှင် အဆင်ပြေမည် ထင်ပါသည်။

ဒါ့ကြောင့် မနောဒွါရိကဇောဝီထိ မကောင်းအုပ်စု အကုသိုလ်ဝီထိကို လေ့ကျင့်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဒါ့ကြောင့် ကာမဝိတက် ဗျာပါဒဝိတက် ဝိဟိံသာဝိတက် ဟူ၍ ၃ ပါးရှိသည်တို့တွင် ကာမဝိတက်ဟူသည် လောဘမူစိတ်၊ စေတသိက်တို့နှင့် တွဲယှဉ်၍ဖြစ်သော ဝိတက်တို့တည်း။ ထိုဝိတက်တို့ကို လက္ခဏာတင်ကာ ဝိပဿနာရှုပွားသောအခါ (ကြွင်းသော သင်္ခါရတရားတို့ကို ဝိပဿနာရှုပွားသောအခါ) ထိုဝိပဿနာ ရှုခိုက်၌ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်တွဲ၍နေသော သမ္မာသင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင်က (သမ္မာသင်္ကပ္ပဝိတက်က) ယင်းအကုသလဝိတက်တို့ကို တဒင်္ဂအားဖြင့် ပယ်သတ်၏။ ရင့်ကျက်၍ လာသောအခါ ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အဆုံး၌ အရိယာမဂ်တရားက သမုဇ္ဈေဒအားဖြင့် ပယ်သတ်၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း ဝိပဿနာရှုပွားရမည် ဖြစ်သဖြင့် အကုသိုလ်နာမ်တရား အစုစုတို့ကို ရှေးဦးစွာ တင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။

စိတ် စေတသိက်တို့ ယှဉ်၍ဖြစ်ပုံ

(လောဘဒိဋ္ဌိအုပ်စု နာမ်တရား ၄ မျိုး ၁ စု)

အသိစိတ်	၁
အညသမာန်းနှစ်ဖက်ရစေတသိက်	၁၃
အကုသလသာဓာရဏ စေတသိက်	၄
လောဘဒိဋ္ဌိ	၂
ပေါင်း	၂၀

၁။ သောမနဿ သဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက
ဖြစ်လျှင် ၂၀

၂။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိကဖြစ်လျှင်
(ပီတိမပါ) ၁၉

၃။ သောမနဿသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်သသင်္ခါရိကဖြစ်လျှင်
၂၀ + ထိန + မိဒ္ဓ ၂၂

၄။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် သသင်္ခါရိကဖြစ်လျှင်
၁၉ + ထိန + မိဒ္ဓ ၂၁

(အားလုံးပေါင်း လေးချက်ရှု)

ဤအုပ်စုများ၌ သောမနဿဝေဒနာဖြစ်လျှင် ပီတိယှဉ်၍
ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဖြစ်လျှင် ပီတိမယှဉ်ပါ။ ဤ၌ ဝီရိယမှာ အထူးသဖြင့်
လောဘဒိဋ္ဌိဖြစ်အောင် ကြိုးစားမှုဖြစ်သည်။ ဆန္ဒမှာ လောဘဒိဋ္ဌိ ဖြစ်
လိုသည့် သဘောဖြစ်သည်။ တစ်နည်း (ဝီရိယမှာ ရာဂဖြစ်အောင်
ကြိုးစားမှု။ ဆန္ဒမှာ ရာဂဖြစ်လိုသည့် သဘော) ကျန် စေတသိက်တို့
၏ သဘောတို့ကို နားလည်လောက်ပေပြီ။

လောဘမာန အုပ်စုနာမ်တရား ၄ မျိုး ၁ စု

လောဘဒိဋ္ဌိအုပ်စုတွင် ဒိဋ္ဌိနေရာဝယ် မာနကို ပြောင်းထည့်
ရုံသာ ဖြစ်သည်။ (၂၀ - ၁၉ - ၂၂ - ၂၁) လုံးသော နာမ်တရားစုပင်ဖြစ်
သည်။ သို့သော် မာနသည် ကဒါစိစေတသိက်ဖြစ်၍ ရံခါမာန မပါ
သည်လည်း ရှိတတ်သည်။ မာနမယှဉ်သော် (ဒိဋ္ဌိလည်းမယှဉ်သော်)
(၁၉ - ၁၈ - ၂၁ - ၂၀) သော နာမ်တရားများတည်း။ ၄ ချက်ပင်ရှိပါ။
ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄ ချက်၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ် ၄ ချက်ပေါင်း လောဘ
မူစိတ် ၈ ပါး ဖြစ်သည်။

ဒေါသအုပ်စု နာမ်တရား ၂ မျိုး ၁ စု

၁။ အသိစိတ်	၁
၂။ အညသမာန်းစေတသိက် (ပီတိမပါ)	၁၂
၃။ အကုသလသာရဏစေတသိက်	၄
၄။ ဒေါသစေတသိက်	၁
ပေါင်းအသင်္ခါရိကအုပ်စု	၁၈
၅။ သသင်္ခါရိ ဖြစ်လျှင် ၁၈ + ထိန + မိဒ္ဓ + ၂၀	

ဒေါသဣဿာအုပ်စု နာမ်တရား ၂ မျိုး ၁ စု

၁။ အထက်ပါ ဒေါသအုပ်စု စိတ် စေတသိက်	၁၈
၂။ ဣဿာစေတသိက်	၁
ပေါင်းအသင်္ခါရိကအုပ်စု	၁၉
သသင်္ခါရိက ၁၉ + ထိန + မိဒ္ဓ + ၂၁	

ဒေါသ မစ္ဆရိယ နာမ်တရား ၂ မျိုး ၁ စု

၁။ အထက်ပါ ဒေါသအုပ်စု စိတ် စေတသိက်	၁၈
၂။ မစ္ဆရိယ စေတသိက်	၁
ပေါင်း အသင်္ခါရိက	၁၉
သသင်္ခါရိက ၁၉ + ထိန + မိဒ္ဓ = ၂၁	

ဒေါသကုက္ကစ္စအုပ်စု နာမ်တရား ၂ မျိုး ၁ စု

၁။ အထက်ပါဒေါသအုပ်စု စိတ် စေတသိက်	၁၈
၂။ ကုက္ကစ္စစေတသိက်	၁
ပေါင်း အသင်္ခါရိကအုပ်စု	၁၉

သသင်္ခါရိက ၁၉ + ထိန + မိဒ္ဓ + ၂၁

ပြုပြီး ဒုစရိုက်တစ်ခုခုကို အာရုံယူ၍ အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂ ချက် ရှုပါ။ မပြုလိုက်မီ မကျင့်လိုက်မီသော သုစရိုက် ကို အာရုံယူ၍ အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂ ချက်ရှုပါ။ ဤတွင် ဒေါသမူစိတ် ၂ မျိုး ရှုကွက်ပြီး၏။

မောဟဥဒ္ဓစ္စအုပ်စု နာမ်တရား ၁ ချက်

၁။ အသိစိတ်	၁
၂။ သဗ္ဗစိတ္တသာဓရဏ စေတသိက်	၇
၃။ ဝိတက်ဝိစာရ အဓိမောက္ခဝီရိယ (ပီတိဆန္ဒမပါ)	၄
၄။ အကုသလသာဓရဏ	၄
ပေါင်း	၁၆

မောဟဝိစိကိစ္ဆာအုပ်စု နာမ်တရား ၂ မျိုး ၁ စု

၁။ အသိစိတ်	၁
၂။ သဗ္ဗစိတ္တသာဓရဏ စေတသိက်	၇
၃။ ဝိတက်ဝိစာရ ဝိရိယ (အဓိမောက္ခပီတိဆန္ဒမပါ)	၃
၄။ အကုသလသာဓရဏ + ဝိစိကိစ္ဆာ	၅
ပေါင်း	၁၆

ပရမတ် ပညတ်တို့ကို အာရုံပြုပုံ

ရုပ် ပရမတ်တရား တစ်ခုခုကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို အုပ်စုအလိုက် ရှုရာ၌ အချို့ယောဂီတို့အဖို့ အချို့သော အကုသိုလ် အုပ်စုများမှာ အရှုရ ခက်နေတတ်ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပါက ရွှေ၊ ငွေ၊ အဝတ်၊ သင်္ကန်းစသော ပညတ်အတုံးအခဲများကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ် တရားစုတို့ကစ၍ သိမ်းဆည်းရှုပွားပါကလည်း အလွန်ကြီး မခက်ခဲတော့ဘဲ လွယ်ကူမှု ရှိသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ အကြောင်းမူ ပညာမျက်စိ မရှိကြသော သတ္တဝါတို့၏ စိတ်သည် ပညတ်နယ်မှာသာ ကျက်စားမှု များသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သရက်ပင် ရေလောင်းခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးစေ၊ ဆရာရေချိုးခြင်း ကိစ္စလည်းပြီးစေဟူသော အဓမ္မသေစနဂရ သိနာနနည်းအားဖြင့် ပညတ်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားတို့ကိုလည်း ရှုတတ်စေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း သဘောပေါက် မြန်စေဟူသော ဦးတည်ချက် နှစ်မျိုးဖြင့် အခက်အခဲ

ရှိနေသော ယောဂီတို့သည် ပညတ်ကို အာရုံယူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားတို့က စတင်၍ သိမ်းဆည်းနိုင်ပေသည်။ ပရမတ်တရားတို့ကို တိုက်ရိုက် အာရုံယူ၍လည်း ရှုလိုကလည်း ရှုနိုင်ပေသည်။

ပရမတ် ရုပ်တရားတို့ကို အာရုံယူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားအုပ်စုတို့ကို သိမ်းဆည်းနိုင်သောအခါ၌ကား ပညတ်ကို အာရုံယူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်သော နာမ်တရားတို့ကို ထပ်မံ၍ သိမ်းဆည်းရှုပွားရန် မလိုဟု မှတ်ပါ။

ဉာဏ်နုသူတို့ ပညတ်ကစ၍ အကုသိုလ်ကို သိမ်းဆည်းရန်
၁။ သမာဓိကို ထူထောင်ပါ (လောဘဒိဋ္ဌိအုပ်စု) (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း
ဓာတ်လေးပါး မြင်အောင်ကြည့်ပါ)။

၂။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်၊ မနောဒွါရကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၃။ ရွှေဟူသော အာရုံကိုလှမ်း၍ယူပါ။ (မိမိကိုယ်ပိုင်ရွှေ ဖြစ်ပါစေ)

၄။ ထိုရွှေအာရုံက မနောဒွါရဝဇ္ဇာန်းကို ထင်လာသောအခါ ရွှေဟူသော ပညတ်အတုံးအခဲကို အာရုံယူ၍ မနောဒွါရ၌ ဇောဝီထိစိတ် အစဉ်များ ပေါ်လာမည်ဖြစ်သည်။

ထိုဝီထိစိတ်အစဉ်များတွင် ပါဝင်သော မနောဒွါရဝဇ္ဇာန်းက ရွှေဟု ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်ကြည့်ပါ။ နှလုံးသွင်းပါ။ အယောနိသောမနသိကာရဖြစ်၍ လောဘဒိဋ္ဌိအကုသိုလ် ဇောအုပ်စု နာမ်တရားများ ဖြစ်ပေါ်၍ လာလိမ့်မည်။

ဤဝီထိ၌ ပညတ်ကို အာရုံပြုလျှင် တဒါရုံ မကျနိုင်။ သို့သော် ရွှေဟူသော ပညတ်အတုံးအခဲ အာရုံကိုမယူဘဲ ရွှေအတုံးအခဲ၌တည်ရှိသော ရုပ်ကလာပ်အများစု၏ ရူပါရုံ အရောင်အဆင်းကို

အာရုံယူနိုင်လျှင် တဒါရုံကျနိုင်၏။ ထိုလောဘ ဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်ဇော အုပ်စုတို့တွင် (ရွှေဟု အသိ မှားမှုကား မောဟ၊ ရွှေဟု ယုံကြည်ချက် မှားမှုကား ဒိဋ္ဌိတည်း။)

ဤ၌ နိစ္စဟု အသိမှားမှု ခံယူချက်မှားမှုဟူသည် ယမန်နေ. ကလည်း ငါ့ရွှေ၊ ယနေ့လည်း ငါ့ရွှေပဲဟု၊ ယမန်နေ.ကလည်း ငါ့ အဝတ်၊ ယနေ့လည်း ငါ့အဝတ် စသည်ဖြင့် အသိမှားမှုခံယူချက်မှား မှုတည်း။

ပရမတ်ကို အာရုံပြုပုံ လောဘမာနအုပ်စု

မာနမှာ အသာယူလိုသည့်သဘော အပေါ်စီးက နေလိုမှု သဘော ဖြစ်သည်။ မိမိပိုင် သက်ရှိသက်မဲ့ ကာမဝတ္ထုအစုစုက သူတစ်ပါးပိုင် သက်ရှိသက်မဲ့ ကာမဝတ္ထု အစုစုထက် သာလွန်၍ အဆင့်မြင့်သည်ဟု မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးမှု၊ စိတ်ကြီးဝင်မှု၊ ဘဝင်မြင့် မှု အမျိုးမျိုးဖြစ်သည်။ ပညတ်ကို အာရုံယူ၍ သဘောပေါက်ပါက ပရမတ်တရားတို့ကို အာရုံယူ၍ ရှုရန်ဖြစ်သည်။

ဒေါသအုပ်စု

- ၁။ ဒေါသဖြစ်နေကျ မုန်းသူတစ်ဦးကိုလည်းကောင်း၊
- ၂။ ဒေါသဣဿာ၌ မိမိပစ္စည်းထက် သာလွန်သည့် သူတစ်ပါး ပစ္စည်းကိုလည်းကောင်း၊
- ၃။ ဒေါသမစ္ဆရိယ၌ အထိမခံနိုင်သည့် သက်ရှိသက်မဲ့ မိမိပစ္စည်း တစ်ခုခုကိုလည်းကောင်း၊

၄။ ဒေါသကုက္ကပစ္စန္ဉ်

(က) ပြုပြီးဒုစရိုက် တစ်ခုခုကိုလည်းကောင်း၊ လွန်ကျူးဖူးသည့် ပါဏာတိပါတ တစ်ခုခုကိုလည်းကောင်း

(ခ) မပြုလိုက်မီသည့် သုစရိုက်တစ်ခုခုကိုလည်းကောင်း၊ ဒါန ပြုရန် မအောင်မြင်မှု၊ သီလဆောက်တည်ရန် မအောင်မြင် မှုကိုလည်းကောင်း အာရုံယူ၍ရူပါ။

မောဟအုပ်စု

၁။ မောဟဥဒ္ဓစ္စန္ဉ် (လောဘ ဒေါသမပါဘဲ) ရိုးရိုးစိတ်ပျံ့လွင့်နေကျ ပညတ်အာရုံကို အာရုံယူ၍ရူပါ။

၂။ မောဟဝိစိကိစ္ဆာဉ် အတိတ်ဘဝရှိ၏ဟူသည် ဟုတ်မှဟုတ်ပါ လေစ။ ဤသို့ သံသယဖြစ်လောက်သည့် အာရုံတစ်ခုခုကို အာရုံယူ၍ ရူပါ။ ဤသို့ ပညတ်ကို ရှုရာ၌ တဒါရုံ မကျနိုင်။ သို့သော် ပရမတ် အတုံးအခဲတို့၏ အဆင်းအနံ့စသည်ကို အာရုံယူ၍ ရှုနိုင်ပါက တဒါရုံ ကျနိုင်၏။

ပရမတ်အာရုံကိုယူ၍ရှုရန်

လောဘဒိဋ္ဌိအုပ်စု နာမ်တရားအားလုံး ၂၀ တို့၏ ဝီထိစိတ် အလုပ်လုပ်ပုံ အဓိပ္ပာယ်

၁။ အသိစိတ် - စက္ခုအကြည်ဓာတ် အာရုံရယူခြင်းသဘော။

၂။ ဖဿ - စက္ခုအကြည်ဓာတ် အာရုံကို တွေ့ထိသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံနှင့် အသိစိတ် ဆက်စပ်ပေးခြင်းသဘော

မှတ်ချက်။ ။နောက် စေတသိက်တို့၌ အာရုံဟုဆိုလျှင် (စက္ခု၊ အကြည်ဓာတ်)ကို ဆိုသည်ဟုမှတ်ပါ။

၃။ ဝေဒနာ - အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းသဘော၊

၄။ သညာ - အာရုံကို (သုဘဟု) မှတ်သားခြင်းသဘော၊ (နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟု မှတ်သားခြင်း)

၅။ စေတနာ - အာရုံပေါ်သို့ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ရောက်အောင် စေ့ဆော်ပေးခြင်း၊ နှိုးဆော်ပေးခြင်းသဘော၊

၆။ ဧကဂ္ဂတာ - အာရုံတစ်ခုတည်းပေါ်သို့ စိတ်ကျရောက်နေခြင်း သဘော၊ အာရုံ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖရိုဖရဲမကျစေခြင်း၊

၇။ ဇီဝိတ - အာရုံနှင့် သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို စောင့်ရှောက်ပေးခြင်း သဘော။

၈။ မနာသိကာရ - အာရုံဘက်သို့ စိတ်ကို = သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဦးလှည့်တွန်းပို့ပေးခြင်း သဘော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသဘော၊

၉။ ဝိတက် - အာရုံပေါ်သို့ စိတ်ကို = သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို တင် ပေးခြင်းသဘော၊ အာရုံကို ကြံစည်ခြင်းသဘော၊

၁၀။ ဝိစာရ - အာရုံကိုထပ်ကာထပ်ကာ သုံးသပ်ခြင်းသဘော၊ အာရုံကို ဆုပ်နယ်ခြင်းသဘော = အာရုံကိုထပ်၍ထပ်၍ ယူခြင်း သဘော၊

၁၁။ အဓိမောက္ခ - အာရုံကို (သုဘဟု) ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း သဘော = (နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟု)

၁၂။ ဝီရိယ - အာရုံပေါ်၌ လောဘဒိဋ္ဌိစသော အကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်အောင် (ရာဂဖြစ်အောင်) ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းသဘော

၁၃။ ပီတိ - အာရုံကို နှစ်သက်ခြင်းသဘော၊

- ၁၄။ ဆန္ဒ - အာရုံကို လိုးလားတောင့်တခြင်းသဘော (ရာဂဖြစ်လို သည့်သဘော)
- ၁၅။ မောဟ - အာရုံ၏ (အသုဘ) သဘောမှန်ကိုမသိခြင်း (အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ) သဘောမှန်ကို မသိခြင်းသဘော၊
- ၁၆။ အဟိရိက - အာရုံပေါ်၌ လောဘဒိဋ္ဌိစသော အကုသိုလ်ဖြစ်မှုကို မရှက်ခြင်းသဘော၊
- ၁၇။ အနောတ္တပ္ပ - အာရုံပေါ်၌ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိစသော အကုသိုလ်ဖြစ်မှု ကို မကြောက်ခြင်းသဘော၊
- ၁၈။ ဥဒ္ဓစ္စ - အာရုံ၌ စိတ်မငြိမ်မသက် ပျံ့လွင့်နေခြင်းသဘော၊
- ၁၉။ လောဘ - အာရုံကို ငါ့ဟာဟု စွဲယူခြင်း = လိုလားတပ်မက်ခြင်း၊ ကပ်ငြိခြင်းသဘော၊
- ၂၀။ ဒိဋ္ဌိ - အာရုံကို (သုဘဟု) စွဲလမ်းယုံကြည်ခြင်း = အယူမှား ခြင်း = ခံယူချက်မှားခြင်းသဘော၊ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟု စွဲယူ ရာ၌လည်း နည်းတူပင်မှတ်ပါ။

ဤစက္ခုအကြည့်ဓာတ်ရှုပုံကို နည်းမှီ၍ ဓမ္မာရုံလိုင်း စာရင်း ၀င် ရုပ်အစစ် ၉ လုံး၊ ၁၀ လုံး၊ ရုပ်အတု ၁၀ လုံးတို့ကိုလည်း နည်းတူပင်ယူပါ။ ဝီထိစဉ်။ ဝီထိစဉ်တို့ကို ရှုတော့မည်ဖြစ်သောအခါ ရှေးဦးစွာ (စေတသိက်တို့ကို ရပြီးဖြစ်ပေမဲ့) သူ့ဆိုင်ရာ ဇယားကွက် တို့ကို ရှေ့မှာချ၍ ဖွင့်ကြည့်လိုက် မှိတ်ကြည့်လိုက်နှင့် ကျေညက်၍ နေအောင် လေ့ကျင့်ပါ။ ကျေညက်သောအခါ ဇယားကို လွှတ်ခဲ့၍ ရင်ရိုးဆုံ၏ အောက်နား၌ရှိသော ရင်ချိုင့်နှင့်တည့်တည့်မှာ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်ဟု ဓာတ်စိုက်ပါ။ အကြည့်မပါသော ကလာပ်မှုန်နှင့် အရောင်တဖျပ်ဖျပ် တောက်နေသော ဘဝင်အကြည် သေးမွှားမွှား

ရုပ်အစစ်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်သော လောဘာ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာနတို့ရှုပုံ
စက္ခုပသာဒအကြည်ကို သုဘဟု ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်သော

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	တဒါရုံ	တဒါရုံ
သုဘဟုဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်သော									
၁။ အသိစိတ်	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ
၂။ ဖဿစေတသိက်	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ
၃။ ဝေဒနာ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ
၄။ သညာ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ
၅။ စေတနာ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ
၆။ ကေဂ္ဂတာ	ကေ	ကေ	ကေ	ကေ	ကေ	ကေ	ကေ	ကေ	ကေ
၇။ ဇိဝိတိန္ဒြေ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ
၈။ မနသိကာရ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ
၉။ ဝိတက်	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၁၀။ ဝိစာရ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ
၁၁။ အဓိမောက္ခ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ
၁၂။ ဝီရိ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ		
၁၃။ ပီတိ	ပီတိ	ပီ	ပီ	ပီ	ပီ	ပီ	ပီ		
၁၄။ ဆန္ဒ	ဆန္ဒ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ		
၁၅။ မောမာ	မော	မော	မော	မော	မော	မော	မော		
၁၆။ အဟိရိက	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ		
၁၇။ အနောတ္တပ္ပ	အ	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော		
၁၈။ ဥဒ္ဓစ္စ	ဥဒ္ဓစ္စ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ		
၁၉။ လောဘာ	လောဘာ	လော	လော	လော	လော	လော	လော		
၂၀။ ဒိဋ္ဌိ	ဒိဋ္ဌိ	ဒိ	ဒိ	ဒိ	ဒိ	ဒိ	ဒိ		

မှတ်ချက်။ ။ ဒိဋ္ဌိနေရာကို မာနပြောင်းထည့်ပါ။

ကလေးတွေကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဤဇယား၌ပါသော မနော ၁၊
ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂၊ ဝီထိစိတ် စေတသိက်တို့သည် ဤဟဒယဝတ္ထု
ရပ်နှင့် ဘဝင်အကြည် နာမ်တို့ကို မှီ၍ ဖြစ်ရပေသည်ဟု၊ သညာ-
ဉာဏ်တို့ဖြင့် ဦးစီး၍ ယူပါ၊ သိမ်းဆည်းပါ။

နောက်တစ်ခုက ကလာပ်မှုန်တို့ကို ရှုသောအခါဖြစ်စေ၊
ဝီထိစဉ်တို့ကိုရှုသောအခါဖြစ်စေ အရှင်၊ ရှုဉာဏ်တို့သည် မျက်နှာနား
တဝိုက်မှာ မျက်စိနှင့် မြင်နေရသလို ဖြစ်နေတတ်သည်။ မျက်စိမှိတ်
ထား၍ မျက်စိနှင့် မြင်ရသည်မဟုတ်၊ မနောအသိတို့ဖြင့် သိနေရ
ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ ဒါ့ကြောင့် အရှင် ရှုဉာဏ်တို့သည် နှလုံးဘူး
အတွင်း ဘဝင်အကြည်နားမှာ ဖြစ်နေပေသည်ဟု အရှင် ရှုဉာဏ်တို့
ကို ဘဝင်အကြည်နားသို့ ပို့ပို့ပေးပါ။ ပြောင်းပြောင်းပေးပါ။

စက္ခုအကြည်ဓာတ် အာရုံလောဘ ဒိဋ္ဌိအုပ်စု ရှုပုံစနစ်

၁။ သမာဓိကို ထူထောင်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ် ၄ ပါး
မြင် အောင်ကြည့်ပါ။

၂။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်ကို = မနောဒွါရကို မြင်အောင်ကြည့်
ပါ။

၃။ စက္ခုဒဿက ကလာပ်ကို ဓာတ်ခွဲလျက် စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို
လှမ်းအာရုံယူပါ။

၄။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ် အာရုံသည် မနောဒွါရ၌ ရှေးရှုထင်လာ
သောအခါ စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို အာရုံယူလျက် မနော
ဒွါရိက ဇောဝီထိစိတ်အစဉ်များ ဖြစ်ပေါ်လာကြမည်ဖြစ်သည်။
ထိုဝီထိစိတ်အစဉ်တွင် ပါဝင်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းက ထိုစက္ခု

အကြည်ဓာတ်ကို (သုဘဟု) ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်ပါ။ ထိုစက္ခု
အကြည်ဓာတ်သည် အလိုရှိအပ်သော ဣဋ္ဌာရုံလည်း ဖြစ်မှု
ယောနိသော မနသိကာရဖြစ်၍ ဇော၌ သုဘဟု သာယာတပ်မက်
သော လောဘဒိဋ္ဌိအုပ်စု နာမ်တရားများ ဖြစ်ပေါ်လာကြပေ
လိမ့်မည်။ နှလုံးသွင်းမှားမှု = သုဘဟုနှလုံးသွင်းမှု = အယောနိ
သော မနသိကာရမှာ ယင်းလောဘဇောစောရန်အတွက် အနီး
ကပ်ဆုံးသော အကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်၏။

ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟု ဆင်ခြင်ဆုံး
ဖြတ် နှလုံးသွင်းရာ၌လည်း နည်းတူပင်မှတ်ပါ။ လောဘမူစိတ် ၈
မျိုးတို့တွင် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄ မျိုးတို့တည်း။ သောမနဿ
ဝေဒနာဖြစ်လျှင် ပီတိပါ၏။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဖြစ်လျှင် ပီတိမပါ။
သသင်္ခါရိက တိုက်တွန်းမှုပါလျှင် ထိနမိဒ္ဓပါ၏။ အသင်္ခါရိက တိုက်
တွန်းမှုမရှိလျှင် ထိန၊ မိဒ္ဓမပါ။ တိုက်တွန်းမှုဟူသည် လောဘ၊
ဒေါသစသော အကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် မိမိကိုယ်ကို
မိမိ တိုက်တွန်းရမှု သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးတို့က တိုက်တွန်းရမှုကို
ဆိုလိုပေသည်။ ဝီထိစိတ်အစဉ် အတွင်း၌ တည်ရှိသော စိတ္တက္ခဏ
တိုင်း၏ စိတ်၊ စေတသိက် အရေအတွက်ကို ဇယားဖြင့် ရေးသား
တင်ပြထားပါသည်။

စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံ လောဘမာနအုပ်စု စသည်ကိုရှုပုံ

မနောဒွါရကို သိမ်းဆည်းလျက် စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို
အာရုံယူ၍ ဤစက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို ငါမို့လို့ ရှုနိုင်တာဟု နှလုံးသွင်း
ကြည့်ပါ။ လောဘ၊ မာန ဦးဆောင်သည့် အကုသိုလ် မနောဒွါရိက

ဇောဝီထိစိတ်အစဉ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပေမည်။ နာမ်တုံးနာမ်ခဲ နာမ်
ဃနကို ဖြိုခွဲလျက် ပရမတ်နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပါ။

ဒေါသအုပ်စုရှုပ်စနစ်

ဒေါသ - မကျေမနပ်ဖြစ်ဖူးသော အနိဋ္ဌဖြစ်သော စက္ခု
အကြည်ဓာတ်ကို အာရုံယူ၍ မနောဒွါရကိုပါ ပူးတွဲသိမ်းဆည်းလျက်
ဤဒေါသအုပ်စု နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပါ။

ဒေါသ - ဣဿာ၊ မိမိစက္ခုအကြည်ဓာတ်ထက် သာလွန်
သော သူတစ်ပါး၏ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို မိမိမျက်လုံးထက် ပို၍
လှသော သူတစ်ပါး၏ မျက်လုံးကို အာရုံယူ၍ ဒီစက္ခုအကြည်ဓာတ်
မျိုးကို ဒင်းမရလျှင် ကောင်းမှာပဲဟု နှလုံးသွင်းကြည့်ပါ။ ဒေါသ -
ဣဿာဦးဆောင်သည့် နာမ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်လာပေမည်။ ထို
အခါ ပရမတ်သို့ ဆိုက်အောင် သိမ်းဆည်းပါ။

ဒေါသမစ္ဆရိယ - အထိမခံနိုင်သော မိမိ၏ စက္ခုအကြည်
ဓာတ်ကို အာရုံယူပါ ရှုပါ။ (နှင့်မျက်စိက ဘာပဲ၊ ညာပဲ စသည်ဖြင့်
တစ်ဖက်သူက ပြောဆိုလျှင် မခံချင်သည့် သဘောကိုလည်း အာရုံယူ၍
ရှုနိုင်ပါသည်။

ဒေါသကုက္ကုစ္စ - စက္ခုအကြည်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြောမှား
ဆိုမှားပြုမှားမိသည့် မကောင်းမှုတစ်ခုခုကို အာရုံယူ၍ ရှုနိုင်သည်။
စက္ခုအကြည်ဓာတ်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြုသင့်ပြုထိုက်သည်ကို မပြုလိုက်
မိ၍ နောင်တ တစ်ဖန် ပူပန်မှု ဖြစ်ဖူးလျှင် ထိုအာရုံကိုယူ၍ ရှုနိုင်ပါ
သည်။

မိမိမုန်းသောသူကို အာရုံပြု၍
ဒေါသ၊ ဣဿာမစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကစ္စတိုရူပံ

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၁	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	တဒါရုံ	တဒါရုံ
မကျေနပ်မှုဟူသော									
၁။ အသိစိတ်	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ
၂။ ဖဿစေတသိက်	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ
၃။ ဝေဒနာ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ
၄။ သညာ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ
၅။ စေတနာ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ
၆။ ကေဂ္ဂတာ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ	ဇ
၇။ ဇီဝိတိန္ဒြေ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ	ဇိ
၈။ မနုဿိကာရ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ
၉။ ဝိတက်	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၁၀။ ဝိစာရ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ
၁၁။ အဓိမောက္ခ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ
၁၂။ ဝီရိ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ		
၁၃။ ဆန္ဒ ၁၃	ဆန္ဒ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ		
၁၄။ မောဟ ၁၄	မော	မော	မော	မော	မော	မော	မော		
၁၅။ အဟိရိက ၁၅	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ		
၁၆။ အနောတ္တပ္ပမ္ပန္နိ ၁၆	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ		
၁၇။ ဥဒ္ဓစ္စ ၁၇	ဥဒ္ဓစ္စ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ		
၁၈။ ဒေါသ ၁၈	ဒေါသ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ		

မှတ်ချက်။ ။ ဒေါသနှင့်တွဲ၍ ဣဿာမစ္ဆရိယ ကုက္ကစ္စတို.ကို(၁၉)
တစ်လဲစီ ပြောင်းထည့်ပါ။

မောဟဥဒ္ဓစ္စ၊ စက္ခုအကြည်ဓာတ်နှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်မငြိမ်
မသက် ဖြစ်ဖူးလျှင် ယင်းကိုပင် အာရုံယူ၍ရပါ။ (လောဘ၊ ဒေါသ
မပါစေရ)

မောဟ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဤစက္ခုအကြည်ဓာတ်သည် အတ္တ၏
အကြည်ဓာတ်လေလောဟု အာရုံပြု၍ရကြည့်ပါ။ အဋ္ဌကထာများ၌
ဖော်ပြထားသော ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးဖြစ်ပုံကို
နည်းမှီ၍ ရှုခြင်းဖြစ်သည်။

မောဟအုပ်စုရှုပုံဇယား

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၁	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	ဇော	တဒါရုံ	တဒါရုံ
၁။ ပျံ့လွင့်နေသော အသိစိတ်	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ
၂။ ဖဿစေတသိက်	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ
၃။ ဝေဒနာ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ
၄။ သညာ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ
၅။ စေတနာ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ
၆။ ကေဂ္ဂတာ	က	က	က	က	က	က	က	က	က
၇။ ဇီဝိတိန္ဒြေ	ဇီ	ဇီ	ဇီ	ဇီ	ဇီ	ဇီ	ဇီ	ဇီ	ဇီ
၈။ မနသိကာရ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ
၉။ ဝိတက်	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၁၀။ ဝိစာရ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ
၁၁။ အဓိမောက္ခ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ
၁၂။ ဝီရိ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ	ဝီ		
၁၃။ မောဟ ၁၃။	မော	မော	မော	မော	မော	မော	မော		
၁၄။ အဟိရိက ၁၄	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ		
၁၅။ အနောတ္တပ္ပ ၁၅	အ	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော		
၁၆။ ဥဒ္ဓစ္စ ၁၆	ဥဒ္ဓစ္စ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ		

မှတ်ချက်။ .. အဓိမောက္ခကြည့်၍ ဝိစိကိစ္ဆာ ထည့်၍ရပါ။(၇၈)

ဓမ္မာရုံလှိုင်း မနောဒွါရဝီထိ မကောင်းအုပ်စုဇယားချုပ်

ဟဒယမှီရာဝတ္ထုရပ် ၅၄	၅၄	၅၄	၅၄
မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	ဇော ၇ ကြိမ်	အဟိတဒါရုံ ၂ ကြိမ် (ဝါ)	သဟိတ်တဒါရုံ ၂ ကြိမ်
၁။ လောဘဒိဋ္ဌိ ၁၂	၂၀ (၁၉ - ၂၂ - ၂၁)	၁၂ (၁၁ - ၁၂ - ၁၁) ဝါ	၃၄/၃၃/၃၃/၃၂
၂။ လောဘမာန ၁၂	၂၀ (၁၉ - ၂၂ - ၂၁)	၁၂ (၁၁ - ၁၂ - �၁) ဝါ	၃၄/၃၃/၃၃/၃၂
၃။ ဒေါသ ၁၂	၁၈ (၂၀)	၁၁ (၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂
၄။ ဒေါသ ဣဿာ ၁၂	၁၉ (၂၁)	၁၁ (၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂
၅။ ဒေါသမစ္ဆရိယ ၁၂		၁၁ (၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂
၆။ ဒေါသ ကုက္ကုစ္စ ၁၂		၁၁ (၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂
၇။ ဥဒ္ဒစ္စ ၁၂	၁၆	၁၁ (၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂
၈။ ဝိစိကိစ္ဆာ	၁၆	၁၁ (၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂

သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးဖြစ်ပုံ

ယခုတစ်ဖန် ရူပါရုံစသည့် ပဉ္စာရုံတို့ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာကြသော အကုသိုလ် ဇောစောသည့် ပဉ္စဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်း ရှုပွားပုံကို ဆက်လက်၍ တင်ပြအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ သိမ်းဆည်းရှုပွားရာ၌ အဋ္ဌကထာကြီးများတွင် ဖွင့်ဆိုထားသော သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးဖြစ်ပုံကို ကြိုတင်၍ သိထားသင့်ပေသည်။

၁။ ကာမရာဂ သံယောဇဉ် စက္ခုဒွါရ၌ ရှေးရှုထင်လာသော အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော ရူပါရုံကို ကာမဒဿန ကာမတဏှာ၏ အစွမ်းဖြင့်သုဘဟုရှု၍ လွန်စွာတပ်မက်သော

ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ကာမရာဂ သံယောဇဉ်ဖြစ်၏။ ကာမရာဂ သံယောဇဉ်ဟူသည် သက်ရှိသက်မဲ့ ကာမဝတ္ထုအစုစုတို့အပေါ်၌ လွန်စွာ သာယာတပ်မက်သော လောဘမူစိတ် ၈ ခု၌ ယှဉ်သော တဏှာလောဘတည်း။

၂။ ဘဝရာဂသံယောဇဉ် ပြည့်စုံသည့် ဘဝသမ္ပတ္တိ၌ ဤကဲ့သို့သော ရူပါရုံသည် ရလွယ်သောသဘောရှိပေစွတကားဟု ပြည့်စုံသည့် ဘဝသမ္ပတ္တိကို လိုလားတောင့်တသူ၏ သန္တာန်၌ ဘဝရာဂ သံယောဇဉ်သည်ဖြစ်၏။ တရားကိုယ်မှာ သမ္ပတ္တိဘဝကို တွယ်တာ တပ်မက်သော လောဘပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဘဝရာဂ သံယောဇဉ်ဟူသည် လောဘမူစိတ် ၈ မျိုးလုံး၌ပင် ထိုက်သလို ယှဉ်နိုင်သော လောဘတည်းဟုသာမှတ်ပါ။

၃။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ် ထိုရူပါရုံကိုပင် နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟု ခံယူချက် မှားမှု ယုံကြည်ချက် မှားမှုကား ဒိဋ္ဌိတည်း။ ဇောအသီသီး၌ လောဘဒိဋ္ဌိအုပ်စုနှင့် နာမ်တရား (၂၀ - ၁၉ - ၂၂ - ၂၁) ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ်လောဘတည်း။

၄။ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇဉ် ခွေးကျင့်၊ နွားကျင့် စသော မှားယွင်းသော ကျင့်စဉ်ဟူသော သီလဗ္ဗတအကျင့်ကျင့်ပါက နောင်အနာဂတ်၌ ဤရူပါရုံများကို ရနိုင်၏ဟု နှလုံးပိုက်၍ သီလဗ္ဗတ အကျင့်ကို ဆောက်တည်၍ ကျင့်သောသူ၏ သန္တာန်၌ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ သံယောဇဉ်ဖြစ်၏။ လောဘဒိဋ္ဌိ အုပ်စုနာမ် တရား (၂၀ - ၁၉ - ၂၂ - ၂၁) တို့ပင်တည်း။

၅။ မာနသံယောဇဉ် ငါမှတစ်ပါး အခြားသူတစ်ဦးသည် ဤ ရုပ် ကလာပ်တို့၏ ရူပါရုံအရောင်ကို အသိဉာဏ်၌ ထင်ရှားလာ

အောင် ရှုနိုင်သောသူ မည်သည်မရှိ ငါမို့လိုသာ ရှုနိုင်တာဟု မိမိကိုယ်ကိုမိမိ အထင်ကြီးလျှင် မာနသံယောဇဉ် ဖြစ်၏။
လောဘ၊ မာနအုပ်စု (၂၀ - ၁၉ - ၂၂ - ၂၁) လောဘ၊ မာန နာမ်တရားများပင်တည်း။

- ၆။ ပဋိဃသံယောဇဉ် မနှစ်သက်အပ်သော အနိဋ္ဌဖြစ်သော ရူပါရုံ ကို တွေ့ကြုံရသော် ဒေါသသံယောဇဉ်ဖြစ်၏။ ဒေါသအုပ်စုနာမ် တရားများတည်း။ မနှစ်သက်အပ်သော ရူပါရုံမျိုးကို အာရုံပြု ချ်ရူပါ။
- ၇။ ဣဿာသံယောဇဉ် ဤရူပါရုံမျိုးကို ငါမှတစ်ပါးသောသူတို့ မရလျှင် ကောင်းလေစွဟု ငြူစူသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဣဿာ သံယောဇဉ်ဖြစ်၏။ ဒေါသ၊ ဣဿာနာမ်တရား (၁၉ - ၂၁) ဖြစ်၏။
- ၈။ မစ္ဆရိယ သံယောဇဉ် မိမိရရှိထားသော ရူပါရုံကို သူတစ်ပါးတို့ နှင့် မဆက်ဆံစေလိုခြင်း၊ ဝန်တိုခြင်း မစ္ဆရိယသံယောဇဉ်ဖြစ်၏။ (၁၉ - ၂၁) မစ္ဆရိယ နာမ်တရားများဖြစ်၏။
- ၉။ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ် ဤရူပါရုံသည် သတ္တလေလော အတ္တ လေလော၊ သတ္တ၏ ဥစ္စာလော၊ အတ္တ၏အရောင်လောဟု ယုံမှားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇဉ်ဖြစ်၏။ (၁၆) လုံးသော နာမ်တရားများတည်း။
- ၁၀။ အထက်ပါ သံယောဇဉ်အမျိုးမျိုးတို့ဖြစ်တိုင်း အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ် အသိမှားမှုသဘောကား ပါဝင်ယှဉ်တွဲလျက်ပင် ရှိပေမည်။ ဤ အထက်ပါ သံယောဇဉ်တို့ကား သံယောဇဉ် တစ်ခုချင်း ဖြစ်ကြ သည်မဟုတ် ယှဉ်တွဲလျက်ပင် ဖြစ်ကြ၏။

ဤအထက်ပါ သံယောဇဉ်တို့ကား သံယောဇဉ် တစ်ခုချင်း သီးသန့် ဖြစ်ကြသည်မဟုတ်၊ ယှဉ်ဘက်စိတ် စေတသိက် သမ္ပယုတ် တရားတို့နှင့် အုပ်စုအလိုက် အတူယှဉ်၍ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ယင်း နာမ်တရားအုပ်စုတို့သည်လည်း ဝီထိခေါ်သော စိတ္တနိယာမ လမ်းကြောင်းအတိုင်းသာ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် နာမ်တရား တို့ကို ပရမတ်အမြင်ဆိုက်အောင် သိမ်းဆည်းပါ။

(သတိပြုရန်) အထက်ပါ ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌကထာများက စက္ခုဒွါရဉ္စလည်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ကို ဖွင့်ဆိုတော်မူကြသည်။ ထိုတွင် ယင်းရူပါရုံကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘဟု ကြိမ်ဖန်များစွာ ထပ်ကာထပ်ကာ ရှုပြီးမှ နောက်ထပ် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာသော စက္ခုဒွါရဝီထိအချို့တို့၌သာ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အာရုံပြုမှု ရှိကောင်းရှိနိုင် ပေသည်။ သို့သော် နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘဟု ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိ၍ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၍ သိနိုင်သည်ကား မဟုတ်ပေ။ ထိုသို့ သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သာမန်သိရုံသဘောမျှလောက်သာ ရှိ ကောင်းရှိနိုင်ပေသည်။

စက္ခုဝိညာဏ်နှင့်တကွသော စက္ခုဒွါရဝီထိ နာမ်တရားတို့ သည် အညှိအရွှေစသည့်ပြားသော အရောင်မျှကိုသာ သိ၏။ ယင်း အရောင်ကို အညှိပဲအရွှေပဲ စသည်ဖြင့်ကား ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မသိပေ။ ရူပါရုံကို အာရုံယူနိုင်သော်လည်း ဤကား အညှိ၊ ဤကား အရွှေ စသည်ဖြင့်ကား အာရုံမယူနိုင် အဘယ်မှာလျှင် နိစ္စ၊ အနိစ္စ စသော သဘောမှန်ကို အာရုံယူခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ပါအံ့နည်း။

သို့သော် ဒိဋ္ဌိစေတသိက်သည် စက္ခုဒွါရဝီထိသဘောတို့၌ လည်း ဖြစ်နိုင်သည့် သဘောတို့ကားရှိနေ၏။ အကုသိုလ်ဇော အားလုံး သည် စက္ခုဒွါရဝီထိ၌ ဖြစ်နိုင်ခွင့် ရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် မနောဒွါရဝီထိ တို့၌ အကျုံးဝင်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်က စွဲယူထားသော ဒိဋ္ဌိ အယူအာရုံကိုနိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘဟု စွဲယူထားသော အယူအစွဲကို စက္ခုဒွါရဝီထိ၌ အကျုံးဝင်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်ကလည်း ဆက်ဆံသကဲ့သို့ဖြစ်သော အခြင်းအရာကား ရှိကောင်း ရှိနိုင်ပေသည်။ အသင်ယောဂီကိုယ်တိုင်လက်တွေ့ရှုကြည့်ပါ။ သို့သော် ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ကို ကျေပွန်စွာ လေ့လာပြီးမှ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကူးလာသော ယောဂီ အဖို့ ယင်း ရုပ်တရားကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟု ရှုရန်မှာ အခက်အခဲ ရှိနိုင်ပေသည်။ သုဘဟု ရှုရန်မှာသာ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ပရမတ်ဉာဏ် မရှိသူတို့မှာသာ သုဘဟူသော အစွဲများသည် ရာနှုန်းပြည့် ရှိနေမည် သာ ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးပြီး၏။

ပဉ္စဒွါရဝိထိနှင့် မနောဒွါရဝိထိတို့ ဆက်စပ်၍ အလုပ်လုပ်ပုံအဓိပ္ပာယ်

လူတစ်ယောက် သရက်ပင်အောက်မှာ အိပ်၏။ သရက်သီးကြွေကျ၍ ခေါင်းထောင်ကြည်၏။ သရက်သီးကိုမြင်၏။ ထ၍ ကောက်ယူလိုက်၏။ မှည့်မမှည့် နှိပ်နယ်နမ်းရှူကြည့်၏။ မှည့်သည် စားမည်ဟု ဆုံးဖြတ်၏။ သရက်သီးအသားတွေကို တဖြည်းဖြည်း ကုန်အောင်စား၏။ အစေ့စုပ်၍ လွတ်ပစ်ပြီး အိပ်ပြန်၏။ တစ်ဖန် ထိုသရက်သီး စားရတဲ့ အာရုံကို ပြန်၍တွေး၏။ သရက်စေ့စုပ် လွင့်ပစ်တဲ့ အာရုံလည်း ကုန်ပျောက်သွားကရာ အိပ်ပြန်၏။

လူတစ်ယောက် သရက်ပင်အောက် အိပ်ခြင်းသည် ဘဝင်စိတ် ကျခြင်းဖြစ်၏။ ခေါင်းထောင်၍ ကြည့်ခြင်းသည် ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်း ဆင်ခြင်စိတ်ဖြစ်၏။ သရက်သီးကို မြင်ခြင်းသည် စက္ခုဝိညာဉ် မြင်စိတ်ဖြစ်၏။ ကောက်ယူလိုက်ခြင်းသည် သမ္ပဋိဇ္ဈင်း လက်ခံစိတ် ဖြစ်၏။ နှိပ်နယ်နမ်းရှူ၍ ကြည့်ခြင်းသည် သန္တီရဏစုံစမ်းစိတ်ဖြစ်၏။ မှည့်၍စားမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဝုဋ္ဌောဆုံးဖြတ်စိတ်ဖြစ်၏။ ကုန်သွားအောင် စားခြင်းသည် ဇော ၇ ကြိမ် ခံစားစိတ်တို့ ဖြစ်၏။ အစေ့စုပ်ခြင်းသည် တဒါရုံခံစားစိတ်တို့ လျော့ပါးသွားခြင်း ဖြစ်၏။ တစ်ဖန်ပြန်၍ အိပ်ခြင်းသည် ဘဝင်စိတ်ကျပြန်ခြင်းဖြစ်၏။ တစ်ဖန် ပြန်၍ တွေးခြင်းသည် မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်စိတ် ဖြစ်၏။ စားနေပုံ စားလို့ကောင်းပုံတို့ကို ပြန်၍ တွေ့ရခြင်းသည် ဇော ၇ ကြိမ် ခံစားအသိစိတ်တို့ဖြစ်၏။ အစေ့စုပ်အာရုံသည် တဒါရုံ ခံစားစိတ်တို့ လျော့ပါးသွားခြင်းဖြစ်၏။ လွတ်ပစ်ပြီး ပြန်၍ အိပ်ခြင်းသည်

မထင်ရှားသော ဘဝင်အသိစိတ်တို့ ဖြစ်ပြန်ခြင်းတည်း။ ဤကဲ့သို့ စက္ခုဒွါရဝီထိနှင့် မနောဒွါရဝီထိတို့သည် အာရုံတစ်ခုကို တွဲယှဉ်၍ အလုပ်လုပ်ကြပုံကို သညာရှေ့ပြေးကာ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူရမည်ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ ပဉ္စဒွါရဝီထိစိတ်နှင့် မနောဒွါရဝီထိစိတ်တို့၏ ယှဉ်တွဲ၍ အလုပ်လုပ်ကြပုံတို့ကို ရှုတဲ့အခါမှာ ဝီထိစိတ်ဖြစ်စဉ်တို့၏ အစဉ်တို့ကိုတော့ မှီအောင်လိုက်၍ ရှုကြည့်ရန် မလွယ်ကူပါ။ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ပထမ ပဉ္စဒွါရဝီထိစိတ်နှင့် မနောဒွါရဝီထိစိတ်တို့၏ အစအလယ် အဆုံးနှင့် ဘဝင်စိတ်ကျသွားပုံ၊ နောက် မနောဒွါရဝီထိစိတ်၏ ဆက်၍ဖြစ်ပုံ(ပဉ္စဒွါရဝီထိစိတ်၊ ဘဝင်၊ မနောဒွါရဝီထိ) ဒီသုံးမျိုးတို့၏ ဆက်စပ်၍ ဖြစ်ပုံတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ပိုင်းခြား ယူနိုင်ရမည်။ ဤကဲ့သို့ ပိုင်းခြား၍ ယူနိုင်ပြီးမှ ဝီထိစိတ်အစဉ်တို့၏ အစဦးဆုံးဖြစ်သော စိတ်တစ်လုံးတည်းကိုသာ ကျေညက်၍နေအောင် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ရှုကြည့် ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုတစ်လုံးကျေညက်၍သွားပါမှ နောက်တစ်လုံးပြောင်း၍ ကျေညက်၍သွားအောင်ဟု ဝီထိစိတ်အစဉ်တစ်လုံးချင်းတို့၏ ကုန်ဆုံး၍သွားသည့်တိုင်အောင် ရှုကြည့်ရမည် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ရှုကြည့်တတ်၊ ပိုင်းခြားတတ်ပါမှ ဝီထိစိတ်တစ်လုံးချင်းတို့နှင့် ယှဉ်၍ဖြစ်သော စေတသိက်အစုတို့ကိုလည်း ရှုကြည့်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဤသို့ ရှုရာ၌ စက္ခု - ရူပါရုံ၊ သောတ - သဒ္ဓါရုံ၊ ဃာန - ဂန္ဓာရုံ၊ ဇိဌာ - ရသာရုံ၊ ကာယ - ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ငါးစုံတို့တွင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတိုက်၍ ကာယဒွါရဝီထိဖြစ်မှုတို့သည် အထင်ကြမ်း၍ ဖြစ်မှုထင်ရှားသောကြောင့် ကာယဒွါရ ဝီထိကစ၍ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် -

ကာယဒွါရဝီထိနှင့် မနောဒွါရဝီထိရှာပုံ

နာသီးဖျားကစောင့်၍ လေရှူလိုက်သည်နှင့် နှာခေါင်းဝ၌ လေတိုးထိမှုနှင့် အသိစိတ်တို့စ၍ဖြစ်ပုံ၊ အရှူရပ်လိုက်သည်နှင့် နှာခေါင်းဝ၌ လေတိုးထိမှုနှင့် အသိတို့ရပ်၍ ပျောက်သွားပုံတို့ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ တစ်ခါ လေမှုတ်ထုတ်လိုက်လို့ နှာခေါင်းဝ၌ လေတိုးထိမှုနှင့် အသိစိတ်တို့စ၍ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ အမှုတ် ရပ်လိုက်သည်နှင့် နှာခေါင်းလေတိုးထိမှုနှင့် အသိစိတ်တို့ရပ်၍ ပျောက် သွားပုံတို့ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဤကဲ့သို့ လေရှူ သွင်းမှုနှင့် အသိတို့၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး လေမှုတ်ထုတ်မှုနှင့် အထိအသိတို့၏ အစ အလယ် အဆုံးတို့ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မြင် အောင် ကပ်၍ ကြည့်နေပါ။ ကြာသော် ဝင်လေထွက်လေ အထိအသိ တို့ကို စူးစူး စိုက်စိုက်ကပ်၍ ကြည့်နေတဲ့ကြားက တစ်ခါတစ်ခါ တွေးတောကြံစည်တဲ့ စိတ်ကလေး ဖြစ်လာတာတွေ့ရလိမ့်မယ်။ ဒီအခါ ဝင်လေ ထွက်လေ ထိသိ အစ အလယ် အဆုံးတို့က ကာယ ဒွါရဝီထိ၊ တွေးတောကြံစည်စိတ်က မနောဒွါရဝီထိဟုသိပါ။ (ထို ကာယဒွါရဝီထိနှင့် မနောဒွါရဝီထိ နှစ်ခုတို့ အကြား၌ ဧကန္တဘဝင် စိတ် ရှိရမည်ဟု သညာရှေ့ပြေး၍ မှတ်ယူထားလိုက်ပါ။)

ကာယဒွါရဝီထိနှင့် ဘဝင်တို့ကို ပိုင်းခြားယူပုံ

ဤကဲ့သို့ ကာယဒွါရဝီထိ ဘဝင် မနောဒွါရဝီထိတို့ကို သညာအနေအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူပြီးသည်ရှိသော် နာသီးဖျားက စောင့်၍ လေရှူလိုက်သည်နှင့် နှာခေါင်းဝ၌ ထိသိစ၍ ဖြစ်ပေါ်လာကာ

အရှုရုပ်လိုက်သည်နှင့် ထိ သိ ထင်ရှားမှု လျော့ပါးသွားသည်ကို အကြိမ်ကြိမ်မြင်အောင် ရှုကြည့်ပါ။ ကြည့်ပါများသော် လေရှုလိုက် သည်နှင့် ထိသိ စ၍ ဖြစ်ပေါ်လာကာ အရှုရုပ်လိုက်သည်နှင့် ထိ သိ ထင်ရှားမှု လျော့ပါးသွားကာ မထင်ရှားသော အသိစိတ်ကလေး တွေ ဆက်၍ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဒီအခါ ထိ သိ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး ထင်ရှားမှုသည် ကာယဒွါရဝီထိ၊ ထိ သိ ကုန်ဆုံး ပျောက်သွားတဲ့နောက် မထင်ရှားသော အသိစိတ်ကလေး တွေဆက်၍ ဖြစ်နေခြင်းသည် ဘဝင်စိတ် ဖြစ်ရမည်ဟု မှတ်ပါ။

ကာယဒွါရဝီထိ၊ ဘဝင်၊ မနောဒွါရဝီထိတို့ကို ပိုင်းခြားယူပုံ

ဤကဲ့သို့ ကာယဒွါရဝီထိနှင့် ဘဝင်စိတ်တို့ကို မှန်းဆ၍ ရလာပါလျှင် လေရှုလိုက်သည်နှင့် နှာခေါင်းဝမှာ ထိ သိ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုလည်းကောင်း၊ အရှုရုပ်လိုက်သည်နှင့် ထိ သိ ပျောက်ဆုံးသွားပုံကိုလည်းကောင်း၊ ထိုပျောက်ဆုံးသွားသော ထိ သိ အာရုံကိုပင် ဆက်လက်၍ သိနေရပုံကိုလည်းကောင်း မြင် အောင်ကြည့်ပါ။

ထိသိစ၍ ဖြစ်ပေါ်လာတာက ကာယဒွါရဝီထိ၊ ပျောက်ဆုံး မရှိ သွားတာက ဘဝင်ခြားခြင်း၊ မရှိသွားတဲ့နောက် ထို ထိသိ အာရုံ ကိုပင် ဆက်လက်၍ သိနေရတာက မနောဒွါရဝီထိဟု ၊ ကာယဒွါရ ဝီထိ၊ ဘဝင်ခြား၊ မနောဒွါရဝီထိတို့ကို သညာဖြင့် မှန်းဆ၍ ပိုင်းခြား ယူပါ။ လေ့ကျင့်ပါ။

ဝိထိစိတ္တက္ခဏတစ်လုံးချင်းတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ထပ်၍ ရှုကြည့်ရန်

လေရှုလိုက်သည်နှင့် နှာခေါင်းဝ၌ လေတိုးထိ၍ အစဦးဆုံး ဖြစ်ပေါ်လာသော ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း ဆင်ခြင်စိတ်ကို ထင်ရှား၍ ဉာဏ်၌ လက်ခံလာအောင် အကြိမ်ကြိမ် လေ့ကျင့်ပါ။ နှာခေါင်းဝကာယ၌ လေတိုးထိ၍ ကာယဝိညာဏ်အသိ ဖြစ်ပေါ်လာပုံတို့ကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပါ။

နှာခေါင်းဝ၌ လေလေတိုးထိတဲ့ အာရုံကိုပဲ လက်ခံသော သမ္မုဒ္ဓိဇ္ဈိင်းစိတ်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ နှာခေါင်းဝ၌ လေတိုးထိတဲ့ အာရုံကိုပဲ ကောင်းမကောင်း ဘယ်လိုလဲဟု စုံစမ်းသော သန္တိရဏစိတ် ကို ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ လေတိုးထိတဲ့ အာရုံကိုပဲကောင်း တယ်၊ မကောင်းဘူး၊ အလယ်အလတ်ဟု ဆုံးဖြတ်သော ဝုဋ္ဌောစိတ်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ လေတိုးထိတဲ့ အာရုံကိုပဲ အထင်ကြမ်းစွာ ခံစား သော (သိသော) ဇောအဆင့်ဆင့် ၇ ကြိမ်တို့ကိုလည်း ဉာဏ်၌ လက်ခံလာအောင် အကြိမ်ကြိမ် လေ့ကျင့်ပါ။ လေတိုးထိတဲ့ အာရုံကိုပဲ လျော့စွာ ခံစားသော တဒါရုံ ၂ ကြိမ်တို့ကို ရှုကြည့်ပါ။ နောက် လေတိုးထိတဲ့ အာရုံ ပျောက်သွားတဲ့နောက် မထင်ရှားသော အသိ ကလေးတွေ ဆက်၍ ဖြစ်နေသော ဘဝင်စိတ်ကို မှန်းဆ၍ရှုပါ။ လေတိုးထိတဲ့ အာရုံကိုပဲ တစ်ဖန်ပြန်တွေး၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော လေတိုးထိတဲ့ အာရုံကိုပဲ ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်သော မနောဒါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ကို မြင်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။ ထိုပြန်ပေါ်လာသော လေတိုးထိတဲ့ အာရုံကိုပဲ အရှိန်ပြင်းစွာ ခံစားသော ဇောအသိစိတ်တို့ကို မြင်အောင် လေ့ကျင့်

ပါ။ လေတိုးထိတဲ့ အာရုံကိုပဲ လျော့ရဲစွာ ခံစားသော တဒါရုံအသိစိတ်တို့ကို မြင်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။ လေတိုးထိတဲ့ အာရုံတို့ ကုန်ပျောက်သွား၍ မထင်ရှားသော အသိစိတ်ကလေးတွေ ဆက်၍ဖြစ်နေသော ဘဝင်စိတ်တို့ကို မှန်းဆ၍ ရှုကြည့်ပါ။ လေ့ကျင့်ပါ။ ဤကဲ့သို့ စက္ခုဒွါရဝီထိ၊ သောတဒွါရဝီထိ၊ ဃာနဒွါရဝီထိ၊ ဇိဝှါဒွါရဝီထိတို့ကို လည်း သညာရှေ့ပြေး ဉာဏ်ဦးစီး၍ ရှုကြည့်ပါလေ။

မှတ်ချက်။ ။ အသိစိတ် ဝီထိစဉ်တို့ကို စာ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း သညာဖြင့် လေ့ကျင့်ပါများသောအခါ တဖြည်းဖြည်း ဉာဏ်မှာ လက်ခံ၍ လာလိမ့်မည်။ ထိုသို့ ဉာဏ်မှာ လက်ခံ၍ လာခြင်းသည်ပင် ဉာဏ်နှင့် တွေ့သည်၊ ဉာဏ်နှင့် မြင်သည်ဟုဆိုရန် ဖြစ်လာ၏။

ကာယဝီထိနှင့် မနောဝီထိ ၂ ဝီထိတွဲပုံစံ

ဘဝင်	ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်း	ကာယဝိညာဏ်	သမ္ပဋိဗျူင်း	သန္တီရဏ	ဝုဋ္ဌော	ဇော ၇ ကြိမ်
အသိနဲ့စွာ	ဆင်ခြင်စိတ်	ထိသိစိတ်	လက်ခံစိတ်	စုံစမ်းစိတ်	ဆုံးဖြတ်စိတ်	အဟုန်ပြင်းစွာခံစား

တဒွါရုံ ၂ ကြိမ်	ဘဝင်ခြား	မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း	ဇော ၇ ကြိမ်	တဒွါရုံ ၂	ဘဝင်
လျော့ရဲစွာခံစား	အသိနဲ့စွာ	ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်	ပြင်းစွာခံစား	လျော့စွာခံစား	အသိနဲ့စွာ

စက္ခုဒွါရဝီထိ၊ ရူပါရုံ အကြောင်း

ရူပါရုံအရောင်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော စက္ခုဒွါရဝီထိနှင့် မနောဒွါရဝီထိတို့သည် တစ်ဝီထိနှင့် တစ်ဝီထိတို့အကြား၌ ဘဝင်များစွာ ဖြစ်နိုင်၏။ စိတ်တို့မည်သည် မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက်အလွန်တိုတောင်းသော ကာလအတွင်း၌ ကုဋေတစ်သိန်းကျော် ဖြစ်ပျက်နိုင်သည်ဟု ဖေဏပိဏ္ဍူ၊ ပမာသုတ္တန် စသည်တို့၌ ဖွင့်ဆိုထားပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှုလိုက်နိုင်သော ဝီထိ၊ မရှုလိုက်နိုင်သော ဝီထိများရှိနိုင်ပေသည်။ ရှုလိုက်နိုင်သော ဝီထိတို့၌ကား ပရမတ်ဉာဏ် အမြင် ဆိုက်အောင် သိမ်းဆည်းရှုပွားရမည်ဖြစ်သည်။

ကုသိုလ်ဇောစောရခြင်း၏ အကြောင်းများ

- ၁။ ငါသည် ကုသိုလ်ကိုသာ ပြုထိုက်၏။
- ၂။ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၌ စိတ်ကို ဆုတ်နစ်စေ၍ ကုသိုလ်ပြုခြင်း၌သာ စိတ်ကို ညွတ်ကောင်းစေ၏။
- ၃။ ရတနာသုံးပါး ထွန်းကားရာအရပ်၌ နေရခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် နီးကပ်ရခြင်း။
- ၄။ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာတရားများကို ပွားများ အားထုတ်ခြင်း ဤအကြောင်းများကြောင့် ကုသိုလ်ဇော စောရခြင်းဖြစ်၏။ ငါ့မှာ မည်သည့် အာရုံနှင့်ပင်တွေ့တွေ့ ကုသိုလ်ကို ဖြစ်စေရမည်ဟု အမြဲသတ်မှတ်ထားရမည်။ အဘယ်လုပ်ငန်းကိစ္စ၌မဆို သင့်တော်အောင် နှလုံးသွင်းတတ်ရမည်။ (ယောနိသောမနသိကာရဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းနိုင်ရမည်) ဘဝခန္ဓာဝန်တို့ရှိ၍ အလုပ်လုပ်ရာ ပြုပြင်ကြရသည်။ ဘဝခန္ဓာဝန်တို့

မရှိက အလုပ်မလုပ်ရ မပြုပြင်ရတော့ဘဲ ဘဝဒုက္ခတွေ အကုန်
ငြိမ်းတော့လတ္တံ့ဟူ၍ အမြဲ အာရုံပြုပါ။

စက္ခုဒွါရဝီထိနှင့် ရူပါရုံရူပံ

- ၁။ သမာဓိကို ထူထောင်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ် ၄ ပါး
မြင်အောင်ကြည့်ပါ)
- ၂။ စက္ခုအကြည်ဓာတ် စက္ခုဒွါရနှင့် ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်
မနောဒွါရနှစ်ခုတို့ကို ဉာဏ်၌ ပြိုင်တူထင်အောင် ပူးတွဲ သိမ်း
ဆည်းပါ။
- ၃။ ရုပ်ကလာပ်အများစုတို့၏ (သို့မဟုတ်) ရုပ်ကလာပ်တစ်ခု၏
ရူပါရုံ အရောင်ကို လှမ်း၍ယူပါ။
- ၄။ ထိုရူပါရုံအရောင်သည် စက္ခုဒွါရ၊ မနောဒွါရတို့၌ ပြိုင်တူ ရှေးရှု
ရိုက်ခတ်သောအခါ ပြိုင်တူထင်လာသောအခါ စက္ခုဒွါရဝီထိ
စိတ်အစဉ်နှင့် ရူပါရုံကိုပင် ဆက်လက်အာရုံယူသော မနောဒွါရ
ဝီထိစိတ် အစဉ်များသည် ဖြစ်ပေါ်လာပေမည်။
- ၅။ ထိုဝီထိစိတ်အစဉ်တွင် ပါဝင်သော အာဝဇ္ဇန်းဝုဋ္ဌော မနောဒွါရ
ဝဇ္ဇန်းတို့က ယင်းရူပါရုံအရောင်ကို ရူပါရုံဟု အရောင်ဟု
ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်ပါ။ ယောနိသော မနသိကာရ ဖြစ်သဖြင့်
ကုသိုလ်ဇောများစောမည်။ ယင်းကုသိုလ်ဇော နာမ်တရား တဒါရုံ
နာမ်တရား ၃၄ စသည်တို့မှာ သဒ္ဓါအုပ်စု နာမ်တရားများပင်
ဖြစ်သည်။

(စက္ခုဒွါရနာမ်တရားသည် ရုပ်ကလာပ်အများစု၏ အရောင်
ကိုသာ အာရုံယူနိုင်၏။ မနောဒွါရဝီထိသည်ကား ရုပ်ကလာပ်တစ်ခု

၏ရူပါရုံကိုပင်ဖြစ်စေ၊ အများစု၏ ရူပါရုံအရောင်ကိုပင်ဖြစ်စေ ယူနိုင်၏။ သိနိုင်၏။)

ပဉ္စဒွါရိကဇောဝီထိ စိတ်အစဉ်တို့ကား ဒွါရနှင့်အာရုံ ရှေ့ရှုစုန်ဆင်းမှု သဘောမျှလောက်သာ သိကာမတ္တသဘောမျှလောက်သာရှိ၏။ ယင်းအာရုံကို အရောင်မျှ၊ အသံမျှ၊ အနံ့မျှ၊ အရသာမျှ၊ အတွေ့အထိမျှသာ သိနိုင်၏။ အဖြူ၊ အနီ၊ အဝါအပြာစသည်ဖြင့် ခွဲခြားစိတ်ဖြာ၍ မသိနိုင်။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စဒွါရိကဇောဝီထိတို့၌ တည်ရှိသော အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဝုဋ္ဌော-တဒနုဝတ္တက မနောဒွါရဝီထိတို့၌ တည်ရှိသော မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းတို့၏ ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် တကယ်တမ်း အာရုံကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည် မဟုတ်ပေ။ အဖြူ၊ အနီ၊ အဝါ၊ အပြာ စသည်ဖြင့် ခွဲခြားစိတ်ဖြာ၍ သိနိုင်သောအဆင့်သို့ မရောက်သေးပေ။ ပဉ္စမမြောက် မနောဒွါရဝီထိသို့ ရောက်ရှိပါမှ အထိုက်အလျောက် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်သည့် သဘောရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စဒွါရဝီထိတို့၌ရှိသော အာဝဇ္ဇန်းဝုဋ္ဌောတို့သည် အာရုံကို ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌစသည်ဖြင့် တကယ်တမ်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်သည့် တရားတို့ မဟုတ်ဘဲ ဆုံးဖြတ်ချက် ချသကဲ့သို့သာ ဖြစ်သောတရားတို့ဟု မှတ်ပါ။

နာမ်တရားဝီထိစဉ်တို့ကို ရှုသောအခါ

- ၁။ ကောင်းသောအာရုံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်ဇောစောမည်။
- ၂။ မကောင်းသောအာရုံဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်ဇောစောမည်။
- ၃။ ကောင်းသောအာရုံပင် ဖြစ်လင့်ကစား နှလုံးသွင်း ညံ့ခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်ဇောစောမည်။

၄။ မကောင်းသော အာရုံပင်ဖြစ်လင့်ကစား နှလုံးသွင်းကောင်းခြင်း
ကြောင့် ကုသိုလ်ဇောစောမည်။

မည်သည့်အာရုံပင်ဖြစ်ဖြစ် နှလုံးသွင်း ကောင်းနိုင်ရန် ရုပ်
သဘာဝတို့နှင့် အာရုံတို့၏ သဘောအမှန်တို့ကို သိထားဖို့လိုပါ
သည်။

သဒ္ဓါရုံလိုင်း

၁။ သမာဓိကို ထူထောင်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ် ၄ ပါးကို
မြင်အောင်ကြည့်ပါ)

၂။ သောတအကြည်ဓာတ် = သောတဒွါရနှင့် ဘဝင်အကြည်ဓာတ် =
မနောဒွါရတို့ကို ပူးတွဲသိမ်းဆည်းပါ။

၃။ အဇ္ဈတ္တ - ဗဟိဒ္ဓ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ သဒ္ဓါရုံအသံတစ်ခုကို လှမ်း၍
အာရုံယူပါ။

၄။ ထိုသဒ္ဓါရုံ = အသံကသောတဒွါရ = မနောဒွါရဟူသော ဒွါရနှစ်ခု
ကို ပြိုင်တူရိုက်ခတ် လာသောအခါ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ သောတ
ဝိညာဏ် သမ္ပင်္ဂိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော ၇ ကြိမ်၊
တဒါရုံ၊ နှစ်ကြိမ်ဟူ၍ သောတဒွါရဝီထိနှင့် မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း၊
ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်ဟူသော မနောဒွါရဝီထိတို့သည်
ဖြစ်ပေါ်၍ လာကြပေမည်။ ယင်း ဝီထိတို့တွင်ပါဝင်သော
ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဝုဋ္ဌော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းတို့က သဒ္ဓါရုံကို
၁။ အသံဟု၊ ၂။ ရုပ်တရားဟု၊ ၃။ အနိစ္စဟု၊ ၄။ ဒုက္ခဟု၊
၅။ အနတ္တဟု၊ ၆။ အသုဘဟု ဤသို့ အသီးသီး ရှုကြည့်ပါ။
ယောနိသော မနသိကာရဖြစ်၍ ကုသိုလ်ဇောစောမည်။ ဉာဏ်

စက္ခုဒွါရကို ရူပါရုံအရောင်အဆင်း တိုက်သောအခါ ရှေးဦးစွာ

မှီရာဟဒယ	စက္ခု	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟ	ဟဒယ	ဟဒယ	ဟဒယ
၁။ ပဉ္စဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း ဆင်ခြင်စိတ်	စက္ခု ဝိညာဏ် မြင်သိစိတ်	သမ္ပဋိမျှိုင်း လက်ခံ	သန္တီရဏ စုံစမ်း	ဝုဋ္ဌော ဆုံးဖြတ်	ဇော (၇) စိတ် အရှိန် အဟုန်	တဒါရုံ (၂) ဇော နောက်လိုက်	ဘဝင်	မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်	ဇော (၇) စိတ် အရှိန်အဟုန်	တဒါရုံ(၂) ဇော နောက်လိုက်
၂။ ဖဿ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ		ဖ	ဖ	ဖ
၃။ ဝေဒနာ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ		ဝေဒနာ	ဝေ	ဝေ
၄။ သညာ	သ	သ	သ	သ	သ	သ		သညာ	သ	သ
၅။ စေတနာ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ	စေ		စေတနာ	စေ	စေ
၆။ ကေဂူတာ	ကေ	ကေ	ကေ	ကေ	ကေ	ကေ		ကေဂူတာ	ကေ	ကေ
၇။ ဖိဝိတိန္ဒြေ	ဖိ	ဖိ	ဖိ	ဖိ	ဖိ	ဖိ		ဖိဝိတိန္ဒြေ	ဖိ	ဖိ
၈။ မနသိကာရ	မ	မ	မ	မ	မ	မ		မနသိကာရ	မ	မ
၉။ ဝိတက်	(၈)	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ		ဝိတက်	ဝိ	ဝိ
၁၀။ ဝိစာရ		ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ		ဝိစာရ	ဝိစာ	ဝိစာ
၁၁။ အဓိမောက္ခ		အ	အ	အ	အ	အ		အဓိမောက္ခ	အ	အ
		(၁၂)	ဝိရိယ	ဝိ	ဝိ	ဝိ		ဝိ	ဝိ	ဝိ
စက္ခုဒွါရဝိသိဉ် ခန္ဓာဖွဲ့ရန် = ရူပါရုံ ဟဒယ ဝတ္ထုသည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဆင်ခြင်စိတ် စေတသိက် ၁၁ လုံးတို့တွင် စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။ ဝေဒနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာ၊ သညာက္ခန္ဓာ ကြွင်း စေတသိက် ၈ လုံးတို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဤသို့ ခန္ဓာ ၅ ပါ။ ရူပါရုံ စက္ခုဝတ္ထုသည် ရူပက္ခန္ဓာ စက္ခု စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ ဝေဒနာ က္ခန္ဓာ၊ သညာ သညာက္ခန္ဓာ ကြွင်း စေတသိက် ၅ လုံးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဤသို့ ခန္ဓာ ၅ ပါးဖြစ်သည်။ ဤသို့ စက္ခုဝိသိ၊ မနောဝိသိတို့၏ တဒါရုံတိုင်အောင် အပေါင်းအစုလိုက် ခန္ဓာ ၅ ပါးစီဖွဲ့ ရူပါ။ စက္ခုဝိသိ၊ မနောဝိသိတို့၏ တဒါရုံတိုင် အောင် ဟဒယဝတ္ထု ရုပ် ၅၄ အသီးအသီးတို့ သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဒွါရအသီး၊ စက္ခုဒွါရအသီး၊ အသီးအသီးတို့သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ အသီးအသီးက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာ အသီး အသီးက သညာက္ခန္ဓာ၊ ဖဿ၊ စေတနာ၊ ကေဂူတာ၊ ဖိဝိတိန္ဒြေ၊ မနသိကာရ၊ (လ) သဒ္ဓါ၊ ပညိန္ဒြေအသီးအသီးတို့က သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။ ဤသို့ အစိတ်အစိတ် တန်းလုံးပေါက် ခန္ဓာ ၅ပါးစီ ဖွဲ့ပါ။				၁၃။	ပိတိ	ပိ		(၁၂)	ပိ	ပိ
				၁၄။	ဆန္ဒ	ဆ			ဆ	ဆ
				၁၅။	သဒ္ဓါ	သ			သ	သ
				၁၆။	သတိ	သတိ			သတိ	သတိ
				၁၇။	ဟိရိ	ဟိ			ဟိ	ဟိ
				၁၈။	ဩတ္တပ္ပ	ဩ			ဩ	ဩ
				၁၉။	အလောဘ	အ			အ	အ
				၂၀။	အဒေါသ	အ			အ	အ
				၂၁။	တတြ	တ			တ	တ
				၂၂။	ကာယပဿဒ္ဓိ	ကာ			ကာ	ကာ
				၂၃။	စိတ္တပဿဒ္ဓိ	စိတ္တ			စိတ္တ	စိတ္တ
				၂၄။	ကာယလဟုတာ	လဟု			လဟု	လဟု
				၂၅။	စိတ္တလဟုတာ	စိ			စိ	စိ
				၂၆။	ကာယမုဒတာ	မုဒ	မုဒ		မုဒ	မုဒ
				၂၇။	စိတ္တမုဒတာ	စိမုဒ	စိမုဒ		စိမုဒ	စိမုဒ
				၂၈။	ကာယကမ္မညတာ	ကာ - က			ကာ - က	ကာ - က
				၂၉။	စိတ္တကမ္မညတာ	စိ - ကမည်			စိ - က	စိ - က
				၃၀။	ကာယပါဂုညတာ	ကာ - ပါ			ကာ - ပါ	ကာ - ပါ
				၃၁။	စိတ္တပါဂုညတာ	စိ - ညတာ			စိ - ညတာ	စိ - ညတာ
				၃၂။	ကာယုဇကတာ	ကာ - ဇ			ကာ - ဇ	ကာ - ဇ
				၃၃။	စိတ္တုဇကတာ	စိ - ဇ			စိ - ဇ	စိ - ဇ
				၃၄။	ပညိန္ဒြေ	ပ			ပ	ပ
					၃၄	၃၄	၃၄		၃၄	၃၄

ပီတိယှဉ် မယှဉ်လိုက်၍ ၄ ကြိမ်စီပင်ရှုပါ။ အားလုံးပေါင်း ၂၄ ကြိမ်တည်း။ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံတို့ကိုလည်း နည်းတူရှုပါ။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံလိုင်း

၁။ သမာဓိကို ထူထောင်ပါ။ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ် ၄ ပါးတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၂။ ကာယအကြည်ဓာတ်ကာယဒွါရနှင့် ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် မနောဒွါရတို့ကို ပူးတွဲသိမ်းဆည်းပါ။

၃။ ရုပ်ကလာပ်အများစု၏ (သို့မဟုတ်) ရုပ်ကလာပ်တစ်ခု၏ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်ကို လှမ်းအာရုံယူပါ။

ယင်း ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်သည် ယခုကာယ၌ ထိ၍ နေသော နေရာမှာ မိမိပူးတွဲ သိမ်းဆည်းခဲ့သော ကာယအကြည်ကို လာ၍ ထိခတ်သော ကလာပ်မှုန်တို့၏ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် ဖြစ်ပါစေ။ ယင်းဓာတ် မှာလည်း သုံးမျိုးရှိသဖြင့် ပထဝီဓာတ်ကိုဖြစ်စေ၊ (တေဇောဓာတ်ကို ဖြစ်စေ ဝါယောဓာတ်ကိုဖြစ်စေ) တစ်ခုခုကို အာရုံယူ၍ရှုပါ။

၄။ ယင်းဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်က ကာယဒွါရ မနောဒွါရနှစ်ခုတို့၌ ပြိုင်တူရိုက်ခတ်သောအခါ ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို အာရုံပြု၍ ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်း၊ ကာယဝိညာဏ်၊ သမ္ပဒိစ္ဆိုင်း၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် ဘဝင်များစွာခြားလျက် ကာယဒွါရဝီထိ တစ်ကြိမ်ဖြစ်ကာ မနောဒွါရဝီထိပေါင်း များစွာ ဖြစ်ပေါ်လာကြ ပေမည်။ ယင်းဝီထိတို့တွင် ပါဝင်သော ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်းဝုဋ္ဌော၊ (မနောဒွါရ ဝဇ္ဇန်း) တို့က ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဟု ပထဝီဓာတ်ဟု =

(တေဇောဓာတ်ဟု ဝါယောဓာတ်ဟု) မနောဒွါရဝီထိ၌ ပါဝင်သော (မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းက) ၂။ ရုပ်တရားဟု၊ ၃။ အနိစ္စဟု၊ ၄။ ဒုက္ခဟု၊ ၅။ အနတ္တဟု၊ ၆။ အသုဘဟု အသီးသီး ၆ ကြိမ်တိုင်တိုင် ခွဲရှုပါ။

ရူပါရုံအရောင်လှိုင်း အကောင်းအုပ်စုရှုပုံပြီး၏။

ရူပါရုံအရောင်လှိုင်း မကောင်းအုပ်စုရှုပုံ

၁။ သမာဓိကို ထူထောင်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ် ၄ ပါး မြင်အောင်ကြည့်ပါ)

၂။ စက္ခုအကြည်ဓာတ် စက္ခုဒွါရနှင့် ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် မနောဒွါရဟူသော ဒွါရနှစ်ခုကို ဉာဏ်၌ ပြိုင်တူထင်လာအောင် ပူးတွဲသိမ်းဆည်းပါ။

၃။ ရုပ်ကလာပ်အများစု၏ ရူပါရုံအရောင်ကို လှမ်း၍ အာရုံယူပါ။

၄။ ထိုရူပါရုံ = အရောင်က ဒွါရနှစ်ခုကို ပြိုင်တူရှေးရှုရိုက်ခတ်သော အခါ (ဒွါရနှစ်ခု၌ပြိုင်တူ ထင်လာသောအခါ) ယင်းရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ စက္ခုဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိများ ဖြစ်ပေါ်လာကြပေမည်။ ထိုဝီထိစိတ်တို့တွင် ပါဝင်သော ပဉ္စ ဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဝုဋ္ဌောနှင့် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းတို့က ထိုရူပါရုံအရောင်ကို -

(က) နိစ္စ - မြ်၏ဟုလည်းကောင်း၊

(ခ) သုခ - ချမ်းသာ၏ဟုလည်းကောင်း၊

(ဂ) အတ္တ - အတ္တကောင်ဟုလည်းကောင်း၊

(ဃ) သုဘ - လှပတင့်တယ်သည်ဟုလည်းကောင်း

ဤသို့ အသိသီး ဆုံးဖြတ်ကြည့်ပါ။ အယောနိသော မနသိ ကာရဖြစ်၍ လောဘဒိဋ္ဌိ ဦးဆောင်သည့် အကုသိုလ်ဇောများ ပါဝင်သည့် စက္ခုဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ စိတ်အစဉ်များ ဖြစ်ပေါ်၍ လာပေမည်။ သို့သော် အထက်တွင် ရှင်းပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဝုဋ္ဌောတို့က အာရုံကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘဟု ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်သည်ကားမဟုတ်။ မနောဒွါရဝီထိတွင်ပါဝင်သော အကြိမ်များစွာ ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်နေသော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းကသာ လျှင် (တစ်နည်း) မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့်ယှဉ်သော အဓိမောက္ခ စေတသိက်ကသာလျှင် အာရုံကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်၏။ ယင်းသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော မနောဒွါရဝီထိတွင် ပါဝင်သော လောဘဒိဋ္ဌိတို့ကသာလျှင် အာရုံကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘ စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချသကဲ့သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်ဟု သာမှတ်ပါ။ သို့သော် ပရမတ်သို့ ဉာဏ်အမြင် ဆိုက်၍နေသော ယောဂီအဖို့ ယင်းရူပါရုံကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟုရှုရန်မှာ ခက်ခဲဖွယ်ရာ ရှိပေသည်။ သုဘဟူသောအခြင်းအရာအားဖြင့် စွဲယူ၍ လွန်စွာ တပ်မက်သော ကာမရာဂ သံယောဇဉ်ကား ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘဟု စွဲယူရာ၌ကား လောဘမူစိတ် ၈ မျိုးတို့တွင် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄ မျိုးတည်း။ သုဘဟု သံယောဇဉ် ဖြစ်ရာ၌ကား လောဘမူစိတ် ၈ မျိုးလုံးပင် ထိုက်သလိုဖြစ်နိုင်၏။ သောမနဿ ပီတိယှဉ်၊ ဥပေက္ခာပီတိမယှဉ်၊ အသင်္ခါရိက ထိနမိဒ္ဓမယှဉ်၊ သသင်္ခါရိက ထိနမိဒ္ဓမယှဉ်။

ဝီထိစိတ္တက္ခဏတိုင်း၏ စိတ်၊ စေတသိက်အရေအတွက်ကို ဇယားများဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဇောတွင် သောမနဿဝေဒနာ

ဖြစ်၍ ပီတိယှဉ်လျှင် သန္တီရဏနှင့် တဒါရုံတို့၌လည်း သောမနဿ ဝေဒနာပင်ဖြစ်၏။ ပီတိလည်းယှဉ်၏။ ဇောတွင် ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်၍ ပီတိမယှဉ်လျှင် သန္တီရဏနှင့် တဒါရုံတို့၌လည်း ဥပေက္ခာ ဝေဒနာပင်ဖြစ်၏။ ပီတိမယှဉ် (သို့သော် သန္တီရဏနှင့် တဒါရုံတို့ကျ တော့ ဒေါမနဿဝေဒနာ မယှဉ်နိုင်သဖြင့် ယင်းသန္တီရဏနှင့် တဒါရုံ တို့၌ကျတော့ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသာ အငှား ယှဉ်ရတော့၏။ ဥပေက္ခာ သန္တီရဏ ဥပေက္ခာ တဒါရုံတို့သာ ကျရတော့၏)

ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိဇ္ဈိင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော တို့တွင် တည်ရှိသော နာမ်တရားတို့၏ အရေအတွက်မှာ အကောင်း အုပ်စု နာမ်တရား မကောင်းအုပ်စုနာမ်တရားတို့ဟူ၍ မထူးကြပေ။

ကြွင်းကျန်သော လောဘ၊ မာန၊ ဒေါသ စသော အကုသိုလ် အုပ်စု နာမ်တရားများကို သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးဖြစ်ပုံ အပိုင်းကို ကြည့်၍ (လောဘဒိဋ္ဌိ ရှုသည့်ပုံစံကို မှီး၍ ရှုပါလေ)

‘သဒ္ဓါရုံလိုင်း၊ ဂန္ဓာရုံလိုင်း၊ ရသာရုံလိုင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုံလိုင်း ရှုပါရုံလိုင်း၌ စက္ခုအကြည်ဓာတ်နှင့် မနောအကြည်ဓာတ်တို့ကို ပူးတွဲ သိမ်းဆည်းလျက် ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌစသည်ပြားသောရုပ်ကလာပ်တို့၏ ရှုပါရုံ အရောင်ကို အာရုံယူ၍ ကုသိုလ်ဇော စောသည့် အကောင်းအုပ်စု နာမ်တရား၊ အကုသိုလ်ဇောစောသည့် မကောင်းအုပ်စု နာမ်တရား တို့ကို သိမ်းဆည်းရှုပွားသော နည်းစနစ်ကိုမှီ၍ -

သဒ္ဓါရုံလိုင်း သောတအကြည်နှင့်ဘဝင်အကြည်တို့ကို ပူးတွဲ သိမ်းဆည်းလျက် ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌစသည်ပြားသော အသံသဒ္ဓါရုံကို အာရုံ ယူ၍ရှုလျှင် ယောနိသောမနသိကာရ အယောနိသော မနသိကာရ အားလျော်စွာ ကုသိုလ်ဇော၊ အကုသိုလ်ဇော များပါဝင်သည့် သောတ ဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိတို့ ဖြစ်ပေါ်၍ လာကြပေမည်။

ရူပါရုံအရောင်လှိုင်းအုပ်စုပီထီစဉ်
ရူပါရုံအရောင်လှိုင်း မကောင်းအုပ်စု နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရုဏ်းပုံစနစ်ကို လောဘဒိဋ္ဌိအုပ်စုနာမ်တရားတို့ကို စံထား၍ ရေးသားတင်ပြအပ်ပါသည်။
ရူပါရုံအရောင်လှိုင်း မကောင်းအုပ်စု အကုသိုလ်လေ့ပီထီလေး

		စက္ခုဒွါရဝိထိ					ဘဝင်ခြား	မနောဒွါရဝိထိ			
နီရာ	ဟဒယ - ဂွှာ ပဉ္စဒွါရဝဋ္ဋန်း	စက္ခုဝတ္ထု - ဂွှာ	ဟဒယ - ဂွှာ သမ္ပုဋ်စဉ်း	ဟဒယ - ဂွှာ သန္တီရဏ	ဟဒယ - ဂွှာ ဂုဠော	ဟဒယ - ဂွှာ ဇော - ရ	ဟဒယ - ဂွှာ တဒါရုံ	ဟဒယ - ဂွှာ ဘဝင်	ဟဒယ - ဂွှာ မနောဒွါရဝဋ္ဋန်း	ဟဒယ - ဂွှာ ဇော (ရ)	ဟဒယ - ဂွှာ တဒါရုံ
၁။ လောဘဒိဋ္ဌိ	၁၁	၈	၁၁	၁၂	၁၂	၂၀	၃၄/၃၃/၁၂/၁၁	၃၄	၁၂	၂၀	၃၄/၃၃/၁၂
၂။ လောဘဒိဋ္ဌိ	"	"	"	၁၁	"	၁၉	၃၃/၃၂/၁၁/၁၁	"	"	၁၉	၃၃/၃၂/၁၁
၃။ လောဘဒိဋ္ဌိ	"	"	"	၁၂	"	၂၂	၃၄/၃၃/၁၂/၁၁	"	"	၂၂	၃၄/၃၃/၁၂
၄။ လောဘဒိဋ္ဌိ	"	"	"	၁၁	"	၂၁	၃၃/၃၂/၁၁/၁၁	"	"	၂၁	၃၃/၃၂/၁၂
၅။ လောဘမာန	"	"	"	၁၂	"	၂၀	၃၄/၃၃/၁၂/၁၁	"	"	၂၀	၃၄/၃၃/၁၂
၆။ လောဘမာန	"	"	"	၁၁	"	၁၉	၃၃/၃၂/၁၁/၁၁	"	"	၁၉	၃၃/၃၂/၁၂
၇။ လောဘမာန	"	"	"	၁၂	"	၂၂	၃၄/၃၃/၁၂/၁၁	"	"	၂၂	၃၄/၃၃/၁၂
၈။ လောဘမာန	"	"	"	၁၁	"	၂၁	၃၃/၃၂/၁၁/၁၁	"	"	၂၁	၃၃/၃၂/၁၁
၉။ ဒေါသ ။	"	"	"	၁၁	"	၁၈	"	"	"	၁၈	၃၃/၃၂/၁၁
၁၀။ ဒေါသ ။	"	"	"	၁၁	"	၂၀	"	"	"	၂၀	
၁၁။ ဒေါသက္ကုဿာ	"	"	"	၁၁	"	၁၉	"	"	"	၁၉	
၁၂။ ဒေါသက္ကုဿာ	"	"	"	၁၁	"	၂၁	"	"	"	၂၁	
၁၃။ ဒေါသမဗ္ဗနိယ	"	"	"	၁၁	"	၁၉	"	"	"	၁၉	
၁၄။ ဒေါသမဗ္ဗနိယ	"	"	"	၁၁	"	၂၁	"	"	"	၂၁	
၁၅။ ဒေါသကုက္ကါဇ	"	"	"	၁၁	"	၂၁	"	"	"	၂၁	
၁၆။ ဒေါသကုက္ကါဇ	"	"	"	၁၁	"	၁၉	"	"	"	၁၉	
၁၇။ ဥဒ္ဓိဂ္ဂ	"	"	"	၁၁	"	၁၆	"	"	"	၁၆	
၁၈။ ဝိမိတိတ္ထာ	"	"	"	၁၁	"	၁၆	"	"	"	၁၆	

မှတ်ချက် ။ ။ ဒေါသကုက္ကါဇ၌ ပြုပြီးဒုစရိုက်ကို အာရုံယူ၍ ၂ ချက် မပြုလိုက်မီသော သုစရိုက်ကို အာရုံယူ၍ ၂ ချက်၊ ပေါင်း ၄ ချက်ရှုပါ။

အလားတူပင် -

ဂန္ဓာရုံလိုင်း၌ ဂန္ဓအကြည်နှင့် မနောအကြည်ဓာတ်တို့ ပူးတွဲသိမ်းဆည်းလျက် ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌစသည် ပြားသော ရုပ်ကလာပ်တို့၏ အနံ့ = ဂန္ဓာရုံကို အာရုံယူ၍ရပါ။

ရသာရုံလိုင်း၌ ဇိဝှါအကြည်ဓာတ်နှင့် ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်တို့ကို ပူးတွဲသိမ်းဆည်းလျက် ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌစသည်ပြားသော ရုပ်ကလာပ်တို့၏ ရသာရုံကို အာရုံယူ၍ရပါ။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံလိုင်း၌ ကာယအကြည်ဓာတ်နှင့် မနော အကြည်ဓာတ်တို့ကို ပူးတွဲသိမ်းဆည်းလျက် ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌစသည် ပြားသော ရုပ်ကလာပ်တို့၏ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို အာရုံပြု၍ရပါ။

မကောင်းအုပ်စု ပဉ္စဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိတို့ ရှိပုံသည်ပြီး၏။

မှာထားချက်။ ။ ယောဂီအပေါင်းတို့သည် ကျင့်စဉ်အကျဉ်းချုပ်၌ ရေးသားခဲ့သည့်အတိုင်း ဓာတ်သဘာဝ ၉ ပါး၊ ၁၂ ပါးတို့၏ သဘောတို့ကို ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ ကျေညက်၍နေအောင် သမာဓိကို ထူထောင်ထားရခြင်း၊ ထိုဓာတ်တို့၏ အပေါင်းအစုဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်အမှုန်တို့ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍လာအောင် အာကာသဓာတ်သွင်း၍ ခွဲရခြင်း၊ ထိုကလာပ်တစ်မှုန်လျှင် ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇဟူသော ဓာတ် ၈ မျိုး၊ ၉ မျိုး၊ ၁၀ မျိုးတို့ကို ဓာတ်ခွဲရခြင်း၊ ထိုမှတစ်ဖန် နာမ်တရားဝီထိစဉ်တို့ကို ကူး၍ -

၁။ မနောဒွါရဝီထိ ကုသိုလ်ဇောအကောင်းအုပ်စု

၂။ မနောဒွါရဝီထိ အကုသိုလ်ဇော မကောင်းအုပ်စု

၃။ ပဉ္စဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ ကုသိုလ်ဇော အကောင်းအုပ်စု
(နှစ်ဝီထိတွဲ)

၄။ ပဉ္စဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ အကုသိုလ်ဇော မကောင်းအုပ်စု
တို့ကို ကျေညက်၍နေအောင် ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းထားပါ။ ဆိုခဲ့တဲ့
ရုပ်ပိုင်း နာမ်ပိုင်းတို့ကို ကျေညက်၍နေမှသာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်း
စသည်တို့ကို ကူး၍ အားထုတ်ကြပါရန် တိုက်တွန်းလိုက်ပါ၏။

နာမ်ဃန ၄ ပါး

၁။ သန္တတိဃန = နာမ်အစဉ်အတန်း အတုံးအခဲ

၂။ သမူဟဃန = နာမ်အပေါင်းအစုအတုံးအခဲ

၃။ ကိစ္စဃန = နာမ်လုပ်ငန်းကိစ္စအတုံးအခဲ

၄။ အရမ္မဏဃန = အာရုံကို ယူတတ်သည့် နာမ်တရားအတုံးအခဲ။

(ခန္ဓာငါးပါး ရှုကွက်အမြွက်) စက္ခုပသာဒနှင့် ရူပါရုံကား =
စက္ခုရှိရပ် ၅၄ နှင့် ရူပါရုံကား) ရူပက္ခန္ဓာ။

ရူပါရုံကို မြင်သိတတ်သော စက္ခုဝိညာဏ်ကား ဝိညာနာ
က္ခန္ဓာ။ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာကား ဝေဒနာက္ခန္ဓာ။
သညာကား သညာက္ခန္ဓာ။

ဇဿ၊ စေတနာ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ မနသိကာရတို့
ကား သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဤသို့ ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်၏တည်း။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ခန္ဓာငါးပါးမှတစ်ပါး၊ ငါသူတစ်ပါး
ယောက်ျား၊ မိန်းမ မရှိ ရုပ်နာမ်အတိသာရှိ၏ဟု ရူပါ။

နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ရှုနည်းအကျဉ်းပြီး၏။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်း

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဟူသည် သမုဒယသစ္စာကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်၊ ဒုက္ခသစ္စာကို စွဲမှီ၍လည်း သမုဒယ ဖြစ်ပြန် စသည်ဖြင့် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပုံတို့ကို သိသောဉာဏ်ဖြစ်သည်။ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့ကို ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ ဖြစ်နေသည်တို့ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင် ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကို ပရိညာသုံးပါးဖြင့် ပိုင်းခြားနိုင်အောင် လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။

လောကီပရိညာ ၃ ပါးကား

ဉာတပရိညာ

၁။ ဉာတပရိညာ - အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ် - ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့၏ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ကြိတ်ချေနိုင်သိမ်းဆည်း ရှုပွားနိုင်ပါလျှင် နာမ ရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြစ်သည်။

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပေါ်ပုံ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ပုံ စသည်ဖြင့် ကြောင်းကျိုးဆက်နွှယ်မှုသဘောကို ကိုယ်တိုင် ထွင်းဖောက် သိမြင်သောဉာဏ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တည်း။ ယင်း နာမရူပဉာဏ်နှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှစ်မျိုးတို့သည်ပင် ဉာတပရိညာမည်၏။ ဝိပဿနာဉာဏ် အရှုခံအာရုံဖြစ်သော သိသင့်သိထိုက်သော သင်္ခါရတရားတို့ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ထိုးထိုးထွင်းထွင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိမြင်သော ဉာဏ်ဖြစ်သောကြောင့် ဉာတပရိညာမည်၏။

တီရဏပရိညာ

၂။ တီရဏပရိညာ - အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ အစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့၏ အနိစ္စအခြင်းအရာ၊ ဒုက္ခအခြင်းအရာ၊ အနတ္တအခြင်းအရာတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့်မြင်အောင်ကြည့်၍ အနိစ္စဟု လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဟုလည်းကောင်း၊ အနတ္တဟုလည်းကောင်း စူးစမ်းဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော သမ္မသနဉာဏ်နှင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နှစ်ပါးသည် တီရဏပရိညာမည်၏။

ပဟာနပရိညာ

၃။ ပဟာနပရိညာ - ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရပ်တို့၏ အပျက် သက်သက်ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်၍ လက္ခဏာရေး သုံးတန် တစ်လှည့်စီတင်ကာ ကြိတ်ချေနေသော ဘင်္ဂဉာဏ်မှ စ၍ အထက်ပိုင်း ဝိပဿနာဉာဏ်တို့သည်ကား ပယ်သင့်ပယ် ထိုက်သော ကိလေသာတို့ကို တစ်ဒင်္ဂအားဖြင့် ပယ်စွန့်လျက် သိသင့်သိထိုက်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရပ်တို့၏ အနိစ္စ အခြင်းအရာ၊ ဒုက္ခအခြင်းအရာ၊ အနတ္တအခြင်းအရာတို့ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ထိုးထိုးထွင်းထွင်း သိမြင်တတ်သောကြောင့် ပဟာနပရိညာ မည်၏။

(ဤကား လောကီပရိညာ ၃ ပါးတည်း)

လောကုတ္တရာ ပရိညာ ၃ ပါးကား

၁။ ဤလောကီပရိညာ ပညာဟူသော ဝိပဿနာ ဉာဏ်တို့၏အဆုံး ၌ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံယူ၍ အရိယမဂ်တရား ဖြစ်ပေါ်လာသည်

ရှိသော် အရိယမဂ်တရားသည် ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်နိုင်သဖြင့် ထိုအရိယမဂ်တရားသည် မုချအားဖြင့် ပဟာနုပရိညာမည်ပေ၏။

၂။ အရိယမဂ်တရားသည် အာရမ္မဏပဋိဝေဒအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလျက်သိ၏။ အရိယမဂ်တရားသည် သစ္စာလေးပါးကို မသိအောင် ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟကို ပယ်သတ်လိုက်သဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးသွား၏။ ယင်းသို့ ကိစ္စသိဒ္ဓိအားဖြင့် အရိယသစ္စာသိမှုကို အသမ္မောဟ ပဋိဝေဒ ခေါ်သည်။ အာရမ္မဏပဋိဝေဒ သဘောအားဖြင့် နိရောဓသစ္စာကို သိ၏။ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို မတွေမဝေအားဖြင့် သိ၏။ ထို့ကြောင့် မဂ်တရားသည် ဒုက္ခသစ္စာအမည်ရသည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရပ်တို့နှင့် သမုဒယသစ္စာ အမည်ရသည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရပ်တို့၏ အချင်းချင်း ကြောင်းကျိုး ဆက်နွှယ်မှု သဘောတရားတို့ကို သိခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးသွားသည့် အတွက် ပရိယယ်အားဖြင့် ညာတပရိညာ အမည်ကိုလည်း ရရှိပေသည်။

၃။ တစ်ဖန် အရိယမဂ်တရားသည် ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ တရားတို့၏ အနိစ္စအချက်၊ ဒုက္ခအချက်၊ အနတ္တအချက်တို့ကို မသိအောင် ဖုံးလွှမ်းထားသော မောဟတရားကိုလည်း အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်လိုက်၏။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ အမည်ရသည့် ရုပ်၊ နာမ် ကြောင်းကျိုးသင်္ခါရတရားတို့၏ (တစ်နည်း) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့၏ အနိစ္စအခြင်းအရာ၊ ဒုက္ခအခြင်းအရာ၊ အနတ္တအခြင်းအရာတို့ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်

ဆုံးဖြတ်ခြင်း ကိစ္စလည်း ပြီးစီးသွား၏။ ထို့ကြောင့် အရိယမဂ် တရားသည် ပရိယာယ်အားဖြင့်တီရဏ ပရိညာဟူသော အမည် ကိုလည်း ရရှိပေသည်။

(ဤကား လောကုတ္တရာ ပရိညာ ၃ ပါးတည်း)

အကျဉ်းချုပ်၍မှတ်ရန် နာမ၊ ရူပ၊ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်ဖြင့် နာမ်၊ ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြင့် အကြောင်း တရား အကျိုးတရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိရခြင်း၊ ထိုနှစ်ပါးကို သိခြင်းသည် အနုဗောဓဉာဏ် အနုဗောဓသိဖြစ်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါရုပ်တို့၏ အနိစ္စအခြင်းအရာ ဒုက္ခ အခြင်း အရာ၊ အနတ္တအခြင်းအရာတို့ကို မဂ်ဆိုက်၊ ဖိုလ်ဆိုက်သည့်တိုင်အောင် သမ္မာ ဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြင့် ထွင်းဖောက်သိခြင်းကား ပဋိဝေဒသိ ပဋိဝေဒ ဉာဏ် ဖြစ်၏။

နည်း ၄ ထွေ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်၌ ရှေးဦးစွာ သိထားရမည့်နည်း ၄ ထွေကား -

၁။ ဧကတ္တနည်း

၂။ နာနတ္တနည်း

၃။ အဗျာပါရနည်း

၄။ ဧဝံဓမ္မတာနည်း ဟူ၍ ၄ မျိုးရှိသည်။

ဧကတ္တနည်းကား

၁။ အတိတ်အကြောင်းအရာများကို ထူထောင်ခဲ့သော အတိတ်ဘဝ ရုပ်နာမ်။

၂။ ယခု ပစ္စုပ္ပန် ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ဤလက်ရှိဘဝ ဆုံးသည် တိုင် အောင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ရုပ်နာမ်။

၃။ ဘဝသံသရာတို့ မဆုံးသေးသ၍ ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ရုပ်နာမ် အစဉ်အတန်း။

တစ်နည်း

အတိတ်ဘဝက ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် အစဉ်အတန်းသည် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ရုပ်နာမ်အစဉ်အတန်းသို့ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ရုပ်နာမ် ဖြစ် ပျက်အစဉ်အတန်းမှသည် နောင်အနာဂတ်ဘဝ ရုပ်နာမ် အစဉ် အတန်းသို့ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နှင့် ရုပ်နာမ်အစဉ်အတန်းသည် တစ် တန်းတည်း တစ်ကြောင်းတည်းသာ တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့ ကြောင်း ကျိုး ကူးစက်၍ နေခြင်းသည် ဧကတ္တနည်းမည်၏။

ဤဧကတ္တနည်းကို ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်အစဉ်အတန်း၏ မပျက်မစဲ ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်နေသည်ကို မှန်ကန်စွာ မြင်သောသူသည် သေလျှင်ပြတ်၏။ နောက်ထပ် ဘာမှ မဖြစ်ဟု စွဲယူသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမှ လွတ်၏။ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု သဘောကို မမြင်ဘဲ တစ်ခုတည်းသာဟု မြင်ခဲ့ပြန်သော် သဿတ ဒိဋ္ဌိဖြစ်နိုင်ပြန်၏။

နာနတ္တနည်းကား

ဧကတ္တနည်းအရ အကြောင်းတစ်လဲ အကျိုးတစ်လဲ ဆက် နွယ်လျက် ဖြစ်ပေါ်၍ လာနေသော အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏစသော အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတို့၏ ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ အသီးသီးကို ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ထားခြင်းသည် နာနတ္တနည်းမည်၏။

ယင်း နာနတ္တနည်းကို သန္တတိဃန၊ သမူဟဃန၊ ကိစ္စဃန၊ အာရမ္မဏဃန ဟူသော ရုပ်တုံးရုပ်ခဲ၊ နာမ်တုံးနာမ်ခဲတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ဖြိုခွဲဖျက်ဆီးလျက် ပရမတ်သို့ ဉာဏ်အမြင်ဆိုက်အောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရုပ်တို့ကို လက္ခဏာရသ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်နည်းအားဖြင့် သိမ်းဆည်းရပေ၏။

အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် ရုပ် နာမ်သန္တတိ အစဉ်တို့ သည် တစ်စဉ် တစ်တန်းတည်း မှန်သော်လည်း ရုပ်ကလာပ် တစ်ခု ချင်း မြင်အောင်၊ စိတ္တက္ခဏ တစ်ခုချင်းမြင်အောင် သန္တတိဃန ပဒဋ္ဌာန် ပြုအောင် သိမ်းဆည်းရ၏။

ရုပ်ကလာပ်၊ နာမ်ကလာပ်တစ်ခု၏ အတွင်း၌ တည်ရှိသော ပရမတ္ထဓာတ်သားတို့ကို တစ်လုံးစီ တစ်လုံးစီ ဉာဏ်ဖြင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ၍ ဤကား ပထဝီဓာတ်၊ ဤကား အာပေါဓာတ်၊ ဤကား တေဇောဓာတ်၊ ဤကား ဝါယောဓာတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤကား ဖဿ၊ ဤကား ဝေဒနာဟူ၍ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမူဟဃနဟူသော ရုပ်တုံးရုပ်ခဲ၊ နာမ်တုံးနာမ်ခဲတို့ကို ပြိုကွဲအောင် သိမ်းဆည်းရ၏။

တဖန် ရုပ်လုပ်ငန်း၊ နာမ်လုပ်ငန်း ကိစ္စဃနလည်း ပြိုကွဲအောင် သိမ်းဆည်းရ၏။ ယင်းသို့ သိမ်းဆည်းနိုင်လျှင် နာနတ္တနည်း ကို သိသည်မည်၏။ (ကိုယ်ပိုင် လက္ခဏာအသီးသီး ရှိပေမယ့် သို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုကတော့ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်လို့ သင့်လျော်နေပေ၏။ ဒါကြောင့် နာနတ္တနည်းမည်၏။)

ဓမ္မာပါရနည်းကား

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်စပ်မှု၌ အကြောင်းတရားဘက်၌လည်း အကျိုးတရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်၍လာအောင် ပြုလုပ်မည်ဟူသော

ကြောင့်ကြဗျာပါရ မရှိ ကင်းနေ၏။ အကျိုးတရားများဘက်၌လည်း အကြောင်းတရားများသည် ထင်ရှားပြုခဲ့သော် ငါတို့ အကျိုးတရားများသည်လည်း ထင်ရှားဖြစ်ကြမည်ဟူသော ကြောင့်ကြဗျာပါရ မရှိ ကင်းနေ၏။

အဝိဇ္ဇာ၌ ငါသည် သင်္ခါရတရားတို့ကို ဖြစ်စေရမည်ဟူသော ကြောင့်ကြဗျာပါရ မရှိ ကင်းနေ၏။ သင်္ခါရတရားတို့တွင်လည်း ငါတို့သည် ဝိညာဏ်ကို ဖြစ်စေရမည်ဟူသော ကြောင့်ကြဗျာပါရ မရှိ ကင်းနေ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ စသော တရားတို့၌ ကြောင့်ကြဗျာပါရ မရှိမှု၊ ကြောင့်ကြဗျာပါရကင်းမှု သဘောသည် အဗျာပါရနည်းမည်၏။

ဤအဗျာပါရနည်းကို မှန်ကန်စွာ သိသောသူသည် ဖန်ဆင်းရှင်ဖြစ်သော ပရမအတ္တ၊ အဖန်ဆင်းခံရသော ဇီဝအတ္တဟူသော အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲပြုတ်၏။

ဤအဗျာပါရနည်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့၌ သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သော (သဘာဝနိယာမအားဖြင့် အလိုလိုပြီးစီးသွားသော အကြောင်းတရားဖြစ်မှု သဘောတရားသည်ရှိ၏။ ထိုသဘောတရားကို နားမလည်လျှင် ပြုလုပ်သော်လည်း ပြုလုပ်သည် မမည်ဟူသော အကိရိယဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။)

သဘာဝနိယာမဟူသည် မီးညွန့်သည် အထက်သို့တက်ခြင်း သဘောရှိ၏။ လေသည် ဖီလာကန့်လန့်သွားခြင်းသဘောရှိ၏။ ဤသို့စသော ဖြစ်ပုံသည် သဘာဝနိယာမအားဖြင့် မြဲသော သဘောထုံးစံ ဓမ္မတာဖြစ်သကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားသည် ထင်ရှားရှိလတ်သော် သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၍လာရ၏။ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားသည် ထင်ရှားမရှိ

လတ်သော သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားသည်လည်း ထင်ရှားမဖြစ်
တော့ပေ။

တစ်နည်း

အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကံဟူသော အကြောင်း
တရားသည် ထင်ရှားရှိခဲ့သော် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊
ဗဿ၊ ဝေဒနာဟူသောအကျိုးတရားသည်လည်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၍
လာရ၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကံဟူသော အကြောင်း
တရားသည် ထင်ရှားမရှိလတ်သော် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊
ဗဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရားသည်လည်း ထင်ရှားမရှိတော့
ပေ။ ဤသည်တို့ကိုပင် သဘာဝနိယာမ သိဒ္ဓဟေတုဘာဝဟူသော
မြဲမြံသော သဘာဝအားဖြင့် ပြီးစီးနေသော အကြောင်းတရားဖြစ်မှု
သဘောဟုဆိုလိုပေသည်။ ဤသဘာဝနိယာမ မြဲသောသဘောအားဖြင့်
ပြီးစီးနေသော စွမ်းအင် သတ္တိရှိမှု သဘောကို နားမလည်ပါက ကံ
ကံ၏အကျိုးကို ပစ်ပယ်နေသော အကိရိယဒိဋ္ဌိဖြစ်နိုင်၏။

အကြောင်းတရားတစ်ခုသည် သူ့အလုပ် သူလုပ်နေရုံမျှနဲ့
အကျိုးတရားတစ်ခု ဖြစ်မှုကို ပြီးစီးသွားသော သတ္တိသဘောကိုပင်
သဘာဝနိယာမ သိဒ္ဓဟေတုဘာဝ ဟုခေါ်သည်။ (ဥပမာ) ထမင်း
ဆာလို့ စားလိုက်ခြင်းကြောင့် အဆာပြေရုံတင်မဟုတ်တော့ဘဲ အသက်
ရှည်ခြင်း အကျိုးကိုပါ အလိုလို ပြီးစီးသွားတော့သကဲ့သို့ -

ဧဝံဓမ္မတာနည်းကား နို့စသည်မှ နို့ချဉ် စသည်ဖြစ်နိုင်
သကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့ကြောင့် အကျိုးတရား
များ ဖြစ်ခဲ့သော် အကြောင်းတရားနှင့် လျော်ညီသော သင်္ခါရစသော
အကျိုးတရားများသာ ဖြစ်ပေါ်လာရပေသည်။ အကြောင်းတရားနှင့်
မလျော်သော အခြားအကျိုးတရား တစ်စုံတစ်ရာ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ပေ။

တစ်နည်း

အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကံဟူသော အကြောင်းတရားတို့ကြောင့် အကျိုးတရားများ ဖြစ်ခဲ့သော် အကြောင်းတရားနှင့် လျော်ညီသော ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဟူသော အကျိုးတရားသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်၍ လာရပေသည်။ အကြောင်းတရားနှင့် မလျော်သော အခြားမည်သည့် အကျိုးတရားကိုမျှ မပေးနိုင်။ ဤသည်မှာ ဧဝံဓမ္မတာနည်း ဖြစ်ပေသည်။

(အကြောင်းနှင့် မဆီလျော်သော အကျိုးကိုမဖြစ်နိုင်ဘဲ အကြောင်းနှင့်ဆီလျော်သော အကျိုးကိုသာ ဖြစ်စေနိုင်သောနည်းကို ဧဝံဓမ္မတာနည်းဟု)

ဤဧဝံဓမ္မတာနည်းကို မှန်ကန်စွာသိမြင်ခဲ့သော် အကြောင်းမရှိဟု စွဲယူသော အဟေတုက ဒိဋ္ဌိကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းမှုမကောင်းမှုတို့ကို ပြုလုပ်သော်လည်း ပြုလုပ်သည် မမည်ဟု စွဲယူသော အကိရိယဒိဋ္ဌိကိုလည်းကောင်း၊ အကြောင်းအကျိုးနှစ်ရပ်လုံးကို ပစ်ပယ်၍နေသော ဤဒိဋ္ဌိကြီးနှစ်မျိုးကို ပယ်စွန့်နိုင်၏။

သို့ကြောင့် အသင်ယောဂီသည် အကြောင်းကို စွဲ၍လည်း အကျိုးဖြစ်သော အကျိုးကိုစွဲ၍လည်း အကြောင်းဖြစ်သော ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဒေသနာတော်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် ထွင်းဖောက် သိမြင်ရအောင် မိစ္ဆာဝါဒ၊ မိစ္ဆာဒဿန၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အမျိုးမျိုးတို့ကို ပယ်သတ်နိုင်ရေးအတွက် အကောင်းဆုံးသော လက်နက်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပေသည်ဟု ဦးထိပ်ရွက်ပန်ဆင်၍ နာယူမှတ်သားလေရာ သတည်း။

နည်း ၄ ထွေပြီး၏။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကတော့ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် ဘဝသံသရာအဆက်ဆက်တို့ ရှိနေပုံကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူ၍ ညွှန်ပြခဲ့လေပြီ။ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း အတိတ်၊ အနာဂတ် ဘဝသံသရာ ရှိနေပုံတို့ကို အမှန်အတိုင်း ဉာဏ်ဖြင့် မြင်ရလေအောင် အမှန်တရားကို အမှန်အတိုင်း မသိအောင် ဖုံးကွယ်တတ်သော အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော မောဟကို တစ်စတစ်စနှင့် ပယ်ခွာတွန်းလှန်၍ ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

အဝိဇ္ဇာ

မောဟဟူသော အဝိဇ္ဇာသည် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့၏ သဘောသဘာဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ် ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၏ အကြောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အကျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ ဖြစ်နေပုံကိုလည်းကောင်း အမှန်အတိုင်း မသိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဝိဇ္ဇာ

အမောဟ၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ဉာဏ်၊ ပညာဟူသည် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့၏ သဘောသဘာဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ ဖြစ်နေပုံကိုလည်းကောင်း အမှန်အတိုင်း သိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် ရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ နာမ်ကိုလည်းကောင်း၊ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ အကျိုးကိုလည်းကောင်း၊ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ ဖြစ်နေကြပုံကိုလည်းကောင်း၊ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိမြင်၍လာအောင် လေ့လာကြိုးစား အားထုတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဒါကြောင့် မိမိငယ်စဉ်က သင်ကြားတတ်မြောက်ခဲ့သော ပညာသည် တစ်ချိန်ချိန်၌ မိမိအားသာ အကျိုးပြုသကဲ့သို့ မိမိလုပ်၍ ထားသော ကောင်းမှုကံ မကောင်းမှုကံတို့သည် အခွင့်သာသော အချိန်၌ မိမိအားသာ အကျိုးပေးလိမ့်မည် ဟူ၍ အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့် တော့ မှတ်သား၍ထားပါ။

သို့သော် ထိုကံကို ပြုလုပ်သောအချိန်နှင့် ထိုကံ၏ အကျိုး ပေးသော အချိန်တို့ကတော့ ရက်၊ လ၊ နှစ်၊ ဘဝ စသည်အားဖြင့် ကွာခြားကြပေ၏။ ဥပမာ သစ်ပင်သည် စိုက်စိုက်ချင်းကတော့ စားရ မည်မဟုတ်ဘဲ အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီးတို့ အချိန်ကျမှသာ စားရပေ မည်။ ပဲတီပင် အချဉ်ဖောက်သောအခါ ၁၅ ရက်လောက်နှင့် စားရ ၏။ နှမ်းစိုက်သောအခါ ၂ လနှင့် စားရ၏။ စပါးစိုက်သောအခါ ၄ လနှင့် စားရ၏။ သရက်ပင်စိုက်သောအခါ ၃ နှစ်လောက်ကြာမှ စားရ၏။ အုန်းပင်၊ ထန်းပင်စိုက်သောအခါ ၁၀ နှစ်လောက်ကြာမှ စားရ၏။ ဤသို့ စိုက်သည့်အချိန်နှင့် စားရသည့်အချိန် ကွာခြားသလို ကံပြုတဲ့အချိန်နှင့် ထိုကံ၏ အကျိုးပေးသော အချိန်တို့ကတော့ ရှေ့ နောက်အားဖြင့် ကွာခြားကြပေသည်။ ဒါကြောင့် ယခုဘဝမှာပင် အကျိုးပေးသောကံ၊ သေသည်၏ အခြားမဲ့ ဒုတိယဘဝ၌ မဖြစ်မနေ အကျိုးပေးသောကံ၊ သေသည်၏အခြားမဲ့ တတိယဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန် ရသည့်ဘဝတိုင်အောင် အခွင့်သင့်သလို အကျိုးပေးသောကံ စသည် ဖြင့် စေတနာ၏ အနိမ့်အမြင့်သို့လိုက်၍ အကျိုးပေးရာ ကာလ ကွာခြားကြပေသည်။ (ချက်ချင်း အကျိုးမပေး၍ ကံ ကံ၏ အကျိုး မရှိဟု မယူရ။)

ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးတာက အတိတ်ဘဝသည် ရှိခဲ့ မရှိခဲ့၊ နောင်ဖြစ်လတ္တံ့ အနာဂတ်ဘဝတို့သည်လည်း ရှိနိုင်၊ မရှိနိုင် ဖြစ်ပေ

သည်။ ဒီတော့ အတိတ်ကာလနှင့် အနာဂတ်ကာလတို့ဆိုသည်မှာ ယခုရောက်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၏ ရှေ့ပိုင်းနှင့် နောက်ပိုင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဒါကြောင့် အတိတ်ဘဝနှင့် အနာဂတ်ဘဝတို့ ရှိနိုင် မရှိနိုင်ကို ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဖြစ်နေကြသော ရုပ်နာမ်သဘောတရားတို့ကို အထောက်အကူယူ ဥပမာပြု၍ ရှာရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါမှသာ ကြည်လင် ပြတ်သားသော ကံ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သော ကမ္မသကတ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် အမြင်ရင့်သန်ပြီး ဝိပဿနာစခန်းသို့ တက်လှမ်းနိုင် မည်ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ ငါတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေသည် မိရိုးဖလာအားဖြင့် တော့ ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝ ရှိသည်ကို လက်ခံ ယုံကြည်ကြပေသည်။ သို့သော်လည်း ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝတို့က မျက်စိဖြင့် တိုက်ရိုက်မြင်ရသော အရာများ မဟုတ်သဖြင့် တကယ်တမ်း ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်ကြီး မဟုတ်လှပါ။ ယောင်ဝါးဝါး ယုံကြည်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဘာကြောင့် ယောင်ဝါးဝါး ယုံကြည်ခြင်း ဖြစ်ရသနည်း။ မိမိကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်၍ လက်ခံရသည် မဟုတ်သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဒါကြောင့် ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝ ရှိမရှိတို့ကို ပေါ်လွင်၍လာအောင် မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်တို့ကို အမှီပြု၍လည်းကောင်း၊ ယခုရောက်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ သဘာဝတို့ကိုသုံးသပ်၍ လည်းကောင်း ဝေဖန်၍ ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

ရှေ့ဘဝဟူသည် လွန်လေပြီးသော အတိတ်ဘဝကို ဆိုလိုသည်။ နောက်ဘဝဟူသည် နောင်မှဖြစ်မည့် အနာဂတ်ဘဝကို ဆိုလိုသည်။ ဒီတော့ အတိတ်ဘဝနှင့် အနာဂတ်ဘဝတို့သည်ကား ယခု

ရောက်ဆဲ တွေ့ဆဲမဟုတ်ကြသဖြင့် မမြင်ရပါ။ သို့မမြင်ရလို့ မရှိဟု ဆိုနိုင်ပါသလား? မမြင်ရလို့ မရှိဟုဆိုလျှင် လေကို မြင်ရပါသလား? မမြင်ရပါ။ မမြင်ရလို့ မရှိဟု ဆိုနိုင်ပါသလား? မဆိုနိုင်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း လေတိုက်ခတ်၍ သစ်ပင်လှုပ်ခြင်း၊ ဖုန်ထခြင်း၊ လူကို လေတိုးငှေ့၍ တွေ့ထိခြင်းတို့က ရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ တစ်ခါ အသံကိုရော မြင်ရပါသလား? မမြင်ရပါ။ မမြင်ရလို့ မရှိဟု ဆိုနိုင်ပါသလား? မဆိုနိုင်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း အသံက နားကို လာ၍ တိုက်ခတ်လို့ ကြားသိနေရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဒီကဲ့သို့ပဲ အနံ့ကို ရော ၊ အရသာကိုရော မမြင်ရလို့ မရှိဟု ဆိုနိုင်ပါသလား? မဆိုနိုင်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း အနံ့တို့ အရသာတို့က ရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဒီတော့ မမြင်ရပေမယ့် ဆိုင်ရာတို့နှင့်ရှာလျှင် တွေ့သိ၍ နေရသလို အတိတ်ဘဝနှင့် အနာဂတ်ဘဝတို့သည်လည်း ဉာဏ်နှင့် ရှာလျှင် ဧကန်တွေ့ရမည်ဖြစ်သတည်း။

နောက်တစ်ခါ မျက်စိနှင့် တိုက်ရိုက်မြင်ရတော့ရော မြင်ရတဲ့ အပေါ်မှာ မြင်ရတဲ့အတိုင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် မှန်ပါ့မလား? ဟို အဝေး မျက်စိတစ်ဆုံးကို လှမ်း၍ ကြည့်လိုက်ပါ။ မိုးနဲ့မြေတို့ ထိနေသည် ဟု မြင်နေရလိမ့်မည်။ မြင်ရသည့်အတိုင်း တကယ့်ကို ထိနေပေသည် ဟု ဆုံးဖြတ်လျှင် မှန်ပါ့မလား? မမှန်နိုင်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း မိုးနဲ့မြေတို့ တကယ်ထိနေသည်မဟုတ် ဝေးလံလှ၍ မျက်မြင်အင်အား ကုန်ဆုံးနေသောကြောင့် ရှိနေသယောင် အမြင်မှားနေရခြင်း ဖြစ်သည် ဟု ဆုံးဖြတ်မှသာ အမှန်သို့ ရောက်နိုင်ပေသည်။

နောက်တစ်ခါ အနီးအဝေးမြင်ရသော မှန်ပြောင်းနှင့် ကြည့်လိုက်သောအခါ သစ်ပင်တောတောင်တို့သည် နီးလာလိုက် ဝေးသွား

လိုက်နှင့် မြင်နေရ၏။ မြင်ရသည့်အတိုင်း သစ်ပင်တောတောင်တို့က ရွှေ့လာလိုက်၊ ရွှေ့သွားလိုက် လုပ်နေသည်ဟု ဆုံးဖြတ်လျှင် မှန်ပါ၊ မလား? မမှန်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း။ သစ်ပင်တောတောင်တို့က ရွှေ့လာလိုက်၊ ရွှေ့သွားလိုက် လုပ်နေသည်မဟုတ်၊ မှန်ပြောင်း၏ လှည့်စားချက်ကြောင့်သာ အမြင်မှားနေရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဉာဏ်ဦးစီး၍ ဆုံးဖြတ်မှသာ အမှန်သို့ ရောက်နိုင်ပေသည်။ ဒီတော့ မျက်မြင် ကိုယ်တွေ့ အရာတွေမှာတောင် ဉာဏ်ဦးစီး၍ ဆုံးဖြတ်မှသာ အမှန်သို့ ရောက်နိုင်ပါလျှင် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ မဟုတ်သော တမလွန်လောက ကို ရှာဖွေရာ၌ကတော့ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ဉာဏ်ဦးစီးမှု သာလျှင် ပဓာနဖြစ်တော့၏။

ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝ ရှိ မရှိ

ဒီတော့ ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝ ရှိ မရှိတို့ကို စူးစမ်းရတော့မည် ဖြစ်၏။ အတိတ်ကာလ အနာဂတ် ကာလတို့ဟူသည် ယခုရောက်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၏ ရှေ့ပိုင်းနှင့်နောက်ပိုင်းကာလတို့ကို ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ မနေ့က မျက်စိနှစ်လုံးဖွင့်လိုက်သည်နှင့် လူ ခွေး နွား သစ်ပင် တော တောင် ရေမြေ နေလ နက္ခတ်တို့ကို မြင်တွေ့ရခြင်း၊ ခန္ဓာဝန် စားဝတ်နေရေးတို့ကို ထမ်းဆောင်လျက် ပြုံးလိုက်၊ မဲ့လိုက်၊ ရုန်းကန် လိုက်နှင့် ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘာဝအလျောက် အားအင်ကုန်ခန်း ပင်ပန်း လှသဖြင့် အသိချို့တဲ့စွာ တစ်စခန်းရပ်ကာ အသေကောင်ကဲ့သို့ အိပ်စက်ရခြင်း။ ယခုနေ့ နိုးလာပြန်တော့လည်း မနေ့ကလိုပဲ လူခွေး နွား သစ်ပင် တောတောင် ရေမြေ နေလ နက္ခတ်တို့ကိုပဲ ပြန်၍

မြင်တွေ့နေရခြင်း၊ ခန္ဓာဝန် စားဝတ်နေရေးတို့ကိုပဲ ထမ်းဆောင်ပြန်လျက် ပြုံးလိုက်မဲ့လိုက်နှင့် ရုန်းကန်ရင်းဖြင့် ရပ်နာမိတို့၏ သဘာဝအလျောက် အားအင်ကုန်ခန်း ပင်ပန်းလှသဖြင့် တစ်စခန်းရပ်ကာ အသိချို့တဲ့စွာဖြင့် အသေကောင်ကဲ့သို့ အိပ်စက်ရပ်နား ရပြန်လေသည်။ ဒါနှင့်မပြီးသေး။ မနက်ဖန်မှာလည်း ဘာမှ မထူးသော ဤကဲ့သို့ ပြန်၍ တွေ့ရဦးတော့မည်ဖြစ်သည်။ ဒီတော့ မနေ့က တွေ့ခဲ့ရတာတွေနှင့် အသိချို့တဲ့ အသေကောင်ကဲ့သို့ အိပ်စက်ရပ်နားရတာကို တစ်ဘဝ ဥပမာထားကာ၊ ဒီကနေ့ရောက်ဆဲနှင့် မနက်ဖန် ရောက်လတ္တံ့ကိုလည်း တစ်ဘဝစီထား၍ နှိုင်းစာပါလျှင် ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝတို့ ရှိနိုင်ပေသည်ဟု လက်ခံရမည် ဖြစ်တော့သည်။

တစ်နည်း အိပ်ပျော်၍နေသောအခါ မိမိ၏ရုပ် ကိုယ်ကြီးကို လုံးဝအာရုံမပြုတော့ဘဲ စွန့်၍ထားကာ ကောင်းသော အိပ်မက်ကို မြင်တွေ့နေရလျှင် ကောင်းတဲ့ဘဝတစ်ခုဖြစ်၍ ပျော်ရွှင်နေရခြင်း၊ မကောင်းသော အိပ်မက်ကို မြင်တွေ့နေရလျှင် မကောင်းသော ဘဝတစ်ခုဖြစ်၍ ဆင်းရဲနေရခြင်းတို့သည် လူတိုင်း တွေ့ဖူးသော တစ်ယောက်တည်းက နှစ်ဘဝတို့ပါတည်း။ ဤသည်တို့ကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝ ရှိနိုင်သည်တို့ကို လက်ခံရပေတော့မည်။

သံသရာအထပ်ထပ်

ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝရှိနိုင်ပုံတို့ကတော့ သေချာသလို ဖြစ်နေပါပြီ။ သဘောတရားတို့၏ မရပ်မတည် လည်ပတ်နေသော သံသရာအထပ်ထပ်တို့ကို သုံးသပ်၍ ကြည့်ရပေတော့မည်။ သံသရာဟူသည်

မဆုံးနိုင်သော အထပ်ထပ် ဖြစ်နေခြင်းတို့ကို ဆိုလိုသည်။ နွေ မိုး
ဆောင်းဟူသော ဥတုတို့သည် မရပ်မတည် လည်ပတ်နေကြပေကုန်
၏။ နေလနက္ခတ်တို့သည်လည်း ဘယ်သူမှ တွန်းအားမပေးရဘဲ
လည်ပတ်၍ နေကြပေကုန်၏။ ကျောက်တောင်၊ ကျောက်ခဲ၊ သံတုံး
ကြီးတို့သည်လည်း ပူလိုက်၊ အေးလိုက်နှင့် အပူအအေးတို့သည်
တစ်လဲစီ ဖြစ်၍ လည်ပတ်၍နေကြပေကုန်၏။ သစ်ပင်တို့သည်လည်း
ရွက်နုထိုးလိုက်၊ ရွက်စိမ်းကြွ၍ ရိုးတံဖြစ်လိုက်နှင့် လည်ပတ်၍
နေကြပေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လောကကြီးတစ်ခုလုံးကို ဉာဏ်နှင့်
သုံးသပ်၍ ကြည့်သောအခါ ဘယ်ဟာတစ်ခုမှ ရပ်တည်၍ နေနိုင်ခြင်း
သည် မတွေ့ရ။ မရပ်မတည် ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်၍ လည်ပတ်ကြရ
ကုန်တော့၏။ ဒါ့ကြောင့် သံသရာအတွင်း၌ ရောက်၍နေကြရကုန်
သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း မွေးလျှင် သေမည်။ သေလျှင်မွေးမည်
ဟူသော မွေးသေတို့သည်လည်း လည်ပတ်၍ နေကြရကုန်တော့
လတ္တံ့။

လည်ပတ်မှု ဆက်စပ်ပုံ

အတိတ်အနာဂတ်တို့ဟူသည် ယခုရောက်ဆဲအချိန်၏
ရှေ့ပိုင်းကို အတိတ်၊ မရောက်ရသေးတဲ့ နောက်ပိုင်းကို အနာဂတ်ဟု
ခေါ်သည်။ ယခု တို့တတွေ၏စိတ်သည် ယခုရောက်ဆဲ အာရုံတွင်
မနေဘဲ လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်အာရုံကိုလည်း လှမ်းတွေး၍ အာရုံပြု
သည်။ မရောက် မဖြစ်ရသေးတဲ့ အာရုံကိုလည်း လှမ်းတွေး၍ အာရုံပြု
သည်။ ဒါ့ကြောင့် ဤစိတ်သည် ပစ္စုပ္ပန်မှ အတိတ်အာရုံတို့ကို
လှမ်းတွေး၍ ပစ္စုပ္ပန်နှင့်အတိတ်အာရုံကို ဆက်စပ်ပေးသလိုဖြစ်သည်။

ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်အာရုံတို့ကိုလည်း အာရုံပြု၍ ဆက်စပ်ပေးသလို ဖြစ်သည်။ အတိတ်အာရုံကိုလှမ်း၍ တွေးသောအခါ အတိတ်အာရုံနှင့် ပတ်သက်တဲ့ “ရုပ်နာမ်တွေ” စိတ်မှာ ဖြစ်လာရ၏။ ဒါဟာ အတိတ် အာရုံ = အတိတ်ဘဝနှင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတို့ ဆက်စပ်နှိုင်းယှဉ်ပုံ ဥပမာ ပင်တည်း။ တစ်ခါ အနာဂတ်အာရုံကို လှမ်း၍ တွေးသောအခါ စိတ်မှာ အနာဂတ်အာရုံနှင့် ပတ်သက်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ ဖြစ်လာရ၏။ ဤသည်ပင် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှင့် အနာဂတ်ဘဝတို့ ဆက်စပ်နှိုင်းပုံ ဥပမာ ပင်တည်း။ ဒါ့ကြောင့် အတိတ်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ အနာဂတ်ဘဝ တို့သည် တစ်ဘဝနှင့် တစ်ဘဝ ဆက်စပ်၍ ဖြစ်နိုင်ပုံတို့ပါတည်း။

ဘဝတစ်ခု၏ အတွင်းမှာပင် ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့ သည် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ လည်ပတ်ကြကုန်သေးလျှင် အတိတ် ဘဝနှင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှင့် အနာဂတ်တို့သည်လည်း မုချ မသွေ လည်ပတ်ကြရပေတော့လတ္တံ့ဟူ၍မှတ်ပါ။

ပစ္စုပ္ပန်ဥပမာတို့ကို အထောက်အကူယူ၍ သုံးသပ်ခြင်း ပြီးတော့၏။

ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ထင်ပုံ

ဘဝဇာတ်မကုန်သေးသော သတ္တဝါတို့သည် သေခါနီး၌ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် သုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော နိမိတ် သည် စိတ်၌ ထင်လာရ၏။ လွန်ခဲ့သောဘဝက ပြုခဲ့သောကံဖြစ်စေ၊ ကမ္ဘာပေါင်းများစွာက ပြုခဲ့သော ကံဖြစ်စေ၊ သေခါနီး၌ အထူးထင်ရှား စွာ စိတ်မှာထင်လာ၏။ ဥပမာ ကျောင်းဆောက်လုပ် လှူဒါန်းခဲ့စဉ်က ကုသိုလ်စေတနာတွေသည် စိတ်မှ တဖွားဖွား ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့။ ယခု

သေခါနီး၌ ထိုကုသိုလ်စေတနာတွေသည် အခြားကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာတို့ထက် ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေသည်ဖြစ်၍ ပြန်၍ အမှတ်ရနိုင်ခြင်း၊ အာရုံပြုနိုင်ခြင်း၊ ထိုကုသိုလ်စေတနာသည် မနောဒွါရ၌ ထင်လာခြင်းတို့သည် ပုဗ္ဗေကတသညာဖြင့် ကံအာရုံထင်ခြင်းတည်း။ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၌လည်း ဤကဲ့သို့ မှတ်ပါ။

နောက်တစ်နည်း သားရှင်ပြုခဲ့ဖူးသူသည် သေခါနီး၌ ယခုပင် တစ်ဖန် ရှင်ပြုနေရကဲ့သို့ ဖြစ်နေခြင်းသည် ကံနိမိတ်ထင်ခြင်းတည်း ။ သားရှင်ပြုခဲ့စဉ်က အခြံအရံဖြစ်သော အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ လှူရန်ပစ္စည်းတွေ ပရိသတ်တွေကို ပြန်၍ စိတ်မှာ ထင်မြင်နေရခြင်းသည် ကမ္မနိမိတ်တည်း။ ထိုကုသိုလ်ကြောင့် ဖြစ်ရ ရောက်ရမည့် ဘဝဘုံဌာနဖြစ်သော အမိဝမ်းရေ၊ နတ်နိဗ္ဗာန် ပဒေသာပင် စသော အာရုံတို့ကို ထင်မြင်၍ နေရခြင်းသည် ဂတိနိမိတ်တည်း။ ဤနိမိတ်သုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော နိမိတ်သည် ထင်မြင်နေခိုက် သေသောသူသည် ထိုနိမိတ်နှင့်ဆိုင်ရာ (အမိဝမ်းရေအတွက်) လူ့ဘဝ။ (နတ်ဗိမာန်အတွက်) နတ်ဘုံသို့ရောက်ရခြင်း။ သူ့အသက်ကို သတ်ဖြတ်ခဲ့ဖူးသော သူသည်လည်း သေခါနီး၌ ယခုတစ်ဖန် သတ်ဖြတ်နေရသကဲ့သို့ ကံနိမိတ်ထင်ခြင်း၊ ထိုသတ်ဖြတ်ခဲ့စဉ်က ပါဝင်သော တုတ်၊ ဓား၊ လက်နက်စသည်တို့ထင်ခြင်းသည် ကမ္မနိမိတ်၊ ထိုအကုသိုလ်ကြောင့် ရောက်ရမည့် ငရဲအိုး၊ ငရဲမီးလျှံ၊ ငရဲထိန်း၊ ခွေးနက်ကြီးစသော မကောင်းသော နိမိတ်တို့ထင်ရခြင်းသည် ဂတိနိမိတ်ထင်ခြင်းတည်း။ ဤနိမိတ်သုံးမျိုးထဲက တစ်မျိုးမျိုးသော နိမိတ်ထင်မြင်နေခိုက် သေသောသူသည် ထိုနိမိတ်အားလျော်စွာ မကောင်းဘောဘဝ ဘုံဌာနတို့၌ ဖြစ်ရရောက်ရ၏။

တစ်ဘဝနှင့်တစ်ဘဝကူးစက် ကြောင်းကျိုးပိုင်းခြားပုံ

အတိတ်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ အနာဂတ်ဘဝတို့၏ တစ်ဘဝ နှင့် တစ်ဘဝ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ ကူးစက်ပုံတို့ကတော့ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကို လေ့လာကြိုးကုတ် အားထုတ်ခြင်းဖြင့် သိရမည်ဖြစ်သည်။ အတိတ်ဘဝ ရုပ်နာမ်တို့ကို စွဲမှီ၍ အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရ အကြောင်းတရား ၂ ပါးတို့သည် ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအတိတ် အကြောင်းတရား ၂ ပါးကို စွဲမှီ၍လည်း ပစ္စုပ္ပန်၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ အကျိုးတရား ၅ ပါး တို့သည် ဖြစ်ရ၏။ ဤပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတရား ၅ ပါးကို စွဲမှီ၍လည်း တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း တရား ၃ ပါးတို့ သည် ဖြစ်ရပြန်၏။ ဤပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရား ၃ ပါးကို စွဲမှီ၍ လည်း အနာဂတ်ဘဝ၌ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏဟူသော အကျိုးတရား ၂ ပါးတို့သည် ဖြစ်ရကော့ဟူ၍ (အတိတ်အကြောင်းကြောင့် ပစ္စုပ္ပန် အကျိုး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်း ကြောင့် အနာဂတ်အကျိုးဟူ၍ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် တို့ကို ကြောင်းကျိုးပိုင်းခြားလိုက်ပါ။)

ခြင်းရာ ၂၀ ဖြန့်ပွားပုံ

တစ်ခါ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၁၂ ပါး တို့ကို အခြင်းအရာ ၂၀ ဖြစ်အောင် ဖြန့်ပွားရပါမည်။ ကိသုံး၊ ကံနှစ်၊ ဝိပါက်ရှစ်ဆယ့်နှစ် ဖြစ်နိုင်စေဟူသော လင်္ကာအရ ကိလေသဝဋ် ၃ ပါး၊ ကမ္မဝဋ် ၁ ပါးခွဲ၊ ဝိပါကဝဋ် ၇ ပါးခွဲတို့၏ တရားကိုယ်တို့ကို ဖော်ထုတ်ရမည်

ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့တွင် အဝိဇ္ဇာသည် ကိလေသ
 ဝဋ်၊ သင်္ခါရသည် ကမ္မဝဋ်ဖြစ်၍၊ ကိလေသဝဋ် ၃ ပါး ပြည့်အောင်
 အဝိဇ္ဇာ နောင် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ထည့်၍ ကိလေသဝဋ် ၃ ပါး၊
 ကမ္မဝဋ် ၂ ပါးပြည့်အောင် သင်္ခါရနောင် ကမ္မထည့်၍ ကမ္မဝဋ် ၂ ပါး
 အားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဟူ၍ အတိတ်
 အကြောင်း ၅ ပါး ဖြစ်တော့၏။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၅ ပါးကား
 ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသည်တည်း။
 ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅ ပါးကား ဝဋ်တူကံတူဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊
 ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝတည်း။ အနာဂတ် အကျိုး ၅ ပါးကား
 အနာဂတ်အင်္ဂါ၌ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏဟူသော ဂုဏ်ကိုပြသဖြင့် တရား
 ကိုယ် ကောက်သောအခါ ဂုဏ်၏ တည်ရာဒြပ်ကို ကောက်ရသဖြင့်
 ဝိညာဏ်၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ၅ ပါးပင်တည်း။
 ဒါ့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဟူသော
 အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါး။ ဝိညာဏ်၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ သဠာယတန၊
 ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၅ ပါး။ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊
 အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝဟူ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅ ပါး။ ဝိညာဏ်၊
 နာမ်၊ ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဟူ၍ အနာဂတ်အကျိုး
 ၅ ပါးအားဖြင့် ခြင်းရာ ၂၀ ဖြစ်တော့၏။

(ရှုကွက်နောက်၌တွေ့လတ္တံ့)

နိမိတ်နှင့်အကြောင်းအရာတို့ ပေါင်းစပ်ခြင်း အဓိပ္ပာယ်

လူတစ်ယောက်သည် အတိတ်ဘဝက နောက်တစ်ဖန် လူ့
 ဘဝကိုပင် ရရပါစေဟု တောင့်တ၍ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊

ကိလေသာတို့ ခြံရံလျက် ကုသိုလ်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မသတ္တိတို့ကို ပြုလုပ်၏။ လူဟု အသိမှားမှု အဝိဇ္ဇာ၊ လူ့ဘဝကို တွယ်ငြိမှုတဏှာ၊ လူ့ဘဝကို စွဲလမ်းမှုဥပါဒါန်၊ လူ့ဘဝကို ရရာရကြောင်း ပြုလုပ်မှုကုသိုလ် သင်္ခါရ၊ ထိုသင်္ခါရစေတနာ၏ ကမ္မသတ္တိ၊ ဤအတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးတို့ စုံ၍ သွားကြ၏။ နောင်အခါ ထိုသူ၏ သေခါနီး၌ ထိုပြုလုပ်ခဲ့သော ကုသိုလ်အရိပ် နိမိတ်ဖြစ်သော ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် ၃ မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော နိမိတ်တို့သည် ထင်လာပြန်တော့၏။ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မသတ္တိတို့လည်း ခြံရံ၍ လာကြပြန်သည်။ (အဝိဇ္ဇာကလည်း ခန္ဓာ ၅ ပါးကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ တဏှာကလည်း ဥပါဒါန်ကလည်း၊ သင်္ခါရကလည်း၊ ကမ္မသတ္တိကလည်း ခန္ဓာ ၅ ပါးကို ဖြစ်စေနိုင်သဖြင့်) ထိုကုသိုလ်ရှင် သေလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုသင်္ခါရ ကမ္မသတ္တိအရှိန်အဟုန်တို့က ပစ်ပို့လိုက်သလို ဖြစ်ပြီး နောက်ထပ်ဘဝ အသစ်တဖန် ဝိညာဏ်၊ နာမ် ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရား ၅ ပါး ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲကြီးသည် ဖြစ်ရပြန်တော့၏။ တစ်ခါ ဒီခန္ဓာကိုယ်၏ ရုပ်နာမ်ကြီးကိုမှီ၍ လည်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာတို့သည် ပူလောင်၍ တွန်းကန်ပြန်သဖြင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဟူသော ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝတို့သည် ဖြစ်ရပြန်၏။ ဤပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ပြန်၍ခံလာပုံကိုလည်း မြင်အောင်ကြည့်၍ ဤပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅ ပါးတို့ကြောင့်လည်း နောင် ဖြစ်လတ္တံ့သော အနာဂတ်ဘဝ ဝိညာဏ်၊ နာမ် ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရား ၅ ပါးတို့ကိုလည်း ကွင်းဆက်၍ မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

ကူးစက်ပုံကို မြင်ထားရမည့်ဥပမာ

အသံ၊ အရိပ်၊ မီး၊ တံဆိပ်၊ ခပ်နှိပ် တူလေသည်။
 တစ်ဘဝနှင့် တစ်ဘဝတို့ကူးစက်ပုံကိုပြသော ဥပမာလင်္ကာ ဖြစ်သည်။
 လှိုက်ရှိသောနေရာ၌ အော်လိုက်သောအခါ ရိုက်ခတ်၍ လှိုက်သံ
 တစ်သံ ပေါ်လာပြန်၏။ ထိုလှိုက်သံသည် ပထမအော်သံနှင့်ကင်း၍
 ဖြစ်လာသော အသံလည်း မဟုတ်သည်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ထို
 ပထမအော်သံက ကျေးဇူးပြုလိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်သဖြင့် ဒုတိယအသံ
 သည် ဖြစ်ပေါ်လာရသကဲ့သို့ ထိုအတူပဲ အတိတ်ဘဝက အဝိဇ္ဇာ၊
 တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့ ခြံရံ ပြုလုပ်ခဲ့ရသော သင်္ခါရကမ္မတို့သည်
 အတိတ်ဘဝမှာပင် ဖြစ်ပျက် ကုန်ဆုံးသွား၍ မရှိတော့သော်လည်း
 ထိုသတ္တိ အရှိန်အဟုန်တို့က ပစ်ဖို့လိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီး ယခုပစ္စုပ္ပန်
 ဘဝ၌ ဝိညာဏ်၊ နာမ် ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော
 အကျိုးတရား ၅ ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာရတော့၏။ (အတိတ်
 အကြောင်း ၅ ပါးတို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၅ ပါးဖြစ်ပုံ) နောက်
 တစ်ခုက လူသည် နေပူထဲကို ထွက်၍ ရပ်လိုက်သောအခါ လူရိပ်
 ပေါ်လာ၏။ ထိုအရိပ်သည် လူလည်းမဟုတ် လူမှကင်း၍ ဖြစ်လာ
 သည်လည်း မဟုတ်သော ကျေးဇူးပြု ဆက်စပ်မှုကို မြင်အောင် ကြည့်
 ပါ။ ဖယောင်းတိုင်မီးကို နောက် ဖယောင်းတိုင်တစ်ခုဖြင့် တို့ညှိလိုက်
 သောအခါ မီးကူးလာ၏။ ထိုကူးလာသောမီးသည် ပထမ ဖယောင်း
 တိုင်က မီးလည်းမဟုတ်၊ ပထမ ဖယောင်းတိုင်ကမီးနှင့် ကင်း၍ ဖြစ်
 လာသော မီးလည်း မဟုတ်သည်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ နောက်
 တံဆိပ်တုံးနှိပ်လိုက်သောအခါ စက္ကူပေါ်၌ ဆေးရေး တံဆိပ် ပေါ်
 လာ၏။ ထိုဆေးရေးသည် တံဆိပ်တုံးလည်းမဟုတ် တံဆိပ်တုံးနှင့်

ကင်း၍ ဖြစ်လာသည်လည်း မဟုတ်ဘဲ ကူးစက်ပုံကို မြင်အောင် ကြည့်ပါ။ ဤအတူပဲ တစ်ဘဝနှင့် တစ်ဘဝတို့သည် ကြောင်းကျိုး ဆက်စပ်၍ ကူးစက်ပုံကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။

နောက်တစ်ခါ ဤရုပ်နာမ်ကြီးကို ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဟု တွယ်ငြိမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝတို့သည် ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာပင် ပြန်၍ အကြောင်းခံ လာပုံကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ထိုပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅ ပါးတို့ကြောင့် လည်း နောင်ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝိညာဏ်၊ နာမ် ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အနာဂတ် ဘဝအကျိုး ၅ ပါးတို့ကိုလည်း မြင်အောင်ကြည့်၍ ခြင်းရာ ၂၀ ကို ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပါ။

မှာထားချက်။ ။ တစ်ဘဝနှင့် တစ်ဘဝ ကူးစက်သောအခါ အတိတ်ဘဝက ရုပ်နာမ်ကံတို့သည် အတိတ်ဘဝမှာပင် ဖြစ်ပျက် ကုန်ဆုံးမရှိသွားခဲ့၍ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝဘက်မှာ လုံးဝမပါလာဘဲ အတိတ် ဘဝက ရုပ်နာမ်ကံတို့၏ သတ္တိ အရှိန်အဟုန်တို့ကြောင့်သာ ပစ္စုပ္ပန်၌ ဘဝအသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရပုံကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပဉ္စမနည်း၌ မှတ်သားဖွယ် အချုပ်

၁။ လွန်လေပြီးသော အတိတ်ဘဝဝယ် ကမ္မဘဝကို ထူထောင်စဉ်၌ ဖြစ်ခဲ့သော အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးကား -

(က) တွေဝေမှု၊ အသိမှားမှု၊ မောဟသည် အဝိဇ္ဇာမည်၏။

(ခ) အားထုတ်မှု = ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်မှုတို့သည် သင်္ခါရ မည်ကုန်၏။

- (ဂ) ဘဝကို လိုချင်တပ်မက်မှုသည် တဏှာမည်၏။
- (ဃ) မြဲမြံစွာ စွဲယူခြင်းသည် ဥပါဒါန်မည်၏။
- (င) စေ့ဆော်ကြောင့်ကြမှု စေတနာသည် ဘဝမည်၏။ လွန်လေပြီးသော အတိတ်ဘဝဝယ် ကမ္မဘဝကို ထူထောင်စဉ်၌ (ဝါ) ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ပြုစဉ်က ဖြစ်ခဲ့သော ဤတရား ၅ ပါးတို့သည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရန် အကြောင်းတရားတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

၂။ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ရထားသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတရား ၅ ပါးကား

- (က) ဘဝတစ်ခုနှင့်တစ်ခုတို့ကို ဆက်စပ်တတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေသည် ဝိညာဏ်မည်၏။
- (ခ) အမိဝမ်းကို သက်ဝင်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်သော တရားသည် နာမ်ရုပ်မည်၏။
- (ဂ) မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်သည်၏အဖြစ်သည် အာယတနမည်၏။
- (ဃ) တွေ့ထိခြင်းသဘောသည် ဖဿမည်၏။
- (င) ခံစားခြင်းသဘောသည် ဝေဒနာမည်၏။

ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ဝိပါကဝဋ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော ဤတရား ၅ ပါးတို့သည် ရှေးအတိတ်ဘဝဝယ် ထူထောင်စဉ်၌ ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့သော ကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော အကျိုးတရားတို့တည်း။

၃။ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အာယတနတို့၏ ရင့်ကျက်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅ ပါးကား -

- (က) တွေ့ဝေမှု၊ အသိမှားမှုမောဟသည် အဝိဇ္ဇာမည်၏။

- (ခ) အားထုတ်မှု = ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်မှုတို့သည် သင်္ခါရမည်ကုန်၏။
- (ဂ) ဘဝကို လိုချင်တပ်မက်မှုသည် တဏှာမည်၏။
- (ဃ) မြဲမြံစွာ စွဲယူခြင်းသည် ဥပါဒါန်မည်၏။
- (င) စေ့ဆော်ကြောင့်ကြမှု စေတနာသည် ဘဝမည်၏။

ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ဖြစ်ထားသော ဤအကြောင်းတရား ၅ ပါးတို့သည် နောင်အနာဂတ်ဘဝ ပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းတရား ဖြစ်ကုန်၏။

၄။ နောင်အနာဂတ်ဘဝ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော အကျိုးတရား ၅ ပါးကား -

- (က) ဘဝတစ်ခုနှင့်တစ်ခုတို့ကို ဆက်စပ်တတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေသည် ဝိညာဏ်မည်၏။
- (ခ) အမိဝမ်းကို သက်ဝင်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်သောတရားသည် နာမ်ရုပ်မည်၏။
- (ဂ) မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်သည်၏အဖြစ်သည် အာယတနမည်၏။
- (ဃ) တွေ့ထိခြင်းသဘောသည် ဖဿမည်၏။
- (င) ခံစားခြင်းသဘောသည် ဝေဒနာမည်၏။

နောင်အနာဂတ် ဥပပတ္တိဘဝ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ဤတရား ၅ ပါးတို့သည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့သော ကံကြောင့်သာ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤသို့ အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၅ ပါးဖြစ်ပုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၅ ပါးကို စွဲမှီ၍လည်း ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း

၅ ပါးဖြစ်ပုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅ ပါးကြောင့်လည်း အနာဂတ်အကျိုး
 ၅ ပါးတို့ ဖြစ်နိုင်ပုံကိုလည်း ကွင်းဆက်၍ မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
 မှတ်သားဖွယ်အကျဉ်းတည်း။

သမုဒယသစ္စာဟူသည် -

မြတ်စွာဘုရားသည် (အဘိဓမ္မာဝိဘင်းပါဠိတော်)

(အဘိ ၂- ၁၁၂-၁၁၈) ၌

၁။ တဏှာကို သမုဒယ သစ္စာဟုလည်းကောင်း။

၂။ တဏှာနှင့် တကွသော ကိလေသာအားလုံးကို သမုဒယသစ္စာဟု
 လည်းကောင်း။

၃။ အကုသိုလ်တရား အားလုံးကို သမုဒယသစ္စာဟုလည်းကောင်း။

၄။ အကုသိုလ် တရားအားလုံးနှင့် အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံ
 ယူရာ ဖြစ်သော သံသရာဝဋ်ကို လည်ပတ်စေတတ်သော
 အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဟူသော ကုသလ မူလတရား
 ၃ ပါးကို သမုဒယ သစ္စာဟုလည်းကောင်း။

၅။ အကုသိုလ်ကံမှန်သမျှနှင့် သံသရာဝဋ်ကို လည်ပတ်စေတတ်
 သော အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ
 မှန်သမျှကို သမုဒယသစ္စာဟုလည်းကောင်း။

ဤသို့လျှင် သမုဒယသစ္စာကို ၅ နည်းခွဲ၍ ဟောကြားထား
 တော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယအရိယသစ္စာတရား
 ဟူသည် အဘယ်နည်း။

အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၏။ သင်္ခါရဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ ဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်၏။

နာမ်ရုပ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သဠာယတနဖြစ်၏။ သဠာယတန ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖဿဖြစ်၏။ ဖဿဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်၏။ ဝေဒနာဖြစ်ခြင်းကြောင့် တဏှာဖြစ်၏။ တဏှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဘဝဖြစ်၏။ ဘဝဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇာတိဖြစ်၏။ ဇာတိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်၏။ သောကာ၊ ပရိဝေဒ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယသတို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာကြကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သော ဤဒုက္ခတုံး၊ ဒုက္ခအစုအပုံဖြစ်ကြောင်း တရားသည် တစ်နည်း ဒုက္ခတုံး၊ ဒုက္ခအစုအပုံဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှားပေ၏။ (အံ ၁-၁၇၈)

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟနှင့် အဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟ

ဤတိတ္ထာယတနသုတ္တန်၌ အကြောင်းတရားနှင့် အကျိုးတရားတို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု သဘောတရားကိုပင် သမုဒယသစ္စာဟု ဟောကြားထားတော်မူ၏။ ဒါ့ကြောင့် လိုရင်း မှတ်သားရန် ကတော့ ပြီးခဲ့တဲ့ အတိတ်ဘဝက အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့ ခြံရံကာ ပြုလုပ်ခဲ့သော သင်္ခါရကံတို့ကြောင့် ယခု ဘဝဝိပါက်ခန္ဓာဖြစ်သော ဝိညာဏ်၊ နာမ် ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာတို့သည် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏။ (ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့သာ ရှိကုန်၏ဟူ၍ မြင်သော ဉာဏ်သည် ပစ္စယရိဂ္ဂဟဉာဏ်မည်၏။)

အတိတ်ဘဝ အနာဂတ်ဘဝတို့၌လည်း ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းအကျိုးတို့သာတည်းဟု မြင်သောဉာဏ်သည် အဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟမည်၏။

သင်္ခါရနှင့် ကမ္မအထူးကတော့ မလှူမီရှေးအဖို့၌ ပြုလုပ်မှု ဟူသမျှနှင့် စေတနာတို့သည် သင်္ခါရ၊ အလှူခံတို့လက်၌ လှူဆဲမှစ၍ ကမ္မ၊ ဤသို့ ရှေ့နောက် ကွာခြား၏။ အကုသိုလ်ပြုရာ၌လည်း ဤနည်းပင်တည်း။ ဤအထိ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ရရေးအတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်တို့၏ အဓိပ္ပာယ် အမျိုးမျိုးတည်း။

ခန္ဓာဖွဲ့နည်းမူသေ

ရုပ်သည် တစ်ခုတည်းဖြစ်စေ၊ အများကြီးဖြစ်စေ ရူပက္ခန္ဓာ ၁ ခုသာဖွဲ့ပါ။ ဝေဒနာစေတသိက် ၁ လုံးကို ဝေဒနက္ခန္ဓာဖွဲ့ပါ။ သညာ စေတသိက် ၁ လုံးကို သညာက္ခန္ဓာဖွဲ့ပါ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သညာက္ခန္ဓာမှ ကြွင်းကျန်သော စေတသိက်သည် ၁ လုံးဖြစ်စေ၊ ၅၀ ဖြစ်စေ သင်္ခါရက္ခန္ဓာသာဖွဲ့ပါ။ အသိစိတ်ကလည်း ၁ လုံးဖြစ်စေ၊ ၈၉၊ ၁၂၁ ပါးဖြစ်စေ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖွဲ့ပါ။ ဤသို့လျှင် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာအားဖြင့် ခန္ဓာ ၅ ပါး ဖြစ်သတည်း။ (ခန္ဓာဟူသည် အစုအပေါင်းကို ခေါ်သည်။)

ဒါ့ကြောင့် ဝီထိမုတ်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်၊ ဘဝင်စိတ်၊ စုတိစိတ်တို့သည် မှီရာတည်ရာ အတူဖြစ်သောကြောင့် နာမ်တရား ၃၄။ ဝတ္ထုအာရုံ အတူဖြစ်သောကြောင့် ခန္ဓာ ၅ ပါး အတူတူပင်ဖွဲ့ပါ။ နောက် ဝီထိဇယားများတွင် ပါဝင်သော ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊ ရုပ်တို့နှင့် စိတ္တက္ခန္ဓာ တစ်ခု၊ တစ်ခု၌ အတူဖြစ်သော စိတ် စေတသိက်တို့ကို လည်း ခန္ဓာ ၅ ပါးစီဖွဲ့ပါ။

ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝ ဆက်စပ်ပုံတစ်နည်း

ရှေ့နားက သုံးသပ်၍ ကြည့်ခြင်းဖြင့်ပင် ရှေ့ဘဝ၊ နောက်ဘဝ ရှိနိုင်ပုံတို့ကတော့ သေချာ၍နေလေပြီ။ သို့သော်လည်း ယခုတဖန် ဘာဝနာဉာဏ်ဖြင့် ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝတို့ရှိ၍ ဆက်စပ်ပုံတို့ကို ရှုကြည့်၍ ဉာဏ်ဖွင့်ကြဦးစို့။ နှလုံးဘူးအတွင်းသို့ ဓာတ်လေးပါး စိုက်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှန်ကလေးတွေ တွေ့သောအခါ ကြည်တယ် ကြည်တယ်ဟုရှုရင်း လက်ညှိုးကိုလှုပ်၍ ဘဝင်အကြည်ကို ရှာပြီးလျှင် ဘဝင်အကြည်၏မှီရာ ဟဒယဝတ္ထုရပ်နှင့် အာရုံသည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဘဝင်နာမ်တရား ၃၄ ဌပါသောဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဘဝင်၊ အသိစိတ်တို့မှ ကြွင်းသော စေတသိက် ၃၁ သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ အသိစိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာအားဖြင့် ခန္ဓာ ၅ ပါး၊ ဤကဲ့သို့ပဲ အတိတ်အကြောင်း ဖြစ်သောကံသင်္ခါရ ၃၄ နှင့်အာရုံ၊ သင်္ခါရ ၃၄ နှင့်အာရုံ၊ တဏှာ၂၀ နှင့် အာရုံ၊ ဥပါဒါန် ၂၀ နှင့်အာရုံ၊ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ နှင့် အာရုံတို့ကိုလည်း အသီးသီး ခန္ဓာ ၅ ပါးစီ ဖွဲ့ပြီးလျှင် တစ်ဖန် အစဉ်အတိုင်းပြန်၍ အဝိဇ္ဇာ ၂၀နှင့် အာရုံကို ရုပ်နာမ်၊ ရုပ်နာမ်ဟု တဏှာနှင့် အာရုံကို ရုပ်နာမ်၊ ဥပါဒါန်နှင့် အာရုံကို ရုပ်နာမ်၊ သင်္ခါရနှင့် အာရုံကို ရုပ်နာမ်၊ ကံ သင်္ခါရနှင့် အာရုံကို ရုပ်နာမ်၊ ဘဝင်စိတ်နှင့် ဟဒယဝတ္ထုအာရုံတို့ကို ရုပ်နာမ်ဟု အပြန်ပြန် အလှန်လှန် ရှုကြည့်ပါ။ ၅ ခါလောက် ရှုပြီးလျှင် ဘဝင်စိတ်နှင့် ဟဒယဝတ္ထုတို့ကို ရုပ်နာမ်၊ ရုပ်နာမ်ဟု စိုက်၍ရှုရင်း အတိတ်ဘဝက ငါ၏ မရဏ သန္ဓဇောသည် အဘယ် နိမိတ်ကို ယူခဲ့သနည်းဟု အတိတ်ဘက်ကိုလှမ်း၍ မျှော်လိုက်ပါ။

ပန်း၏ပုံပေါ်လာလျှင် ပန်းလှူခဲ့သည့်နိမိတ်၊ ဘုရားပုံ ပေါ်လာလျှင် ဘုရားအာရုံနိမိတ်ဖြစ်သည်။ တစ်ခါ ထိုကုသိုလ်တို့သည် အဘယ်ကို စိတ်ညွတ်ဆုတောင်းခဲ့သနည်းဟု အာရုံပြုလိုက်ပါ။ လူ့ဘဝကို စိတ်ညွတ်ခဲ့သည်၊ ဆုတောင်းခဲ့သည်ဟု အရိပ်အငွေ့ပြုလျှင် လူဟု အသိမှားမှု၊ အဝိဇ္ဇာ ၂၀၊ လူ့ဘဝကို ကပ်ငြိသောတဏှာ ၂၀၊ လူ့ဘဝကို စွဲလမ်းသော ဥပါဒါန် ၂၀၊ လူ့ဘဝကို ရောက်အောင်ပြုပြင်မှု သင်္ခါရ ၃၄၊ လူ့ဘဝကို ရောက်အောင် ကျေးဇူးပြုသော ကမ္မသတ္တိ ၃၄ ဟူ၍ အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးတို့၏ တရားကိုယ်များကို ကောက်၍။

အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရပ်ဖြစ်သည်။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ က အကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရပ်က အကျိုးတရား၊ တဏှာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရပ် ဖြစ်သည်။ တဏှာ ၂၀ က အကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရပ်က အကျိုးတရား၊ ဥပါဒါန် ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရပ် ဖြစ်သည်။ ဥပါဒါန် ၂၀ က အကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရပ်က အကျိုးတရား၊ သင်္ခါရ ၃၄ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရပ်ဖြစ်သည်။ သင်္ခါရ ၃၄ က အကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရပ်က အကျိုးတရား၊ ကံသင်္ခါရ ၃၄ ကမ္မသတ္တိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရပ် ဖြစ်သည်။ ကံသင်္ခါရ ၃၄ ကမ္မသတ္တိက အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရပ်က အကျိုးတရားဟူ၍ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်တို့၏ အကြောင်းအကျိုး ဆက်ပုံကိုရှုပါ။ (ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မဇရပ်၏ အကြောင်းတရားကား စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတို့ဖြစ်သည်။) (ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရပ်ကား ကာယ၊ ဘာဝ၊ ဟဒယ၊ ဒဿကတို့ဖြစ်သည်။)

အဝိဇ္ဇာ ၂၀၊ တဏှာ ၂၀၊ ဥပါဒါန် ၂၀၊ သင်္ခါရ ၃၄၊ ကံသင်္ခါရ ၃၄ ကမ္မသတ္တိတို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀၊ တဏှာ ၂၀၊ ဥပါဒါန် ၂၀၊ သင်္ခါရ ၃၄၊ ကံသင်္ခါရ ၃၄ ကမ္မသတ္တိတို့က အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။ **ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရားကား** ဝတ္ထု = ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ဝတ္ထု = ဟဒယဝတ္ထုက အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား၊ အာရုံဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ အာရုံက အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။ ဖဿ (ဖဿ ၃၄ မှ ဝေဒနာ ၃၃) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ဖဿ (ဖဿ ၃၄ မှ ဝေဒနာ ၃၃) ကအကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။

ဤကဲ့သို့ပဲ အဝိဇ္ဇာ ၂၀၊ တဏှာ ၂၀၊ ဥပါဒါန် ၂၀၊ သင်္ခါရ ၃၄၊ ကံသင်္ခါရ ၃၄၊ ကမ္မသတ္တိတို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ ဖြစ်ကြသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မသတ္တိတို့က အကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေသညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့က အကျိုးတရား၊ **ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရားများကား** ဝတ္ထု = ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ဝတ္ထု = ဟဒယဝတ္ထုက အကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေသညာသက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား၊ အာရုံဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ အာရုံက အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေ သညာက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား၊ ဖဿ (ဖဿ ၃၄ - သညာ ၃၃) က အကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေသညာက္ခန္ဓာက

အကျိုးတရား။ (ပစ္စုပ္ပန်ရှိ ဝတ္ထု = ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ဝတ္ထု = ဟဒယဝတ္ထုက အကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား၊ အာရုံဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ အာရုံက အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား၊ ဖဿ (ဖဿ ၃၄ - စေတနာ ၃၃) က အကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။) တစ်နည်း ဝတ္ထု = ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ဝတ္ထု = ဟဒယဝတ္ထုက အကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား၊ အာရုံဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ အာရုံက အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား၊ ကျန် နာမ်ခန္ဓာ သုံးပါးကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ကျန် နာမ်ခန္ဓာ သုံးပါးက အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။ (ဤသို့ စာနေကျဉ်းရန်ချုံး၍ ရေးထားသည်။ တကယ်ရှုရာအခါကျတော့ ခန္ဓာတစ်ခုချင်းကို ဖြန့်၍ ရှုပါ။) ရုပ်နာမ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ရုပ်နာမ်က အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေဝိညာဏက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား၊ ဤသို့ အတိတ်အကြောင်းတရား ၅ပါးနှင့် ပစ္စုပ္ပန် ပဋိသန္ဓေအကျိုး ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊ ဖဿ အကြောင်းတရား ၃ ပါးတို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန် ပဋိသန္ဓေအကျိုး ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့ကိုလည်းကောင်း စုံအောင်ရှုပါ။

အတိတ်ဘဝ၏ အာရုံကို လှမ်းကြည့်သောအခါ လူ ၂၊ ၃ ယောက်ကို တွေ့မြင်နေခဲ့သော် ပထမတစ်ယောက်ကို ဓာတ်လေးပါး စိုက်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်လေးတွေ ဖြစ်၍သွားသောအခါ ဆက်လက်

၍ ရုပ်မှုန်ကို ပရမတ် ဆိုက်အောင်ရှုပါ။ နောက်နာမ်တရားကို ဆက်လက်၍ သိမ်းဆည်းပါ။ နောက် တစ်ယောက်ကိုလည်း ဆက်လက်၍ သိမ်းဆည်းပါ။ ဤကဲ့သို့ သိမ်းဆည်း၍ ပြီးသောအခါ မိမိနှင့် တစ်စဉ်တည်း တစ်တန်းတည်း ဖြစ်မဖြစ်ကို ကြည့်ပါ။ တစ်စဉ်တည်း တစ်တန်းတည်း အမျှင်တန်းသကဲ့သို့ ဖြစ်မနေလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးတို့၏ ဘဝင် မနောအကြည်ဓာတ်ကို ဦးစားပေး၍ ကြည့်ရှုပါ။ ထင်ရှား၍ လာပါလိမ့်မည်။ ဤသို့အတိတ်ဘဝ ရုပ်နာမ် အစဉ်အတန်းနှင့် ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်အစဉ်အတန်းတို့သည် တစ်စဉ်တည်း တစ်တန်းတည်း အဖြစ်ကို ဉာဏ်မှာမြင်လျှင် ဧကတ္တနည်းကို သိသည်မည်၏။

ရှေ့က ဆိုခဲ့တဲ့နည်းကို မအောင်မြင်ခဲ့သော် နောက်တစ်နည်း ပြောင်း၍ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ဘုရားကို ပန်း၊ ရေချမ်း လှူ၍ နိဗ္ဗာန် ရရပါလို၏ နိဗ္ဗာန်မရမီစပ်ကြား၌ လူ့ဘဝ (သို့မဟုတ်) မိမိ အလိုရှိသော ဘဝကို ရ ရပါလို၏ဟု ဆုတောင်းပါ။ ဆုတောင်းပြီး လျှင် တရားထိုင်၍ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းကို ဓာတ်လေးပါးမြင်အောင် ကြည့်၍ သမာဓိ ထူထောင်ပါ။ အသင့်အတင့် သမာဓိ ရသောအခါ ရင်ရိုးဆုံ၏ အောက်နား၌ရှိသော ရင်ချိုင့်နှင့် တည့်တည့်မှာ ဓာတ်စိုက်ပါ။ နှလုံးဘူးအတွင်းက ဘဝင်အကြည်နှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်တို့ကို တွေ့သောအခါ ရုပ်နာမ် ရုပ်နာမ်၊ ဗဟိဒ္ဓကို အာရုံပြု၍လည်း ရုပ်နာမ် ရုပ်နာမ်၊ အဇ္ဈတ္တနှင့် ဗဟိဒ္ဓကို အတော်ကလေးရှုပြီးသွားလျှင် နှလုံးဘူးအတွင်းက ဘဝင်အကြည်နှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို ရုပ်နာမ်ရုပ်နာမ်ဟု စိုက်၍ ရှုရင်းရှုရင်းက (အခုနတုန်းက ဘုရားကို လှူနေတဲ့ပုံကိုလှမ်း၍ မျှော်လိုက်ပါ) အခုနတုန်းက ဘုရားကို လှူနေတဲ့ပုံသည် ပေါ်၍ လာလျှင်..... အခုနတုန်းက စောစောတုန်းက မနေ့တုန်းက

အရင်လက အရင်နှစ်က စသည်ဖြင့် တစ်စတစ်စ ရှေ့ကို တိုး၍တိုး၍ အမိ ဝမ်းတွင်း ပဋိသန္ဓေအထိ ခပ်စိတ်စိတ် လိုက်၍ရှုပေးပါ။ ပဋိသန္ဓေ မှ အတိတ်ဘဝဘက် နိမိတ်တို့ထိ လိုက်၍ အဝိဇ္ဇာ ၂၀၊ တဏှာ ၂၀၊ ဥပါဒါန် ၂၀၊ သင်္ခါရ ၃၄၊ ကံသင်္ခါရ ၃၄ တို့ကို အတိတ်ဘဝနှင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်ကို သိမ်းဆည်းပါ။ ဤနည်းတို့ သည် သမာဓိအား အလွန်ကောင်းမှသာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ထင်မြင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ (ဤကြောင်းကျိုးဆက်ရှုနည်းတို့၏ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အကျယ် တဝင့်ကတော့ ဖားအောက်တောရဆရာတော်ကြီးရေးသော ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အပိုင်း ၁ စာအုပ်ကိုကြည့်ပါ။)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၁၂ပါးတို့ကို အနုလုံ ပဋိလုံရှုရန်

ရှေ့ကဆိုခဲ့တဲ့နည်းကို မအောင်မြင်ခဲ့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့ကို အနုလုံ ပဋိလုံ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့၏ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို ရှေးဦးစွာ ကျက်မှတ်၍ သိထားရမည်ဖြစ်သည်။ (ကျက်ထားပါ)

၁။ အဝိဇ္ဇာ = ပရမတ္ထသဘာဝအမှန်ကိုမသိခြင်းသဘော၊ တစ်နည်း ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘော (လက္ခဏာ) ယှဉ်ဘက် သမ္ပယုတ် တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပြင်းစွာ တွေဝေစေခြင်း (ရသ) ပရမတ္ထဓမ္မာရုံ၏ သဘောအမှန်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော တရားဟု (ပစ္စုပ္ပန်) အာသဝေါတရား ၄ ပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းဟု (ပဒဋ္ဌာန်)

- ၂။ သင်္ခါရ = ကံဖြစ်အောင်ပြုခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ပြုစီမံခြင်းသဘော (လက္ခဏာ) ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေခြင်း၌ အားထုတ်ခြင်း (ရသ) စေတနာပဓာနဟု ဉာဏ်အားထင်လာခြင်း (ပစ္စုပ္ပန်) အဝိဇ္ဇာလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းဟု (ပဒဋ္ဌာန်)
- ၃။ ဝိညာဏ် = အာရုံကိုသိခြင်း၊ ရယူခြင်း (လ) နာမ်ရုပ်တို့၏ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်ဟု (ရသ) ရှေးဘဝနှင့်တကွ ဆက်စပ် တတ်သော တရားဟု (ပစ္စု) သင်္ခါရလျှင် (တစ်နည်း) မှီရာ ဝတ္ထုရုပ်နှင့်ထင်လာသော အာရုံလျှင် (ပဒ)
- ၄။ နာမ်ရုပ်မှ (စေတသိက်နာမ်) အာရုံကို ညွှတ်ခြင်းသဘော (လ) ဝိညာဏ်နှင့် အတူတကွလည်းကောင်း။ အချင်းချင်းအား လည်း ကောင်း၊ ယှဉ်စပ်ခြင်း (ရသ) အသီးသီး ခွဲခြား၍မရ၊ ခွဲခြား၍ မဖြစ်သော သဘောတရားဟု (ပစ္စု) ဝိညာဏ်လျှင် (ပဒ)
- ၅။ သဠာယတန = ထိခိုက်ခြင်း = အားထုတ်ခြင်း (တစ်နည်း) = အာယမည်သော စိတ် စေတသိက်တို့ကို ချဲ့ထွင်ခြင်းသဘော (လ) မြင်ကြား နံစားထိသိခြင်း (ရသ) ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏ မှီရာ ဝတ္ထုအဖြစ် = ဝင်ထွက်ရာဒွါရ အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ခြင်း သဘော တရားဟု (ပစ္စု) နာမ်ရုပ်လျှင် (ပဒ)
- ၆။ ဖဿ = အာရုံကို တွေ့ထိသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း သဘော (လ) အာရုံကို ပွတ်ချုပ်ထိပါးခြင်း အာရုံ၌ ထိခြင်း သဘော၊ (ရသ) ဝတ္ထု၊ အာရုံဝိညာဏ် ၃ ပါးတို့ ပေါင်းဆုံခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘော တရားဟု (ပစ္စု) သဠာယတနလျှင် (ပဒ)

- ၇။ ဝေဒနာ = အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်း (လ) အာရုံ၏ အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်း (ရသ) သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သဘောတရား ဟု (ပစ္စု) ဖဿလျှင် (ပဒ)
- ၈။ တဏှာ = ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်း သဘော (လ) ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုဘဝတို့၌ လွန်စွာ နှစ်သက်စေခြင်း (သ) စိတ်၏ ဝါ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုဘဝတို့၌ မရောင့်ရဲနိုင်သည့်၏ သဘောတရားဟု (ပစ္စု) ဝေဒနာလျှင် (ပဒ)
- ၉။ ဥပါဒါန် = အာရုံကို ပြင်းစွာ စွဲလမ်းခြင်း၊ စွဲမြဲစွာယူခြင်း (လ) မှားယွင်းသောအားဖြင့် အာရုံကို ပြင်းစွာ စွဲလမ်းခြင်း၊ စွဲမြဲစွာ ယူခြင်းသဘော (လ) မှားယွင်းသောအားဖြင့် အာရုံကို မလွှတ် ခြင်းသဘော (ရသ) တဏှာ၏ ခိုင်မြဲမှု သဘောတရား ဒိဋ္ဌိ အယူမှားမှု သဘောတရားဟု (ပစ္စု) တဏှာလျှင် (ပဒ)
- ၁၀။ ဘဝ = (ကမ္မဘဝ) ကံဟူသောသဘော၊ ကံဖြစ်ခြင်းသဘော (လ) ဥပပတ္တိဘဝကိုဖြစ်စေခြင်း (ရသ) ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ သဘောတရားဟု (ပစ္စု) ဥပါဒါန်လျှင် (ပဒ)
- ၁၁။ ဇာတိ = ထိုထိုဘဝ၌ ဘဝတစ်ခုနှင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာ အစဉ်၏ လက်မွန်အစ အသစ်ဖြစ်ခြင်း၊ ရှေးဦးစွာ ထင်ရှားဖြစ် ခြင်း သဘော (လ) ထိုတစ်ခုသောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို ဝဋ်သားသတ္တဝါအား ရော ယူလော့ဟု ဆောင်နှင်း ပေးအပ်သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း (ရသ) အခြားမဲ့သော အတိတ်ဘဝက ဤပစ္စုပ္ပန် ဘဝခန္ဓာအစဉ်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်တတ်သော ပေါ် လာစေတတ်သော သဘောတရားဟု (ပစ္စု) ကမ္မဘဝလျှင် (ပဒ)

၁၂။ ဧရာ = တစ်ခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ရော်
ဟောင်းမြင်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ရင့်ကျက်ခြင်း (လ) သေ
ခြင်း ပျက်ခြင်း မရဏသို့ကပ်ဆောင်ခြင်း (ရသ) ကောင်းသော
အရွယ်၏ ပျက်စီးကြောင်း သဘောတရားဟု (ပစ္စု) ဇာတိလျှင်
(ပဒ)

၁၃။ မရဏ = တစ်ခုသောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏
ရွေ့လျားခြင်းသဘော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ရွေ့လျားခြင်းသဘော (လ)
ပြည့်စုံသော ဘဝခန္ဓာတို့၏ ကင်းခြင်း၊ ကင်းစေခြင်း (ရသ)
တစ်နည်း၊ ဘဝခန္ဓာတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း
(သမ္ပတ္တိရသ) ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ရောက်ဆဲဂတိမှ ကွေကွင်းရခြင်း
သဘောတရားဟု (ပစ္စု) ဇာတိလျှင် (ပဒ)

၁၄။ သောက = အတွင်း၌ လောင်မြိုက်ခြင်းသဘော (လ) တစ်နည်း
= စိတ်၏ ပူပန်ခြင်းသဘော (လ) စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင်
လောင်မြိုက်ခြင်း (ရသ) ဉာတိဗျသန စသည်တို့ အားလျော်စွာ
ထိုဂုဏ်အပြစ်တို့ အားလျော်စွာ အဖန်ဖန်စိုးရိမ်ခြင်း၊ ဝမ်းနည်း
ခြင်းသဘော တရားဟု (ပစ္စု) တွေ့ထိအပ်သော ဉာထိဗျသန
စသော အမျိုးမျိုးသော အနိဋ္ဌာရုံလျှင် (ပဒ)

၁၅။ ပရိဒေဝ = အဖန်ဖန် ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်း = ပြောဆိုခြင်း (လ)
ဂုဏ်အပြစ်တို့ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း (ရသ) ပရိဒေဝကိန်းရာ
သတ္တဝါတို့၏ (သို့မဟုတ်) စိတ်၏ မရပ်မတည် ချာချာလည်
ခြင်း သဘောတရားဟု (ပစ္စု) တွေ့ထိအပ်သော ဉာတိဗျသန
စသော အမျိုးမျိုးသော အနိဋ္ဌာရုံလျှင် (ပဒ)

၁၆။ ဒုက္ခ = ကိုယ်ကိုနှိပ်စက်ခြင်းသဘော (လ) ပညာမဲ့တို့၏ နှလုံး
မသာမယာခြင်းကိုပြုခြင်း (ရသ) ကိုယ်၌မှီ၍ နာကျင်မှု
သဘောတရားဟု (ပစ္စု) ယင်းဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်သော
သဘောတရားလျှင် (ပဒ)

၁၇။ ဒေါမနဿ = စိတ်ကို နှိပ်စက်ခြင်းသဘော (လ) ဗျာပါဒ
ဒေါသနှင့် ယှဉ်သည့် အစွမ်းဖြင့် စိတ်ကို ညှဉ်းဆဲခြင်း (ရသ)
ယင်း ဒေါမနဿကို ဖြစ်စေသော အနိဋ္ဌာရုံဟု (ပစ္စု) သက်ကြီး
ရှိက်ငင် ပြင်းစွာ ပူပန်ရခြင်း (ပဒ)

ဝိပဿနာတို့၏အရှုခံတို့သည် ရုပ်နာမ် ၂ ပါး၊ ခန္ဓာ ၅
ပါး၊ အာယာတန ၁၂ ပါး၊ ဓာတ် ၁၈ ပါး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ၁၂ ပါး၊
ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာတို့ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအရှုခံတို့သည် ရှုပုံ
ရှုနည်းက ကွာခြားသော်လည်း ပရမတ်သား ဓာတ်သားတို့ကတော့
တူညီလျက်ပင်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ပစ္စယ
ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တို့ကတော့ ရထားရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါမှသာ ရုပ်ကို
လည်းကောင်း၊ နာမ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ ကြောင်းကျိုး
ဆက်စပ်ပုံတို့ကိုလည်းကောင်း ဝိပဿနာဉာဏ်တင်၍ ရှုနိုင်မည်
ဖြစ်ပေသည်။

ဒါ့ကြောင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ရရေးအတွက် ရှေ့နားက
ညွှန်ပြခဲ့သော ဘာဝနာဉာဏ်ဖြင့် အတိတ်ဘဝ၏ အရိပ်နိမိတ်တို့ကို
ရှုကြည့်၍ မအောင်မြင်ခဲ့သော် ပစ္စက္ခဉာဏ်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ
၁၂ ပါးတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့် အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်
တို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်မှုတို့ကို ဉာဏ်မှာ ပီပီပြင်ပြင် ထင်ရှား
လက်ခံ၍လာအောင် ရှုကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

ကျက်ရန်

၁။ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊
ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ (ကမ္မဘဝ)ဇာတိ၊ ဇရာမရဏ၊
သောက၊ ပရိဝေဒ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ၊ သမ္ဘဝန္တိ၊
ဧဝမေတဿ ကေဝဠဿ၊ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ သမုဒယောဟောတိ။

အဓိပ္ပာယ်မြင်အောင်ကြည့်

၂။ အဝိဇ္ဇာ	= အမှန်မမြင်၊ မကောင်းကို အကောင်းထင်အောင် မှောင်ချသကဲ့သို့။
သင်္ခါရသည်	= ချမ်းသာလိမ့်နိုး ကံသုံးမျိုးကို ပြုပြင်၏။
ဝိညာဏ်သည်	= ဘဝတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်၍ အစဦးဆုံးဖြစ်ခြင်း။
နာမ်ရုပ်သည်	= စေတသိက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်တို့လည်းဖြစ်၏။
သဠာယတနသည်	= အာရုံတို့ကိုယူရန် အကြည် ၆ ပါးဖြစ်၏။
ဖဿသည်	= အာရုံစိတ်တို့ တွေ့ထိခြင်းဖြစ်၏။
ဝေဒနာသည်	= အာရုံ၏ အရသာကို ခံစား၏။
တဏှာသည်	= အာရုံကို တပ်မက်နှစ်သက်၏။
ဥပါဒါန်သည်	= အာရုံကို စွဲလမ်း၏။
ဘဝ(ကမ္မဘဝ)သည်	= ကံ ၃ မျိုးကို ပြု၏၊ ပြင်၏။
ဇာတိသည်	= ဘဝအသစ်ဖြစ်ရလတ္တံ့။

ဧရာမရဏသည် = အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ရ၍ ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သော ဆင်းရဲအစုသာပဲဟု မြင်အောင်ရှု (ဤရှုနည်းတို့သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ၁၂ ပါး ၁ ခုချင်းတို့၏ ၁ ခုနှင့် ၁ ခု ကျေးဇူးပြု ကွင်းဆက်နေသည်တို့ကို မြင်အောင် မရှုရသေးပါ။ (အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့၏ ၁ ခုချင်းတို့၏ စာအဆိုကိုသာ ဉာဏ်၌ ထင်မြင်၍နေအောင် ရှုထားရမည်ဖြစ်သည်။)

ရှေးကဆိုခဲ့တဲ့နည်းအတိုင်း ရှုကြည့်လို့ ကြေညက်၍သွားပါလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့၏ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ကျေးဇူးပြုလျှက် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ နေသည်တို့ကို မြင်အောင် ရှုကြည့်ရမည် ဖြစ်သည်။

ရှုပုံ

၃။ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ = ဘဝသံသရာတို့၏ အပြစ်ကို အမှန်အတိုင်း မသိမူ၍ ဘဝသံသရာတို့၏ အပြစ်တို့ကိုပင် အကောင်းထင်အောင် မှောင်ချထားသလိုဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရာ = ကောင်းမကောင်း ဘဝတို့ကို ရရာရကြောင်း ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို ပြုလုပ်၏။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဏံ ဘဝအသစ်တဖန်၊ ဝိပါက ဝဋ်ဆင်းရဲတို့သည် စ၍ ဖြစ်ရပြန်တော့၏။ ဘဝအသစ်တစ်ဖန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် = နာမ ရူပံ စေတသိက်နာမ် ကမ္မဇရုပ်တို့သည်လည်း ဖြစ်ရပြန်တော့၏။ စေတသိက်နာမ် ကမ္မဇရုပ်တို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သဠာယတနံ = ဒွါရဟူသောအကြည်ဓာတ် ၆ ပါးတို့သည် ဖြစ်ရပြန်

တော့၏။ အကြည်ဓာတ် ၆ ပါးတို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖဿ = အာရုံစိတ်ဓာတ် ထိုနှစ်ရပ်တို့သည် တွေ့ထိရပြန်တော့၏။ အာရုံစိတ်ဓာတ်တွေ့ထိခြင်းကြောင့် = ဝေဒနာ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်း ဖြစ်ပြန်၏။ အာရုံကို ခံစားခြင်းကြောင့် တဏှာ = အာရုံကို တပ်မက်နှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်ရပြန်၏။ အာရုံကို တပ်နှစ်သက်ခြင်းကြောင့် ဥပါဒါန်အာရုံကို စွဲလမ်းခြင်းသည် ဖြစ်၏ = အာရုံကို စွဲလမ်းခြင်းကြောင့် ဘဝ (ကမ္မဘဝ) ကံ ၃ မျိုးတို့သည် ပြုပြန် ဖြစ်ပြန်၏။ ကံ ၃ မျိုးတို့ ဖြစ်ထားခြင်းကြောင့် ဇာတိ = နောင်၌ဘဝအသစ် တစ်ဖန်သည် ဖြစ်ရပြန်တော့လတ္တံ့။ ဘဝအသစ်တဖန် ဖြစ်ရပြန်လျှင် = အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြင်းစွာပူပန်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကြရ၍ ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သော ဆင်းရဲအစုအပုံသာတည်းဟု ကျေးဇူးပြု၍ ကွင်းဆက်နေသည်တို့ကို မြင်အောင်ရှုပါ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပထမနည်း

၄။ အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည်။ အဝိဇ္ဇာကအကြောင်း သင်္ခါရအကျိုး၊ သင်္ခါရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်သည်။ သင်္ခါရကအကြောင်း ဝိညာဏ်ကအကျိုး (လ) ဇာတိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်။ ဇာတိကအကြောင်း ဇရာမရဏက အကျိုးဟုလည်းကောင်း။

တစ်ဖန် ဇာတိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်။ ဘဝဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇာတိဖြစ်သည်။ ဥပါဒါန် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်

ဘဝဖြစ်သည်။ (လ) အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရ ဖြစ်သည် ဟုလည်းကောင်း။ ဤသို့ အဓိပ္ပာယ်မြင်အောင် ကြည့်၍ အသွား အပြန် ရှုပါ။

ခြင်းရာ ၂၀ ကို ဝဋ်သုံးပါးဖြင့်ရှုရန်

ဤရှုနည်းသည် ရှေ့နားက အတိတ်ဘဝ၏ နိမိတ်ကိုယူ၍ ရှုရာ၌ မအောင်မြင်ခဲ့သော် အောင်မြင်အောင် ရှုရမည့်နည်း ဖြစ်သည်။ ခြင်းရာ ၂၀ ၌ အတိတ်အခြင်းအရာ ၅ ပါး၌ (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်သည် ကိလေသဝဋ် စိတ်ကို ပူလောင်ခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။) သင်္ခါရ ကမ္မသည် ကမ္မဝဋ် (ကံဖြစ်အောင်ပြုလုပ်မှု) ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး အခြင်းအရာ ၅ ပါးကား ဝိပါကဝဋ် ဆင်းရဲနေခြင်းဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း အခြင်းအရာငါးပါး၌ တဏှာ ဥပါဒါန် အဝိဇ္ဇာ တို့သည် (ကိလေသဝဋ် စိတ်မှာ ပူလောင်မှုကိုဖြစ်စေသည်။) သင်္ခါရ ကမ္မဘဝသည် (ကမ္မဝဋ် ကံဖြစ်အောင်ပြုမှု) အနာဂတ်အကျိုး အခြင်း အရာ ၅ ပါးကား ဝိပါကဝဋ် ဆင်းရဲမှု ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ခြင်းရာ ၂၀ ၌ပါသော ဝဋ် ၃ ပါးတို့၏ သဘောသတ္တိတို့ကို သိမှတ်ထားပါ။ (ကိလေသာဟူသည် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့၏ ပူလောင်ခြင်းကို ဆိုသည်။)

ဆင်းရဲလို့ ချမ်းသာချင် ၊ ချမ်းသာချင်တော့ပြုလုပ်၊ ပြုလုပ် တော့ကံဖြစ်။ ဆင်းရဲတာက ဝိပါကဝဋ်။ ချမ်းသာချင်တာက ကိလေသ ဝဋ် ပြုလုပ်တာက ကမ္မဝဋ် ဝဋ်သုံးပါး။

ဝဋ်သုံးပါးတို့ကိုရှာပုံ

၁။ မိမိ၌ ယခု ဖြစ်၍နေသော ဝဋ်သုံးပါးတို့ကို ရှေးဦးစွာ ရှာထားရမည်။ ဒါ့ကြောင့် မိမိ၏ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဘဝကြီးကို ပြန်၍ကြည့်လိုက်ပါ။ အမိဝမ်းက ကျွတ်ကတည်းက ယခုအချိန်ထိ စားဝတ်နေရေးတို့ဖြင့် ပြုပြင်ပေးနေရခြင်း။ ရှူလေ ရှိုက်လေတို့ဖြင့် ပြုပြင်ပေးနေရခြင်းတို့သည် မကောင်းလို့ ၊ ဆင်းရဲလို့ ပြုပြင်ပေးနေရတာပါဟု အဆင်းရဲကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ယခု ငါ ရထားတာကိုက ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲကြီးပါလားဟု သတိထားလိုက်ပါ။

၂။ ဒီဝိပါကဝဋ်ကြီးက ဆင်းရဲ၍ တွန်းကန်ပေးနေသဖြင့် (ဒီရုပ်နာမ် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ငါ့ကိုယ် ငါ့ဟာဟုစွဲငြိ၍) ချမ်းသာချင်တယ် ချမ်းသာအောင်ဟူသောပူလောင်မှု၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ကိလေသာဝဋ်တို့သည် ဖြစ်ရပြန်တော့၏။

၃။ ချမ်းသာချင်တယ်ဟူသော ကိလေသာဝဋ်၏ ပူလောင်၍ တွန်းကန်မှု ပေးနေသဖြင့် ကောင်း မကောင်း မိမိကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ခဲ့သော ကမ္မဝဋ်သည် ဖြစ်ခဲ့ရပြန်တော့၏။

ဥပမာ ၁။ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီး၏ ဆာလောင်မှု၏ ဆင်းရဲကြောင့် ကောင်းကောင်းစားချင်တယ်ဟူသော ပူလောင်မှု ကိလေသာဝဋ်တို့သည် ဖြစ်ရ၏။ ကောင်းကောင်းစားချင်တယ်ဟူသော တဏှာ၏ ပူလောင်မှုကြောင့် သူ့အသက်ကို သတ်စားသော အကုသိုလ်ကံသည် ဖြစ်ရပြန်တော့၏။

၂။ ယခု ရထားသော ဘဝ၏ ဆင်းရဲမှုကြောင့် ဒီထက်
ကောင်းသော ဘဝကို လိုချင်သော တဏှာဖြစ်လာ၏။
ဒီထက်ကောင်းသော ဘဝကို ရချင်တဲ့ ဘဝတဏှာ ဖြစ်
လာမှုကြောင့် ဒါန၊ သီလပြု၍ ကုသိုလ်ကံသည် ဖြစ်ရ
ပြန်တော့၏။

ဤကဲ့သို့ မိမိ၏ဘဝအတွင်း၌ မိမိကိုယ်တိုင် ဖြစ်ခဲ့ရသော
ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲ၊ ကိလေသာဝဋ်ပူလောင်မှု၊ ပြုလုပ်မှု ကမ္မဝဋ်တို့
သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု တွန်းကန်ပေးနေ၍ ဝဋ်သုံးပါးတို့ ဖြစ်ခဲ့ရပုံ
တို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ပြန်၍ ကြည့်ပါ။ (ဤသို့ ကြည့်သောအခါ
မိမိ၏ ဝိပါကဝဋ်ကို အာရုံပြုလိုက်သည့်အခါ အဆင်းရဲကို မြင်ပါစေ။
ကိလေသာဝဋ်ဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ပူလောင်မှုကို မြင်ပါစေ။
ကမ္မဝဋ်ဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ
ကောင်းမကောင်း ပြုလုပ်ခဲ့မှုကို မြင်ပါစေ။)

အကြိမ်ကြိမ်ကြည့်၍ ကျေညက်သွားသောအခါ၊ ကျေနပ်
သွားသောအခါ ဒီဝဋ်သုံးပါးကို အတိတ်ဘဝဘက်ကိုရွှေ့၍ အတိတ်
ဘဝ ဘက်ကလည်း ဝိပါကဆင်းရဲခံရပုံ၊ ကိလေသာဝဋ်ပူလောင်ခံရပုံ၊
ကမ္မဝဋ် ပြုလုပ်ခဲ့ရပုံတို့ကို မှန်းဆ၍ ကြည့်လိုက်ပါ။ နောက် ဒီဝဋ်
သုံးပါးကို အနာဂတ်ဘက်သို့ရွှေ့၍ ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲ၊ ကိလေသဝဋ်
ပူလောင်၊ ကမ္မဝဋ် ပြုလုပ်တို့ကို မှန်းမျှော်၍ ကြည့်လိုက်ပါ။

နောက် အတိတ်ဘဝ၏ ဝိပါကဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်။
ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ ဝိပါကဝဋ် ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ အနာဂတ်ဘဝ၏
ဝိပါကဝဋ် ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ်၊ ဤသို့ဘဝသုံးပါး ဝဋ်သုံးပါးတို့
တွန်းကန်၍ လည်နေပုံကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပါ။

အကြောင်းအကျိုး ဆက်ပုံတို့ကို ပုံဖော်၍ရှုရန်

အတိတ်ဘဝ ရုပ်နာမ် အစုအပုံ ၁။ (ကိလေသဝဋ်နှင့် ကမ္မဝဋ် တို့ကို အကြောင်းဟုပေါင်း၍) အတိတ်အကြောင်း ၁၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ် အစုအပုံ ၁၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၁၊ အနာဂတ် ရုပ်နာမ်အစုအပုံ ၁ ဟု သညာဖြင့် ၅ ပုံပြု၍ ရှုကွင်း လုပ်ပြီးလျှင် -

ရှုပုံ

အတိတ် ရုပ်နာမ် အစုအပုံကို စွဲ၍ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်။ အတိတ်အကြောင်းကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်အစုအပုံဖြစ်။ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကိုစွဲ၍ အနာဂတ် ရုပ်နာမ်အစုအပုံဖြစ်လတ္တံ့ဟုလည်းကောင်း။ အပြန်အားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကိုစွဲ၍ အနာဂတ်အကျိုးဖြစ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်။ အတိတ်အကြောင်းကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ် အတိတ်အကျိုး ရုပ်နာမ်ကိုစွဲ၍ အတိတ်အကြောင်းဖြစ် ဤအကြောင်းကြောင့် အကျိုး၊ အကျိုးကြောင့် အကြောင်းတို့ကို အသွားအပြန် မြင်အောင်ကြည့်၍ရှုပါ။ ရှုပါများသောအခါ အတိတ်ရုပ်နာမ် ၁ ပုံ၊ အတိတ်အကြောင်း ၁ ပုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၁ ပုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၁ ပုံ၊ အနာဂတ်အကျိုး ၁ ပုံ၊ ရှုကွင်းတွင်း၌ ၅ ပုံပေါ်၍ လာလိမ့်မည်။ ၅ ပုံပေါ်အောင်ရှုရမည်။

အကြောင်းဖြစ် အကျိုးဖြစ် အကြောင်းချုပ် အကျိုးချုပ်

ရှုကွင်း၌ ၅ ပုံ ပေါ်လာသောအခါ -

- (၁) ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်၍ အနာဂတ်အကျိုးဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းချုပ်လျှင် အနာဂတ်အကျိုး ချုပ်လတ္တံ့။
- (၂) ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးချုပ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းလည်း ချုပ်လတ္တံ့။
- (၃) အတိတ်အကြောင်းဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်သည်။

အတိတ်အကြောင်းချုပ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးလည်း ချုပ်လတ္တံ့။ အတိတ်ဘဝ အကျိုးဖြစ်၍ အတိတ်ဘဝအကြောင်း ဖြစ်သည်။ အတိတ်ဘဝ အကျိုးချုပ်လျှင် အတိတ်အကြောင်းလည်း ချုပ်လတ္တံ့။ ဟူ၍ အကြောင်းဖြစ် အကျိုးဖြစ် အကြောင်းချုပ် အကျိုးချုပ်တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုပါ။

ဤကဲ့သို့ အကြိမ်ကြိမ် ရှုသောအခါ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကစ၍ ချုပ်လျှင် အနာဂတ်အကျိုးလည်း အလိုလိုချုပ်၍နေကာ အတိတ်ဘဝ ရုပ်နာမ်နှင့် အတိတ်အကြောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ရုပ်နာမ် ဤသုံးပုံတို့သာ ကျန်တော့လတ္တံ့။ ထိုကျန်သော သုံးပုံကိုပဲ အကြောင်းဖြစ် အကျိုးဖြစ် အကြောင်းချုပ် အကျိုးချုပ်ကိုပဲ ဆက်၍ရှုလျှင် အတိတ်အကြောင်းကစ၍ ချုပ်လျက် အတိတ်ဘဝအကျိုး ရုပ်နာမ်လည်းချုပ်၍သွားလတ္တံ့။ ထိုအခါကျန်သော ပစ္စုပ္ပန် ဤရုပ်နာမ် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုပဲ ရုပ်နာမ် ရုပ်နာမ်ဟုလည်းကောင်း။ ၃၂ ကောဋ္ဌာသသော်လည်းကောင်း ဆက်၍ရှုပါ။ ထိုအခါ အသုဘပုံသော်လည်းကောင်း၊ အရိုးစုသော်လည်းကောင်း ဖြစ်၍သွားလိမ့်မည်။ ထိုအသုဘအရိုးစုတို့ကိုပဲ ကလာပ်

မှုန်ဖြစ်အောင် ဓာတ်စိုက်၍ ကာယဒဿက ကလာပ်ကို သဘောတရားဆိုက်အောင် ဓာတ်ခွဲပါ။ (အရိုးစု မဖြစ်လည်း ဓာတ်စိုက် ဓာတ်ခွဲပါ။)

(အကယ်၍ အတိတ်အကြောင်းကစ၍ ချုပ်လျှင် အတိတ်ဘဝ ရုပ်နာမ်လည်း ချုပ်၍သွားကာ ကျန်သုံးပုံကို ရှေ့ကအတိုင်း ဆက်၍ရှိပါ။)

သစ္စာလေးပါးကို ပေါ်လွင်၍လာအောင် သုံးသပ်ပုံ

မိမိကိုယ်ကို ငါဟာချမ်းသာချင်သလား? ဆင်းရဲချင်သလား? ချမ်းသာချင်တယ်၊ ချမ်းသာချင်တာကိုက ဆင်းရဲနေလို့လား၊ ချမ်းသာနေလို့လား? ဆင်းရဲနေလို့ ချမ်းသာချင်တာ။ ဒီတော့ ဆင်းရဲတာက ဒုက္ခသစ္စာ၊ ချမ်းသာချင်တာက သမုဒယသစ္စာဟု မိမိရထားသော ဤသစ္စာနှစ်ခုကို မြင်အောင် ကြည့်လိုက်ပါ။

သံသရာအထပ်ထပ်

တစ်ခါ ဒီဒုက္ခသစ္စာ၏ ဆင်းရဲသဘောက ကျေးဇူးပြု တွန်းကန်ပေးမှုကြောင့် ချမ်းသာချင်တယ်ဟူသော တွယ်ငြိမှု လောဘသမုဒယသစ္စာသည် ဖြစ်၍လာရ၏။ ဒီလောဘသမုဒယသစ္စာ၏ တွယ်ငြိ တောင့်တမှုကြောင့် ဘဝအသစ်တဖန် ဆင်းရဲဒုက္ခသည် ဖြစ်ရပြန်တော့၏။ ဤကဲ့သို့ ဒုက္ခသစ္စာနှင့် သမုဒယသစ္စာတို့သည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ကျေးဇူးပြု တွန်းကန်ပေးမှုကြောင့် မဆုံးနိုင်သော ဘဝသံသရာ အထပ်ထပ်တို့သည် မရပ်မတည် လည်၍ ဖြစ်နေပုံတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

တစ်ခါ ဒုက္ခသစ္စာနှင့် သမုဒယသစ္စာတို့သည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ကျေးဇူးပြု တွန်းကန်ပေးမှုကြောင့် မရပ်မတည် လည်ပတ်၍ နေသော ဘဝသံသရာ အထပ်ထပ်တို့ကို ဉာဏ်၌ မြင်ရဖန် များသော အခါ ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သော ဆင်းရဲအစုသာပဲဟု မြင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂသစ္စာသည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာရပြန်တော့၏။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သော ဆင်းရဲအစုကိုတော့ဖြင့် တော်ပြီ မလိုချင်တော့ဘူးဟု စွန့်လွှတ်နိုင်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်သော နိရောဓ သစ္စာသည် ဖြစ်ပေါ်လာရပြန်တော့၏။

ဤတွင် ဒုက္ခသစ္စာကိုသိ၊ သမုဒယသစ္စာကိုပယ်၊ နိရောဓ သစ္စာကိုဆိုက်၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားဟူသော သိ ပယ် ဆိုက် ပွား သစ္စာလေးပါး အပိုင်ဆောင်ထား ဟူသတည်း။

အကျဉ်းချုံး၍ မှတ်သားရန်ကတော့

အတိတ်ဘဝနှင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတို့၏ ကူးစက်ပုံကတော့ အတိတ်ဘဝက ပြုလုပ်တတ်သော ခန္ဓာကိုယ် ရုပ်နာမ်နှင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တို့ ခြံရံ၍ ပြုလုပ်ခဲ့သော သင်္ခါရနှင့် ကံတို့သည် ပြုပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးသွား၍ မရှိကြတော့ပေ။ သို့သော်လည်း ခန္ဓာအစဉ်၌ကတော့ မြှုပ်နှံသကဲ့သို့ ဖြစ်သွား၍ ကံ၏ သတ္တိအရှိန်အဟုန်တို့ကတော့ ကျန်ရစ်ခဲ့ပေသည်။ ထိုအတိတ် ဘဝလည်း ကုန်ဆုံး၍ သွားကရော ထိုကျန်ရစ်ခဲ့သော ကံ၏အရှိန် အဟုန်တို့က ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ ပြုသဖြင့် နောက်ထပ် ပစ္စုပ္ပန် ဘဝအသစ် တစ်ဖန်သည် ဖြစ်ရပြန်တော့၏။

(အတိတ်ဘဝက ရုပ်နာမ်ကံတို့သည် အတိတ်ဘဝမှာပင် ပြတ်စဲခဲ့၍ ထိုကံ၏ သတ္တိအရှိန်အဟုန်တို့က ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ ပြုသဖြင့်သာ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ အသစ်တဖန် ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပေါ်လာရပုံကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။)

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်းပြီး၏။

သမ္မသနပိုင်း

ဤသမ္မသနပိုင်းသည် ရှေ့အပိုင်းတို့က သိမ်းဆည်းခဲ့တဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကိုကိုပင် တစ်ဖန် ပြန်၍ လက္ခဏာတင် ဖြစ်ပျက်မြင်အောင် လေ့ကျင့်ရမည့်အပိုင်း ဖြစ်သည်။

ကလာပသမ္မသနနှင့် အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာ

ဝိပဿနာသည် ကလာပသမ္မသနဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော နယ ဝိပဿနာနှင့် အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုနှစ်မျိုး တို့တွင် -

ကလာပသမ္မသန

၁။ သင်္ခါရတရားတို့ကို ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးနည်း၊ ခန္ဓာငါးပါးနည်း၊ အာယတန ၁၂ ပါးနည်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း စသည်တို့ဖြင့် ပုံ၍ ရုပ်အစု နာမ်အစုတို့ကို ခြုံငုံ၍ ရှုသောနည်းသည် ကလာပ သမ္မသနည်းဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော နယဝိပဿနာနည်း မည်၏။ ဤသို့ ၆ ဌာန၊ ၄၂ ကောဋ္ဌာသတို့၌ တည်ရှိသော ရုပ်တရား

တို့ကို ခြံငုံ၍ အာရုံယူကာ လက္ခဏာယာဉ်သုံးချက် တစ်လှည့်စီ တင်၍ ဝိပဿနာရှုရ၏။ အလားတူပင် အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်၊ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ ရုပ်တရားတို့ကိုလည်း ခြံငုံ၍ လက္ခဏာယာဉ် သုံးချက် တစ်လှည့်စီတင်၍ ဝိပဿနာရှု ရ၏။ နာမ်တရားတို့တွင်လည်း စိတ္တလက္ခဏတစ်ခုအတွင်း၌ တည်ရှိသော နာမ်တရားတို့ကို ခြံငုံ၍လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာ တစ်ပုံ၊ သညာတစ်ပုံ၊ သင်္ခါရတစ်ပုံ၊ ဝိညာဏ်တစ်ပုံ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဝိပဿနာရှုပါ။

အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာ

၂။ ရုပ်ကလာပ် တစ်ခုတစ်ခုအတွင်း၌ တည်ရှိသော ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယောစသော ရုပ်ဓာတ်တို့ကို တစ်လုံးစီခွဲ၍ ဝိပဿနာ ရှုသောနည်း။ စိတ္တလက္ခဏ တစ်ခုအတွင်း၌ တည်ရှိသော ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာစသော စေတသိက်တရားတို့ကိုလည်း တစ်လုံးစီ အာရုံယူ၍ ဝိပဿနာရှုသောနည်းသည် အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာ နည်းမည်၏။ ထိုနှစ်နည်းတို့တွင် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်စ ယောဂီသည် ကလာပသမ္မုသန ဟူသော နယဝိပဿနာနည်းကစ၍ အားထုတ်ရန် ညွှန်ကြားထားပေသည်။

ဝိပဿနာရှုရာ၌ သိသင့်သိထိုက်သော အဓိပ္ပာယ်များ

(၁) အနိစ္စဟူသည် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့သည် အစကလည်း ရှိ၍မနေနှင့် အကြောင်းညီညွတ်၍ ဖြစ်လာပြန်တော့လည်း ရုပ်

တည်၍ မနေနိုင်တော့ဘဲ ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး၍ မရှိသွားရသည်ကို မြင်အောင်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

(၂) ဒုက္ခဟူသည် ရုပ်ကလာပ်အမှုန်ကလေးတွေသည် ဖြစ်လိုက်ပျက် လိုက်နှင့် မပြီးဆုံးနိုင်ဘဲ ထပ်တလဲလဲ နှိပ်စက်နေသောကြောင့် ဆင်ရဲနေရသည်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။
နာမ်လည်းနည်းတူ -

(၃) အနတ္တဟူသည် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့သည် (ရုပ်ကလာပ် အမှုန်ကလေးတွေ၌ ရှိ၍နေသော သဘောတရားသက်သက်တို့ သည်) အနှစ်သာရ မရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတဲ့နောက် ဘာမှ မကျန်ရစ်ခဲ့သည်တို့ကို မြင်အောင် ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဝိပဿနာရှုရာ၌ အားလုံးခြုံလိုက်သည်ရှိသော် -

၁။ ရံခါအဇ္ဈတ္တ၊

၂။ ရံခါဗဟိဒ္ဓ၊

၃။ ရံခါရုပ်တရား၊

၄။ ရံခါ နာမ်တရား၊

၅။ ရံခါအကြောင်းတရား၊

၆။ ရံခါအကျိုးတရား၊

၇။ ရံခါအနိစ္စ၊

၈။ ရံခါဒုက္ခ၊

၉။ ရံခါအနတ္တ၊

၁၀။ ရံခါအသုဘ၊

၁၁။ ရံခါအတိက္ခန္ဓာတို့ကိုလည်း တစ်လှည့်စီ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ဤသမ္မသနပိုင်း၌ လက္ခဏာတင်၍ ဝိပဿနာရှုတော့မည် ဖြစ်၍ မိမိတို့ လေ့ကျင့်သိမ်းဆည်း၍ ပြီးခဲ့သော ရုပ်ပိုင်း၊ နာမ်ပိုင်း ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်းတို့ကို ပြန်၍ အနည်းဆုံး ၃ ခေါက်လောက် ဖတ်ပြီးလျှင် ပြန်၍ လေ့ကျင့်အားထုတ်လိုက်ပါဦး။ အားထုတ်၍ ပြီးသွားလျှင် -

သမာဓိ ထူထောင်ရန်

သမာဓိ = သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိက ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဓာတ် ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ အားထုတ်၍ ထားပါလျှင် တရားထိုင်တိုင်း ထိုင်တိုင်း လင်းရောင်ခြည်စွမ်းအား ကောင်း၍လာအောင် ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို ရှု၍ သမာဓိထူထောင်ပါ။ (ရုပ်အတုများသည် လက္ခဏာတင်၍ မရှုကောင်းသောကြောင့် ဤအပိုင်းမှစ၍ ရုပ်ထားပါ။)

ရုပ်အတုများကား ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁။ ဝိညတ်ရုပ် ၂။ လဟုတာရုပ် ၃။ လက္ခဏာရုပ် ၄။ ပေါင်း ၁၀ ဖြစ်သည်။

ကလာပ သမ္မသန နယ ဝိပဿနာရှုပုံ

ဤစာအုပ်၌ ရေးသားထားသော ကျင့်စဉ်တို့သည် ရုပ်က စ၍ ရေးထားပါသဖြင့် ရုပ်ကပင်စ၍ ဝိပဿနာရှုရမည်ဖြစ်သည် ဒါ့ကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးကို ခြုံ၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ (ဓာတ် ၄ ပါး၌ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက် ဤလေးပါး အဓိကဖြစ်သည်။) ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးသို့ အတွင်းအပြင် နှံ့အောင်ဖြန့်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးသို့ အပြည့်တွေ့

သောအခါ ထိုကလာပ်မှုန်ရှုကွင်း တစ်ခုလုံးကိုဖြစ်ပျက်ရှုပါ။ နောက် ကလာပ်မှုန်တစ်ခုလုံး၏ အစက ရှိ၍မနေဘဲ ညီညွတ်၍ ဖြစ်လာပြန် တော့လည်း ရပ်တည်၍ မနေနိုင်ဘဲ ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး၍ မရှိ သွားရ သော သဘောတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ အနိစ္စဓယဋ္ဌေန ကုန်ဆုံး တတ်သော သဘောကြောင့် အနိစ္စဟုလည်းကောင်း) ထိုဖြစ်ပျက် ကုန်ဆုံးတို့သည် မပြီးဆုံးနိုင်ဘဲ ထပ်တစ်လဲလဲ နှိပ်စက်နေသော ကြောင့် ဒုက္ခဘယဋ္ဌေန ကြောက်လန့်ဖွယ်ကောင်းသောဘေးဟု မြင် အောင်ကြည့်၍ ဒုက္ခဟုလည်းကောင်း၊ အမြဲမရှိ ကြောက်လန့်ဖွယ် ကောင်းသော ဘေးဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနတ္တာအသာရကဋ္ဌေန ခိုင်ခံ့သော အတ္တမဟုတ်၍ အနတ္တပါတကားဟု ရှုပါ) နောက် မျက်စိအတွင်း၌ ကလာပ်မှုန်ရှုကွင်း တစ်ခုလုံးကိုခြုံ၍ ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုပါ။ ကျန်ဒွါရတွေ၏ အတွင်းမှာလည်း ဤအတိုင်း ခြုံငုံ၍ရှုပါ။ နောက် ၃၂ ကောဋ္ဌာသ တည်ရာဌာနတို့ကို သွား၍ ကောဋ္ဌာသတစ်ခု တစ်ခု၌ခြုံ၍ရှုပါ။ နောက် ဗဟိဒ္ဓ၌ အနီးမှ အဝေးသို့ တဖြည်းဖြည်း ချဲ့၍ ချဲ့၍ လူ၊ ခွေး၊ နွား၊ သစ်ပင် တောတောင် ရေမြေ စကြာဝဠာ တိုင်အောင် ခြုံငုံ၍ လက္ခဏာတင်၍ရှုပါ။ (ကလာပ်မှုန်တစ်ခု၏ ဖြစ်ပျက်အပေါ်၌ လက္ခဏာမတင်ပါနှင့် တင်ခဲ့သော် ကလာပ်မှုန်၌ အပေါင်းအစု ပညတ် ရှိနေ၍ ဝိပဿနာအစစ် မဖြစ်နိုင်။) ပရမတ် အပေါ် လက္ခဏာတင်၍ ရှုမှာသာ ဝိပဿနာအစစ် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ဒါကြောင့် ကလာပ်မှုန်တစ်ခု၌ ဓာတ်မခွဲဘဲ ခြုံငုံ၍လည်းကောင်း၊ ဒွါရတစ်ခု၌ ခြုံငုံ၍လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးသို့ ခြုံငုံ၍ လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ လူ၊ ခွေး၊ နွား၊ သစ်ပင် တောတောင် ရေ မြေ စကြာဝဠာတိုင်အောင် ခြုံငုံ၍ လက္ခဏာတင် ရှုခြင်းသည် ကလာပ်နယ ဝိပဿနာ ရှုနည်းဖြစ်သည်။

လမ်းလျှောက်ရှုပုံ

- ၁။ လမ်းလျှောက်ရှုတဲ့အခါမှာ ပထမ လမ်းလျှောက်ချင်တဲ့စိတ်နှင့် လျှောက်တဲ့စိတ်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ နောက် လျှောက်တဲ့ စိတ်ကြောင့် စိတ္တဇဝါယောလှုပ်ရှား၍ သယ်ဆောင်နေပုံကို မြင်အောင် ကြည့်ပါ။ နောက် ကမ္မဇ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇရုပ်တို့၏ အသယ်ဆောင်ခံပုံတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ လျှောက်ပါ။
- ၂။ မျက်စိမှိတ် မတ်မတ်ရပ်၍ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ကြည့်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်တို့ကို မြင်သောအခါ ကလာပ်မှုန်တို့၏ ဖြစ်ပျက်တို့ကို ကြည့်၍ ၄၊ ၅ လှမ်း လျှောက်လိုက်ပါ။ ခန္ဓာကိုယ် ဩပသဏ္ဌာန်ကြီးကသာ ရွှေ့လျားနေပေမယ့် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းက ကလာပ်မှုန်တို့ကတော့ ဘယ်မှမရွှေ့ ဘယ်မှမရောက် သူ့နေရာတွင်သာ သူဖြစ်ပျက် ကုန်ဆုံးနေသည်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ မျက်စိဖွင့်၍ ဆက်၍ လျှောက်ပါလေ။

ကောင်းသောတွေးတောကြံစည်စိတ်၊ မကောင်းသော တွေးတောကြံစည်စိတ်၊ ယခုရောက်ဆဲအချိန်မှ လွန်ခဲ့သော အချိန်ကအာရုံတို့ကို ပြန်၍ တွေးတောကြံစည်စိတ်၊ နောင်ဖြစ်လတ္တံ့ အာရုံတို့ကို မှန်းဆတွေးတော စိတ်တို့ကို ချုံငုံ၍ ဖြစ်ပျက် လက္ခဏာတင်ရှုပါ။

ဝီထိစိတ်တို့သည် စိတ်စေတသိက် စိတ္တက္ခဏတစ်စု ဖြစ်ပျက်ပြီးမှ နောက် စိတ်စေတသိက်တစ်စုဖြစ်ပျက်၊ နောက် စိတ် စေတသိက်တစ်စု ဖြစ်ပျက်ဟု ဝီထိစဉ်ကုန်သည်အထိ ဖြစ်ကြသည်တို့ကို ကြိုတင်၍ သိထားပါ။

(ကလာပ်ရှုပုံပြီး၏)

ဓာတ်ခွဲရန်ထပ်၍မှာကြားချက်

ရှေ့ရပ်ပိုင်း၌ ညွှန်ကြားထားသော ကမ္မဇရပ်တို့ကို ရှာနည်းသည် အချို့ယောဂီတို့၌ အခက်အခဲ ရှိနေပါက ယခု ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့်ရှာပါ။

မျက်စိထဲကို မာ ယို ပူ ထောက်၊ မာ ယို ပူ ထောက်ဟု ဓာတ်စိုက်ပါ။ မျက်စိထဲမှာ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ မြင်သိစိတ်ဖြစ်ရာ စက္ခုအကြည်ရှိရာ အာရုံပြုစူးစိုက်၍ စက္ခုအကြည်၊ စက္ခုအကြည်ဟု ၂၊၃ ချက်လောက်ရှုပြီးလျှင် တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ ထိုနေရာမှာ အဆင်း အဆင်းဟု ၂၊၃ ချက်လောက်ရှုပါ။ ကြည်တဲ့အမှုန်တစ်လုံး၏ အနားမှာ အလွန်သေးဖွဲသော အမှုန်ကလေးတွေ ကပ်ပေါ်၍လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်) အခြားမှ အမှုန်ကလေးတွေသည် ပြေးလာဝိုင်းအုံ ကပ်နေ၍လည်းကောင်း နဂိုအကြည်မှုန်သည်လည်း ပို၍ အရောင်တောက်လာသည်ကိုလည်းကောင်း တွေ့ရလိမ့်မည်။ ထိုကြည်သောအမှုန်ကိုပင် မာ ယို ပူ ထောက်၊ အဆင်းအနံ့ အရသာ ဩဇာ ဇီဝိတ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ဟု ဖြည်းဖြည်းချင်း ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ နောက်ဆက်၍ ဤရှုကွင်းအတွင်း တစ်နေရာမှာပဲ ကလာပ်မှုန် ကာယအကြည်၊ ကာယအကြည်ဟု ရှုပြီးလျှင် တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ ထိုနေရာမှာပင် မာတယ် မာတယ်ဟု ရှုလိုက်ပါ။ ကြည်တဲ့အမှုန်တစ်လုံး၏ အနားမှာ အလွန်သေးဖွဲသော အမှုန်ကလေးတို့ ကပ်ပေါ်၍ လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်) အခြားမှ ပြေးလာဝိုင်းအုံ ကပ်နေ၍လည်းကောင်း၊ နဂိုအကြည်မှုန်ကလည်း အရောင်တောက်လာသည်ကိုလည်းကောင်း တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဒီအခါ မာ

ယို ပူ ထောက် အဆင်း အနံ့ အရသာ ဩဇာ ဇီဝိတ ကာယအကြည်
ဓာတ်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ နောက်အကြည်မပါဘဲ ကြမ်းကြမ်း
တမ်းတမ်း လှုပ်ရှား၍နေသော အမှုန်ကို မာ ယို ပူ ထောက် အဆင်း
အနံ့ အရသာ ဩဇာ ဇီဝိတ ဘာဝဒဿကဟု ဓာတ်ခွဲပါ။ ကျန်
ဒွါရတို့ကိုလည်း နည်းမှီး၍ရပါ။

ကျေညက်အောင်ရှုရန်

ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အဟာရဇ ရုပ်မှုန်တို့ကိုလည်း
ရှုမှတ်သိမ်းဆည်း၍ ပြီးသွားသောအခါ ရုပ်ကလာပ်မှုန်တို့ကို
အောက်ပါ အစဉ်အတိုင်း ကျေညက်၍နေအောင်ရှုကြည့်ပါ။

- ၁။ ပထမ ခန္ဓာကိုယ်၌ ဂုတ်ကခြုံ၍ ကလာပ်မှုန်တို့ကို မြင်အောင်
ရှုပါ။ နောက် ခြေဆုံးခေါင်းဆုံး အတွင်းအပြင် ဗဟိဒ္ဓ စကြဝဠာ
တိုင်အောင် ဖြန့်၍ ကလာပ်မှုန်တွေမြင်စေသင့်ပါ။
- ၂။ ခန္ဓာကိုယ်၌ အစိပ်စိပ်ဖြစ်သော ၃၂ ကောဇ္ဇ ၁တို့၏ တည်ရာ
ဌာနတို့သို့သွား၍ ကလာပ်မှုန်တို့ကို မြင်အောင်ရှုပါ။
တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ ဗဟိဒ္ဓ လူနတ်၊ [ခွေး၊ နွား စသည်
ဖြင့် (သက်မဲ့) သစ်ပင် တော တောင် ရေ မြေ ကျောက်တောင်
ကျောက်ခဲ သံတုံး၊ သံခဲ အင်မတန် မာကျောလှသော အရာဌာန
တို့ကို အစိပ်အစိပ်လိုက်၍ ကလာပ်မှုန်တို့ကို မြင်အောင်ရှုပါ။
- ၃။ မျက်စိကိုဖွင့်၍ မှိုင်းပြာသော တောင်တန်း၊ တောတန်းတို့နှင့်
မှောင်သော နေရာဌာနတို့မှစ၍ ကလာပ်မှုန်တို့ကို မြင်အောင်
ရှုကြည့်ပါ။ နောက်ဆက်၍ လဟာပြင်နှင့်တကွ မိမိ ခန္ဓာကိုယ်
ကြီးကိုပါ ကလာပ်မှုန်တွေ တစ်စပ်တည်း တစ်ပြင်တည်း ရော
နှော၍သွားအောင် ရှုကြည့်ပါ။

- ၄။ နောက်နေ့အခါ၌အလင်းရောင်တို့သည် နေရာတိုင်းမှာ အပြည့်ရှိနေသကဲ့သို့၊ ကလာပ်မှုန်တို့သည် မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့်တကွ လူ ခွေး နွား သစ်ပင် တောတောင် ရေ မြေ လဟာပြင်နှင့် စကြဝဠာအနန္တတိုင်အောင် သူ့နေရာနှင့်သူ အပြည့်ရှိနေပေသည် ဟု ဉာဏ်ရှေ့ပြေး၍ မြင်အောင်ချဲ့ရှုပါ။
- ၅။ လောကနှင့်အပြည့်ရှိ၍နေသော ကလာပ်မှုန်တို့သည် လှုပ်လှုပ် နှင့် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို မြန်နိုင်သလောက် မြန်မြန် လိုက်၍ ရှုကြည့်ပါ။
- ၆။ ရပ်တဲ့အခိုက် ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အပြည့်ရှိ၍နေသော ကလာပ်မှုန်တို့သည် ရပ်တဲ့အခိုက်မှာပဲ ဖြစ်ပျက် ကုန်ဆုံးသွား၍ မရှိတော့။ ဤကဲ့သို့ပဲ လှမ်းတဲ့အခိုက်၊ ချတဲ့အခိုက်၊ ကလာပ်မှုန်တို့သည် ချတဲ့အခိုက်မှာပဲ ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးသွား၍ မရှိတော့ဟု မြင်အောင် ကြည့်၍လျှောက်ပါ။ (လူပုံဒြပ်သဏ္ဌာန်ကြီးကသာ ရွေ့လျားနေသည်ဟု မြင်ရသော်လည်း ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှ ကလာပ်မှုန်တို့ကတော့ သူ့နေရာတွင်သာ သူဖြစ်ပျက် ကုန်ဆုံးနေသောကြောင့် ဘယ်မှမရွေ့ ဘယ်မှမရောက်ပါ) ဒါ့ကြောင့် စကြဝဠာ အနန္တ၌ ရှိကြကုန်သော ရပ်ကလာပ်မှုန်တို့သည် သူ့နေရာတွင်သာ သူဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နှင့် နေကြပေကုန်၏ဟု မြင်အောင်ရှု။

အနုပဒမ္မေ ဝိပဿနာ

ကလာပ်မှုန်တစ်ခု၏အတွင်း၌ရှိသော မာ ယို ပူထောက် (မာဖွဲ့ရင့်ထောက်) အဆင်း အနံ့ အရသာ ဩဇာ ဟူသော ဓာတ် ရှစ်မျိုးတို့ကို တစ်မျိုးချင်းခွဲ၍ ပရမတ်သဘောဆိုက်အောင် မာတဲ့

သဘောသက်သက်ကို ဖြည်းဖြည်းချင်း ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ရှုပါ။
မာတဲ့သဘောသက်သက်ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်သောအခါ ဤမာသဘော
သည် ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင် ကြည့်သောအခိုက်မှာသာ တွေ့ရသည်
ဖြစ်၍ အစက အမြဲရှိ၍မနေနှင့် အနိစ္စ၊ ဖြစ်ရန်အကြောင်းတရားတို့
ပြည့်စုံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာတော့လည်း ရပ်တည်၍ မနေနိုင်သောကြောင့်
အနိစ္စ။

တစ်ခါဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နှင့် ထပ်ကာထပ်ကာ နှိပ်စက်၍
နေသောကြောင့်လည်း ဒုက္ခ။ ထိုမာသဘောသည် အနိစ္စနှင့် ဒုက္ခ
လက္ခဏာတို့ ရှိနေသောကြောင့်လည်း အနှစ်သာရမရှိ၍ အတ္တမဟုတ်၊
အနတ္တဟု လက္ခဏာတို့ကို မြင်အောင်ရှုကြည့်ပါ။

ကျန်သော ဖွဲ့ ရင့် ထောက် အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊
ဩဇာဟူသော ဓာတ် ၇ ပါးတို့ကိုလည်း သဘောတရားဆိုက်အောင်
ဓာတ်ခွဲ၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာတို့ကို မြင်အောင်ရှုကြည့်
ပါ။

ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ရုပ်တရား ရုပ်တရားဟုရှုပါ။
ရုပ်တရားတို့ကို ဝိပဿနာရှုရာ၌ အနုပါဒိဏ္ဏ သင်္ခါရဟူသည့် သက်မဲ့
ရုပ်တရားတို့ကိုပါ ထည့်သွင်း၍ရှုပါ။

(ရုပ်တရားတို့ကို ဝိပဿနာရှုပုံအကျဉ်းပြီး၏။)

နာမ်တရားကိုဝိပဿနာရှုပုံ

ရုပ်ကိုနာမ်ပြောင်း၍ရှုရန် (ကလာပ)

နှလုံးဘူးအတွင်း ဓာတ်စိုက်ပါ။ ဘဝင်အကြည်နှင့် ရုပ်ကလာပ်မှုန်တို့ကို မြင်လာသောအခါ ရုပ်ကလာပ်မှုန်ကလေး ၁ ခုကို စိုက်ကြည့်လိုက်ပါ။ တလှုပ်လှုပ်နှင့် ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ (ရုပ်မှုန်ကလေး ၁ ခု၏ လှုပ် ၁ ချက်၌ အဖြစ်ရော အပျက်ရော ပါသည်ဟု သိထားလိုက်ပါ။ ဒါ့ကြောင့် ရုပ်မှုန်ကလေး၏ သူ့အလိုလိုလှုပ်ဟု ရှေ့ ၁ လုံး ဖြစ်ပျက်ပြီးမှ နောက် ၁ လုံးထပ်၍ ဖြစ်ပျက်၊ နောက် ၁ လုံးထပ်၍ ဖြစ်ပျက်ဟု ဒီနေရာတွင်ပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်ပျက်နေပေသည်ဟု လက်ခံ၍ လာအောင် ကြည့်ထားပါ။

နာမ်ကို ပြောင်းရန် ထိုရုပ်မှုန်ဖြစ်ပျက်ကလေးသည် နာမ်မှာ လာ၍ ထင်ခြင်းကြောင့် ထိုရုပ်မှုန်ဖြစ်ပျက်ကို သိသော အသိစိတ်သည် ဖြစ်၍နေရခြင်းဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ထိုရုပ်မှုန်ဖြစ်ပျက်ကလေးကို (ရုပ်ဟု အာရုံမပြုတော့ဘဲ) သူ့အလိုလို ဖြစ်ပျက်နေသော (နာမ်ဖြစ်ပျက်ကလေးဟု အာရုံပြု၍) ဉာဏ်နှင့်ပြောင်းလိုက်ပါ။

ထိုသူ့အလိုလို ဖြစ်ပျက်နေသော နာမ်အစဉ်ကိုပင် မနော ၁ ကြိမ်၊ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် ပေါင်း နာမ်ဝီထိ ၁၀ ကြိမ်ဟု အကြိမ်ကြိမ်လေ့ကျင့်ပါ။ အံကျ၍သွားပါလျှင် အနိစ္စဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် မနော ၁၊ ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် သူ့အလိုလို ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးသွားပြီဟု ဉာဏ်နှင့် ပိုင်းဖြတ်လိုက်ပါ။ ဒုက္ခဟု၊ အနတ္တဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ဝီထိစိတ် ၁၀ ကြိမ်စီတို့ သူ့အလိုလိုကုန်ဆုံးကို လေ့ကျင့်ပါ။ (ရုပ်မှုန်ဖြစ်ပျက် ၁ ချက်လျှင် မနောဝီထိစိတ် ၁၀ ကြိမ်ဟု သညာပြုပါ။)

အနုပဒဝိပဿနာ

ဤသို့ အပေါင်းအစုလိုက် လေ့ကျင့်၍ရသွားလျှင် ဖဿဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် သူ့အလိုလို ၁၀ ကြိမ် ကုန်ဆုံး၊ ဝေဒနာ ၁၀ ကြိမ်၊ သညာ ၁၀၊ စေတနာ ၁၀၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတာ၊ မန သိကာရ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ အဓိမောက္ခ၊ ဝီရိယ၊ ၁၀ ကြိမ်စီ (ကုသိုလ် အတွက်) ပီတိဆန္ဒမှစ၍ သဒ္ဓါပညာအုပ်စု ၃၄ လုံးအထိ ၉ ကြိမ်စီ တို့ကို အကျယ်ဖြန့်၍ရပါ။

အကုသိုလ်အတွက် လောဘဒိဋ္ဌိမာနတို့၌ ဇော စိတ် စေတသိက် ၂၀ စီ၊ တဒါရုံ ၁၂၊ ဒေါသဇော၌ ၁၈၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ တစ်လဲစီထည့်၍ ၁၉ စီ၊ တဒါရုံ ၁၁ စီဖြန့်ရပါ။ မောဟ ဥဒ္ဓစ္စဇော ၁၆၊ ဝိစိကိစ္ဆာဇော ၁၆၊ တဒါရုံ ၁၁ စီရပါ။

ရှေးကဆိုခဲ့သော ရုပ်ကလာပ်အမှုန်ကို အမှီပြု၍ မနောဝီထိ စဉ်တို့ကို အပေါင်းအစုလိုက်လည်းကောင်း၊ အစိတ် အစိတ်လည်း ကောင်း၊ ရှု၍ ကျေညက်၍သွားပါလျှင် ကလာပ်မှုန်ကလေးတစ်ခု၏ အဖြစ်အပျက်နှင့် ပြိုင်၍ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းရှိသော မနောနာမ် ဝီထိစဉ် ကို သညာ၊ ပညာတို့ဖြင့် ရှုခြင်း၊ ရုပ်၊ နာမ် ခွဲခြင်း၊ ခန္ဓာ ဖွဲ့ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်၍ လက္ခဏာတင် ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ရုပ်ကလာပ်မှုန်ကလေး ဖြစ်ပျက် ၁ ချက်နှင့် မနော ၁၊ ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်တို့၏ဖြစ်ပျက် ၁၀ ချက်တို့သည် ညီမျှကြပေ ကုန်၏။ (ဒါ့ကြောင့် ရုပ်သက် ၁ ချက်နှင့် နာမ်သက် ၁၀ ချက် တို့သည် ပြိုင်ဖြစ်၍ ပြိုင်ချုပ်ကြလေကုန်၏။) ဒါ့ကြောင့် ထို ရုပ်ကလာပ်မှုန်ကလေး၏ လှုပ်ခနဲ ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်လိုက်သည်နှင့် မနော ၁၊ ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂၊ မနောဝီထိ ၁၀ ကြိမ်တို့သည်လည်း

ပြင်၍ ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး၍ သွားပေသည်ဟု သညာ ပညာတို့ဖြင့် သိပါ၊ ရှုပါ၊ (ရုပ်သည် အချုပ်နေ့၍ နာမ်သည် အချုပ်မြန်ခြင်းကြောင့် ၁ ချက်နှင့် ၁၀ ချက် ညီမျှခြင်းဖြစ်သည်။)

ရုပ်နာမ်ခွဲ ခန္ဓာဖွဲ့

ထိုရုပ်မှုန်တစ်ခုနှင့်နာမ်ဝီထိ ၁၀ ချက်တို့ကိုပင် ရုပ်မှုန် ကလေးက ရုပ်တရား၊ ဝီထိစိတ်၊ စေတသိက် ၁၀ ချက်က နာမ်တရား ဟု ရုပ်နာမ်ခွဲပါ။ တစ်ခါ ရုပ်မှုန်ကလေးက ရူပက္ခန္ဓာ၊ ထိုနာမ်ဝီထိ ၁၀ ချက်မှာပါသော အသိစိတ် အသီးသီးက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ စေတသိက် အသီးသီးတို့၌ပါဝင်သော ဝေဒနာ အသီးသီးက ဝေဒနာ က္ခန္ဓာ၊ သညာ အသိသီးက သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာသညာမှ ကြွင်းသော ဖဿစသော စေတသိက်အသီးသီးတို့က သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟု ခန္ဓာဖွဲ့၍ ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာတင်ရှုပါ။ မှတ်ချက်။ ။ ဝတ္ထုရုပ်အပေါ်၌ ဝိညာဉ်၏ မှီ၍ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုရာ၌ ကပ်၍ ထပ်၍ မှီခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဆရာကို တပည့်က မှီခြင်းသဘော မျိုးသာ ဖြစ်သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရုပ်တို့သည်လည်း ဝိပဿနာအရှုခံတွင် ပါဝင်သည်ဖြစ်၍ အကြောင်းနှင့်တကွသော ရုပ်နာမ်တို့ကို လည်း ကောင်း၊ အချင်းချင်း ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု သဘောတို့ကိုလည်း ကောင်း ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟပိုင်း၌ လေ့ကျင့်ခဲ့သည့်အတိုင်း (အဝိဇ္ဇာသည် ရုပ်နာမ်ပရမတ္ထသဘောတို့ကို အမှန်အတိုင်း မသိ၍ တွေဝေမှု) သင်္ခါရသည် ဘဝအသစ်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် တို့ကို ပြုလုပ်မှု) (ဝိညာဏ်သည် ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် တွယ်

စပ်မှု စသည်ဖြင့်) (လ) ကမ္မဘဝသည် နောင်တစ်ဖန် ဘဝအသစ် ဖြစ်စေရန် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို ပြုလုပ်မှု။ ဇာတိသည် ဘဝ အသစ် တစ်ဖန်ဖြစ်မှု၊ ဇရာမရဏသည် အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ သောက စိုးရိမ်ခြင်း၊ ပရိဒေဝ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဒုက္ခ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ဒေါမနဿ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ဥပါယာသ ပြင်းစွာ ပူလောင်ခြင်းဟူသော ချမ်းသာ မဖက် သက်သက်သော ဆင်းရဲအစုတို့ကို အသိသီး အာရုံပြု၍ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၍ -

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည်။ အဝိဇ္ဇာက အကြောင်း၊ သင်္ခါရက အကျိုး၊ အကြောင်းလည်း ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အကျိုးလည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ် ဖြစ်သည်။ သင်္ခါရက အကြောင်း၊ ဝိညာဏ်က အကျိုး၊ အကြောင်း လည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အကျိုးလည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ ဤကဲ့သို့ပဲ (လ) ကမ္မဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်သည်။ ကမ္မဘဝက အကြောင်း၊ ဇာတိ (ဥပပတ္တိဘဝ)က အကျိုး၊ အကြောင်းလည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ အကျိုးလည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်။ ဇာတိကအကြောင်း၊ ဇရာမရဏကအကျိုး၊ အကြောင်းလည်းအနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အကျိုးလည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟူ၍ ရံခါ အနိစ္စ၊ ရံခါ ဒုက္ခ၊ ရံခါ အနတ္တသဘောတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ တစ်လှည့်စီရှုပါ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အင်္ဂါရပ် တစ်လုံးစီတို့ကို ရှုပြီးသောအခါ သွားချင်စိတ်ကြောင့် သွားရပ်ဖြစ်တယ်။ သွားချင်စိတ်က အကြောင်း၊ သွားရပ်ကအကျိုး၊ အကြောင်းလည်း ဖြစ်ပျက်အနိစ္စ၊ အကျိုးလည်း ဖြစ်ပျက်အနိစ္စ။ ထိုင်ချင်စိတ်ကြောင့် ထိုင်ရပ်ဖြစ်တယ်၊ ထိုင်ချင်စိတ်က အကြောင်း၊ ထိုင်ရပ်က အကျိုး။ အကြောင်းလည်း ဖြစ်ပျက်၊ အကျိုး

လည်းဖြစ်ပျက် ထိလိုသိတယ်၊ ထိတာက အကြောင်း၊ သိတာက အကျိုး၊ ဤကဲ့သို့ လောကအတွင်း၌ တွေ့သမျှသော သဘောတရား တို့ကို ကြောင်းကျိုးမြင်အောင်ကြည့်ပြီး လက္ခဏာတင်ရပါ။

ပဉ္စဒွါရဝီထိ အကျဉ်းရှုရန်

ရှေ့ပိုင်းက မိမိတို့ နာမ်တရားများကို သိမ်းဆည်းခဲ့စဉ်က အာယတန ဒွါရအလိုက် နာမ်တရားများကို ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းခဲ့သဖြင့် ယခုလည်း အာယတန ဒွါရအလိုက်ပင် ရှုကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယှဉ်ဖက် သမ္ပယုတ်တရားတို့နှင့်အတူ ဖြစ်သော ဝီထိစိတ္တက္ခဏတို့ နှင့်လည်းကောင်း၊ ဝီထိစိတ်တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား၌ ရှိကြကုန်သော ဘဝင်စိတ္တက္ခဏတို့၌လည်းကောင်း၊ စိတ္တက္ခဏတစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်ပျက်နေမှုသဘောကို အာရုံယူ၍ အနိစ္စ အနိစ္စဟုရှုပါ။ စက္ခုဒွါရ ဝီထိစသော ထိုထိုဝီထိတို့၌ ကုသိုလ်ဇောအကုသိုလ်ဇောတို့ကို ကုန်စင် အောင်ရှုပါ။ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ သဏ္ဌာန်နှစ်မျိုးစလုံးတို့၌ရှုပါ။ အနီးမှ စ၍ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ တစ်လှည့်စီ ကြိမ်ဖန်များစွာ ရှု၍ အရှိန်ရလာ သောအခါ တစ်စတစ်စ တိုးချဲ့၍ တိုးချဲ့၍ ၃၁ ဘုံလုံးကို ခြုံငုံ၍ လည်းကောင်း၊ အနန္တစကြဝဠာတိုင်အောင် ခြုံငုံ၍လည်းကောင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ အနိစ္စလက္ခဏာတင်၍ရှုပါ။

ယင်းနာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း ဒဏ်ချက်ဖြင့် အမြဲမပြတ် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခံနေရသော သဘောကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၍ ဒုက္ခ ဒုက္ခဟု ရှုပါ။

နာမ်တရားတို့၌ မပျက်မစီး ခိုင်မာသော အနှစ်သာရ အတ္တ မရှိမှုသဘောကို အာရုံပြု၍ အနတ္တ အနတ္တဟုရှုပါ။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ

သန္တာန်နှစ်မျိုးလုံးတို့၌ ရူပါရုံလိုင်းစသည့် (၆) လိုင်းလုံးဝယ် ကုသိုလ်
ဇောအုပ်စု အကုသိုလ်ဇောအုပ်စုတို့ကို ကုန်စင်အောင်ရှုပါ။ ထိုသို့
ရှုရာတွင် -

- ၁။ ရူပါရုံကို အာရုံယူသည့် စက္ခုဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ
- ၂။ သဒ္ဓါရုံကို အာရုံယူသည့် သောတဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ
- ၃။ ဂန္ဓာရုံကိုအာရုံယူသည့် ဃာနဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ
- ၄။ ရသာရုံကို အာရုံယူသည့် ဇိဝှါဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ
- ၅။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို အာရုံယူသည့် ကာယဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ
- ၆။ ဓမ္မာရုံကို အာရုံယူသည့် မနောဒွါရဝီထိ

ဤဝီထိများကို (နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းတွင် တင်ပြထားသည့်
ဇယားအတိုင်း) အစဉ်အတိုင်း ကုန်စင်အောင်ရှုပါ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်
သင်္ခါရတရားတို့ကို လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ အကွက်စေ့အောင်
ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ဤသို့ ဝီထိစဉ်တို့ကို ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊
အသုဘဟူ၍ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် ရှုပြီးသည်ရှိသော် နှလုံးဘူးအတွင်း
၌ ဟဒယဝတ္ထုဘဝင်အကြည် ဝီထိအသိစိတ်တို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု
အမှီပြု၍ ဖြစ်ပုံတို့ကို ဉာဏ်မှာ လက်ခံ၍လာအောင် သညာရှေ့ပြေး၍
ရှုကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

ရင်ရိုးဆုံ၏ အောက်နား၌ရှိသော ရင်ချိုင့်နှင့် တည့်တည့်မှာ
ဓာတ်စိုက်ပါ။ အကြည်မပါသော ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှုန်ကလေးတွေနှင့်
တဖျပ်ဖျပ်တောက်နေသော ဘဝင်အကြည်ကလေးတွေသည် ရော၍
နေသော “အပြင်ကလေး” ကိုတွေ့လိမ့်မည်။ (အကယ်၍ မတွေ့လျှင်
ရင်ရိုးဆုံပေါ်၌ ဓာတ်စိုက်ပါ။) တွေ့သောအခါ ဝီထိစဉ် အသိစိတ်တို့

သည် ဤအကြည်ပြင်ကလေးကိုမှီ၍ ဖြစ်နေပေသည်ဟု သညာနှင့် အမှတ်ပြုနေပါ။ ကြာသော် ဤအကြည်ပြင်ကလေးနားတဝိုက်မှ ဝီထိစိတ်တို့ ဖြစ်နေပေသည်ဟု တဖြည်းဖြည်းနှင့် လက်ခံ၍ ခံ၍ လာလိမ့်မည်။

ခန္ဓာဖွဲ့ရန်

ယောဂီသည် ဝီထိစဉ်အလိုက် နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းဇယားများကို ပြန်၍ကြည့်ပါ။ သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် မဟာ ကုသိုလ်ဇော စောသော စက္ခုဒွါရဝီထိ၊ မနောဒွါရဝီထိတို့ကို ပြန်၍ အာရုံယူထားပါ။ စိတ္တက္ခဏ အသီးသီး၌ တည်ရှိသော -

၁။ မှီရာဝတ္ထုရုပ် ၅၄နှင့် ရူပါရုံက ရူပက္ခန္ဓာ။

၂။ ဝေဒနာအသီးသီးက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ။

၃။ သညာအသီးသီးက သညာက္ခန္ဓာ။

၄။ ကြွင်းစေတသိက် သင်္ခါရတရားစု အသီးသီးတို့က သင်္ခါရက္ခန္ဓာ

၅။ အသိစိတ် ဝိညာဏ် အသီးသီးက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။

ဤသို့လျှင် ရုပ်တရားက ၁ ပုံ၊ နာမ်တရားက ၄ ပုံ ပုံ၍လည်း လက္ခဏာယာဉ်သုံးချက် တစ်လှည့်စီတင်၍ရူပါ။ ဤသို့ ဝီထိအသီးသီးတို့၌လည်း အလားတူ ခန္ဓာ ၅ ပါးနည်းဖြင့် ဝိပဿနာ ရှုပါ။ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း ဇယားများတွင် တင်ပြထားသည့် အတန်း တိုင်း အတန်းတိုင်း၌ ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်းမှသည် မနောဒွါရဝီထိ တဒါရုံ တိုင်အောင် -

၁။ ရုပ်သက်သက်ကို တိုးလျှိုးပေါက် ရူပက္ခန္ဓာဟု

၂။ ဝေဒနာသက်သက်ကို

၃။ သညာသက်သက်ကို

၄။ စေတသိက်သင်္ခါရသက်သက်ကို

၅။ ဝိညာဏ်သက်သက်ကို

တိုးလျှိုးပေါက် တန်းလုံးပေါက် လက္ခဏာတင်၍ရပါ။ ဝိထိ
စိတ် ဝိထိမုတ်စိတ် ၂ မျိုးလုံးသော ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့ကို လက္ခဏာ
တင်၍ရပါ။ ရုပ်နှင့်နာမ်ကိုလည်းတွဲ၍ရပါ။

၁။ မှီရာဝတ္ထုရုပ်နှင့် အာရုံဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။

၂။ စိတ္တက္ခဏတိုင်း၏ စိတ် စေတသိက် နာမ်တရားစုဖြစ်ပျက်
အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။

၃။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဆင်ခြင်စိတ္တက္ခဏ၌ မှီရာဝတ္ထုရုပ် ၅၄ မျိုး
နှင့် ရူပါရုံလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။

နာမ်တရား ၁၁ လုံးလည်းဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ
ဟူ၍ ဒွါရ ၆ ပါးလုံး၌ရပါ။ ဤသို့ ရုပ်သက် နာမ်သက် ရုပ်နာမ်
သက်သက်တို့ကိုရပါ။

ရဟန်းတို့ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် ထိုကဲ့သို့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တတို့သာ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် သင်ချစ်သားတို့သည်

၁။ အတိတ်ရုပ်တရား

၂။ အနာဂတ်ရုပ်တရား

၃။ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်တရား

၄။ အဇ္ဈတ္တရုပ်တရား

၅။ ဗဟိဒ္ဓရုပ်တရား

၆။ ဩဠာရိကရုပ်ကြမ်း၊

၇။ သုခုမရုပ်တရား

၈။ ဟိနယုတ်ညံ့သောရုပ်တရား

- ၉။ ပဏီတမွန်မြတ်သောရုပ်တရား
- ၁၀။ ဒူရ ဝေးသောရုပ်တရား
- ၁၁။ သန္တိက နီးသောရုပ်တရားကိုပင်ဖြစ်စေ

ဤ ၁၁ မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေသော ရုပ်တရားအားလုံးကို ဤရုပ်တရားသည် ငါ၏ရုပ်တရားမဟုတ်၊ ဒုက္ခဟု။ ဤရုပ်တရားသည် ငါမဟုတ် အနိစ္စဟု။ ဤရုပ်တရားသည် ငါ၏အတ္တမဟုတ် အနတ္တဟုရှုပါ။

အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်

ပဋိသန္ဓေမှ စုတိတိုင်အောင်ရှုရန်

ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိစိတ်တို့ ဆိုသည်မှာ ဘဝတစ်ခု၌ အစဦးဆုံးဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်ကိုပင် ပဋိသန္ဓေစိတ်ဟု ခေါ်သည်။ ယခု ဘဝ၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်ကိုပင် စုတိစိတ်ဟုခေါ်သည်။ ပဋိသန္ဓေ စုတိတို့၏ အလယ်၌ ဝီထိစိတ် မဖြစ်သောအခါ ဘဝမပြတ်ရအောင် ဆက်၍ဖြစ်နေသောစိတ်ကို ဘဝင်စိတ်ဟုဆိုသည်။ ယခု မိမိ၏နှလုံးဘူးအတွင်း၌ တွေ့နေရသော ဘဝင်အကြည်သည်ပင် ဘဝင်စိတ်ဖြစ်သည်။

ဒါကြောင့် အတိတ်ဘဝက အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ယှဉ်ဘက်စေတသိက်များနှင့် ဟဒယ ကာယ ဘာဝ ရုပ်ကလာပ် ၃ ခုတို့သည် ယခုဘဝ၌ အစဦးဆုံးပြိုင်၍ ဖြစ်ကြသည်။ ဒါကြောင့် ယခု နှလုံးဘူးအတွင်း၌ တွေ့နေရသော ဘဝင်အကြည်စိတ် စေတသိက်တို့နှင့် ၊ ရုပ်ကလာပ် ၃ ခုတို့ကို

အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ နေစဉ်အချိန်ကို လှမ်းအာရုံယူ၍ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ စုတိစိတ် ရှုဟုဆိုရာ၌လည်း ယခုဘဝ၏ နောက်ဆုံးအချိန်ကို လှမ်းအာရုံယူ၍ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ဘဝတစ်လျှောက် အတွင်း၌ ဖြစ်ကြသော ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိစိတ်တို့၏ -

၁။ ရုပ်သက်သက်ကို လက္ခဏာသုံးချက် တစ်လှည့်စီတင်၍

၂။ နာမ်သက်သက်ကို လက္ခဏာသုံးချက် တစ်လှည့်စီတင်၍

ခပ်စိတ်စိတ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ဝိပဿနာရှုပါ။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓတို့၌လည်း လက္ခဏာတင်၍ရှုပါ။

ကြောင်းကျိုးဆက် လက္ခဏာတင်ရန် မိမိယခုရထားသော ဝိပါက ဝဋ်ဆင်းရဲကြီး၏ ဆင်းရဲပြီး တွန်းကန်ပေးမှုကြောင့် စိတ်မှာ ပူလောင်သော ကိလေသဝဋ်ဖြစ်။ ဝိပါကဝဋ်ကအကြောင်း ကိလေသ ဝဋ်ကအကျိုး အကြောင်းလည်း ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အကျိုးလည်းဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။

ကိလေသဝဋ် ပူလောင်၍ တွန်းကန်မှုကြောင့်လည်း ပြုလုပ်မှု ကမ္မဝဋ်ဖြစ်။ ကိလေသဝဋ်က အကြောင်းကမ္မဝဋ်ကအကျိုး။ အကြောင်းလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အကျိုးလည်း ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ ဤသို့ လက္ခဏာသုံးချက်တင်ပါ။

ဤကဲ့သို့ပဲ အနာဂတ်ဘဝမှာလည်း ဝိပါက၊ ကိလေသ၊ ကမ္မ၊ အတိတ်ဘဝဘက်၌လည်း ဝိပါက ကိလေသ ကမ္မ လက္ခဏာ တင်ပါ။ အတိတ်ဘဝ ရုပ်နာမ်အစုအပုံကိုစွဲ၍ (ကိလေသကမ္မ ပေါင်း၍) အတိတ်အကြောင်းဖြစ်၊ အတိတ်အကြောင်းကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကို စွဲ၍ အနာဂတ်ဘဝအကျိုးတို့ကို ကြောင်းကျိုးဆက်လက္ခဏာတင်ပါ။

လက္ခဏာတို့၏ အင်အား

ဝိပဿနာရှုပွားသုံးသပ်ရာ၌ အရှိန်အဝါအားကောင်းအောင် ဝိပဿနာဉာဏ် ၁ ပါးကို ကျန်အနုပဿနာဉာဏ် ၂ ပါးတို့က အားကြီးသော မှီရာ ဥပနိဿယ ပစ္စယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေးမှသာ ထိုအနုပဿနာဉာဏ်သည် စူးရှ ထက်မြက် ရဲရင့်လာနိုင်၏။ ထိုစူးရှ ထက်မြက်သော ဉာဏ်သည်သာ ကိလေသာကို ဖြိုခွဲဖျက်ဆီးနိုင်၏။

ဒါ့ကြောင့် အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် ၂ ပါး တို့က အားကြီးသော မှီရာ ဥပနိဿယကျေးဇူးပြုပေးမှုကို ဆက်ခံရသော အနတ္တာ အနုပဿနာဉာဏ်သည် ထက်မြက်စူးရှရဲရင့် လာ၏။ သန့်ရှင်းလာ၏။

ဤသို့ အနိစ္စာ နုပဿနာ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်တို့ဖြင့် ကြိတ်ချေပြီးသောအခါ ယင်းသင်္ခါရတရားတို့ကိုပင် တစ်ဖန် အနတ္တ ဖြင့် ကြိတ်ချေပေးပါ။ အနတ္တဉာဏ်ကို ဦးစားပေးရှုပါ။ ထိုအခါ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်သည် ရင့်ကျက်လာ၍ သင်္ခါရ တရားတို့ အပေါ်၌ ဒိဋ္ဌိစွဲကို ပယ်ခွာနိုင်၏။ ခပ်သိမ်းသော ဒိဋ္ဌိမှန်သမျှတို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိလျှင် အရင်းခံရှိကုန်၏။ အနတ္တဉာဏ်ကလည်း အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ပယ်ခွာနိုင်၏။

တစ်ဖန် ဒုက္ခာ နုပဿနာနှင့် အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်တို့၏ အားကြီးသော ဥပနိဿယ သတ္တိထူးကြီး၏ အရှိန်အဝါကို ဆက်ခံ လိုက်ရသော အနိစ္စာ နုပဿနာဉာဏ်သည် ထက်မြက်စူးရှလာ၏။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခာနုပဿနာ အနတ္တာ နုပဿနာဉာဏ်တို့ဖြင့် ကြိတ် ချေပြီးသောအခါ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့်လည်း ကြိတ်ချေပေးပါ။ ဦးစားပေးရှုပါ။ ထိုအခါ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ထက်မြက်စူးရှလာ ၏။ ဒါ့ကြောင့် ထိုအနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်က မာနစွဲကို ပယ်ခွာနိုင်၏။

တစ်ဖန် အနိစ္စာနုပဿနာနှင့် အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ် နှစ်ပါးတို့က အားကြီးသော မှီရာဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု ပေးမှုကို ဆက်ခံလိုက်ရသော ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်သည် ထက်မြက် စူးရှလာ၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်တို့ဖြင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ကြိတ်ချေ၍ ယင်း သင်္ခါရတရား တို့ကိုပင် ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ထပ်မံ၍ ကြိတ်ချေ ပေးပါ။ ဦးစားပေးရှုပါ။ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်သည် ရင့်ကျက်လာ၍ သင်္ခါရတရားတို့အပေါ်၌ (ငါ့ဟာ ငါ့ဟာ) ဟု စွဲငြိနေသော တဏှာ ကို (တဏှာနိ ကန္တိကို) ကုန်ခန်းစေနိုင်၏။

ဤသို့ အကွက်စေ့အောင် ရှုပွားပြီးသောအခါ မိမိနှစ်ခြိုက်ရာ လက္ခဏာ တစ်ပါးပါးကို ဦးစားပေး၍ အချိန်ကြာကြာရှုပါ။ ယင်း အနုပဿနာဉာဏ် အားမကောင်းပါက ကျန်လက္ခဏာများကို ထပ်မံ ရှုပေး၍ အရှိန်အဝါယူပါ။

ရုပ်ကိုနာမ်ပြောင်း၍ အကျယ်ရှုရန်

ဝီထိစဉ်အသိစိတ်တို့ကို အကျယ်ဖြန့်၍ ရှုနိုင်ရန် ရုပ်အာရုံ တို့သည် နာမ်မှလာ၍ ထင်ခြင်းကြောင့် ထိုရုပ်အာရုံကို သိသော အသိနာမ်တို့သည် ဖြစ်ရပေတော့၏။ ဒါ့ကြောင့် ထင်လာသော ရုပ်အာရုံကို ရုပ်ဟု အာရုံမပြုတော့ဘဲ ထိုရုပ်ကိုသိသော အသိနာမ်တို့ ဟုသာ အာရုံပြု၍ ရုပ်ရှုကွက်ကို အသိနာမ်ရှုကွက်ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ပြောင်းလိုက်ရမည်ဖြစ်သည်။

ယခုအချိန်မှစ၍ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်နှင့် ကပ်ယှဉ်၍ နာမ် ဝီထိစဉ်ကို အကျယ်ဖြန့်၍ ရှုတော့မည်ဖြစ်သောအခါ ခန္ဓာကိုယ်

တစ်ခုလုံးကိုခြုံ၍ ကလာပ်မှုန်တို့ကို မြင်အောင်ရှုပါ။ နောက်နှလုံးဘူး
အတွင်းသို့သွား၍ အရောင်တဖြတ်ဖြတ် ဖြစ်၍နေသော ဘဝင်အကြည်
နှင့် ရုပ်ကလာပ်အမှုန်တို့ကို မြင်အောင်ရှုပါ။ နောက်ကလာပ် တစ်မှုန်
ကို စိုက်၍ရှုပါ။ သူ့အလိုလို တဖြုတ်ဖြုတ်နှင့် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို
တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဒီအခါ ထိုကလာပ်မှုန် အဖြစ်အပျက်လေးကို အသိ
နာမ် ဖြစ်ပျက်ကလေးဟု ဉာဏ်နှင့် ပြောင်းလိုက်ပြီးလျှင် ထို သူ့
အလိုလို တဖြုတ်ဖြုတ် အသိနာမ်ဖြစ်ပျက်ကလေးကို မနော (၁)
ကြိမ်၊ ဇော (၁၊၂၊၃၊၄၊၅၊၆၊၇) ကြိမ်၊ တဒါရုံ (၁၊၂) ကြိမ်ပေါင်း
ဝီထိစိတ် (၁၀) ကြိမ်၊ (၁၀)ကြိမ်ဟု ဉာဏ်နှင့် ပိုင်းဖြတ်၍ ပိုင်းဖြတ်
၍ လေ့ကျင့်ပါ။ လေ့ကျင့်၍ ဉာဏ်မှာ လက်ခံလာသောအခါ -

ထိုမနောအသိစိတ် စေတသိက် (၁၂) လုံးတစ်စု တစ်ပြိုင်
နက်ဖြစ်ပျက်၊ ဇောအသိသီး၌ စိတ်စေတသိက် (+၃၄) လုံး တစ်စုစီ
တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၊ တဒါရုံ အသီးသီး (+၃၄) လုံး
တစ်စုစီ တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟုရှုပါ။
ဤသို့ အပေါင်းအစုလိုက် (၁၊၂) ခေါက်လောက်ရှုပြီးလျှင် ထိုဝီထိ
စိတ်တို့နှင့် ယှဉ်၍ ဖြစ်ကြသော ဖဿ၊ ဖဿဟု (၁၀) ကြိမ်၊
ဝေဒနာ ဝေဒနာဟု (၁၀) ကြိမ်၊ သညာ (၁၀) ကြိမ်၊ စေတနာ၊
ဧကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတ၊ မနသိကာရ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ အဓိမောက္ခ၊
ဝီရိယတို့ကို (၁၀) ကြိမ်စီရှုပြီးလျှင် (အကောင်းအုပ်စုအတွက်)
ပီတိ၊ ဆန္ဒမှ စ၍ သဒ္ဓါ ပညာအုပ်စု၊ စေတသိက်တို့ကိုလည်း
ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်တို့နှင့်ယှဉ်၍ (၉) ကြိမ်စီတို့ကိုလည်း
လက္ခဏာတင်၍ရှုပါ။ (ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ သူ့အလိုလို ဖြစ်ပျက်
ဖြစ်ပျက်နှင့် ဖြစ်နေသလို ဝီထိစိတ် စေတသိက်တို့သည်လည်း သူ့
အလိုလို ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နှင့် ဖြစ်နေပေသည်ကို အာရုံပြု လေ့ကျင့်ပါ။

ဆိုခဲ့တဲ့ အကောင်းအုပ်စု ရှုပ် နမူနာအတိုင်း စက္ခုအကြည် ကို ဓာတ်ခွဲ၍ နှလုံးဘူးအတွင်း ဘဝင်အကြည်ပေါ်သို့ လှမ်းယူ၍ စက္ခုအကြည်ကို အကြည်ဟု သိသော မနောအသိ (၁) ကြိမ်၊ ဇောအသိ (၇) ကြိမ်၊ တဒါရုံအသိ (၂) ကြိမ် တို့ကို အပေါင်းအစုမှ အစိတ်အစိတ်အထိ ဖြန့်၍ရှုပါ။ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ အကြည် တို့ကိုလည်း အပေါင်းအစုမှ အစိတ်စိတ်အထိ ဖြန့်၍ရှုပါ။ ရုပ်အစစ်များကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း နှလုံးဘူးအတွင်း မကောင်းအုပ်စု အကုသိုလ် ဇောဝီထိများကိုလည်း နည်းမှီး၍ရှုပါ။

မှတ်ချက်။ ။ သူ့အလိုလို ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နှင့် ဖြစ်၍ ကုန်ဆုံးနေသည်ကို ရှုတတ်သွားသောအခါ ကောင်းသောအာရုံကို တွေးလိုက်သည်နှင့် အကောင်းဝီထိစဉ်တို့ကို သူ့အလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာ ကုန်ဆုံး ဖဿဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်ဆုံး။ မကောင်းဝီထိစဉ်ကို တွေးလိုက်သည်နှင့် မကောင်းဝီထိစဉ် ဖြစ်ပေါ်လာ သူ့အလိုလိုကုန်ဆုံး အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ဆိုင်ရာစေတသိက်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာ ကုန်ဆုံးသွား၍ တစ်လုံးစဉ်လိုက်၍ အားစိုက်ပြီး ရှုစရာ မလိုတော့ပါ။ (ဝီထိစိတ်အစဉ်သဘောသည် ရှေ့စိတ် ၁ လုံး ဖြစ်ပျက် မရှိပြီးမှ နောက်စိတ် ၁ လုံးဖြစ်ပျက် နောက်စိတ် ၁ လုံးဖြစ်ပျက်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ရူပါရုံ အရောင်လိုင်းအကောင်းအုပ်စုရှုပ်

ဤကဲ့သို့ မနောဒွါရိက ဇောဝီထိ အကောင်းအုပ်စု မကောင်းအုပ်စုတို့ကို အပေါင်းအစုမှ အစိတ်အစိတ်အထိ ရှုမှတ်ပွားများလို့ ကျေညက်သွားပါလျှင် ရူပါရုံအရောင်လိုင်းက အကောင်းအုပ်စု စက္ခု

ဒွါရဝီထိနှင့် မနောဒွါရဝီထိဖြစ်၍ နောက်စက္ခုဒွါရ ဝီထိယူခဲ့သော အာရုံကိုပင် ဆက်လက်၍ ယူသော တဒနဝတ္ထက မနောဒွါရဝီထိ ဘဝင်များခြားလျက် သုဒ္ဓမနောဒွါရဝီထိတို့သည် များစွာ ဖြစ်နိုင်ကြ လေသည်။ ဤ၌ကတော့ စက္ခုဒွါရဝီထိနှင့် မနောဒွါရဝီထိ နှစ်ဝီထိ တွဲတို့ကိုပဲ ပုံစံအဖြစ် ရှုပွားရမည်ဖြစ်သည်။

စက္ခုဒွါရနှင့် မနောဒွါရ ၂ ခုတို့ပြိုင်၍ ထင်မြင်လာအောင် ဓာတ်စိုက်ပါ။ စက္ခုဒွါရ၊ မနောဒွါရ ၂ ခုတို့မှ ရူပါရုံအရောင်တို့သည် ပြိုင်၍ ထင်လာသောအခါ [စက္ခုဒွါရဝီထိ ၁၄ ကြိမ်နှင့် ဘဝင် ၁ ကြိမ်ခြားလျက် မနောဝီထိ (၁၀) ကြိမ်ပေါင်း ၂၅ ကြိမ်တို့ကို] ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိဇ္ဈိင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် ဘဝင် ၁။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၁။ ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်ဟု(သို့မဟုတ်) ဆင်ခြင်၊ မြင်သိ၊ လက္ခ၊ စုံစမ်း၊ ဆုံးဖြတ်၊ ဇောအရှိန်ပြင်းစွာခံစား၊ တဒါရုံလျော့ရဲစွာခံစား၊ ဘဝင်၊ ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်၊ ဇောခံစား၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်တို့ ပေါင်း ၂၅ ကြိမ် ကို ဉာဏ်နှင့် စဉ်ပြီး ဖဿ ၂၅ ဝေဒနာ ၂၅ စသည်ဖြင့် သဒ္ဓါ ပညာ အုပ်စု ၂၅ လုံးစီတို့ကိုဖြန့်ရှု၍ ၂၅ လုံး ၁ တန်းအဆုံးတွင် လက္ခဏာတင်၍ တင်၍ ရှုပွားပါ။ ဤကဲ့သို့ ၂ ဝီထိတွဲ ၂၅ ကြိမ် တို့တွင် စက္ခု ဝတ္ထုကိုမှီ၍ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဏ်သည် ၁ ကြိမ်သာ ပါ၍ ကျန် ၂၄ ကြိမ်တို့သည် မနောဒွါရ ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီ၍ဖြစ်သော မနော ဝိညာဏ် စိတ်တို့ဟု သတိပြု၍ ပြု၍ရပါ။ ဤကဲ့သို့ ရှုပွားလို့ ကျေညက်၍ သွားပါလျှင် တစ်ဖန်ပြန်၍ စိတ်စေတသိက်တို့ကို အစိတ်စိတ်ရှုပါ။ လက္ခဏာ ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကိုလည်း

တင်ပါ။ သဒ္ဓါရုံ အသံလှိုင်း၊ ဂန္ဓာရုံ အနံ့လှိုင်း၊ ရသာရုံ အရသာလှိုင်း၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ တွေ့ထိလှိုင်းတို့ကိုလည်းရှုပါ။

ဘုရားစသော ကောင်းသော ဣဋ္ဌာရုံကို နှလုံးသွင်းကောင်း
ခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်ဇောစောပုံ၊ ဘုရားစသော ဣဋ္ဌာရုံပင် ဖြစ်လင့်
ကစား အုတ်ပုံပဲ စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းညံ့ခြင်းကြောင့်လည်း အကု
သိုလ် ဇောစောပုံ၊ မစင်ဘင်ဘုတ်စသော မကောင်းသော အနိဋ္ဌာရုံကို
ရွံ့ဖွယ် ထို့ဟု နှလုံးသွင်း မကောင်းခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်ဇောစောပုံ၊
မစင် ဘင်ဘုတ်စသော မကောင်းသော အနိဋ္ဌာရုံကိုပင် ဓာတ်လေးပါး
အထိ အာရုံပြု ကောင်းခြင်းကြောင့်လည်း ကုသိုလ်ဇော စောပုံတို့ကို
လည်း ဉာဏ်ဖြင့် ချဲ့ထွင်၍ ရှုပါလေ။ ဤကဲ့သို့ ဝီထိစဉ် နာမ်
ကလာပ်တို့ကို ရှုမှတ်ပွားများ၍ ကျေညက်၍သွားလျှင် (အာရုံကို
ညွတ်တတ်သောကြောင့် နာမ်တရား နာမ်တရားဟု) ရှု၍ အနိစ္စ၊
ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘဟုလည်းရှု၍နေပါလေ။

သွားရင်း လာရင်း စက္ခု ရူပါရုံ စက္ခုဒွါရဝီထိရှုရန်

ဤသို့ အကြည်ကလာပ်မှုန်တို့ကို မှီ၍ ပဉ္စဒွါရဝီထိတို့ကို
ရှုကြည့်၍ ပြီးသွားလျှင် သွားရင်း လာရင်း မျက်စိနှင့် ရူပါရုံတို့
တိုက်ခတ်သောအခါ ရှေးဦးစွာ အာရုံကို မထင်မရှား ခပ်ဝါးဝါး
သိကာ နောက်မှ အာရုံကို ထင်ရှားစွာ သိမှုတို့ကို ကွဲကွဲပြားပြား
တွေ့ရှိအောင် သညာရှေ့ပြေး၍ အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ပေးပါ။ မြင်မြင်
ခြင်း မထင်မရှား ခပ်ဝါးဝါးသိခြင်းသည် စက္ခုဒွါရဝီထိဖြစ်သည်။
နောက်မှ အာရုံကို တဖြည်းဖြည်းနှင့် ထင်ရှားစွာ သိလာခြင်းမှာ
တဒနုဝတ္တက မနောဒွါရဝီထိနှင့် သုဒ္ဓမနောဒွါရဝီထိတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဤသို့ ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း အာရုံပြု၍ အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်၍ လေ့ကျင့်ပါ။

အခြားဒွါရ ဝီထိတို့၌လည်း ဤနည်းပင် ရှု၍ လေ့ကျင့်ပါ။

လောက၌ ရှိကြကုန်သော ရုပ်နာမ်သဘာဝတို့သည် ပကတိကိုက အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာတို့ ရှိနေကြသည်ကို တင်မပေးရဘဲ သူ့အလိုလို လက္ခဏာတို့ကို မြင်ရအောင် မြင်ရအောင် ဟု ရှုကြည့်ပါ။

ဒီအချိန်၌ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန်တို့ကို ရှုကို ရှုရတော့မည်။ ဒါ့ကြောင့် ကိုယ်ပေါ်၌ မာတာတွေ့လိုက်သည်နှင့် ပထဝီဓာတ် လက္ခဏာပါလားဟု သိလိုက်ပြီးလျှင် တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ သဟဇအတူဖြစ်ဘက် ဓာတ်တို့၏ အမှီခံခြင်း၊ ကိစ္စကို မြင်အောင် ကြည့်လိုက်ပါ။ အတူဖြစ်ဘက် ဓာတ်တို့ကို ပေါက်မကျရအောင် ခံထားဓာတ်ပါလားဟု မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ဒီမာပထဝီဓာတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ဖို့ရန် အတူဖြစ်ဘက် ကျန်ဓာတ်သုံးပါးတို့က ဝိုင်းဝန်းကူညီ၍ ဖြစ်ပေါ်လာရသော ဓာတ်ပါတကား ပဒဋ္ဌာန်။

အသိစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို တွေ့လိုက်သည်နှင့် အာရုံကို သိခြင်း၊ လှမ်းလှမ်းပြီးယူခြင်းလက္ခဏာ၊ သမ္ပယုတ်တတရားတို့ကို အတူ ဖြစ်နိုင်အောင် ခေါင်းဆောင်ခြင်းကိစ္စ၊ ရှေ့စိတ်နောက်စိတ်တို့ကို အဆက် မပြတ်ရအောင် ဆက်စပ်တတ်သောတရားဟု မြင်အောင် ကြည့်၊ ဒီစိတ်ဖြစ်ဖို့ရာနီးသော အကြောင်းကား စေတသိက် နာမ်နှင့်ရုပ်။

ဇဿ၊ အာရုံထင်ရှားလိုက်သည်နှင့် စိတ်နှင့်အာရုံ တွေ့ထိခြင်း လက္ခဏာ၊ စိတ်နှင့်အာရုံကို ဆက်စပ်ပေးခြင်း ကိစ္စ၊ ဝတ္ထုအာရုံ

စိတ်တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းသဘောဟု မြင်အောင်ကြည့်။ ဒီဗဿ ဖြစ်ပေါ်ဖို့ရာ ထင်လာသော အာရုံဖြစ်၏။ ပဒဋ္ဌာန်။

အဝိဇ္ဇာ ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံတို့ကို အကောင်းဟု သိမြင်နေသော အခါ ပရမတ်တရား၏သဘောတို့ကိုအမှန်အတိုင်းမသိမူ၍ အကောင်း ထင်အောင် မှောင်ချခြင်းလက္ခဏာ၊ အမှန်မသိမှု ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြင်းစွာ တွေဝေစေခြင်း ကိစ္စ၊ ~~မရမတ်တရား~~ ရူပာရုံတို့ကို အမှန်အတိုင်း မသိနိုင်အောင် ဖုံးလွှမ်းတတ်သော တရားဟု မြင်အောင်ကြည့် ပစ္စု။ အာသဝတရားလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ပဒဋ္ဌာန်။ ဤကဲ့သို့ ဓာတ်ကြီး ၄ ပါး စိတ် စေတသိက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကို လက္ခဏာရသရူပါ။

တော ၄၀ ရူက္ခက် အကျဉ်း

အနိစ္စ လက္ခဏာ ၁၀ ချက်။

၁။ အနိစ္စတော = အနိစ္စ မြဲခြင်းသဘောမရှိ၊ မမြဲ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့ သည် မဖြစ်ခင်က ရှိမနေ ဖြစ်လာပြန်တော့လည်း မမြဲ ကုန်ဆုံးသွား၍ မရှိပြန်တော့။

၂။ ပလောကတော = ပလောကံ = ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏ဟုရူ အိုနာသေတို့ဖြင့် ပြိုကွဲပျက်စီးတတ်သောကြောင့်။

၃။ စလတော = စလံ မတည်ကြည်ရွေ့လျား တုန်လှုပ်တတ်၏ဟု ရူ။ လောကဓံတို့ကြောင့် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း၊ လာဘ်ရခြင်း၊ မရခြင်း၊ အိုနာသေတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်တတ်၏။

၄။ ပဘဂ္ဂံတော၊ ပဘဂ္ဂံ = ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်လေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

- ၅။ အဒ္ဓုဝတော၊ အဒ္ဓုဝံ = အချိန်မရွေး ပျက်စီးနိုင်သော သဘောကြောင့် အနှစ်မဲ့၍ ခိုင်ခန့်သော သဘောမရှိ။
- ၆။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊ ဝိပရိနာမံ = ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဧရာအိုခြင်း ဌိကာလဖြင့်လည်းကောင်း၊ မရဏ သေခြင်း၊ ပျက်ခြင်းဘင်ကာလဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။
- ၇။ အသာရကတော၊ အသာရကံ ခိုင်မာခြင်း အနှစ်သာရမရှိ၊ အလိုလို ပျက်စီးတတ်၍ အားနည်းခြင်း၊ အကာကဲ့သို့ ပျက်စီးလွယ်ခြင်း သဘော။
- ၈။ ဝိဘဝတော၊ ဝိဘဝံ = ဆုံးရှုံးခြင်းသဘော၊ တဏှာ - ဒိဋ္ဌိ အကြောင်းခံကြောင့် ဖြစ်ပျက်၍ သွားတတ်ရကား ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းသဘော။
- ၉။ မရဏဓမ္မော မစ္စု၊ မရဏဓမ္မံ - မစ္စု - သေခြင်းသဘောရှိ၏။ သေခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ မရဏသဘော။
- ၁၀။ သင်္ခတံအကြောင်းတရားတို့သည် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ပြုပြင်အပ်သောသဘော၊ ဟေတုအကြောင်း၊ ဇနကအကြောင်း ဥပတ္တမ္မကအကြောင်း တရားတို့ ပေါင်းစုံ၍ ပြုပြင်အပ်သောကြောင့်။

အနိစ္စလက္ခဏာ ၁၀ ချက်ပြီး၏။

ဒုက္ခလက္ခဏာ ၂၅ ချက်

၁။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခံ - ယုတ်မာညစ်ဆိုး ဆင်းရဲသည့်ဒုက္ခမျိုးသာ တည်း ။

(က) ဒုက္ခဝေဒနာဟူသော ဒုက္ခ ဒုက္ခ

(ခ) သုခဝေဒနာဟူသော ဝိပရဏမဒုက္ခ

(ဂ) ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် ဝေဒနာမှ ကြွင်းသော ရုပ်နာမ် ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ ဤသုံးပါးအပေါင်း၏ တည်ရာ ဝတ္ထုအဖြစ်ကြောင့်။

၂။ ရောဂတော၊ ရောဂံ - ကျင်နာညစ်ဆိုးရောဂါမျိုးတို့သာတည်း။ အစဉ်လိုက်သော နာတာရှည်ရောဂါတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ယာပျ အနာရောဂါတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ယာပျအနာ ရောဂါနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

၃။ အဃတော၊ အကျိုးယုတ်၊ အကျိုးမဲ့တို့သာတည်း။ အကျိုးစီးပွား မဲ့ကို လွန်စွာ ဆောက်တည်တတ်သော အဃဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်။

၄။ ဂဏ္ဍတော၊ ဂဏ္ဍံ - မဖွယ်ရုပ်ဆင်း ထွတ်မြင်း အနာမျိုးသာ တည်း။ ရာဂစသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ တစ်စီစီ တစ်စစ်စစ် ယိုစီးကျစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

၅။ သလတော၊ သလံ - စူးဝင်ညစ်ဆိုး မြားညောင့်မျိုးသာတည်း။ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရဟူသော မြားညောင့်ကို အရိယမဂ်ဟူသော မွေးညှပ်နှင့်ကင်း၍ မပယ်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

၆။ အာဗာဓတော၊ အာဗာဓံ နှိပ်စပ်လွှမ်းမိုး အနာမျိုးသာတည်း။ အသည်းအသန် အနာဟူသမျှ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။

- ၇။ ဥပဒ္ဒဝတော၊ ဥပဒ္ဒဝံ လွန်စွာ ကပ်ရပ်နှိပ်စက်တတ်သော ဥပါဒ် မျိုးသာတည်း။
- ၈။ ဘယတော၊ ဘယံ - ချမ်းသာစသည်နှင့်မရော ပြန့်ပြောများပြား ကြီးမားသော ဘေးမျိုးသာတည်း။
- ၉။ ဤတိတော၊ ဤတိ - ထိတ်လန့်စဖွယ် အန္တရာယ်မျိုးသာတည်း။ ခန္ဓာတို့သည် များစွာသော ပျက်စီးခြင်းကို ဆောင်တတ်သော ကြောင့်။
- ၁၀။ ဥပသဂ္ဂတော၊ ဥပသဂ္ဂံ - တွယ်တာစွဲကပ် နှိပ်စက်တတ်သော ဥပါဒ်မျိုးသာတည်း။ အာရုံအားဖြင့် သမ္ပယုတ်အားဖြင့် ရာဂအစ ရှိသော အပြစ်ဒေါသတို့နှင့် ကပ်ညိတွယ်တာသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။
- ၁၁။ အတာဏတော - စောင့်ရှောက်မဲ့လျှင်း ဘေး၏အသင်းသာ တည်း။ ခန္ဓာတို့ကား ဖြစ်ပြီးကပျက်မြဲ ဓမ္မတာတည်း။ မပျက် အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
- ၁၂။ အလေဏတော၊ အလေဏံ - ကွယ်ရာမဲ့လျှင်း ဘေး၏အသင်း သာတည်း။ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ ကြောက်သည်ဖြစ်၍ မှီခိုကပ်ရပ် လိုသော အာသာဆန္ဒဖြင့် ခန္ဓာတို့ကို မှီခိုကပ်ရပ်ခြင်းငှာ မထိုက် တန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
- ၁၃။ အသရဏတော၊ အသရဏံ - ကိုးကွယ်ရာမဲ့လျှင်း ဘေး၏ အသင်းသာတည်း။ ခန္ဓာတို့သည်။ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာတိ၊ မရဏ စသော ဘေးဒုက္ခကို ညှဉ်းဆဲပယ်ဖျောက်တတ်သော သဘော၏ မရှိခြင်းကြောင့်။

- ၁၄။ ဝဓကတော၊ ဝဓကံ - သမ္မုတိသစ္စာ လျော်စွာပညတ် ခေါ်ဝေါ် အပ်သည့် လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ကို သုံးဖြာခဏဘင်သို့ ကျအောင် ကာလမရှည် သဏ္ဌာန်စည်၍ နာရီမလပ် အတွင် သတ်သည့် လူသတ်သည့်မျိုးရိုးသာတည်း။
- ၁၅။ အယမူလတော၊ အယမူလံ - ကျိုးမဲ့ခပင်း ဆင်းရဲခြင်း၏ အရင်း အဖြစ်သာတည်း။ မကောင်းမှုအကုသိုလ်၏ အကြောင်းရင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
- ၁၆။ အာဒီနဝတော၊ အာဒဏနဝံ - ခိုးကိုးရာမဲ့ အထီးကျန်သူ ဆင်းရဲသာတည်း။ ဥပါဒ်ပြီးနောက် ဘင်ကာလသို့ရောက်က ခိုးကိုးရာမရှိ။
- ၁၇။ သာသဝတော၊ သာသဝံ - အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ အစီးအပွားသာတည်း။ ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့သည် အာသဝေါတရားတို့ပင် တည်း။
- ၁၈။ မာရာမိသတော၊ မာရာမိသံ - ကိလေသမာရ်၊ မစ္စုမာရ်တို့၏ (ဝါ) မာရ်ငါးပါးတို့၏ စားဖတ်ဝါးဖတ် သုံးသပ်နင်းနယ်ရာသာ တည်း။
- ၁၉။ ဇာတိဓမ္မတော၊ ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်တတ်သော သဘောရှိ၏။
- ၂၀။ ဇာရာဓမ္မတော၊ ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါးခြင်းသဘောရှိ၏။
- ၂၁။ ဗျာဓိဓမ္မတော၊ ဖျားနားခြင်းသဘောရှိ၏။
- ၂၂။ သောကဓမ္မတော၊ သောကံ - စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသဘောရှိ၏။
- ၂၃။ ပရိဒေဝဓမ္မတော၊ ပရိဒေဝံ - ငိုကြွေးမြည်တန်းခြင်းသဘောရှိ၏။

၂၄။ ဥပါယာသဓမ္မတော၊ ဥပါယာသံ - သက်ကြီးရှိက်ငင် ပြင်းစွာ ပူပန်ရခြင်း သဘောရှိ၏။

၂၅။ သံကိလေသိကဓမ္မတော၊ သံကိလေသိကဓမ္မံ သံကိလေသ သဘာဝ ကံ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒုစ္စရိတ တည်းဟူသော ညစ်နွမ်းခြင်း သုံးပါးကို ပွားစီးစေတတ်သော သဘောရှိ၏။

ဤသဘောတရားတို့သည် ကျေပွန်စွာ လေ့လာပါ။
ထိုနောက် ရုပ်နာမ်တို့ကို ခန္ဓာငါးပါးနည်းဖြင့် ငါးပုံပုံ၍ တစ်ပါးတစ်ပါး၌ သက်ဆိုင်ရာ သဘောအဓိပ္ပာယ်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ၊ ရောဂ၊ ရောဂ ဤသို့ စသည်ဖြင့်ရှုပါ။

အနတ္တလက္ခဏာ ၅ ချက်

၁။ အနတ္တတော

- (၁) ခန္ဓာအိမ်ကို ပိုင်ဆိုင်သော သာမိအတ္တ၊
 - (၂) ခန္ဓာအိမ်အသစ်လဲသော်လည်း ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ အမြဲလိုက်ပါ၍ နေထိုင်သော နိဝါသီအတ္တ၊
 - (၃) ပြုလုပ်ဖွယ်ရာ လုပ်ငန်းကိစ္စဟူသမျှကို ပြုလုပ်တတ်သော ကာရကအတ္တ၊
 - (၄) အာရုံကို ခံစားတတ်သော ဝေဒကအတ္တ၊
 - (၅) ကိစ္စအဝဝ လုပ်ငန်းရပ်ဟူသမျှကို စီရင်ဆုံးဖြတ်တတ်သော အဓိဋ္ဌာယကအတ္တ၊
- မိမိခန္ဓာငါးပါး၏ ကိုယ်တိုင်ကလည်း သာမိ၊ နိဝါသီ၊ ကာရက၊ ဝေဒက၊ အဓိဋ္ဌာယကစသော သဘောမရှိခြင်းကြောင့် အနတ္တာ။

၂။ သုညတော၊ သုညံ - သာမိ၊ နိဝါသိကာရက၊ ဝေဒက၊
အဓိဋ္ဌာယက အတ္တမှ ဆိတ်သုဉ်း၏။

၃။ ပရတော၊ ပရံ - အကျွမ်းဝင်ခြင်း အမြဲကင်းသော သူစိမ်း ပြင်ပ
သာတည်း။

၄။ ရိတ္တတော၊ ရိတ္တံ - ဓုဝ၊ သုဘ၊ သုခ၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရ
ဟူသမျှနှင့် မြူမျှမယှဉ် အစဉ်ကင်းဆိတ်သော သဘောတရား
သာတည်း။

၅။ တုစ္ဆတော၊ တုစ္ဆံ၊ ဓုဝ၊ သုဘ၊ သုခ၊ အတ္တမမှီး အချည်းအနှီး
သာတည်း။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ခန္ဓာငါးပါးတို့၏အတွင်း၌ ဓုဝ၊ သုဘ၊ သုခ၊
အတ္တဟူသည့် ခိုင်မာသော သဘောသည် လုံးဝမရှိဟူသည်တည်း။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကား -

ရံဟန်းတို့ ရုပ်တရားသည် အနိစ္စတည်း။ ရုပ်တရား၏
ဖြစ်ပေါ်၍လာရန် ဟေတု အကြောင်းတရား၊ ဇနကအကြောင်းတရား
သည်ရှိ၏။ အကြင်အားပေးထောက်ပံ့တတ်သော ပစ္စယအကြောင်း
တရား၊ ဥပတ္တမ္ဘက အကြောင်းတရားသည်လည်းရှိ၏။ ထိုအကြောင်း
ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်၍ လာရသော ရုပ်တရားသည် အဘယ်မှာလျှင်
နိစ္စဖြစ်နိုင်လတ္တံ့နည်း။

ဤတော (၄၀) ရှုကွက်နှင့်တကွ ပစ္စယ၊ ပရိဂ္ဂဟပိုင်း၏
အကျယ်ကိုလိုမူ၊ ဖားအောက်တောရဆရာတော်ကြီး ရေး ဝိပဿနာ
ပိုင်း အတွဲ(၇) စာအုပ်ကိုကြည့်ပါ။

ခဏိကအားဖြင့် ရှုပုံ

ရုပ်ကလာပ်မှုန့်ကလေးတွေကို အနိစ္စဟုရှု၍

၁။ ထိုရှုသော ပထမစိတ်ကို -

(ပထမဝိပဿနာမနောဒွါရိက ဇောဝီထိစိတ်ကို)

(ဒုတိယစိတ်ဖြင့်) (မနောဒွါရိက ဝီထိစိတ်ဖြင့်)

၂။ ဒုတိယစိတ်ကို တတိယစိတ်ဖြင့်

၃။ တတိယစိတ်ကို စတုတ္ထစိတ်ဖြင့်

၄။ စတုတ္ထစိတ်ကို ပဉ္စမစိတ်ဖြင့် အနိစ္စဟု၊ ဒုက္ခဟု၊ အနတ္တဟု
တစ်လှည့်စီ ရှုရ၏။ (ရှေ့စိတ်ကို နောက်စိတ်ဖြင့်ရှု)

သမ္မသနပိုင်းပြီး၏။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ပိုင်း

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၏ အရှုခံအာရုံများမှာ ခန္ဓာ၊ အာယာတန၊
ဓာတ်သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အဝိဇ္ဇာမှသည်
ဘဝသို့တိုင်အောင်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရပ်တို့သာ ဥဒယဗ္ဗယာ
နုပဿနာဉာဏ်၏ အရှုခံအာရုံစာရင်းတွင် ပါဝင်ပေသည်။

ရုပ်သက်သက်ကို အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ နာမ်သက်သက်ကို
အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ ရုပ်နာမ်ကိုတွဲ၍ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တတို့ကို တစ်လှည့်စီ ဝိပဿနာရှုပါ။

ခန္ဓာငါးပါးနည်းဖြင့်လည်း ရုပ်သက်သက်ကို၊ ဝေဒနာ
သက်သက်ကို၊ သညာသက်သက်ကို၊ သင်္ခါရသက်သက်ကို၊ ဝိညာဏ်
သက်သက်ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသက်သက်ကို အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ၊
ဝိညာဏ်၊ နာမ် ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊

ဥပါဒါန်ဘဝ (ကမ္မဘဝ+ဥပပတ္တိဘဝ တို့ကိုလည်း အကြောင်းအကျိုး မစပ်သေးဘဲ ယင်းအင်္ဂါရပ်တို့၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုကိုသာ အာရုံယူ၍ လက္ခဏာယာဉ်သုံးချက် တစ်လှည့်စီတင်၍ ခဏပစ္စုပ္ပန်ဆိုက်အောင် ဝိပဿနာရှုပါ။

ဤသို့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အကျဉ်းအားဖြင့် ရှုပြီးလျှင် အကျယ် ချဲ့၍ ရှုနိုင်ပြီဖြစ်၏။ ဤ၌ ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည့် နာမ်ခန္ဓာ (၄) ပါးတို့ကို ပုံစံအဖြစ် တင်ပြထားပါတယ်။ ကြောင်းကျိုး ဆက်နွယ်မှု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရား ပဉ္စမနည်း ရှုကွက်ကို ကျေပွန်ပြီးသော ယောဂီအဖို့ ကြွင်းကျန်သော စိတ္တက္ခဏ အသိသီးအခိုက်၌ (နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း ဇယားများတွင် ဖော်ပြ ထားသော စိတ္တက္ခဏအသိသီးအခိုက်) တည်ရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို လည်း နည်းမှီး၍ ရှုနိုင်လောက်ပေပြီ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပဉ္စမနည်း ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု ပုံစံအတိုင်း ဤ၌ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု သဘောတရားကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်၍ ရှုရန် ဖြစ်ပေသည်။ (ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်ဟူသည် ကာယ၊ ဘာဝ ဟဒယတို့ ဖြစ်ကြ သည်။)

(၁) ပဋိသန္ဓေ ရူပက္ခန္ဓာ

- ၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ဖြစ်၏။
- ၂။ တဏှာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ဖြစ်၏။
- ၃။ ဥပါဒါန် ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ဖြစ်၏။
- ၄။ သင်္ခါရ ၃၄ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ဖြစ်၏။

- ၅။ ကံ (၃၄၏ကမ္မသတ္တိ) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ဖြစ်၏။
 ကမ္မဇရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ ပဋိသန္ဓေရူပက္ခန္ဓာပြီး၏။
- ၆။ စိတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်၏။
 စိတ္တဇရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းသဘော။
- ၇။ ဥတုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥတုဇရုပ်ဖြစ်၏။
 ဥတုဇရုပ်ဖြစ်ခြင်းသဘော။
- ၈။ အာဟာရဖြစ်ခြင်းကြောင့် အာဟာရဇရုပ်ဖြစ်၏။
 အာဟာရဇရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းသဘော။

မှတ်ချက်။ ။ ပဋိသန္ဓေဥပါဒ်ကာလ၌ ကမ္မဇရုပ်သာရှိသည်။ စိတ်၊
 ဥတု၊ အာဟာရဇရုပ်တို့ မရှိကြသေး။ ထို့ကြောင့် နောက်နောင်သော
 စိတ္တက္ခဏတို့၌ တည်ရှိသော ရူပက္ခန္ဓာအတွက်သာ ဖော်ပြခြင်း
 ဖြစ်သည်။

(၂) ပဋိသန္ဓေ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ

- ၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာဖြစ်၏။
- ၂။ တဏှာ ၂၀ ။ ။
- ၃။ ဥပါဒါန် ၂၀ ။ ။
- ၄။ သင်္ခါရ ၃၄ ။ ။
- ၅။ ကံ (၃၄ ၏ ကမ္မသတ္တိ) ။ ။
- ၆။ ဝတ္ထု (ဟဒယဝတ္ထု) ။ ။
- ၇။ အာရုံ ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံ ။ ။
- ၈။ ဖဿ (၃၄ ဝေဒနာ - ၃၃) ။ ။
- ပဋိသန္ဓေဝေဒနာ၏ ဖြစ်ခြင်းသဘော။

(၃) ပဋိသန္ဓေ သညာက္ခန္ဓာ

၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာဖြစ်၏။

၂။ တဏှာ ၂၀ ။ ။

၃။ ဥပါဒါန် ၂၀ ။ ။

၄။ သင်္ခါရ (၃၄) ။ ။

၅။ ကံ (၃၄ ၏ ကမ္မသတ္တိ) ။ ။

၆။ ဝတ္ထု (ဟဒယဝတ္ထု) ။ ။

၇။ အာရုံ ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံ ။ ။

၈။ ဖဿ (၃၄ သညာ - ၃၃) ။ ။

သညာ၏ဖြစ်ခြင်းသဘော။

၄)က။ ပဋိသန္ဓေ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ (စေတနာ)

၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဖြစ်၏။

၂။ တဏှာ ၂၀ ။ ။

၃။ ဥပါဒါန် ၂၀ ။ ။

၄။ သင်္ခါရ ၃၄ ။ ။

၅။ ကံ ၃၄ ၏ ကမ္မသတ္တိ ။ ။

၆။ ဝတ္ထု (ဟဒယဝတ္ထု) ။ ။

၇။ အာရုံပဋိသန္ဓေ၏အာရုံ ။ ။

၈။ ဖဿ (၃၄ သင်္ခါရ - ၃၃) ။ ။

သင်္ခါရ၏ဖြစ်ခြင်းသဘော

(၄) ခ။ ပဋိသန္ဓေ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ (၃၄ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဝိညာဏ် - ၃၁)

၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရဖြစ်၏။

၂။ တဏှာ ၂၀ ။ ။

၃။ ဥပါဒါန် ၂၀	။	။
၄။ သင်္ခါရ ၃၄	။	။
၅။ ကံ (၃၄၏ ကမ္မသတ္တိ)	။	။
၆။ ဝတ္ထု (ဟဒယဝတ္ထု)	။	။
၇။ အာရုံ ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံ	။	။
၈။ ကျန်နာမ်ခန္ဓာ ၃ ပါး	။	။

(ဝေဒနာသညာ၊ ဝိညာဏ်၊ ကျန်ခန္ဓာ)

သင်္ခါရ၏ဖြစ်ခြင်းသဘော

(ကျန်ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ သုံးမျိုးတို့မှ ကြွင်းသော ၃၁ လုံး စေတသိက်တို့သည် အကျိုးဖြစ်၍ ကျန်နာမ်ခန္ဓာ ၃ ပါးတို့သည် အကြောင်းဖြစ်ကြသည်။)

(၅) ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ

၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀	ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်၏။
၂။ တဏှာ ၂၀	။
၃။ ဥပါဒါန် ၂၀	။
၄။ သင်္ခါရ ၃၄	။
၅။ ကံ (၃၄ ၏ ကမ္မသတ္တိ)	။
၆။ ပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်	။

ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းသဘော။

နာမ် ယှဉ်ဖက် စေတသိက် ၃၃၊ ရုပ်၊ ဟဒယဝတ္ထု (ရုပ် ၃၀) ဘဝင်ခန္ဓာငါးပါး၊ စုတိခန္ဓာငါးပါး၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းခန္ဓာငါးပါး၊

စက္ခုဝိညာဏ်ခန္ဓာငါးပါး စသည်ဖြင့် နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းဇယားများတွင် ရေးသားထားသည့်အတိုင်း ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို နည်းမှီး၍သာ ရှုပါလေ။ သတိပြုရန်

အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့၌ ၂၀ ဟု ဖော်ပြခြင်းမှာ နမူနာ ပုံစံတစ်ခုကိုသာ ထုတ်၍ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ သင်္ခါရ ၃၄ ဟု ဆိုခြင်းမှာလည်း ပုံစံတစ်ခုသာ ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိ၏ ရုပ်နာမ် သဏ္ဌာန် အစဉ်ဝယ်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတ္တံ့အတိုင်းသာ ရှုပွားပါ။ စိတ် စေတသိက်၏ အရေအတွက်သည် အပြောင်းအလွဲရှိနိုင်၏။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်လည်း အပြောင်းအလွဲရှိနိုင်၏။

အနုပ္ပါဒ နိရောဓနှင့် ဥပ္ပါဒ နိရောဓ

၁။ အနုပ္ပါဒ နိရောဓ = နောင်တစ်ဖန်ပြန်၍ဖြစ်ခြင်း မရှိသော ချုပ်ခြင်း။

၂။ ဥပ္ပါဒနိရောဓ = နောင်တစ်ဖန် ပြန်၍ဖြစ်ခြင်းရှိသော ချုပ်ခြင်း။

အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောသည် မိမိရရှိမည့် အရဟတ္တမဂ်သို့ တိုင်အောင် အနာဂတ်ဘက်သို့လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိတိုင် အောင်သော အနာဂတ်ဘက်သို့လည်းကောင်း။ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို စေလွှတ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်၍ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ဤရှုနည်းသည် ရှေ့ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်း ကတည်းက ကိလေသာရှာပုံနှင့်တကွ ဝဋ်သုံးပါးရှုနည်းဖြစ်သည်။ ဒါကြောင့် ကိလေသာရှာပုံနှင့် ဝဋ်သုံးပါးတို့ကို ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟပိုင်းမှာ သွား၍ ကြည့်ပြီးမှ ဤရှုနည်းကို ဆက်၍ရှုပါ။

ရှုပုံ

အတိတ်ရုပ်နာမ် အစုအပုံကိုစွဲ၍ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်၊
အတိတ်အကြောင်းကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကိုစွဲ၍
ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကိုစွဲ၍ အနာဂတ်အကျိုး
ဖြစ်ဟုလည်းကောင်း။

ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်၍ အနာဂတ်အကျိုးဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်
အကျိုးဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်၊ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်
အကျိုးဖြစ်၊ အတိတ်အကျိုးကိုစွဲ၍ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်ဟု လည်း
ကောင်း၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ အကျိုး၊ အကျိုးကိုစွဲ၍လည်း အကြောင်း
ဖြစ်ပုံတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ အသွားအပြန် နာနာရှုပါ။ ရှုပါများ
သောအခါ အတိတ်ဘဝ ရုပ်နာမ် ၁ ပုံ၊ အတိတ်အကြောင်း ၁ ပုံ၊
ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၁ ပုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၁ ပုံ၊ အနာဂတ်အကျိုး ၁
ပုံ၊ ရှုကွင်းတွင်း၌ ၅ ပုံ ပေါ်လာသည်အထိရှုပါ။

“အကြောင်းဖြစ် အကျိုးဖြစ်၊ အကြောင်းချုပ်
အကျိုးချုပ် ရှုရန်”

ရှုကွင်းတွင်း၌ ၅ ပုံ ပေါ်လာသောအခါ

- ၁။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်၍ အနာဂတ်အကျိုးဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်
အကြောင်းချုပ်လျှင် အနာဂတ်အကျိုးလည်း ချုပ်လတ္တံ့။
- ၂။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး
ချုပ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းလည်း ချုပ်လတ္တံ့။

၃။ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်သည်။ အတိတ်အကြောင်းချုပ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးလည်း ချုပ်လတ္တံ့။

၄။ အတိတ်အကျိုးဖြစ်၍ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်သည်။ အတိတ်အကျိုးချုပ်လျှင် အတိတ်အကြောင်းလည်း ချုပ်လတ္တံ့။ ဟူ၍ အကြောင်းဖြစ် အကျိုးဖြစ်၊ အကြောင်းချုပ် အကျိုးချုပ်တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုပါ။

ဤကဲ့သို့ အကြိမ်ကြိမ် ရှုသောအခါ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းက စ၍ချုပ်လျှင် အနာဂတ်အကျိုးလည်း အလိုလိုချုပ်၍နေကာ အတိတ်ဘဝ ရုပ်နာမ်နှင့် အတိတ်အကြောင်း ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ရုပ်နာမ် ဤသုံးပုံသာ ကျန်တော့လတ္တံ့။ ကျန်သော သုံးပုံကိုပဲ အကြောင်းဖြစ် အကျိုးဖြစ် အကြောင်းချုပ် အကျိုးချုပ်တို့ကိုပဲ ဆက်၍ရှုလျှင် အတိတ်အကြောင်းကစ၍ ချုပ်လျက် အတိတ်ဘဝ ရုပ်နာမ်လည်း ချုပ်ဆုံး၍ သွားလတ္တံ့။ ထိုအခါ ကျန်သော ဤရုပ်နာမ်ခန္ဓာကိုယ်ကိုပဲ ရုပ်နာမ် ရုပ်နာမ်ဟုလည်းကောင်း။ ၃၂ ကောဠာသသော်လည်းကောင်း ဆက်၍ ရှုပါ။ အသုဘပုံသော်လည်းကောင်း၊ အရိုးစုသော်လည်းကောင်း ဖြစ်၍ သွားလိမ့်မည်။ ထိုအသုဘ၊ အရိုးစုတို့ကိုပဲ ကလာပ်မှုန်ဖြစ်အောင် ဓာတ်စိုက်၍ ကာယဒဿက ကလာပ်ကို သဘောတရား ဆိုက်အောင် ဓာတ်ခွဲပါ။ အရိုးစု မဖြစ်လည်း ဓာတ်စိုက်ဓာတ်ခွဲပါ။

အကယ်၍အတိတ်အကြောင်းက စချုပ်၍ အတိတ်ဘဝ ရုပ်နာမ်လည်း ချုပ်၍သွားလျှင် ကျန်သုံးပုံကိုပဲ ရှေ့ကအတိုင်း ဆက်ရှုပါ။

အကြောင်းချုပ် အကျိုးချုပ်

အကြောင်းတို့၏ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း၍ သွားခြင်းကြောင့် အကျိုးတရားတို့၏လည်း အနုပ္ပါဒ နိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း၍ နေပုံကို ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာ မျက်စိဖြင့် အကယ်တိတိ သိမြင်သောအခါမှသာ အောက်ပါရှုကွက်ကို ဆက်လက်ရှုပါ။

၁။ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ချုပ်သည်။

၂။ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ချုပ်သည်။

၃။ ဥပါဒါန်ချုပ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ချုပ်သည်။

၄။ သင်္ခါရချုပ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ချုပ်သည်။

၅။ ကံချုပ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ချုပ်သည်။

(ဤကား အနာဂတ်ရုပ်များ၏ နောင်တစ်ဖန်မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းမှု အနုပ္ပါဒ နိရောဓတည်း။)

ကမ္မဇရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းသဘော၊ ပျက်ခြင်းသဘောသည် တစ်ဖန်ပြန်၍ ဖြစ်နိုင်သော (ဥပ္ပါဒနိရောဓတည်း။)

၆။ စိတ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ချုပ်၏။ (အကြောင်းချုပ်၍ အကျိုးချုပ်သော အနုပ္ပါဒနိရောဓတည်း။)

စိတ္တဇရုပ်ချုပ်ခြင်းသဘော၊ ပျက်ခြင်းသဘောသည် (တစ်ဖန်ပြန်၍ ဖြစ်နိုင်သော ဥပ္ပါဒနိရောဓတည်း။)

၇။ ဥတုချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥတုဇရုပ်ချုပ်၏။ (အကြောင်းချုပ်၍ အကျိုးချုပ်သော အနုပ္ပါဒနိရောဓတည်း။)

ဥတုဇရုပ်ချုပ်ခြင်းသဘော၊ ပျက်ခြင်းသဘော (တစ်ဖန်ပြန်၍ ဖြစ်နိုင်သော ဥပ္ပါဒနိရောဓတည်း။)

၈။ အာဟာရရုပ် ချုပ်ခြင်းကြောင့် အာဟာရဇရုပ်ချုပ်၏။

(အကြောင်းချုပ်၍ အကျိုးချုပ်သော အနုပ္ပါဒနိရောဓတည်း။)

အာဟာရဇရုပ် ချုပ်ခြင်းသဘော၊ ပျက်ခြင်းသဘော (တစ်ဖန် ပြန်၍ ဖြစ်နိုင်သော ဥပ္ပါဒနိရောဓတည်း။)

ဤနည်းအတိုင်း ရူပါရုံလိုင်းစသည့် (၆) လိုင်းလုံးအတွင်း၌ တည်ရှိသော နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းဇယားများတွင် ဖော်ပြထားသော စိတ္တက္ခဏတိုင်း၊ စိတ္တက္ခဏတိုင်းတို့၌ ခန္ဓာငါးပါးဖွဲ့၍ ကုသိုလ်ဇောဝီထိ၊ အကုသိုလ်ဇောဝီထိများကို ကုန်စင်အောင် ရူပါ။ ထိုသို့ရှာ၌ နာမ်ခန္ဓာပိုင်းဝယ် နည်းမှီးနိုင်ရန်အတွက် စက္ခုဝိညာဏ်၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ ရှုကွက်တစ်ခုကို တင်ပြအပ်ပါသည်။

စက္ခုဝိညာဏ် ဝေဒနာက္ခန္ဓာရှုပုံ

၁။ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်ဝေဒနာချုပ်၏။

၂။ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်ဝေဒနာချုပ်၏။

၃။ ဥပါဒါန်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်ဝေဒနာချုပ်၏။

၄။ သင်္ခါရချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်ဝေဒနာချုပ်၏။

၅။ ကံချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်ဝေဒနာချုပ်၏။

၆။ စက္ခုဝတ္ထုချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်ဝေဒနာချုပ်၏။

၇။ ရူပါရုံချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်ဝေဒနာချုပ်၏။

၈။ စက္ခုသမ္ပဿ = (၇) ချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်ဝေဒနာချုပ်၏။

၉။ အာလောကအရောင်အလင်း ချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝေဒနာချုပ်၏။

၁၀။ မနသိကာရ = (ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်း ၁၁) ချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခု
ဝေဒနာချုပ်၏။ (အနုပ္ပါဒ နိရောဓတည်း။)

စက္ခုဝိညာဏ်ဝေဒနာ၏ ချုပ်ခြင်းသဘော (ဥပ္ပါဒနိရောဓ)
အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်လျက် အနိစ္စလက္ခဏာတင်၍ ဝိပဿနာ
ရှုပုံကို တင်ပြအပ်ပါသည်။ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခဏာတင်၍
လည်း ဤဝိပဿနာရှုပုံကို နည်းတူမှတ်ပါ။

ဖြစ်ခြင်းနှင့်ချုပ်ခြင်း

၁။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇ) ရပ်ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်း
ကြောင့်(ကမ္မဇ)ရပ်ချုပ်၏။ အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ ကမ္မဇရပ်
ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ။

၂။ တဏှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရပ်ဖြစ်၏။ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့်
(ကမ္မဇ)ရပ် ချုပ်၏။ တဏှာဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ကမ္မဇရပ်ဖြစ်ပျက်
အနိစ္စ။

၃။ ဥပါဒါန် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရပ်ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန်ချုပ်ခြင်း
ကြောင့် ကမ္မဇရပ်ချုပ်၏။ ဥပါဒါန်ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ကမ္မဇရပ်
ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ။

၄။ သင်္ခါရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရပ်ဖြစ်၏။ သင်္ခါရချုပ်ခြင်းကြောင့်
ကမ္မဇရပ်ချုပ်၏။ သင်္ခါရဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ကမ္မဇရပ် ဖြစ်ပျက်
အနိစ္စ။

၅။ ကံဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရပ်ဖြစ်၏။ ကံချုပ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇ
ရပ်ချုပ်၏။ ကံဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ကမ္မဇရပ် ဖြစ်ပျက်အနိစ္စ။

- ၆။ စိတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်၏။ စိတ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ချုပ်၏။ စိတ်ဖြစ်ပျက်အနိစ္စ၊ စိတ္တဇရုပ် ဖြစ်ပျက်အနိစ္စ။
- ၇။ ဥတုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥတုဇရုပ်ဖြစ်၏။ ဥတုချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥတုဇရုပ်ချုပ်၏။ ဥတုဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဥတုဇရုပ် ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ။
- ၈။ အာဟာရဖြစ်ခြင်းကြောင့် အာဟာရဇရုပ်ဖြစ်၏။ အာဟာရချုပ် ခြင်းကြောင့် အာဟာရဇရုပ်ချုပ်၏။ အာဟာရဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ အာဟာရဇရုပ် ဖြစ်ပျက်အနိစ္စ။

စက္ခုဝိညာဏ် ဝေဒနာက္ခန္ဓာရှုကွက်

- ၁။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် (စက္ခုဝိညာဏ်) ဝေဒနာဖြစ်၏။
အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် (စက္ခုဝိညာဏ်) ဝေဒနာချုပ်၏။
အဝိဇ္ဇာဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ စက္ခုဝိညာဏ် ဝေဒနာဖြစ်ပျက်အနိစ္စ။
- ၂။ တဏှာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊
- ၃။ ဥပါဒါန် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊
- ၄။ သင်္ခါရ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊
- ၅။ ကံဖြစ်ခြင်းကြောင့် (စေတနာ)၊
- ၆။ စက္ခုဝတ္ထုဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊
- ၇။ ရူပါရုံဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊
- ၈။ စက္ခုသမ္ပဿ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊
- ၉။ အာလောက ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊
- ၁၀။ မနသိကာရ(ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၁၁)ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ (စက္ခုဝိညာဏ်) ဝေဒနာချုပ်၏။ မနသိကာရ ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ (စက္ခုဝိညာဏ်) ဝေဒနာဖြစ်ပျက် အနိစ္စ။

ဤအကြောင်းတရားသည် ထင်ရှားရှိလတ်သော် ဤ အကျိုးတရားသည်ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၍လာ၏။ (ဤအကြောင်းတရား ၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးတရားသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာရ၏။)

ဤအကြောင်းတရားသည် ထင်ရှားမရှိလတ်သော် ဤ အကျိုးတရားသည်လည်း ထင်ရှားမဖြစ်၊ ဤအကြောင်းတရား၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဤအကျိုးတရားသည်လည်းချုပ်၏။ ယင်း ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကား ဤသို့ ဖြစ်၏။

အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့ဖြစ်ကုန်၏။ သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် (ဝိပါက်) ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ (လ)ဤသို့လျှင် ချမ်းသာ မဖက် သက်သက်သော ဤဒုက္ခတုံး၊ ဒုက္ခအစုအပုံသည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏ဟူ၍၊ အဝိဇ္ဇာသာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ကြောင့်) အကြွင်း မဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် ချုပ်ကုန်၏။ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဝိပါက်) ဝိညာဏ်သည်ချုပ်၏။ (လ) ဤသို့ လျှင် ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သော ဒုက္ခတုံး၊ ဒုက္ခအစုအပုံ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟူ၍။

(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပထမနည်းရှုပုံ ပြီး၏)

သစ္စာလေးပါး ထင်ရှားလာပုံ

၁။ ပစ္စယတော ဥဒယဒဿန - အကြောင်းတရား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား ဖြစ်ပုံကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်သဖြင့် အကျိုး ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတို့ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်စေကုန်

သော ဇနက အကြောင်းတရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ခြင်းကြောင့် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်၌ သမုဒယသစ္စာသည် ထင်ရှားလာ၏။

၂။ ခဏတော ဥဒယဒဿန - ရုပ်နာမ်ကြောင်းကျိုး သင်္ခါရတရားတို့၏ ခဏမစဲ တစ်သဲသဲဖြစ်မှုကို ခဏပစ္စုပ္ပန်သို့ ဆိုက်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်သဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်မှု၊ ဇာတိ ဒုက္ခကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ခြင်းကြောင့် ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်၌ ဒုက္ခသစ္စာတရားသည် ထင်ရှားလာတော့၏။

၃။ ပစ္စယော ဝယဒဿန - အကြောင်းတရား ချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား ငြိမ်းပုံကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်သဖြင့် အကြောင်းတရား၏ ထင်ရှားမရှိခြင်း၊ ထင်ရှားမဖြစ်ခြင်းဖြင့် (အကြောင်းရှိသော အကျိုးတရား၏ အကြောင်းတရား ထင်ရှားရှိပါမှ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော အကျိုးတရား၏ မဖြစ်ခြင်းသဘောကို) ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ခြင်းကြောင့် ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်၌ နိရောဓသစ္စာတရားသည် ထင်ရှားလာတော့၏။ (အနုပ္ပါဒနိရောဓ)

၄။ ခဏတောဝယဒဿန - ရုပ်နာမ်ကြောင်းကျိုး သင်္ခါရတရားတို့၏ ခဏမစဲ တစ်သဲသဲပျက်မှုကို ခဏပစ္စုပ္ပန်သို့ ဆက်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်သဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့၏ ခဏဘင်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်သဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့၏ သေကျေပျက်စီးမှု မရဏဒုက္ခကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ခြင်းကြောင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်၌ ဒုက္ခသစ္စာတရားသည် ပင်လျှင် ထင်ရှား၍ လာတော့၏။ (ခဏိကမရဏ ဒုက္ခကိုဆိုလိုသည်။)

၅။ ပစ္စယတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿန - အကြောင်းတရားဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရားဖြစ်ပုံ၊ အကြောင်းတရား ချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရားချုပ်ပုံဟူသော အကြောင်းတရားအားဖြင့် ဖြစ်ပျက်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်ခြင်း။

ခဏတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿန ရုပ်နာမ်ကြောင်းကျိုး သင်္ခါရတရားတို့၏ ခဏမစဲ တစ်သဲသဲ ဖြစ်ပျက်မှု သဘောကို ခဏပစ္စုပ္ပန်သို့ ဆိုက်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်ခြင်းဟူသော ဤနှစ်မျိုးသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အမြင်သည် ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် အမြင်တည်း။ (တစ်နည်း) သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပြဋ္ဌာန်းသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါယမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဟူသော တရား အစုအပုံတည်း။ ယင်းတရားအစုအပုံကား လောကီမဂ္ဂသစ္စာတရားတည်း။ ယင်းလောကီ မဂ္ဂသစ္စာတရားသည် ထိုရုပ်နာမ် ကြောင်းကျိုး သင်္ခါရတရားစုကို မသိအောင် ဖုံးလွှမ်းထားတတ်သော မောဟ အမှိုက်အတိုက်ကို တဒင်္ဂအားဖြင့် ပယ်သတ်နိုင်၏။ ယင်းသို့ တဒင်္ဂအားဖြင့် ပယ်သတ်နိုင်သောကြောင့် ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်၌ မဂ္ဂသစ္စာတရားသည် ထင်ရှား၍ လာပေတော့၏။

(ဤလောကီမဂ္ဂင်တရားငါးပါးတို့၌ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ ၊ သမ္မာအာဇီဝဟူသော သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးတို့သည် အာရုံချင်း မတူညီသောကြောင့် စိတ္တက္ခဏ တစ်ခု၏အတွင်း၌ ပြိုင်၍ မဖြစ်နိုင်ကြ၊ အထက်ပါ မဂ္ဂင်ငါးပါးတို့သည်သာ ဝိပဿနာစိတ္တက္ခဏ တစ်ခု၏ အတွင်း၌ ပြိုင်တူဖြစ်နိုင်ကြကုန်၏။)

ညစ်ညူးကြောင်းတရား မထင်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များ

ဝိပဿနာကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ဥပက္ကိလေသတရား (၁၀) ပါးတို့သည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ မထင်လေကုန်သနည်း ဟူမူကား -

- ၁။ အရိယမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ကို ဆိုက်ရောက်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၊
- ၂။ သီလပျက်စီးခြင်း၊ သမာဓိပျက်စီးခြင်း၊ ပညာကျင့်စဉ် လွဲချော်ခြင်း ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊
- ၃။ ဝိပဿနာတရားကို ပွားများ အားထုတ်ပါသော်လည်း အားထုတ်စဉ် အကြားကာလ၌ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်း တွန့်ဆုတ်ခြင်း ရှိ၍ ပယ်စွန့်ထားသောပုဂ္ဂိုလ်၊
- ၄။ သီလစသော ပြည့်စုံပါလျက် ပျင်းရိ၍ ဝိပဿနာတရားကို အားမထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်။

ဤပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့၌ ဥပက္ကိလေသတရား (၁၀) ပါး တို့သည် မထင်နိုင်ကြကုန်။ ကျင့်စဉ်မှန်၍ ပညာဘာဝနာကို မပြတ်အားထုတ်သော အာရဒ္ဓဝိပဿက ပုဂ္ဂိုလ်များအား မချွတ်ဧကန်ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၍ လာကုန်လတ္တံ့။

ဥပက္ကိလေသ (၁၀) ပါး

အရောင်၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ သဒ္ဓါတစ်ဖြာ ဝီရိယ၊ သုခ၊ ဗုဒ္ဓိ၊ နိကန္တိနှင့် သတိ၊ ဥပေက္ခာ ဤဆယ်ဖြာ မှတ်ပါအန္တရာယ်၊ ထိုဆယ်ချက်တွင် မဂ်အထင် ပယ်ထွင်ရှင်းကာ အလင်းသာ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ။

၁။ အရောင် မီးသီး၊ မီးချောင်းတို့မှ လာသော အလင်းအရောင်ကို တိုက်ရိုက်မြင်ရသကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်ရှုကွက်တွင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ ထိုးထွက်၍လည်းကောင်း၊ ထူးခြားပြတ်သားစွာ အလင်းရောင်ကို မြင်ရခြင်း၊ (အားကောင်းသော ဝိပဿနာစိတ် = စေတသိက်တို့ကြောင့်) စိတ္တဇဩဇ္ဈမကတွင်ပါဝင်သော ဝဏ္ဏဓေါ် ရူပါရုံသည် အလွန်တောက်ပနေ၏။ တစ်ဖန် ယင်း စိတ္တဇ ဩဇ္ဈမကရုပ်ကလာပ်တို့တွင် တေဇောဓာတ်ဓေါ် ဥတုကြောင့်လည်း ဥတုဇဩဇ္ဈမက ရုပ်ကလာပ် အသစ် အသစ်တို့သည် ဆင့်ကာဆင့်ကာ ထပ်မံဖြစ်ပေါ်လာကြပြန်ကုန်၏။ ယင်း ဥတုဇ ဩဇ္ဈမက ရုပ်များတွင်ပါဝင်သော ရူပါရုံ ဝဏ္ဏဓာတ် အသီးသီးတို့သည်လည်း အလွန်တောက်ပလျက်ပင်ရှိကြ၏။ ယင်းစိတ္တဇ ဝဏ္ဏဓာတ်၊ ဥတုဇဝဏ္ဏဓာတ်တို့သည် ဉာဏ် အာနုဘော်က ကြီးရင်ကြီးသလို တောက်ပနေကြ၏။ စိတ္တဇ ဝဏ္ဏဓာတ်၏ အရောင်အလင်းကား အဇ္ဈတ္တ၌ ပျံ့နှံ့၍ တည်၏။ ဥတုဇဝဏ္ဏ ဓာတ်၏ အရောင်အလင်းကား အဇ္ဈတ္တတွင်သာမက ဗဟိဒ္ဓသို့တိုင်အောင် ဉာဏ်အာနုဘော်ကြီးသလောက် ပျံ့နှံ့၍ တည်၏။ လောကဓာတ်တိုက်တစ်သောင်း တိုင်အောင်လည်း ပျံ့နှံ့၍ တည်နိုင်၏။ ထိုအရောင်အလင်းသည် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အားသာ ထင်ရှား၏။

အရောင်အလင်းကိုရှုရန်

၁။ အရောင်အလင်း၌ တည်ရှိသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို စတင်၍ သိမ်းဆည်းပါ၊ မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏

အစုအပုံကို ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူနိုင်သောအခါ အာကာသ
ဓာတ်ကိုပါဆက်၍ ရှုလိုက်ပါက ရုပ်ကလာပ်အမှုန်များကိုသာ
တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ဃနအသီးသီးပြုအောင် ဉာဏ်ဖြင့်
စိတ်ဖြာ၍ ပရမတ်ရုပ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပါ။ ယင်း
ပရမတ် ရုပ်တရားကို လက္ခဏာတင်၍ ဝိပဿနာရှုပါ။

၂။ ပီတိ - ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် တွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နှစ်သက်
ဝမ်းမြောက်မှု ပီတိတည်း။ ထိုပီတိကိုလည်း ဝိပဿနာရှုပါ။

၃။ ပဿဒ္ဓိ - စိတ်၊ စေတသိက်တို့၏ ငြိမ်းအေးမှု ပဿဒ္ဓိတည်း။
ဘာဝနာမှု၌ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ဖြောင့်မတ်မှု၊

၄။ အဓိမောက္ခသဒ္ဓါ ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဝိပဿနာ
ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်တွဲလျက်ရှိသော ဘာဝနာစိတ် = စေတသိက်တို့
ကို လွန်လွန်ကဲကဲ ကြည်လင်စေတတ်သော (လွတ်လွတ်
သက်ဝင်၍ ဆုံးဖြတ်တတ်သော) - (အဓိမောက္ခ အမည်ရသော)
ဝိပဿနာ ဘာဝနာလုပ်ငန်းခွင်အပေါ်၌ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ တရား
သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်၍နေ၏။ (အထူးသဖြင့် သီလ၊ သမာဓိ၊
ပညာဟူသော သိက္ခာသုံးရပ် အကျင့်မြတ်၌ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ
တရားပင်တည်း)

၅။ ဝီရိယ - ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ အတူယှဉ်ဖက် စိတ်
စေတသိက် (သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာ အားပေး
ထောက်ပံ့ချီးပင့်တတ်သော သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ဘာဝနာ
လုပ်ငန်းရပ်၌ ပျင်းရိမှုကောသဇ္ဇ၊ ဘေးရန်မှ ကာကွယ်ပေးတတ်
ချီးပင့်ထုတ်ဆောင်တတ်သော) ပဂ္ဂဟအမည်ရသော ဝီရိယ
သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်နေ၏။

- ၆။ သုခ -- ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ စိတ်ချမ်းသာမှု စေတသိကသုခ သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၏။ ယင်းစေတသိကသုခနှင့် ယှဉ်သော ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော အလွန်မွန်မြတ်ကုန်သော စိတ္တဇရုပ်တို့ဖြင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ရူပကာယ၌လည်း ဖြစ်၏။
- ၇။ ဗုဒ္ဓိ - ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်လျက်ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သင်္ခါရတရားတို့ကို လက္ခဏာယာဉ်တင်ကာ နှိုင်းချိန်စူးစမ်းလျက်ရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်သည် (သိကြားမင်း၏ ပစ်လွှတ်လိုက်သော ဝရဇိန်လက်နက်ကဲ့သို့) အဟုန်မပျက် ထက်မြက်စူးရှ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်လျက် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။
- ၈။ ဥပေက္ခာ = ဝိပဿနပေက္ခာ = အာဝဇ္ဇနပေက္ခာ - ထိုထိုရုပ်နာမ်ကြောင်းကျိုး = သင်္ခါရအာရုံ၌ ဝိပဿနာဘာဝနာစိတ်ကို အလယ်အလတ် လျစ်လျူရှုမှုသဘော၌ တည်အောင်ထားတတ်သော တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်သည် ဝိပဿနပေက္ခာမည်၏။ ဝိပဿနာဇော စိတ္တုပါဒ်၏ ရှေးတွင် ကပ်လျက်တည်ရှိသော မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း = ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက်သည် သင်္ခါရတရားတို့၏ အနိစ္စသဘောမှန်၊ ဒုက္ခ သဘောမှန်၊ အနတ္တ အသုဘသဘောမှန်ကို ဆင်ခြင်ရာ၌ သင်္ခါရအာရုံတို့ အပေါ်ဝယ် အညီအမျှ လျစ်လျူရှုသည်၏ အစွမ်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် အာဝဇ္ဇနပေက္ခာမည်၏။
- ၉။ သတိ - ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဆန့်ကျင်ဖက် နီဝရဏ အညစ်အကြေး ကင်းစင်နေသဖြင့် ဆန့်ကျင်ဖက် နီဝရဏ

တရားသည် မလှုပ်ရှားစေနိုင်ရကား သင်္ခါရအာရုံ၏ စွဲမြဲစွာ တည်သော (မြဲမြံစွာမြေ၌ စိုက်ထူထားအပ်သော မယိမ်းမယိုင် ကျောက်စာတိုင်ကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ်သော) တောင်မင်းနှင့်တူသော သတိသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်နေ၏။

ဤဥပက္ကိလေသတို့တွင် အမှတ်စဉ် (၂) မှစ၍ အမှတ် (၉) သို့ တိုင်အောင်သော တရားတို့သည် ဥပက္ကိလေသတရားများ မဟုတ်ကြပေ။ ဥပက္ကိလေသတရားများ၏ တည်ရာဝတ္ထုတို့သာ ဖြစ်ကြပေသည်။ ဤပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သုခ၊ ဗုဒ္ဓိ၊ သတိ၊ ဥပေက္ခာဟူသော ဤ(၈)မျိုးသောတရားတို့သည် ဝိပဿနာရှုနေသော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် အတူယှဉ်လျက် ဖြစ်ပေါ်နေကြသော စေတသိက် သင်္ခါရတရားတို့သာ ဖြစ်ကြသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် စိတ္တက္ခဏ တစ်ခုအတွင်းဝယ် အတူယှဉ်လျက်ဖြစ်ကြသော စိတ် စေတသိက် နာမ်တရား (၃၄) လုံးတို့တွင် အားလုံးပါဝင်ကြ၏။ ပုထုဇဉ်နှင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ယင်းတရားတို့မှာ ဝိပဿနာဇောစိတ္တုပ္ပါဒ် တို့သာ ဖြစ်ကြရကား ယင်းတို့သည် ဥပက္ကိလေသတရားများ မဟုတ်ကြပေ။ သို့သော် ယင်းတရားတို့ကို အာရုံပြု၍ -

ဤတရားသည် ငါ့ဟာတည်း။ ဤတရားသည် ငါတည်း။ ဤတရားသည် ငါ၏အတ္တတည်း။ (ငါ၏ဉာဏ်၊ ငါ၏ပီတိတည်း။) ဟူ၍ ဤသို့စွဲယူခဲ့သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာကြကုန်၏။ ယင်း တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည်သာ ဥပက္ကိလေသ တရားတည်း။

ယင်း ပီတိ (လ)၊ ဥပက္ကိလေသတရား (၈) မျိုး အသီးသီး တို့ကို မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဟု စွဲယူမိပြန်သော် ဝိပဿနာလမ်း ကြောင်း တိမ်းစောင်းလွဲချော်သွားတော့၏။ ထိုအခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်

သည် ဝိပဿနာလုပ်ငန်းကို စွန့်လွှတ်၍ မဂ်စစ်၊ ဖိုလ်စစ် မဟုတ်သော ပီတိ၊ (လ) ဥပက္ခာတို့ကို မဂ်ဖိုလ်ဟု သာယာလျက် ထိုင်နေသောကြောင့် ဝိပဿနာလမ်း တိမ်းစောင်းလွဲချော်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပက္ခိလေသတို့ကို ကျော်လွန်အောင်ကျင့်ပါ။

ပီတိ (လ) ဥပက္ခာတရားတို့သည် သင်္ခါရတရားတို့၏ အနိစ္စ၊ အခြင်းအရာ၊ ဒုက္ခအခြင်းအရာ၊ အနတ္တအခြင်းအရာ အာရုံယူလျက်ရှိသော ဝိပဿနာဇောတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အာဝဇ္ဇနပက္ခာကဲ့သို့သော အချို့သောတရားတို့သည် ဝိပဿနာဇောစိတ်၏ ရှေးတွင် ကပ်လျက် တည်ရှိသော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်နှင့်လည်းကောင်း အတူ ယှဉ်တွဲလျက် ဝိပဿနာမနောဒွါရိက ဇောဝီထိ စိတ်အစဉ်များကို နာမ်ဃန အသီးသီး ပြုအောင် ဉာဏ်ဖြင့် ဖြိုခွဲလျက် စိတ္တက္ခဏတိုင်း၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုသဘောကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၍ လက္ခဏာယာဉ်တင်ပြီး ဝိပဿနာရှုပါ။

၁၀။ နိကန္တိ - နိကန္တိဟူသည် ဝိပဿနာနိကန္တိ = ဝိပဿနာ၌ အလိုရှိသော ငဲ့ကွက် (တပ်မက်သော) သိမ်မွေ့သော နိကန္တိတည်း။ မှန်ပေသည်။ ဤသို့ ဩဘာသအစ၊ ဥပက္ခာအဆုံးရှိသော ဟုရား တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားအပ်သော ဝိပဿနာ၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကိုပြုလျက် သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာရှိသည်လည်းဖြစ်သော ဝိပဿနာ၌ တပ်မက်မှု နိကန္တိသည် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ဝယ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုနိကန္တိ၏ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်၊ ငြိမ်သက်သောအခြင်းအရာရှိသည်၏ အဖြစ်သည် ဝိပဿနာဘာဝနာ၏ ထက်မြက် စူးရှလွန်ကဲမှုဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာရကား ထိုနိကန္တိ၏ ကိလေသာ ဖြစ်မှု

ကိုပင် သိနိုင်ခဲ့သောကြောင့် ထိုနိကန္တိကို ကိလေသာဟု ဉာဏ်
ဖြင့် သိမ်းဆည်းခြင်းငှါပင် မတတ်ကောင်း ဖြစ်နေတတ်၏။

ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်း ဤသို့ သဘောရှိသော
ဝိပဿနာဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် နှစ်ခြိုက်မှုမျိုးသည် ငါ၏
သန္တာန်ဝယ် ရှေးယခင်က မဖြစ်ဖူးခဲ့ပေ။ မချွတ်ဇကန် ငါသည်
မဂ်သို့ ဆိုက်လေပြီ ဖိုလ်သို့ ဆိုက်လေပြီဟူသော စိတ်ဓာတ်မျိုးသည်
ဖြစ်ပေါ်နေတတ်၏။ ဝိပဿနာဘာဝနာ၌ နှစ်ခြိုက်မွေ့လျော် အပျော်
ကြီး ပျော်နေမှုဟု ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က သဘောပေါက်နေတတ်၏။ နိကန္တိ
မှန်း မသိဖြစ်နေတတ်၏။ သို့သော် ထက်မြက်စူးရှသော ဝိပဿနာ
ဉာဏ်ဖြင့် ယင်းနိကန္တိကို သိမ်းဆည်းပါက ရနိုင်သည်သာဖြစ်၏။

ထိုနိကန္တိမှာ လောဘမှု သောမနဿဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော
တရားဖြစ်သဖြင့် လောဘဒိဋ္ဌိအုပ်စု၊ လောဘမာနအုပ်စု ထိုက်သလို
ဖြစ်နိုင်၏။ ယင်း သိမ်မွေ့သော နိကန္တိပါဝင်သော မနောဒွါရိက
ဇောဝီထိစိတ်အစဉ်ကို နာမ်ဃနအသီးသီးပြုအောင် ဖြိုခွဲဖျက်ဆီးလျက်
နိကန္တိနှင့် တကွသော နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းလျက် လက္ခဏာ
ယာဉ်သုံးချက်တင်၍ ဝိပဿနာ ရှုပွားသုံးသပ်ပါ။

ဤနိကန္တိမှာ ဥပက္ကိလေသလည်းဖြစ်၏။ နိကန္တိကိုပင်
အာရုံပြု၍ ငါ့ဟာ၊ ငါ၊ ငါ၏အတ္တဟု ဖြစ်နိုင်သည့်အတွက် တဏှာ၊
မာန၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ဥပက္ကိလေသတရားများလည်းထပ်၍ ဖြစ်
နိုင်သည့်အတွက် ဥပက္ကိလေသ၏ တည်ရာမှီ၍ဖြစ်ရာ ဥပက္ကိလေသ
ဝတ္ထုလည်း ဖြစ်ပြန်၏။ ထို့ကြောင့် နိကန္တိသည် ဥပက္ကိလေသနှင့်
ဥပက္ကိလေသဝတ္ထုဟူသော အမည်နှစ်မျိုးကို ရရှိပေသည်။

ဒီအချိန်ကစ၍ တရားထိုင်တိုင်း ခန္ဓာကိုယ်ကို ခြုံ၍ ကလာပ်
မှုန်တွေ အပြည့်မြင်အောင် ဖြန့်ရှုပါ။ ထိုကာလပ်မှုန်တွေနှင့် ခန္ဓာတွင်း
မှာ တွေ့သမျှသော အသိတို့ကိုပေါင်း၍ တပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး
အနိစ္စတို့ကို မြင်အောင်ရှုချေပါ။ နောက် ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက လှုပ်လှုပ်
ဖြုတ်ဖြုတ်တို့ကိုလည်း ကလာပ်မှုန်တို့နှင့် ရောနှောသွားအောင် ပေါင်း
၍ရှုပါ။

မှာထားချက် ။ ။ ဤကဲ့သို့ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့ကို ဝိပဿနာ
ရှုရာ၌ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းတို့သည် ဘယ်လောက်ပင်မြန်မြန် ဉာဏ်
နှင့်မီအောင် လိုက်၍ ရှုရမည်။ အဖြစ်ကိုလည်းမြင်စေ၊ အပျက်ကို
လည်း မြင်ပါစေ။ လက္ခဏာယာဉ်တင်ရာတို့၌ကျတော့ ဤရုပ်နာမ်
တို့သည် မမြဲတာလည်း မပြောနှင့် ပင်ကိုယ်သဘောကိုက ဖြစ်ပြီး
ပျက်တဲ့အမျိုးဖြစ်နေ၍ မမြဲတာ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ဖြစ်ပျက်နှင့် ကပ်ယှဉ်
၍ မမြဲတဲ့သဘောကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ရှေ့ဖြစ်ပျက်နှင့် နောက်
ဖြစ်ပျက်တို့၏ အကြားအကြားတို့၌လည်း ပြတ်စဲ ပြတ်ခြား၍ သွားပုံ
ကိုလည်း မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ နောက်တစ်ခါ ဤရုပ်နာမ်တို့သည်
အနှစ်မရှိတာလည်း မပြောနှင့် ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးသွားတာကိုက အနှစ်
မရှိ၍ အတ္တမဟုတ်သော အနတ္တ အနတ္တဟု ဖြစ်ပျက်နှင့် ကပ်ယှဉ်၍
အနှစ်မရှိတဲ့ သဘောကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း
သဘောတို့သည် အမြဲမပြတ် တရစပ်နှိပ်စက်နေသည်တို့ကို ခံနေရ
သဖြင့် အဆင်းရဲသဘောကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဒုက္ခ ဒုက္ခဟုရှုပါ။

ခဏပစ္စုပ္ပန်ဆိုက်အောင်ရှုဟု ဆိုရာ၌ ရုပ်နာမ်တို့၏ ကာလ
အလွန်တိုတောင်းစွာ အခုဖြစ် အခုပျက်တို့ကို တိုတောင်းသထက်

အလွန်တိုတောင်း၍ လာအောင်ဟု အတင်းကပ်၍ ရှုခြင်းတည်း။
ဤသို့ ရှုဖန်များသောအခါ တကယ့်အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာ
တို့သည် ဉာဏ်မှာ ထင်ရှား၍လာလတ္တံ့။ ထိုသို့ ထင်ရှား၍ လာမှသာ
ဘင်္ဂဉာဏ်ပိုင်းကျတော့ အလွန်ကျေးဇူးများပေလတ္တံ့။ နောက်အရှုခံ
ရှုဉာဏ်တို့သည်လည်း ပြိုင်၍ ပြိုင်၍ ကုန်ဆုံးဟုလည်းရှုပါ။

ဥဒယဗ္ဗယပိုင်းပြီး၏။

ဘင်္ဂဉာဏ်

သင်္ခါရတရားတို့ကို တွင်တွင်ကြီး ဝိပဿနာရှုပွား၍ နေသ
ဖြင့် ရှေ့ရှေ့ဘာဝနာဉာဏ်နှင့် နောက်နောက်သော ဘာဝနာဉာဏ်တို့
သည် ဆက်စပ်မိနေရကား ဝိပဿနာဉာဏ်သည်လည်း အလွန်
အားကောင်း၍လာ၏။ ထက်မြက်လာ၏၊ စူးရှလာ၏၊ ရဲရင့်လာ၏၊
သန့်ရှင်းလာ၏၊ အရှိန်ကောင်းလာ၏။ သို့ပါသောကြောင့် သင်္ခါရ
တရားတို့၏ အဖြစ်ကို နှလုံးမသွင်းတော့ဘဲ အပျက်ကိုသာ တစ်ဖက်
သတ်တည်း နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ရှေ့ရှေ့သော ဝိပဿနာဉာဏ်
တို့၏ အားကြီးသောမှီရာ ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေးမှု
အရှိန်အဝါ သတ္တိထူးကြီးကို ဆက်ခံလာခဲ့ရသော နောက်နောက်သော
ဝိပဿနာဉာဏ်တို့နှင့် ယှဉ်တွဲလျက်ရှိသော သတိသည် သင်္ခါရတရား
တို့၏ ကုန်မှု၊ ပျက်မှု၊ ပြိုမှု၊ ချုပ်မှုသဘော၌သာလျှင် ကောင်းစွာ
တည်၍နေပေ၏။ ထိုအခါ ရုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ်ချည်းလည်းကောင်း၊
အပျက်ချည်းလည်းကောင်း တစ်သန့်တစ်သန့်ပြု၍ မြန်မြန်လိုက်၍
ရှုပါ။

- ၁။ အနိစ္စခယဋ္ဌေန သင်္ခါရတရားတို့၏ ကုန်မှု၊ ပျက်မှု၊ ပြိုမှု၊ ချုပ်မှုသဘောကို အာရုံယူ၍ ဉာဏ်ဖြင့်မြင်အောင်ကြည့်၍ အနိစ္စ အနိစ္စဟုရှုပါ။
- ၂။ ဒုက္ခဘယဋ္ဌေန သင်္ခါရတရားတို့၏ ကုန်ကုန်ပျက်ပျက် ပြိုပြို ချုပ်ချုပ် ပျောက်ပျောက်နေသဖြင့် ကြောက်လန့်ဖွယ်ကောင်း သည့် အနက်သဘောကို အာရုံယူ၍ ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်၍ ဒုက္ခ ဒုက္ခဟုရှုပါ။
- ၃။ အနတ္တအသာရကဋ္ဌေန သင်္ခါရတရားတို့၌ ခိုင်မာသည့် အနှစ် သာရ အတ္တမရှိမှုသဘောကို အာရုံယူ၍ ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင် ကြည့်၍ အနတ္တ အနတ္တဟုရှုပါ။
- ၄။ ရံခါ အသုဘသဘောကိုလည်းရှုပါ။

ဤသို့ လက္ခဏာယာဉ်တင်၍ ရှုရာတို့၌ကျတော့ တကယ့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောတို့ကို ဉာဏ်၌ ထင်မြင်၍လာအောင် ဖြည်းဖြည်းချင်းသာရှုပါ။ ဤသို့ရှုလို့ ကျေညက်၍သွားပြန်ပါလျှင်- ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘောသည် ဖြစ်စရာဟူ၍ အစကရှိမနေနှင့် ဖြစ်ရန်အကြောင်းတရားတို့ ပြည့်စုံညီညွတ်၍ ဖြစ်လာပြန်တော့လည်း ရပ်တည်၍ မနေနိုင်ဘဲ ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးမရှိ သွားရသည်တို့ကို မြင် အောင် ကြည့်ပါ။ အစကရှိမနေမှုနှင့် ပျက်သုဉ်းသွားတဲ့နောက် ဘာမှ မကျန်ရစ်ခဲ့သည်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ (ပစ္စုပ္ပန် ကုန်ဆုံးဆဲ ကုန်ဆုံး ဆဲကို) မြင်အောင်ကြည့်၍ရှုပါ။ (ဤကဲ့သို့ ရှုရင်းနှင့် တစ်ဖက်သို့ ကူး၍ သွားအောင်ဟု စိတ်ကိုလည်း ညွတ်ညွတ်ပေးပါ။) အဆင် ရဲမှ လွတ်အောင်ဟုလည်း ညွတ်ညွတ်ပေးပါ။

နောက်တစ်ခါ အခုဖြစ်ပေါ်၍နေသော အသိနာမ်တွေ၏ ပေါ်လွင်ထင်ရှား၍ လာရခြင်းသည်ပင် ကုန်ဆုံး၍ နေရခြင်းပဲဟုရှုပါ။ (အသိနာမ်တို့၏ မဖြစ်သေး၍ မရှိရာကနေ ဖြစ်ပေါ်၍ လာတာကိုပင် ကုန်ဆုံး၍ နေတာဟု ယူပါ။)

ဒီအချိန်ကစ၍ တရားထိုင်တိုင်း ထိုင်တိုင်း ရှေးဦးစွာ ကလာပ် မှုန်တွေကို ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အပြည့်မြင်အောင်ရှုပါ။ နောက် ခန္ဓာကိုယ်မှာ ထင်ရှားသမျှသော အသိတို့ကိုလည်း ထိုကလာပ်မှုန်တို့နှင့် ပေါင်း၍ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက် ကုန်ဆုံးဟုရှုပါ။ နောက် ဒြပ်တွေလွှတ်၍ ကုန်ဆုံးကိုရှုပါ။ ရှုကွက်ဟာ ကျုံ့ကျုံ့သွားပြီး နှလုံးဘူးအတွင်း ရောက်သွားသောအခါ တစ်ဖန်ပြန်၍ တစ်ကိုယ်လုံး သို့ ဖြန့်၍ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးကိုပဲရှုပါ။ ကျုံ့လိုက်၊ ဖြန့် လိုက်ဖြင့် အရှိန်ရလာသောအခါ ဖျပ်ဖျပ်လှုပ်လှုပ်တွေပါ ဖြစ်ပေါ်၍ လာလိမ့်မည်။ ဒီအခါ ကလာပ်မှုန် အသိ လှုပ်လှုပ်တို့ကို အကုန်လုံး ပေါင်း၍ အပျက်ချည်း အပျက်ချည်းဟု တစ်ဖက်သတ်တည်း အားပေး ရှုပါ။ အရှိန်ရလာသောအခါ ရှုကွက်ဆုံးသွားသည့်တိုင်အောင် အတင်း ကပ်၍ရှုနေပါ။ မပြောင်းပါနှင့် မပြင်ပါနှင့်။ ထိုအပျက်ချည်း ရှုကွက်ကို အဖြစ်ချည်း အဖြစ်ချည်းဟုလည်း ဉာဏ်နှင့်ပြောင်း၍ ယူ၍လည်း ရှုချေပါ။

ဉာဏ်စဉ်တက်မှု

ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်တက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ဘင်္ဂ ဉာဏ်တို့သည် အခြေခံအဓိက အကျဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ဤဉာဏ်ပိုင်း တို့က အရှုခံတရားများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် နှံ့နှံ့စပ်စပ် ရှုမှတ်

သိမ်းဆည်း၍ ထားပါမှ ပညတ်စင်၍ ဃနကျေကာ အထက်ပိုင်း
ညာဏ်တို့သို့ တက်လှမ်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤညာဏ်စဉ်တက်မှုနှင့်
ပတ်သက်၍ အကျယ်ကို သိလိုပါက ဖားအောက်တောရ ဆရာတော်
ကြီးနှင့်တကွ အခြားအခြားသော ဆရာတော်ကြီးများ၏ ရေးသားတော်
မူကုန်သော ကျမ်းစာတို့ကို ကြည့်ရှုတော်မူကြပါကုန်။

ဘင်္ဂညာဏ်ပိုင်းပြီး၏။

ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံကျင့်စဉ်

ဘုရားရှင်သည် ဤဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌ မတ္တံကျင့်စဉ်ကို မာလုကျသုတ္တန်
ဗာဟိယသုတ္တန်တို့၌ ဟောတော်မူ၏။

၁။ ရူပါရုံသည် မြင်အပ်သောကြောင့် ဒိဋ္ဌမည်၏။

၂။ စက္ခုဝိညာဏ်နှင့်တကွ စက္ခုဒွါရဝီထိအတွင်း၌ တည်ရှိသော
ဝိညာဏ်ဟူသမျှ (ထိုရူပါရုံကို ဆက်လက်၍ အာရုံယူသည့်
မနောဒွါရိက ဝိညာဏ်ဟူသမျှ) သည် ရူပါရုံကို မြင်တတ်သော
အနက်သဘောကြောင့် ဒိဋ္ဌမည်၏။

(က) မြင်အပ်သော ရူပါရုံ မြင်တတ်သော စက္ခုဒွါရဝီထိ၊ မနောဒွါရ
ဝီထိနာမ်တရားစု၊

(ခ) ကြားအပ်သော သဒ္ဓါရုံ ကြားတတ်သော သောတဒွါရဝီထိ၊
မနောဒွါရဝီထိ၊

(ဂ) တွေ့အပ်သော ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ တွေ့တတ်သော
ဃာနဒွါရဝီထိ၊ မနောဒွါရဝီထိ၊ ဇိဝှါဒွါရဝီထိ၊ မနောဒွါရဝီထိ၊
ကာယဒွါရဝီထိ၊ မနောဒွါရဝီထိ၊ နာမ်တရားစု၊

ဤရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို ရှေးဦးစွာ သိမ်းဆည်းပါ။
 နောက် ဒိဋ္ဌသုတ၊ မုတ၊ ဝိညာတ တရားတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော
 အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကံစသော အကြောင်းတရားတို့ကို
 ရှာဖွေလျက် အကြောင်းတရားနှင့် တကွသော ယင်းဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊
 မုတ၊ ဝိညာတတရားတို့ကို လက္ခဏာယာဉ် သုံးတန်တင်၍ တွင်တွင်
 ကြီး ဝိပဿနာရှုပါ။ ဤသို့ ကျင့်သုံးနိုင်ခဲ့သော် အသင် သူတော်
 ကောင်း၏ သန္တာန်၌ ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊ မုတ၊ ဝိညာတ တရားတို့ကို
 အကြောင်းပြု၍ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့သည် ဖြစ်ခွင့် မရှိတော့ပေ။
 မြင်ကာမျှ၊ ကြားကာမျှ၊ တွေ့ကာမျှ၊ သိကာမျှဖြင့်သာ ဖြစ်၍နေပေ
 လိမ့်မည်။ ထိုဝိပဿနာ ဉာဏ်များသည် အရိယမဂ်သို့တိုင်အောင်
 အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်ရှိသွားခဲ့သော် ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံသည် ကျင့်သုံးပြီး
 ဖြစ်တော့၏။

နိဂုံး

ဤမျှသာအစဉ်ဖြင့် ဤကျင့်စဉ်ငယ်စာအုပ်ကို အဆုံးသတ်ပါပြီ။ အထူးသဖြင့် သိစေချင်တာကတော့ ဤစာရေးသူသည် ဖားအောက်တောရ ဆရာတော်ကြီး၏ ကျင့်စဉ်ကျင့်နည်း ညွှန်ကြားချက်တို့သည် ကျယ်ဝန်း၍ ခက်ခဲလှသဖြင့် ကျဉ်းကျဉ်းနှင့် အစီအစဉ်တကျ အခြေခံရအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ဖားအောက်တောရဆရာတော်ကြီး၏ ညွှန်ကြားချက် စာအုပ်တို့ကို ကြည့်၍ အားထုတ်ခဲ့သော မိမိ၏အတွေ့အကြုံတို့ကို ဦးတည်၍လည်းကောင်း၊ ဖားအောက်တောရ ဆရာတော်ကြီး၏ ကျင့်စဉ်စာအုပ်များထဲမှ ညွှန်ကြားချက်တို့ကို မိမိသဘောပေါက်သလို ထုတ်နှုတ်၍လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိက ပုဂ္ဂိုလ်များအား အခြေခံရအောင် ဤကျင့်စဉ်အကျဉ်းချုပ် စာအုပ်ငယ်ကို ရေးပါသည်။ ဤစာအုပ်ငယ်ကို အကူအညီယူလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် စာ၏အဆိုတို့ကို သေသေချာချာ စေ့စေ့စပ်စပ် ကြည့်၍ အကူအညီ ယူကြပါရန် တိုက်တွန်းလိုက်ပါ၏။

စာအုပ်များကို အကူအညီယူရာ၌လည်း မည်သည့်နည်းကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဆရာသမားများထံ လက်ထပ်နည်းခံ၍ အားမထုတ်ဖူးဘဲ လည်းကောင်း၊ အားထုတ်မှုနည်း၍ မရင့်ကျက်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်းကောင်း၊ ဟိုစာအုပ်၊ ဒီစာအုပ်တို့ကို ကြည့်၍ အားထုတ်ခြင်းသည် ပဿနာသ မသေဘဲ ခရီးရောက်မှု နည်းပါးမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာသမားများထံမှာ လက်ထပ်နည်းခံ၍ အားထုတ်ပြီးပါမှ မိမိ

ကြိုက်နှစ်သက်ရာ စာအုပ်တို့ကို အကူအညီယူကာ အားထုတ်ပါလျှင်
အဖော်ကောင်းပါသည်ဖြစ်၍ လိုရာခဏ အကူအညီရ၍ အောင်နိုင်
မည် ဖြစ်တော့သတည်း။

၁၃၆၁ ခု၊ ဟပေါင်းလဆန်း၊ (၅) ရက် ပြီး၏။

ဦးနန္ဒ

တပ်ဦးကျောင်း၊ မန်းတောင်ခြေ
ဘုန်းတော်တို့ရပ်ကွက်၊ အောင်မြေသာစံမြို့နယ်
မန္တလေး။

၂၅၇၅၀

အမှန်တွေ့လျှင် ၊ ကျင့်ရဲရမည်

အမှားတွေ့လျှင် ၊ စွန့်ရဲရမည်။

အမှား အမှန် ထိုနှစ်တန်ကို ခွဲခြားသိရန်
ဗဟုသုတရှိဖို့ လိုပါသည်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ၂၁ ရာစု၌

မြတ်စွာဘုရား၏ကျင့်စဉ်တရားတော်မြတ်ကြီးသည်

ထွန်းတောက်စ ပြုပြန်ပါပြီတကား။